

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

University of Virginia Library

PA8580 .A1 1748

ALD

Joannis Secundi opera.

PX 001 152 730

**LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF VIRGINIA**

**FROM THE HERTZ BOOKS
PRESENTED BY
THOMAS RANDOLPH PRICE
AND THE
NEW YORK ALUMNI**

Every

Io.

SECUN.

*Talis Ioannes oculis eram. et ore Secundus,
 Festinans quintam claudere Olympiadem;
 rævenit cita mors. at, docti dextra Scorelli
 Quam dederat, vitam laedere non potuit.*

Had. Marius, frater

Everaerts, Joannis Secundus.
" J O A N N I S
S E C V N D I
O P E R A.

P A R I S I E,
SVMTIBVS SOCIETATIS.
M D C C X X X V I I I .

3 17. 4 0 1

PA
8580

.A1

1748

157508

AD ILLUSTRUM
VIRVM
JACOBVM DIICKIVM

SALNECCAE, etc. DN.

SERENISSIMO SVECORVM REGI ETC.
A CONSILIIIS, ET AD ILLUSTRIS. ORDINES
FOEDERATAE BELGICAE LEGATVM
AVGVSTALEM,

MVSARVM GRATIARVMQVE OCELLVM
DOMINVM ET AMICVM SVVM,

P. SCRIVERIVS.

*Diicki maxime, si vacas haberi,
Nec totum Sueones tui re-
quirunt,
Paulum depasita severitate
Nostris otia commoda Ca-
mænis;*

*Quo Phæbus vocat, et novem Sorores,
Quondam numina culta, cum sodaleis
Romanis numeris in astra ferres.*

*Cum primos Pueri potentis arcus,
Et iastas Veneris per ossa flammæ*

A 2

Signa

Signares lepidis Poëta chartis.

*Vnde et nunc Veneres, Cupidinesque,
Et Ioci faciles, Lubentiaque,
Sic circumvolitant tuos penateis.*

*Non certe tua genua frigus ullum
Percussit, neque tadium puella.*

*Quamvis pars melior peracta vita est,
Et Natalitio Deo parantur*

*Quinquagesima liba: sancta nondum
Te suo Venus arcet a sacello:*

Et cæcis Amor hæret in medullis,

Qui torret jocus, intimasque fibras;

Non Lethæus Amor, perosus igneis,

Immergens gelidis facem sub undis.

Non hæc limina Diickius frequentat,

Non has potat aquas satur leporum;

Non oblivia pristini caloris

Has optat miser obsecratque ad aras:

Antiqua memor est tenaxque flamma,

Et tam diu vacuo toro cubanti

Dolet magnanimum perire pectus.

En, quanta jacet æstuatque in Aetna,

Votisque omnibus ardet in puellam!

Sed cura prohibent, molestiaque;

Nec munus patitur vacare ludo,

Quem blando pede suscitât Cupido,

Coritum quatiens, facemque vibrans.

Quid Diicki generose, quid moraris?

Pugnabisne Deo? tuasque vires

Parcis

*Pareis viribus illius putabis?
Fugit te ratio, nihilque nosti;
Te, toto licet impetu labores,
Levi profubiget Cupido nisu.*

*Quare hic respice, doctior hic Cupido est,
Allucetque facem; Venusque mater
Totum hic explicat, excutitque cestum.
Arcano nequit hoc carere loro
Primis quisquis amans calet sub annis.
Qui student dominis suis placere,
Illis arte opus est, opusque technis.
Et doctos, opus est, ament Poëtas;
Illos de Veneris schola Poëtas.
Est sollers genus, et vetus leporum;
Queis sexcenta domi perita verba,
Quæ duram cito molliant puellam,
Et zonam solvant diu ligatam,
Quemviscunque teret Poëta fastum.*

*Inprimis juvat hic Poëta nostras.
Nam non nunc Hyperionis sub ora
Priscis eruo conditos tenebris:
Non igneis Ovidi sacros Corinna;
Gaudentemve foco suo Tibullum:
Non hic Callimachus legetur Umber;
Non falsis Epigrammatum libellis
Toto notus in orbe Martialis:
Sed qui nec minor his, minor nec illis,
Et si non prior, omnibus secundus,*

A 3

Tuo

6 AD ILLVST. VTR. J. DIICKIUM, LEG.

*Tuus Julia Janus, et Neera:
Nostra delicia tener Secundus,
Sidus Haga tuum, Batava Siren.*

*Quis nunc Bilbilico lepore mendax
Aurem Cattigena exprobrat Batavam?
Nempe hoc dedecus omne, et omne nomen
Versu eluserit unico secundus.*

*Quem si ierferis aure diligenti,
Facem, quam tibi ventilat Cupido,
Abscondet penitis hera medullis,
Quam Juno beat, et beat Minerva,
Cui formam Venus ipsa non negavit;
Quis prior tibi, quisve tunc secundus,
Diicki maxime, si vacas haberi?*

Legendo et Scribendo

1618.

IN

IN EDITIONEM

OPERVM

INCOMPARABILIS. POETÆ

I A N I S E C V N D I

EX

SECVNDIS CVRIS VIRITIDEM
INCOMPARABILIS

PETRI SCRIVERII,

EPIGRAMMA.

S*criverium, cujus dat cura secunda Secun-*
dum,
Ingenio primum quis negot esse virum?

MARCVS B. ZVERIVS.

A 4

SERI-

30

DE

J O. S E C V N D O

JVDICIA ET TESTIMONIA.

SEPVLCHRI TITVLVS,
OLIM TORNACI IN D. AMANDI.

Ioanni Secundo Hagienſi Batayo, Jcto, Oratori ac Poëtæ clariffimo, fingendi quoque ac ſculpendi laudatiſſimo artifiçi: qui priſtum in Hiſpaniis Joanni Taveræ, Toletano Cardinali deinde in Patria Illuſtri Geörgio ab Egmonda, Trajeſtenſi Præſuli, et ſuijus loci Primati, ab Epiſtolis et Secretis fuit: poſtremo ab Carolo V. Imp. Aug. accerſitus, ut eandem deinceps apud ſe functionem obiret, immatura nimium morte raptò, Mater, Fratres ac Sorores triſtiſſimi deſiderii Monumeturum poſuerunt.

VIXIT AN. iv. et xx. MENS. x.
DIES x.

*Obiit anno ab reſtituta Salute MDXXXVI.
vii. Calend. Octob.*

HADRIANO JUNIO

AUCTORE.

Fige pedem stabilem, res exigit aqua, Viator,
 Et lege quod numeris parva tabella canit.
 Hic jaceo ante diem fatis extinctus iniquis,
 Exemplum quam sit prima juvenia fugax.
 Nondum ierant anni quina mihi pemptade
 pleni,

Mollia flos barba tinxerat ora tener.

Nempe Secundus eram non fausto nomine clarus,
 Orbi quem invidit Parca secunda parum.

Post varias curas, desudatosque labores,
 Sperabam Nemese commodiore frui:

Cum Tarbesiacos, Augusti signa secutus,
 Accessi fines, Ausoniamque simul.

Hinc patrie reducem excepit Rhamnusia pellax,
 Supremum et dixit tetrica Parca diem.

Est mihi adhuc super et vitali pascitur aera
 Fratrum dulce jugum, quos dedit una parens.

Quippe gregem triplicem nodus sociaverat unus
 Gratia quod numerum hunc jure triformis
 amat.

Diffimiles uno, facilis quod parceret eisdem
 Parca diu, patria ut sint decora alta sua.

Ex ineditis Junii Poëmatibus.

IDEM

IDEM IN BATAVIA.

Extulit Haga sylvam felicitum et poëti natorum ingeniorum. Inter cætera Sasbotos quis non novit? etc. Dedit eadem felicissimum et ab ipsis Musis effictum ingenium *Ioannis Secundi*; cuius in Poëmaticis omnes Veneres et elegantiae Catullianæ resident. Qui, si par contigisset a Fatis ætas, Umbrum vatem in Elegiis longe post se intervallo reliquisset. Cujus **BASIA** vivent, dum Basis amantium ora patebunt. Cujus in exprimendis per (*) ectypas imagines vultibus elegantiam, et lineamentorum subtilitatem, cum nostra mirabitur, sed non satis explebit se, postera Aetas.

(*) Ipse passim in poëmaticis et non obscure in Epistola ad Scorellium, quam ex autographo ipsius Secundi expressimus, suum fingendi pingendique studium, et sculpendi usum palam facit. Quæ (sæpe) vident omnes Poëta nostri et illarum artium studiosi.

PETRVS NANNIVS.

in Miscellaneis.

Non omittendus est *Ioannes Secundus*, vir amoenissimi ingenii et stili: et quamvis adolescens, facile tamen inter scriptores sui ævi principatum in Elegiaco carmine tuetur.

LILIVS GREG. GTRALDVS.

in Historia Poëtarum.

Fuit et *Ioannes Secundus* Hagensis, cuius extant **BASIA**, quæ ab omnibus ita leguntur, ut basis affici videantur. In quæ Basis Alciatus elegantè carmine lustrat.

Extremum si post tot dulcia basia finem

Neara concessit tibi,

Quin illum potius celebras? nocteisque beatas

Ad alta tollis sidera?

Si non concessit, sed adhuc tua messis in herba est,

Quo tot cataglottismata?

O segnem Veneris tironem, et perdere dignum

Qua jam recepit premia!

Scriptis præterea ELEGIARVM libros tres, FVNERVM unum, EPIGRAMMATA, EPISTOLAS, ODAS, SYLVAS. Audio et hunc scripsisse alia nonnulla, quæ ea ratione non sunt edita quod in Principes quosdam acerbius dicta viderentur. Habuit hic et duos alios fratres (Nicolaum Gradium et Hadrianum Marium, Nicolaios) qui non sunt a Musis alieni, Juris scientia insignes, quamvis et Cæsaris negotia apud Belgas agant. Perit Joannes in suæ ætatis flore, xxv. enim annum non excessit. De quo si plura quæritis, legitote Epicedium quod in ejus funere Hadrianus Marius ejus frater composuit. Leguntur et ejus alia pleraque, inter quæ et Epitaphium illud Thomæ Mori.

HOSPES.

*Quis jacet hic truncus? cujus caput ense reci-
sum est?*

Qua natat in tetro sanguine canicies?

CIVIS.

*Hic ille est Thomas Morus: sic Fata rependunt
Tristia multa bonis, & bona multa malis.*

Hos-

H O S P E S.

Qua circumfistunt Diva lugubre cadaver?

CIVIS.

*Diva tenax Veri, sancta Fides, Nemesis.
Quarum prima fuit causa, et fuit altera,
mortis :*

Ultix injusta tertia cadis erit.

HACTENVVS GYRALDVVS. *Apud quem
pessime interpunctum est epigrammatis hujus
primum distichon, nullo idoneo sensu, ad hunc
videlicet modum:*

HOSPES.

Quis jacet hic?

CIVIL

Truncus, cujus caput ense recisum est.

H O S P E S.

Quis natat in tetro sanguine?

CIVIS.

Canicies.

JVLIVS CAESAR

SCALIGER.

Mollia tam blando spirant qua murmure,
qua tam

Dulcia nectareo Basia picta sono :

Siderea Veneris puto defluxisse labellis.

Tam lepida ex alio non potuere loco.

Cetera mellito languent defecta veneno :

Nec decus eximia sustinere notae.

Ergone divina hac, Veneris ; plebeia, mariti ;

Tam diversa uno .sic coiere choro ?

THEODŌRVS BEZA.

Excelsum seu condit Epos, magnique Ma-
ronis

Luminibus officare studet :

Sive leueis Elegos alternaque carmina, raptus

Nasonis impetu, canit :

Sive Lyram variis sic aptat cantibus, ut se

Victum erubescat Pindarus :

Sive

*Sive jocos blandosque saleis Epigrammate
miscet,*

Clara invidente Bilbili :

*Vnus quattuor hæc sic præstitit ille Secundus,
Secundus ut sit nemini.*

JAC. MARCANTIVS.

D*um magnis animis et apparatu
In laudes rapior tuas, Secunde :*

Rogabat Cytheræ junctæ Phæbo,

Irrisura superfluum laborem,

Ecquis vituperat meum Poëtam ?

GVILELMVS CRIPIVS,

AD LECTOREM.

D*um parat varias vices Amoris,
Et suos gemitus, suosque risus,*

Suas delicias, suosque luctus

Versu scribere sedulus Latino,

Scribenti Venus adstitit Secundo,

Atque istum præcunte verba Nato

Di-

Diſtavit lepidum aureumque librum.

Quem ſi tu temerarius reprendis,

Leſtor, numina nec times Deorum,

Non impune tibi, proterve, abibit.

Extorrem Venus eſſe te Cythera,

Et Papho jubet exulare, et Ida:

Vtque inter, ſine Gratiis, venuſtas

Contemtiffimus ambules puellas.

Et ſi hac pœna tibi levis videtur,

Majorem Veneris puer repoſcet.

IN LAVDEM

J O. S E C V N D I

HAGENSIS,

POETAE CONTERRANEI,

J A N V S D O V S A

NORDOVIX.

C*edite cum priſcis quantum eſt hoc tempore*
Vatum:

Mibi Secundus unus inſtar omnium eſt.

In

*In effigiem Ioannis Secundi Nicolai, Hagensis;
Potatunici, ab eximio Pictore Ioanne Scorello
graphice atque ad vivum penicillo
expressam:*

JANI DOVSAE NORDOVICIS

IAMBI PYRI.

TABELLA cuius ista fert imaginem?
Quid! anne Vatis ora conspicer mei?

Ita est; manus Scorellæ vides opus;
Cui exprimenda, quæ licet, coloribus
Secundus ipse vivus ora præbuit:
Secundus ille, nemini Hippocrenia
Secundus arte, flammeisque versibus:
Suzque lumen alterum Bataviæ:
Domusque grande Nicolaiæ decus:
Satus parente Præside, Haga quemtulit.

Hic ille nempe, cui recenter edito
Labella Suada melle tinxit Attico,
Suoque dia nectare imbuit Venus.
Tibi hinc Batave gratulare Curia
Tuo, Haga, vate: cui parem arte carminis
Neque Hellas ante, nec plaga Ausonis tulit,
Philetam omitte prædicare, Cos, tuum:
Anacreonta et anteferre Teium:
Secundo acumen erubescat Atticum.
Tibullum ad astra Roma ferre desinat:
Meoque Vate te minorem et imparem
Fatere Sulmo: neu (*) Perezii ambribus
Corinna certet. Ipsa neptis Hostii:
Propertio tumere desinat suo.
Catulliana cesset æmulatio,
Et osculationis improbæ seges. Tua

(*) Referendum ad Elegiam, quæ Gonsali Perezii
Hispani nomine a Secundo scripta est, extatque
lib. 3. Eleg. 7.

Tux ista palma, jure debitus tibi hic
Honos, Secunde. Nam quæ Hymettia, aut tuig
Si cana mella conferenda Basiis?

Quid ad Nexram eodem honesta nomine

Marulli amica? a Fanniam quis audeat

Tux, o Secunde, comparare Iuliz?

Lyræ hinc facessat Augurellæ ovatio,

Sonore cassa Flamini vacet chelys,

Vterque Strozza musset, Antior Tirus,

Lucretiæque buccinator Hercules.

Sacras ciere parcat Archius fides.

Vale, o, b Nepote Parma cum tuo, Vale.

Neque Actio superbiat Neapolis.

Quid ad me Oliva Vatis c Andegavi?

Tuis, Murete, quid cum amoribus mihi?

Macrinæ abite, vapulate, d Naniz.

Suo et Ligella fordeat Ducatio.

Latina, Franca, Thusca plestra cedite

Nova ac vetusta Nicolaiis modis.

Neque Hagienſe provocare barbitum

Furas Pisaure. Fascitelle-da manus,

Petrarcha, Molsa, Cotta, Bembe, Naugeri.

Mihi Secundus unus instar omnium est.

a A magno illo Ioviano Pontano carminibus ce-
lebrata.

b Georg. Anselmus Nepos, Poëta Parmens.

c Ioach. Bellaii.

d Referendum ad tres libros Naniarum Salmonii
Maxim.

AD SECVNDVM.

Quis te pingere dignior? Scorellus.

AD SCORELLVM.

Quis pingi tibi dignior? Secundus.

Nic. Grudius, frater.

IN

IN ALIAM EIVSDEM IMAGINEM

AD

SEPVLCHRVM SVSPENDI

DESTINATAM,

HADRIANI MARII

FRATRIS.

EPIGRAMMA.

Quisquis Joannis vidisti scripta Secundi,
 Aut cælo ductas illius effigies;
 Heic ipsum, qualis vivus fuit, aspice, et ossa,
 Et venerare sacrum, quod tegit ossa, solum.

IN EIVSDEM MORTEM

ANDRÆ ALCIATI, I. C.

EPIGRAMMA.

Nomen perpetuum vita brevior rependunt,
 Elysiisque abdunt te tua fata locis,
 Vincere ne veteres posses magnosque Poëtas,
 Par quibus hoc modico tempore factus eras.
 Flent Musæ, et Charites, lachrymas quoque fundit
 Apollo,
 Et tua deserto busta Helicone colunt.

PETRI SCRIVERII

ELEGIDION

DE IO. SECVNDO,

POETA ET CÆLATORE INCOMPARABILI

SECUNDVS IPSE LOQVITVR.

Artem Naturæ genio mirabere jungi,
 Protulerit pectus si mea vita caput.

Pro -

Prædierit, cæca, quæ me face Julia torret,
 Vatis amatoris Julia sculpta manu:
 Protinus agnosces nostri monumenta caloris.
 Agnosces oculos, qui rapuere meos.
 Flammeolos illos oculos, fuscædine gratos;
 Agnosces nigras, retia nostra, comas.
 Quas fronte, et toto colle volitare videbis,
 Qualis in amplexus venit amata meos.
 Artifices Phidiæ digitos & mentora jures,
 Lysippi jures Praxitelisque manus.
 Cœlestem dominam jures, ea gloria cœli est:
 Ingenium hoc nobis Julia sola facit.
 Julia, te teneo? an me rursus somnia fallunt?
 Aster ut Ixion, Julia, te teneo?
 Abduxitque meos Hospes genialis amores?
 Barbarus, heu, noctes possidet ille meas?
 Possidet: et ficta se pascit imagine Vates.
 Improbus, heu, secum gaudia vera rulit.
 Formosi remanet simulachri sola voluptas:
 Sed tamen hæc vivent, cætera mortis erunt.
 Vivet et æternum nostris celebrata Camœnis
 Julia primus amor, Julia summus amor.
 Exiguo magnum nomen sortita libello,
 Fulgebit Latias inter honora nurus.
 Hujus in amplexus contempta Naso Corinna
 Ibit, nec Gallo grata Lycoris erit.
 Nequicquam cupiet Nemesis lasciva Tibullum,
 Romanum frustra Cynthia Callimachum.
 Julia postpositis adamabitur omnibus una:
 Vna dolor cun&is, unaque risus erit.
 Vnam omnes cupient: omnes fastidiet una
 Julia, carminibus facta superba meis.

P. S. 1618.

VIRO

TESTIMONIA.

28

VIRO SUMMO

PETRO SCRIVERIO,

OPERA OMNIA PRINCIPIS

POETARVM

JANI SECVNDI

NVNC DENVQ EDENTI.

*Quæris dulcia, profutura quæris
 Vita dogmata, curiose Lector?
 Volve hæc Basia maximi Secundi,
 Quæis nunc altera principis virorum
 Dignum munera dant habere nomen;
 Scribunt dulcia, profutura scribunt,
 Virtutis pariter magistra jura,
 Et leges pariter suæ Diones.
 Salve gloria non neganda, terra
 Scriberi patria: tuos lepores
 Aetas postera norit et Batavam
 Ex te judicet eruditionem:
 Fama judicium nec erubescit.
 Hæc, quantum fuerit satis, memento.
 Vatum vota tibi dedisse vatem.*

ADRIANVS VETTIVS

scrib. Lugd. Bat. 1631.

AD

AD

PETRVM SCRIVERIVM,
EDITOREMJANI SECVNDI, JANI DOVSAE,
ET IOSEPHI SCALIGERI
POEMATVM.

Candidissime candidissimorum
 Quot sunt, quotquot eruntve, noster
 Scriveri, tua facta literarum
 Bono praestita, sapius canendo,
 Ad caelum meritis vocabo verbis,
 Si novem mihi faverint Sorores,
 Et novem mihi faverit Sororum
 Praesul Phæbus, amica vis Poëtis,
 Quod te vindice, principes Poëta,
 Doussa, Scaliger, et Secundus, illa
 Dulci carmine nemini secundus,
 In diem, melioribus Poëtis
 Applaudentibus, exiire lucem:
 Nam laudatur ut ignifer Prometheus
 Non minus, quod Apollinis remotos
 Nitores bene commodavit hisce
 Terris, quam bene qui prius creavit:
 Sic non laude minore prosequendus
 Est, qui protulit editor Camænas,
 Quam quisquis pater extulit Camænas.

HENRICVS HVDEMANNVS,

Holsatus,

In Phalaciis suis, Hamburgi 1625.

DE

DE

J. O. S E C V N D O,

Hagenſi,

Poëta & ſculptore eximio.

Seu placeat dextro conſcriptus Apolline verſus,
 Seu potiùs Phidiæ vivida ſigna manu:
 Noverat hæc unus, Phidias et Apollo, Secundus;
 Cælo alter Phidias, alter Apollo lyrâ.

De eodem.

Laudet Apelleas Orientis gloria ceras:
 Romanum extollat Cynthia Callimachum;
 Non minus et Batavum celebret dum fama Secun-
 dum,
 Qui vases, plaſtes, ſolus utrumque fuit.

De eodem.

Carmina qui ſingunt et pingunt æribus ora,
 Carmine depromunt mura quod æra tenent.
 Quam bene! rem ſociam nec dividit, ecce, Secun-
 dus,
 Subſcribit tabulis qui ſua ſenſa ſuis.

JO. ISAACIUS PONTANVS. 1618.

B

IN

IN SVAVISSIMVM ET INCOMPARABILEM
POETAM

JOANNEM SECVNDVM,

ET

AMICAM EIVS IVLIAM.

Dum tuas Veneres, lego, Secunde,
Dum tuas Charites, Secunde, miror,
Dum tenent faciles joci stupentem,
Dum mulcent lepidi facetiarum
Sales, dum sitientibus labellis
Nectar ambrosiamque libo blandi
Oris, deliciisque basiorum
Vsque ad invidiam fruor beatis:
Ipsa tum Venus haud satis venusta,
Ipsæ tum Charites mihi videntur
Nec gratæ satis, aut satis decoræ:
Tum parum lepidus lepor, parumque
Omnes tum mihi sunt joci jocosi:
Tum quodcunque alibi elegantiarum,
Et quodcunque alibi est facetiarum,
Meras affanias levesque nugas
Puto. Sic mihi præ meo Secundo
Sordent omnia, rusque mi videntur,
Et ipso magis inficeta rure.

J V L I A

DE SE LOQVITVR.

Lesbia multivolo quod debet clara Catullo,
Delia quod numeris, cultè Tibulle, tuis,
Lydia quod Flacco, vel quod tibi Naso Corinna,
Vmbro quod debet Cynthia Callimacho:

Hoc.

Hoc mea fama tuis debebit Iane Camoenis,
 Inque tuis vivet Julia carminibus.
 At vos queis jocus est vaturn contemnere amores,
 Exemplo faciles discite amare meo.
 Et genus et formam et nomen dat Musa puellis,
 Transcribit cælis, et facit esse Deas.

INCOMPARABILI VIRO

P. S C R I V E R I O

EDITIS A SE

I. DOVSÆ ET I. SECVNDI

POEMATIS, OPTIME DE LITTERIS
 MERITO.

Vindex maxime nominis Batavi,
 Asserens patriæ undequaque laudem,
 Si cuiquam pietatis ergo fama
 Debetur, tibi maximam Scriverî
 Deberi merito tuo fatemur:
 Qui tot clâra celebrium virorum
 In lucem monumenta protulisti:
 Quæ, foret sine te, sepulta densis
 Laterent tenebris, situque putri
 Fœdata et carie peresa blattas
 Pâscerent rîpesque, noxque scripta
 Auctoresque simul maneret una.
 Sed nunc divite de penu refusa,
 Doctorum volitant virum per ora.
 Promus - Conduc ut eruditionis
 Audias merito tuo, Scriveſſi,
 Vindex maxime nominis Batavi.

LVCAS HOLSTEINIUS.

B 2

P. S C R I -

P. S C R I V E R I I

E P I G R A M M A T A.

JVLIA, MONOBIBLOS JO. SECVNDI,
ET JVLIAE EFFIGIES.

*Julia quid mirum est, si cepit viva Secundum?
Hac me, post obitum, sic quoque sculpta capit.
Sic capiat multos lepedo celebrata libello.*

*Illud amatoris nobile vatis opus,
Julia vivet; opus nullis delebile seclis:
Quodque erit, artifices cum periere manus.
Ipsa quidem nusquam est: mox nusquam forsi-
tan ara,*

At cum Vate suo Julia semper erit.

IN EFFIGIEM

J A N I S E C V N D I,
SVAVISSIMI BELGARVM POETÆ.

*Cernitur hic vera sub imagine Belgica Siren,
Quod nomen summo jure Secundus habet.
Cum Claria nulli sit carminis arte secundus,
Debuerat primi nomen habere viri.*

IN EFFIGIEM

J V L I A E.

*Qua penitis animi tabulis insculpta Secundi est:
Ipsius vultum prima tabella gerat.*

JOAN-

JOANNIS SECUNDI
POEMATATA

QVAE

REFERIRI POTVERUNT

OMNIA.

EX TERTIA EDITIONE

PETRI SCRIVERII.

ANNO 1650.

MAOL

B 3

SE-

S E R I E S P O E M A T V M.

ELEGIARVM *libri tres.*

BASIORVM *liber unus.*

EPIGRAMMATVM *liber unus.*

ODARVM *liber unus.*

EPISTOLARVM *libri duo.*

FVNERVM *liber unus.*

STLVARVM *liber unus, & Fragmenta
Carminum.*

JOAN-

JOANNIS SECVNDI
J V L I A,
MONOBIBLOS;

SIVE

ELEGIARVM
LIBER PRIMVS.

~~~~~

ELEGIA I.

IERIDES alius dira inter bel-
la cruentet,
Vulneraque ingeminet sava
necesque virum,
Cujus bis fuso madefiant sangui-
ne versus :

Heu mihi, plus fatis est quem cecidisse semel.
Nos Puerum sancta volucrem cum matre canamus,
Spargentem tenera tela proterva manu.
Sic ego: sic fanti radiantibus adstitit alis,
Cum face, cum cornu, cum jaculisque Puer.
Fallor? an ardenteis acuebat cote sagittas?
Anxius in vultu jam mihi pallor erat.
Parce tuum (dixi) ferro terrere Poëtam,
Castra parat dudum qui tua sponte sequi,

Imperiumque potens, et regna potentia late,
 Quæ te spumigena cum genitrice colunt,
 Carmine vocali patrias resonare per urbeis
 Aggreditur: tuus est; lødere parce tuum.
 Ille nihil morus, lunato fervidus arcu,
 Accipe, quæ (dixit) multâ diuque canas.
 Et non ignotæ celebra nunc robora dextræ,
 Formaquæ quid valeat, disce, decentis heræ.
 Vix ea personuit, sonuit simul arcus, et una
 Cum jaculo in venas sensimus isse Deum.

ELEGIA II.

Cum nova nascenti nerent mihi fata Sorores,
 Ducentes fufis stamina tortilibus,
 Aureolis Puer allapfus Cythereius alis,
 Dixit, In hoc puero funt mea jura mihi;
 Fata canam vates, facris abfiftite cumis,
 Arbitrio vivat deficiatque meo.
 Nec mora, præcumbens finuofum curvus in arcum,
 Si parere negent, fpicula dura parat.
 Parent, & Puerum Divæ venerantur, at ille,
 Demulcens tenera stamina dira manu,
 Rifit, et Alcides fpecta hæc fortiffime, dixit,
 Et pudor antiquæ cedat ab ore notæ:
 Verba deinde levi recinebat blæfa fufurro,
 Qualis in arboreis fibilat aura comis:
 Non equidem audiui; nutrix audiffe putatur,
 Et longum gelido diriguiffe metu:
 PARVE, fub ignoti lumen fpirabile cœli
 Edite, cura Deum noftraque cura, puer;
 Parve puer, noftris mox fudature fub armis,
 Hæc præcepta meæ fufcipe militiæ:
 Cum tibi vernanteis ætas exfurgat in annos,
 Curre lubens dominæ mite fub imperium.
 Hæc tibi continget, thalamis quæ digna Deorum
 Divam te nitidis anteferet thalamis:

Quæ

Quæ tibi, postponet, quicquid legit India rubro
Gurgite, felici gramine quicquid Arabs:

Quæque tibi gemmis et regum charior auro,
Ingénio vivax surget in astra tuo,

Castalioque tibi promens argentea fonte
Pocula, formosa porriget ipsa manu.

Illius & claris me sæpe stupebis ocellis,

Vibrantem occultas in tua corda facies,

Spicula stringentem tacito lethalia nervo,

Vt venit ignota fulminis ira via.

Parve, quid (heu) lachrymis infantia lumina tur-
gent?

Et concussa tremens horror in ora venit?

Tempus in hæc aliud, puer o dulcissime, differ,

Cum tibi tot causæ, cur lachrymeris, erunt,

Quotve sub arboribus, primis aquilonibus anni,

Flavet deciduis tristis ager foliis,

Quotve per excultos hortos, in vire rubenti,

Decussis Zephyro floribus albet humus.

Sed tam nil durum, quod non tolerantia vincat,

Et magnum afflictis mentibus ingenium.

Victa soporatum dabit in tua brachia collum,

Collaque languenti cinget amata manu,

Osculaque, et quicquid superest post oscula dulce,

Noctibus in longis continuabit amans.

Ergo jucundo patiens insiste labori,

Nec malus in portu desere nauta ratem.

Vulpificisque emulium oculis haurire venenum,

Alternaque oculis disce movere facies.

Disce gradum mediis suspensum ferre tenebris,

Et per dilectas ire, redire vias,

Et rigidos cithara posteis mollire per umbram

Sertaque cantatis addere cardinibus,

Dum nocturna tibi demulserit aura celotam,

Et maruinæ collachrymantur aves.

Disce levi varias putæ conferre loquelas,

Disce versanda rite diserta loqui:

B. 5.

Qualis

Quæta me docuit, per me tamen ante peritus
Naso, Tomitana non tumultandus humo,
Quam mihi rectorem lascivos Mater ad annos
Legerat, effrenæ conscia nequitiae.

Ille quidem famam Pelignis auxit amando,
Tu quoque cum Belgis non inhonorus eris.
Nec te longa premet caligo mortis opacæ,
Neo teret obscuro te vetus urna loco.

Quæ fax ante tuis stridebit inusta medullis,
Hæc, faciam, cineres luceat ante ruos:

Tu modo semper ama, nec te tædebit amorum,
Dulcius his nostri nil habet aula Iovis.

Sæpe quidem infensus nostris fuit ille sagittis,
Et (memini) nuper dira minatus erat,

Arcumque, et pharetram fregisset; at optima Mater
Nostra sub arbusculis condidit arma Paphi.

Mox tamen ille ferox ter mille per oscula supplex
Oravit de me vulnus habere novum.

Quid Tyrius sine amore torus? quid mensa Faberno
Vda? quid auratis nixa domus trabibus?

Quid juvat Assyriis in odoribus elanguentem
Seu sopor ad citharæ, seu leve murmur aquæ?

Omnia nil sine amore juvant: sed amore secundo,
Et sopor in dura blandus humo trahitur:

Omnis et Assyrium tellus aspirat amorem,
Et vincunt humiles cæta superba cæces:

Nil tibi sit terra tractus aut dicere cælis,
Tethyos aut tumidas rantes foemine aquas,

Quidve per Occasum, quid signent astra per Ortum,
Quæque tenent medium, summa vel ima locant.

Neu cantare tui victricia Caesaris urna,
Progenies Matris sit licet ille metus:

Sed facilis Elegos lente deducere versus,
Qui valeant nostram vincere molliorem,

Tunc ego te cervice evodum ad fidem penitus,
Parnassi solum culmine conspicientis:

Quem tibi si Pæon, simul etiam feret negabit,
Monte Cytheriaco myrtea ferta geres. Hæc

Hæc ter Amor cecinit : Pareæ assensere canenti.
 At Venus excelsa risit ab Idalio,
 Et Natum miti venientem fovit in umbra,
 Quaque odor e nardo, quaque odor e casta,
 Equæ rosa Zephyri vitaleis imbuit auras :
 Gramen & irriguas palpitat inter aquas.

*Secovia, 3. Iunii 1534. inter equitandum
 majori ex parte effusa.*

ELEGIA III.

Si quis erit juvenum, dominæ qui turpe putabit
 Vincula in ingenuo pectore serva pati,
 Ille quidem certe, quid sit Venus ignea, nescit,
 Et nondum veris incaluit facibus.
 Illius obrigit glaciali frigore pectus,
 Qui tam dulce pati servitium renuit.
 Si deformis erit, cuius tolerare recuses
 Iura : fero, tecum nec mihi pugna venit,
 Sin, cui dona dedit formæ Cytherea potentis,
 Ferreus es, si non hanc patienter ames.
 Non onerosa mihi, non est formosa pudori.
 Formosas dominas Iuppiter ipse tulit.
 Eheu, quam mea me cæca face Iulia torret?
 Non sic assiduis ignibus Aetna caler :
 Nec tanto venas consumitur aridus æstur.
 Mole sub Aetnea conditus Enceladus.
 Sic agitur primo juvenis furibundus in igne,
 Cui jecur ignoto læsit Amor jaculo.
 Nos tamen hanc lente, cum sit formosa, feramus,
 Et demus victas vincla sub arcta manus.
 Scilicet est aliquid specioso carcere claudi,
 Et juvat aurata compede posse premi.
 Illa mihi leges victrix præscribat, & in me
 Regia formosis sceptragerat manibus.
 Illius imperio ventos patiemur et imbreis,
 Ibimus et solas nocte silente vias.

Nec grave frigus erit; nec solstitium, licet in æstivum
 Fervidus ingeminet sidera sicca Puer.
 Illa volet comitem sibi me quocunque, sequemur,
 Qua via nulla rotæ pervias, nulla sati.
 Illa meas torret (sed torreat usque) medullas,
 Prompta tibi sint hæc spicula, sancto Pueri.
 Nec mihi deficiat calor hic hyemantibus annis,
 Nec, me cum tenebris obruet atra dies;
 Tunc detur tremulis illam manibus complectar,
 Et fugientem inter brachia succam animam.
 Quæ tunc purpureis labris remorata resistet
 Forsan, et inceptum læta redibit iter:
 Spernet et Elysias sedes, valtemque beatam,
 Præ tam mellitæ baculis dominæ.

ELEGIA III.

Majus alit frondeis, Majo sine fronde virent?
 Ire nefas, mox hoc, lux mea, priscus habet.
 Ergo, age, certemus: tibi, me sine fronde reperto?
 Manus, quod niveum pectus adornet, erit.
 Corporis, o, felix illa quod sede fructur,
 Cujus ab aspectu gaudia mille fero.
 At tibi lex hæc sit, folia viridantis ut orbay,
 Oscula cogaris mox dare pauca mihi.
 Oscula, quæ possint fugientem sistere vitam,
 Restet ubi nullis spes medicaminibus,
 Pallidulamque animam Stygia subducere morti,
 In non concessas et revocare vias.
 Sic ego: depresso sic lux mea retulit ore
 Pauca, sed argutis multaloquens oculis:
 Basiaque, et mea quo jurabis basia vinci,
 Accipies aliquid, si modo visceret, eris.
 Dixit, et os avidum roseo mihi mollior ore
 Pressit, et, Hoc cape nunc, cætere victor, ait.
 Victor ero cæce, nec opem Ocyroes negabis,
 Si tua, si Nati numina sancta colo,
 Tunc

Jussu ego hinc potero contendere vici,
 Quæ se vicinis implicat arboribus.
 Nec me hædora variis superabit in ilice nodis,
 Brachia erunt collo sic mea nexa mea.
 At vos purpurei Reges ignoscere vici,
 Ritus erunt vestra tunc mihi divitiæ.

ELEGIA V.

VNA meas, igitur versabit femina curas?
 Unaque mihi risus, unaque fletus erit?
 Vna mihi dulces facies moderabitur annos?
 Quos mihi Parcephone non volet esse diu.
 Nam seu dura meos illa aversabitur igneis,
 Seu facilem sese dat mihi, morte premor.
 Nec mihi vita potest duci sub amore sinistro
 Inter mortaleis, nec locus esse Deo.
 Sed potius moriar te te, mea vita, tenendo,
 Inque tuos humeros funera nostra cadant:
 Funera de tecti melius pendentia collo,
 Quam si sublimi de trabe nexa forent,
 Qualis Anaxaretes festum puer ultus amarum
 Flebile curvata fauce pependit onus.
 Exitus aut sic est, aut sic sperandus amanti.
 O natum tristi fletu, quisquis amat!
 Sed tamen in melius hæc omnia tristia vertent
 Lumina, si daretis quæ mihi pro facibus,
 Aspectu tantæ curvæ sit læce, negantque,
 Dantque frui vitam, dantque negantque mori.
 Quæso, negate mori, vitam date lumina, quæso:
 Non sum, de ceteris morte triumphus ear.
 Labra columbatæ committe corallina labris,
 Nec natus officio linguæ dænavæ suo.
 Et mihi da cæterum, da mitia basia mille;
 Da super hæc aliquid, lux mea; nomen ero.
 Nec super hæc aliquid, nec vis dare basia paucæ,
 Labra nec humilibus continuare labris,

Notaque nec dentis, nec sunt tibi parlia lingua.
 Exsuperas Larias et tamen ore nurna.
 Quas superas facies, jam jam superabis et arte,
 Dent modo De nostris versibus esse fidem.
 Nos neque Chaonij vincet lascivia nidi,
 Nec Iovis omnivoli deliciosus amor.
 Nam tibi quid profit faciem corrumpere rugis?
 Hæ venient fronti, nec mora longa, rugæ.
 Quidve superciliis oculos onerare nitenteis?
 Nec rota nigras spargere fronte comas?
 Tempus erit, cariola specu cum tamini conder,
 Cænis & in gelido vertice crinis erit.
 Tunc frustra labris pallentibus oscula quæres,
 Atque aliquem obtusis figere luminibus.
 Nulla corona tuos ornabit florida posteis,
 Cantabit mute limine nullas amans.
 Quin potius, dum Fata sinunt, & nigra Sororum
 Stamina, verque viros nobiles, carpe rosas;
 Quæ nisi carpentur, languebunt sponte, cadentque,
 Et stabis lapsa spina inhonora rosas.
 En tibi, qui tecum redolentia munera cærpet,
 Tecum florentes & parat ire vias.
 Sparsa Dionæo viridaria rore teremus,
 Visemusque hortos Floræ decora tuos.
 Illic & violas & purpureos Narcissos
 Decerpes teneris molliter unguculis.
 Ipse tibi hætam vario de flore corollas,
 Imponamque tuis, Julia, temporibus.
 Jamque sub umbrosa rectubilis languida myrto,
 Et modo me celeri læta sequere pedes.
 Jamque colorata provolver lenius in herbas,
 Et modo te celerem per loca læta sequar.
 Interea hos flammæ mihi si duplicem cunctas
 Invidus aurata Cyathius e specula,
 Tu co sola meis jucunda datoribus Auspiciis
 Humida de roseis flammis funde labris,
 Quæ suscepta mei somnibus ore inhæli
 - Usque sub ambusti pectoris ima meent,

Resinguantque regum, quem nec vaga flumina
 Terræ,

Tota nec exhausti frigeret unda maris.

Lumina cui servas aurum jaculantia purum?

Cui tereteis digitos, artificemque pedem?

Fascia lacteolis cui stat distenta papillis?

Cui risus, et cui mollia verba parat?

Cujus dispositus nutritur crinis in usum?

Oscula felicitis cujus erunt domini?

Illicet, ingrato servaveris omnia nautæ,

Leuham veteri qui rate verris equam;

Hujus ab amplexu venies ad bœna Ditis,

Maxima tergemina cura timorque Deæ.

In te turba ruent ævi violenta prioris,

Luminibusque cavls, pallidulisque genis,

Et Paris, et Theseus, & non bene fidus Iason;

Hæc veniet formæ maximæ fama tuæ.

Quare ne tibi sis tanti regalibus umbris

Posse frui, ut vivus sim tibi vilis ego.

Te juvet in nostris positam tangere lacertis,

Mæ juvet in gremio, vita, cubare tuo,

Et cum suaviolis animam deponere nostris,

Eque tuis animam fugere suaviolis,

Sive meam, lux, sive tuam; sed sis tua, malum,

Ipse tuo ut spirem pestote, tuque meo.

Tali vernantem faciemus amore juventam;

Mors veniet æterna cincta caput nebula.

At vos, quæ juvenes, suspiria nostra notabit

Et fractos oculos, et sine interitu gradum,

Ebria ridentes nullo cum pondere verba,

Et si quis subito venit in ora colon,

Post mode dicetis, non infelice ariste,

Pramia cum nostræ nocte laboris erunt.

ELEGIA VI.

Nunc mihi Parthenio digui, nunc Nestoris essent,

Nunc Lysippæ, Phidiasque manus.

Julia

Julia namque meo sculpi cupit aurea cœlo,
 Nec tantum in libris nomen habere meis.
 Non ego sum, fateor, cœlestem effingere formam
 Qui valeam; at dominæ spernere iussa nefas.
 Non ego te, mea lux, faciam de marmore duro;
 Illa decet rigidum materies animum.
 Quin et cœla tuos formabunt aurea vultus;
 Non facit ad molleis ferrea lūna genas,
 Jam jam fama meis major venit artibus; ipsam
 Sculperæ mi videor cœlicolam Venerem.
 Sed dum te video, et propius tua lumina specto,
 Aemula Phœbeis lumina luminibus,
 Ferre negant oculi jaculantem spicula vultum,
 Cœlaque nota negat languida ferre manus.
 Deficit, et torper, nec jam sibi conscius artis
 Vilius est animus, nec memior ipse sui,
 Ah, nulli fas est mortali effingere Divas!
 Mens cadit; obstupesc, heu! et mihi surripior.

ELEGIA VII.

Insidiose Puer, maternis savior undis,
 Hac ne tunc vates fraude petendus eram?
 Tam quia iussisti, numeris levioribus irem,
 Assumpsit facileis ad tua iussa modos,
 Materiesque mihi curvato venit ab arcu
 Longa, sub undepos digna venire pedes.
 Vix opus incepti, dominam, Puer improbe, tollis,
 Ducis et externas in mea regna manus.
 Et nunc ille venit diversa rusticus urbe,
 Prætendens sancti fœdera conjugii,
 Scilicet ut diris faciat sponsalia verbis:
 Impediant illi, piceus & anguis itor,
 Et cornix inimica viis, et limine primo
 Sentiat offensus signa sinistra pedis!
 Quæ si non possunt illum terrere, quod opto,
 Accipiat Divi quod monere malum,

Sub-

Subque rota ponat odiosam in pulvere vitam,
Multaque projecti viscera carpat avis.
Aut mergatur aquis, et monstra natantia pascat,
Quanta Deo pelagi tunc ego dona feram!
Sic nec in amplexus veniet, nec in oscula nostra
Inprobis, et sceleris gaudia nulla feret.
Et juvenes alios violenta sorte monebit,
Vatum deliciis non temerare manus.
At tu, siue tuos igneis transmittis in illum,
Julia, siue magis te tua fata trahunt,
Infelix nimis, et querulo mihi carmine flenda es,
Cogeris ignoto quæ comes ire viro,
Et te captivis hominum miscere catervis,
Eque brevi verbo ferre perenne malum.
Ah, poteras, lux, ah, poteras jus dicere nobis,
Oreque formoso regia verba loqui,
Inque meo versu sublimia regna tenere,
Prima fidis nostræ gloria, ferus honos.
Inque puellarum, quas olim carmine vates
Laudavere pii, nomen habere choro.
Qualis quæ falso Nasoni dicta Corinna est,
Deliaque, et Nemesis, et bene culta comam
Cynthia, forma potens, nec non tua, Galle, Lycoris,
Quarum immortalis forma perenne viret.
Digna quoque hæc facies, quæ carmine longa videret
Secla, nec in cineres omnis abiret, erat.
Vt sciret nostros ætas ventura furores,
Et tam formosam non violasse fidem,
Et culti juvenes, non incomptæque puellæ,
Expertæ dulcem militiam Veneris,
Myrtea sarta tuo ferrent violasque sepulchro:
Diceret atque aliquis, Sit tibi terra levis.
Et poterant aliquid nostræ præstare Camœnæ,
Fata nisi obstarent, et male faustus Hymen.
Non quia Virgilio primos concessit honores
Posteritas, Flacci sprevit iniqua lyram.
Aut male rejecit, quem protulit Umbria, yatem,
Sola cui longum Cynthia carmen erat. Pe

Peligni vivent opera ingeniosa poetæ,
 Rectorem Nato quem Venus ipsa dedit.
 Nec te longa dies delebit, culte Tibulle,
 Ignibus atque arcu dum potietur Amor.
 Nostra quoque adveniens si non his inseret ætas,
 (Quod sperare pudor sit mihi, sitque nefas)
 Non tamen obscura damnabit nomina nocte.
 Fallor? an hoc olim mi Dea pollicita est,
 Fragrantem quæ nexa comam, myrtoque decora,
 Vadit inæquali conspicienda pede?
 Quam bene priscorum currebat vita parentum,
 Ingenuæ Veneris libera sacra colens!
 Nondum conjugii nomen servile patebat,
 Nec fuerat Divis adnumeratus Hymen.
 Passim communes exercebantur amores
 Omnibus, et proprii nescius orbis erat.
 Ense maritali nemo confossus adulter
 Purpureo Stygias sanguine tinxit aquas.
 Anxia non tenuit custodis cura puellam;
 Nulla erat invisis clausa domus foribus.
 Nec sacer agricolis stabat lapis arbiter agro,
 Trabsque procellosum nulla secabat iter.
 At postquam domibusque fores, foribusque subivit
 Clavis, et æquoreas navita sprexit aquas,
 Non dubitans animam tenui concedere ligno,
 Externas fragili puppe secutus opes,
 Discretique novo jacuerunt limite campi,
 Indixit leges et sibi quisque novas.
 Scilicet ex illo sensit fera jura, jacetque
 Clausa pedem dura compede serva Venus.
 Mortales scelere leges præscribite vestro,
 Innocuam vinclis nec cohibete deam.
 An quia Lemniacis semel est elusa catenis,
 Digna erit a vobis quæ graviora ferat?
 Tempora, si fas est, iterum primæva redite,
 Falciferoque iterum sub sene mundus eat.
 Inscia tunc rastri, tunc vomeris inscيا curvi,
 Sponte sua segetem terra benigna feret. Et

Et repetent iterum desertas Numina terras,
 Et fruar, o longum tutus amore meo.
 Interea qui falce meas invadere messeis
 Ausus es, ut voto jam potiare tuo,
 Assiduis versuta dolis te rideat illa,
 Nec tibi componat se, faciemque suam,
 Sed juvenum gregibus studeat formosa videri:
 Sic miser, et nulli commiserandus eris.
 Quippe nec indignum fecisse putabimur ulli,
 Si fugit amplexus bella puella tuos:
 Si fugit hanc faciem, qualem Medea gerebat,
 In natos gladio cum ruitura stetit.
 Qualem si clypeo gestet pro Gorgone Pallas,
 Sustineat divæ prælia nulla cohors.
 Hanc tamen illa potest pacato cernere vultu,
 Nec spuit? obducta nec tegit ora manu?
 Hanc spectare potes? corpus potes illud amare,
 Julia? sed capitur (dicis) amore mei.
 Non ardens amat, et amat non dignus amari,
 Et sunt mille alii, quos tua forma rapit.
 Jamque diem video properantem, cum tuus illi
 Et gravis aspectus, et grave nomen erit.
 Julia, tum lentas producens frigida nocteis,
 Optabis nostras in tua colla manus,
 Julia, non veniam, veniet, querulumque subibit
 Ille, peregrino lassus amore, torum:
 Et tecum, mea lux, meliori digna cubili,
 Vallatus densa veste jacebit iners.
 Tunc potes æternis hoc unum poscere votis,
 Ut properent longas Fata tibi tenebras.
 Parcite Fata tamen, formosas perdere, crimen:
 Gloria vos alia de nece magna manet.

ELEGIA VIII.

ERGO dies venit, qua se formosa mariti
 Dedit in æternum Julia servitium?

Qu

42. JOAN. SECVNDI JVEIA.

Qua nostras alio cogar traducere flammæ,
 Qua delenda animo est illa adamata mihi,
 Quantum nulla fuit, quantum nec amabitur ulla,
 Seu me vita brevis, seu diuturna manet.
 Iamque peregrinæ committit fœdera dextræ,
 Fœdera quæ Divi jam violata volunt.
 Mox dapibus, levibusque dies peragenda choreis,
 Et sine me tota est: tota sit atra, precor.
 Phœbe, coloratum, si te bene credimus olim
 Esse sacris patrem Vatibus, abde caput.
 At tu rela manu jaculare corusca rubenti
 Juppiter: hac sola luce sit alba dies.
 Tuque Jovis conjux, quantum connubia cures
 Talia, demissis annibus ipsa doce.
 Fallimur? an certe condit sua Cynthius ora?
 Condit: et obscura nocte teguntur agri,
 Præcipitantur aquæ, mare pendet in ære densum,
 Ignibus excussis dissiluisse poli.

ELEGIA IX.

Ad Petrum Clericum.

Petre, sodalicii pars sincerissima nostri,
 Felix Maclinia cui licet urbe frui.
 Me tenet Augusti celebris Bruxella triumphis,
 Fontibus æternas quæ jaculatur aquas.
 Hic mihi nec desunt, gratissima turba, poëtæ,
 Nec quibus a lingua divite venit honos,
 Quorum Posteritas operoso grata labori
 Nomina sub longa luce videnda dabunt.
 Hic veterumque manus animato miremur in ære,
 Subque meum aspectum turba togata venit;
 Multaque quæ gentis æquant miracula prisca,
 Quæ modo Romulidum dædala mittit humus.
 Scilicet argutis urbs hæc me ponit Athenis,
 Scilicet hic media sistor in Ausonia.

Mille

Mille vel hic oculos possunt retinere vel aureis;
 Nulla tenent aureis, nulla tenent oculos.
 Non queat hoc alius præter te credere quisquam;
 Forte nec ipse queas credere, crede tamen.
 Nimirum nostri jam pridem conscius ignis,
 Vna geris mecum pectore tela tuo.
 Vnius ex oculis fax est accensa puellæ.
 Qua jecur Idalius torret utrique Puer.
 Quæ tua si forsan leviter præcordia lambit,
 Quam tibi duritiem pectoris esse putas?
 Mi neque lux, neque mi noctis levat umbra dolorem,
 Vror, et in venis flebile vulnus alo,
 Semper in absenteis suspiro mœstus amores,
 Inque Cupidineæ mœnia Macliniæ,
 Illa sed abscessit, peregrino juncta marito,
 Qua volvit virideis in mare Scaldis aquas,
 Abscessit: doleo. quid tum? vestigia restant,
 Et loca, quæ nobis gaudia longa dabant:
 Et si isthic fuero, fuero vicinior illi.
 Esse putas hæc tu ludicra? magna loquor,
 Tum quam multa foro nova sisteret esseda vesper,
 Noxque rateis tarda sera referret aqua,
 Ipse rateis omneis audax speculator obirem,
 Cunctaque defixis esseda luminibus.
 Si quæ forte meam mihi redderet hora puellam,
 Seu vectam Veneris suave sonante rota,
 Seu raptam tereti vada per crystallina concha,
 Seu lapsam roseo Cypridis e gremio.
 Nam neque te retinet conjux tuus, aut tibi longis
 Noctibus incumbit, Julia, pondus iners,
 Te Venus Idalios inter fovet aurea lucos,
 Et Venerem geminam nunc locus ille colit.
 Supposuit pro te scortillum turpe marito,
 Afflavit vultus cui decus omne tui:
 Barbarus ingratis illam complexibus urget,
 Teliger intactam te mihi servat Amor.
 His ego solares curas, dum tempora nobis
 Tarda fluunt ægras inter amarities.

Ho

44 JOAN. SECVNDI IVLIA.

Hoc quoque (nam poteris plures admittere causas)
 Visere Macliniam cur properemus, habe.
 Inter finitimas (experti credimus) urbeis
 Illa sibi formas vendicat: illa daret
 Forte novas flammæ, veteres quæ pelleret possint,
 Heu mihi, sed vereor, (Di prohibete malum)
 Ne calor hic aliâ possit consistere sede:
 Hactenus hunc certe Julia sola tenet,
 Candida quantumvis et non deformior illa,
 Et versatilibus ebria luminibus,
 Sæpe meos oculos in se Domitilla moretur,
 Oscula quæ facilis ad mea sponte venit.

ELEGIA X.

SOMNIVM.

ITE procul mœstum lachrymæ genus, ite querelæ,
 Et comes aligeri cura vigil Pueri,
 Cinge triumphanteis vistrici fronde capillos
 Laureæ Phœbeæ grata corona comæ.
 Misit in amplexus illam Venus aurea nostros,
 Prima mihi quæ fax, quæ mihi ferus amor.
 Non fora, non portus, non jam populosa theatra,
 Templaque sunt nostris conscia blanditiis.
 Mater abest, digitis legem quæ ponat, et ori,
 Et cogat tremulo murmure pauca loqui.
 Osculaque aridulis non continuanda labellis
 Carpere, quæ juret barbara, quisquis amat,
 Et celare faceis: et amici obtexere nomen,
 Multaque quæ solers fingere discit amor.
 Sola jacet mecum semoto Julia læsto,
 Sola tamen solos non sinit esse Venus;
 Et Puer, unanimeis comitatus in omnia vitas,
 Certus et exanimeis, certus et ossa sequi.
 Fortè vident et nos, qui spectant omnia, Divi,
 Deliciis nostris invidiosa cohors.

Dii

Dii precor, o, nostris ne lusibus invidetis:
 Non ego nunc vestris lusibus invideo.
 Julia, te teneo: teneant sua gaudia Divi,
 Te teneo, mea lux; lux mea, te teneo:
 Julia, te teneo: Superi teneatis Olympum.
 Quid loquor? An vere, Julia, te teneo?
 Dormio ne? an vigilo? vera hæc? an somnia sunt hæc?
 Somnia seu, seu sunt vera, fruamur age.
 Somnia si sunt hæc, durent hæc somnia longum,
 Nèc vigilem faciat me, precor, ulla dies.
 Et quicumque meo pones vestigia tecto,
 Parce pedum strepitu, comprime vocis iter.
 Sic tibi non unquam rumpant infomnia galli,
 Tardaque productæ tempora noctis eant,
 Plurima cum rubris tibi gemma legetur ab undis,
 Pæstolique domus tota liquore fluat.

ELEGIA XL

Hos tibi, sancte Puer, primos sacravimus igneis,
 Has tibi primitias dedico, sancta Venus.
 Dii, quorum nostri vivent sub nomine versus,
 Sæpe colenda Venus, sæpe colende Puer.
 Hastenus optato dant indulgere furori
 Et mos, et leges, purpureusque pudor,
 Hastenus et (credo) vos me voluistis amare,
 Iamque mihi jaculi ferte medentis opem,
 Et quod inaurati terebratum cuspide teli
 Sollicitum toto pectore vulnus hiat,
 Sentiat arcanas obtusa in arundine vireis,
 Mox dolor, et questus, et labor exul eat.
 Halitibusque increta meis suspiria, cumque
 Languida spinoso cura satellitio.
 Tunc ego vos dicam mitissima numina Divum,
 Ipse Deum sine queis Rex quoque tristis erit
 Corque geram vestris semper penetrabile telis,
 En patet in vulnus pectus inerte novum.

No.

Non ego desertor fugio quæ castra sequebar,
 Abscevit longas spes properatus Hymen.
 Ah, Hymen genus Vranix, cur Thespia rupes.
 Non te detinuit, Lympha nec Aonia?
 Cum te nigra dies invisâ ad sacra vocabat,
 Et pactum infaustis conjugium alitibus.
 Ipsa ubi Tiliphone tædas a funere raptas
 Ferali tenuit, omnia dira, manu.
 Nonne fuit satius cantus haurire sororum,
 Cernere vel sacræ qua fluit humor aquæ?
 Veste deas posita teretes abscondere furas?
 Quam miseram rurpi dedere servitio?
 Et me, cui Cypris tot basia mitis alebat,
 Exturbare meæ brachiolis dominæ?
 Quæ nunc, in longa raucescens mæsta querela,
 Discit amatoris omina vera sui?
 Heu, quæ non longo meditabar gaudia ductu?
 Vnde nihil, prætor somnia vana, fero?
 Sic segete ex viridi flavas præsumit aristas
 Rusticus, atque animo jam sua vota metit;
 Vota, quibus miserum grando fraudabit, & imber,
 Seu validi flatus, fulmina sive Jovis.
 Sed quid ego toties Fatis contendere pergo,
 Quæ non mutandis stant rata limitibus?
 Tu Puer, o Puerique parens, Jovenata Dione,
 Solvite me ingratis sollicitudinibus.
 Et mihi, si merui, nocituras demite flammæ,
 Ne sim famosis fabula porticibus,
 Vinosæque meo producant nomine mensæ,
 Ignorentque malum compita nulla meum.
 Et, si quando novo pallentem afflabitis igne,
 Efficiæ ut miserum me juvet esse diu.
 Et mihi feliceis extendant gaudia curas,
 Dum veniant capiti candida fila meo.
 At quocumque mei tabescent lumine vultus,
 O saltem possim dicere, Talis erat,

Mo-

Nobile quæ parvo nomen fortita libello,
 Prima meæ spoliū Julia mentis habet.
 Interea hos Elegos, primū monumenta caloris,
 Accipite, & risum jungite cum gemitu,
 Dicentes, Nostri pars hic quoque parva triumphī est,
 Semper amet, dulci semper amore fruens.

ELEGIAE SOLENNES TRES,

CONSEQUENTIBVS TRIBVS

POST ADAMATAM JULIAM

ANNIS,

MENSE MAIO CVPIDINI DEDICATAE.

ELEGIA SOLENNIS I.

TEMPVS adest iterum, quo stat pulcherrima tellus
 Effundens variis germina seminibus.
 Nigrescit viridi velata cacumine sylva,
 Garrula flebilium carmine Dauliadum,
 Illa sonans tremulum Zephyro spirante, vitoris
 Tempora conqueritur non diuturna sui.
 Ipsa novo Cytherea choros agit aurea mense
 Nuda coronatas inter Hamadryadas,
 Quas inter medius tenero pede gramina pulsat
 Candidus in crocea veste protervus Amor.
 Hæc sacris nostræ semper solennia Musæ
 Tempora (Dii magni sic voluistis!) erunt,
 Sive peregrinum via me deducet in orbem,
 Sive sub ignoto sidere pontus aget.
 Hic etenim nostros primum pallefcere vultus
 Mensis, et evinctum vidit acerba pati,
 Aligerique faces oculis gressuque fatentem
 Ire vacillanti per loca sola pede,

Et dominæ servare fores, pluviasque molestas,
 Et sævas Boreæ non timuisse minas.
 Vidit et ille idem carpentem gaudia mille
 Lenibus ex oculis molle timentis heræ.
 Ergo, Puer, venis hominum qui spicula tingis,
 Inferis et mœstis gaudia lachrymulis,
 Hæc affixa cape maternæ carmina myrto:
 Annua quæ semper, sis modo mitis, erunt.
 At vos florenti, Juvenum grex floride, Majo,
 Gensque puellaris deliciosa chori,
 Non intellectum dum ver fugit, et fugit ævum,
 Ludite, jam glaciem bruma nivesque feret.
 Canaque subrepet taciturnis passibus ætas,
 Morsque tenebrosa nube revincta caput,

ELEGIA SOLENNIS II.

Et cœli facies, et rerum mitis imago,
 Pictaque, quæ vario flore renidet, humus,
 Pendulaque obscuris distincta umbracula sylvis,
 Blandaue sylvestres quæ movet aura comas,
 Antraque cum Satyris fusæ per opaca Napeæ,
 Et Puer arcitenens, et Venus ipsa monet,
 Adventare meis iterum solennia sacris.
 I, puer, unguentum fer mihi, fer violas.
 Vina coronatis spument nigrantia mensis,
 Nec sine multiplici stet mihi flore caput.
 Impositæ fronti mecum languete corollæ,
 Ad latus accedat fusca puella meum,
 Quæ nigris oculis et nigro crine decora,
 Antiquæ memorem me facis officiat:
 Nec pejora meis infigat basia labris,
 Serpat in amplexus nec minus apta meos:
 Quam quæ prima suis victum me cepit ocellis,
 Et fastu referens prima trophæa meo.

Vos

Vos quoque Pierides, ad tempora læta vocatæ,
 Fundite concordēs ore favente sonos.
 Primus ego ingrēdior, nullo de more, sacerdos
 Annua nequitiaē ponere sacra meæ.
 Transeat, Æolio positis in carcere ventis,
 Et sine nube dies, et sine sole gravi,
 Transeat hic totus sine sollicitudine mensis,
 Hæu mihi, de Maia qui male nomen habet!
 Vel dominæ Veneri, vel, si sibi legit Aprilem,
 At Puero Veneris debuit esse sacer.
 Quamvis Maia Jovi jucundo cognita furto
 Formosum peperit candida Nympha deum,
 Insignem nervis, insignem voce diserta,
 Conspicuumque genis, conspicuumque coma.
 Ille velit mecum materno applaudere mensi,
 Implicitus multa tempora flava rosa,
 Ebriaque in longa ducens vestigia palla,
 Argutum facili pollice pulset ebur,
 Quem, circumfiliens huc illuc crure protervo,
 Lascivus domito vate triumphet Amor,
 Atque eadem gravida depromat tela pharetra,
 Quæ primum venis irrubere meis.
 Ac petulante ferox insultans voce jacenti,
 Verset in aspectu spicula nota meo.
 Tunc ego commonitus juratum solvere votum,
 Perficiam toto sacra jocosa toro.
 Hæc quoque quæ cecini, ne quid solenniū absit,
 Suspendam myrti carmina de foliis,
 Quæ strepitiū teneris adspirantia ramis,
 Pulsa susurranti leniter a Zephyro.
 Accedet versus, VATES TVVS, ALME CVPIDO,
 HÆC TIBI PRO MITI DEDICAT IMPERIO.

ELEGIA SOLENNIS III.

ILLB ego, qui Maio solennia carmina mense,
 Suspendi templis, sancte Cupido, tuis,

Cum melior tellus meliore in amore teneret,
 Mulcentem tepido pectore dulce malum,
 Numquid ab hac poteram liber desistere cura,
 Semotus dulci tam procul a patria?
 Tam procul antiquo infelix divisus ab igne,
 Qui primum nostris ossibus incaluit?
 Quin etiam, te autore, graves expectus amotes
 Cum fuerim, et dominæ regna superba novæ;
 Cum mihi crudeli faceret ludibria vultu,
 Insultans capiti, torva Nexra, meo.
 Certe ego si pacto juratus stare recussem,
 Vnde petam veniam, vel tua mater erit.
 Illa sua fixum conservat in arbore carmen;
 Annua devovi quo tibi sacra Puer,
 Dum mihi mansuetas afflaret leniter auras,
 Durus ades: duro frigeat ara deo.
 An, mea si Lybicas navis ditaverit undas,
 Aurea Lædæis dona feram pueris?
 Aut, ego si moriar longinquis exul in oris,
 Decernam reduci sacra opulenta Jovi?
 Abnuat hoc hæres, et, si sub iudice certet,
 Turpiter a causa Juppiter ipse cadet.
 Vltrices igitur tædas metuemus et arcum,
 Plus quam fulminei fervida tela patriæ?
 Juppiter ignoscas, cedunt tua sceptræ nepoti,
 Et trifidum Pueri sub face fulmen hebet.
 Illius æternis halabunt templa corollis,
 Vndabit pecudum sanguine pingue solum:
 Mascula sudabunt verbenæ thura perusta,
 Et focus in vivo cespite semper erit.
 Ipse ego, nude Puer, signum tibi nobile ponam,
 Quale Gnidus matri servat aquosa tux.
 Aureus in nivea ludet cervice capillus,
 Aurea cum fulva tela dabo phæetra.
 Penna duplex humeris auro radiabit, et arcus
 Ille nocens; Parium cætera marmor erunt.

Proxi-

Proxima ponetur (nec erit tibi, Sausse, pudori,)
 Vatis amatoris Julia sculpta manu.
 Interea roscos demus sua carmina Majo,
 Sæpius ut remeans floreat ille mini.
 Majus alit flores, Majo pulcherrimus annus
 Vernat, Acidaliæ gaudia Majus alit.
 Spem segetis, spem Majus alit florentis lacchi,
 Spes (memini) quondam fovit et ille meas,
 Et primos miseri gemitus audivit amantis,
 Et primas lachrymas vidit, et indoluit.
 Tunc Zephyrum socias mecum miscere querelas,
 Qua tremuit ignotis umbra sub arboribus,
 Et tepidum lachrymas jussit siccare cadentes,
 Solis ad afflatum ros uti vernus abit.
 Maje, deus mensum, pastorum, Maje, voluptas,
 Dives opum, terre luxuriantis amor,
 En tibi equa, Puero communia sacra voluisti,
 En tibi purpurea spargitur ara rosa,
 Et nova cantamus solempni carmina plausu,
 Quæ tibi, parve Puer, quæ tibi, Maje, dantur.
 Adis, an foveas florum Dea versicolorum,
 Te rosa, an viola, te thyma capta vocant.
 Narcissus tibi suave rubet, tibi lilia fulgent,
 Candida virginea lilia carpta manu,
 Omnia deales olim quæcunque per hortos
 Nutrit amatoris fertilis aura tui,
 Ecce, tibi nostri cedit pars tertia sacri,
 Linque tuos hortos, Diva jocosa, veni,
 Qualis eras Zephyro, cum te, formosa, secutus
 Securam pennis mollibus implicuit.
 Qualia ab æthereo spectabas culmine ludos,
 Quoa tibi solempnes Martia Roma dabat.
 Romanis tibi pro ludis Romana Secundus
 Carmina diversa cantat in Hesperia,
 Quæ rutilas Tagus affiliens eiecat arenas,
 Sub matutinis cantibus aliruum.

Carmina spectaclis longe potiora vetustia.

Sustulit hæc ætas, illa perenne manent.

O ita, cum blando, blandissima Mater, Amore,

O ita Bacche velis, o ita Phœbe pater!

Semper ut illius maneant monumenta caloris,

Quem movit tremulis ignea luminibus,

Magnum quæ parvo nomen fortita libello,

Prima meæ spoliū Julia mentis habet.

*****

JOANNIS SECVNDI
A M O R E S;
ELEGIARVM
LIBER SECVNDVS.

~~~~~

ELEGIA I.

Propertii Manes invocat.

CVI damus hos Elegos? tibi, qui legis ista
libenter,
Cui micat in læta fronte serena Venus.
Serja qui curas, procul hinc age seria, ferri
Nos sine, quo Pueri jura volantis agunt,
Tempora quam longum jucundo florida vere
Stant, neque nix atris crinibus ulla venit.
Et Nymphæ, et Charites, et capripedes Silvani,
Et silvæ, et virides sunt mihi carmen aquæ,
Et Venus, et Veneris lateri lascivus adhærens,
Gaudia qui curis dulciâ miscet, Amor.
Cum glacialis hyems calidos extinxerit æstus,
Naturæ libeat tunc mihi scire vias,

Im-

Immenſumque ſuis ſectum regionibus orbem,
 Quaque malum ſpondent ſidera, quaque bonum.
 Non ego Virgilii manes Acheronte cirbo,
 Florida ſacrato ſerta ferens tumulo.
 Per me Mæonides ſecura dormiet urna;
 Aſcræo cineri victima nulla cadet
 O tantum faveas Umbri tevis umbra poetæ,
 Cynthia ſi noſtro ſemper in ore ſonat!
 Tu caput hoc circum, pennis allapſa ſonoris,
 Ter ſtrepe, procumbens ter bona verba canam:
 Deinde ubi Panchæo fumaverit ara vapore,
 Placatum Lethes et mihi nomen erit,
 Adſperſam lactis niveo te rore remittam,
 Cynthia ne charo vate ſit orba diu.
 Ignaræ tenebræ, longique oblivia ſecli,
 Quæſo, ſoporiferas hinc cohibete manus;
 Hunc etiam Veneris ſervat tutela libellum,
 Hunc etiam ſacra luſtrat Amor ſacula.
 Si tamen iſta cadent ſenio deſecta caduco,
 Et fiet nomen litera trita meum,
 Æquius occumbam, ſi poſt mea fata, ſuperſtes
 Nicoleos frater, vixerit aut Marius.
 Vatis amor vates, germani gaudia fratres,
 Carmine fas veſtro ſit ſupereſſe mihi.
 Ingenioſe Mari, ventura in ſecula tecum
 Me tua CYMBA vehat, non grave pondus ero.
 Cymba, renidentem qua mutet Cypria concham,
 Quamque columbino præferat ipſa jugo.
 At tu formoſas Dryadesque et Najades inter
 Rure tuo ſedem da mihi, Nicoleos.
 Tu divina canis Serrati culmina montis,
 Is tibi monſtravit primus in aſtra viam,
 Laurigeroque cavas ferienti vertice nubes
 Ad juga Parnaffi jam leve fecit iter.
 Barbarus ad ripas nuper te Cynga canentem
 Audiit antiqui deliciâs Latii,

Narcissum vitrei morientem fontis ad undam,
 Florem de riguis purpureum lachrymis,
 Omnes ut puerum suspiravere puellæ,
 Omnes ut puerum deperiere deæ,
 Vt puer instantes sprexit per rura puellas,
 Vt puer errantes per nemora alta deas.
 Quarum quæ flammis arsit gravioribus Echo,
 Cantibus applausit Diva canora tuis.
 Ipse tuos numeros tenebris audivit ab imis,
 Vritur et proprio jam magis igne Puer.
 Nec speculum Stygiæ modo consulit amplius undæ,
 Emicat in versu pulchrior ille tuo.
 His allecta modis pridem superasse putatur
 Lata Pyrenæas Calliopea nives.
 At tibi pro merito felix Hispania lauros
 Virgineas hortis feligat Hesperiiis,
 Et tibi Cyngiades intexant ordine Nymphæ
 Narcissos lentæ puniceos hederæ.

ELEGIA II.

TEMPORE cur dicto cessas, Venerilla, venire?
 Ecce tibi torus est, ecce parata Venus,
 Qualem Tyndaridi, spatiosa per æquora raptæ,
 Tutus in Iliaca solvit adulter humo.
 Ipsa Venus violis, et puniceis amaranthis,
 Et totum Cyprio sparsit odore torum.
 Ipse torum face lustravit flammante Cupido,
 Transiliens agili candida fulcra pede.
 Quid cessas, formosa? tuum sic ludis amantem?
 An magis, exiguo tempore discrucias,
 Obsequio ut meliore moram, lasciva, repenses?
 Dilatusque avida mente bibatur amor?
 Ah, nimium mihi tarda, et tarda tardior hora,
 Quam male dinumeras tempora, quæ numero?
 Sed cur dinumeres, cum malis fallere amantem?
 Forsitan hæc alius hora parata fuit.

Dum

Dumque ego blanditiasque tuas, et roscida mente
 Oscula præcipio, multiplicesque vices,
 Dum vacuum falsis complexibus aëra capto,
 Dum mea in absentes porrigo colla manus,
 Et, quemcunque movet strepitum levis aura per
 ædes,

Dilectos Dominae suspicor esse pedes:
 Dentulces alium tepido, perjura, cubili,
 Cum quo disperdas gaudia pacta mihi.
 Forsitan et de me, teneros motura cachinnos,
 Miscetur vestris fabula nequitiis.
 Heu, quid in immeritam tam turpia crimina fingo?
 Credo equidem, faciles jam movet illa gradus:
 Jamque pedem thalamis ponet cultissima nostris.
 Fallor? an in nostro limine latrat Hylax.

ELEGIA III.

FLAMMEOLIS, mea lux, oculis cum cuncta peruras
 Frigidius Scythica cur nive pectus habes?
 An malus ille puer, terror Matrique, Jovique,
 Quod tam formosa es, lædere te metuit?
 Non metuit certe, tales amat ille triumphos,
 Et formosarum vulnere semper ovat.
 Lumina sed radiis tua non cedentia Phoebi
 Idalias hebetant discutiuntque faces.
 Ille dolet, rubor ora calens puerilia signat,
 Vix, o vix lachrymas lumina torva tenens!
 Lente puer, Matrique pudor redire dolenti,
 Mitte facem, jaculis hæc tibi præda venit.
 Aut si formosum non vis transigere pectus,
 Candida ne livor membra eruorve notet,
 Extinctas faculas Dominae sub lumina mitte,
 Illa iterum flammæ, quas rapueret, dabunt.
 Mox ubi languidulam cæpet nocturna quietem
 Clauserit atque illi sidus utrumque sopor,
 Ignaram totis furtim succende medullis,
 Hauriat et longum corde tepente malum.

At tibi, si monitis veniet victoria nostris,
Sancte Puer, vatem mitius ure tuum.

ELEGIA IV.

CHARA meum gelida feriit nive Lydia pectus :
Dicebam, Flammis hæc, puto, tela carent.
Nec caruere tamen, sub aqua latuere favillæ,
Flammaque per venas stillat aquosa meas.
Heu mihi ! securi qua declinabimus ignem,
Frigore duratas si metuemus aquas ?
Frigore fax nata est, tolletur frigore nullo,
Sperandum simili de face frigus erit.
Sume pares ignes, miserumque levabis amorem,
Lydia, frigoribus semper acerba nocēs.

ELEGIA V.

NON tam mite mihi pectus, Natura, dedisses,
Calcaret nostrum nulla puella caput.
Nec patèrer toties tumidi ludibria vultus,
Irisque oculis oscula blanda darem,
Rivalemque meum, Domina laudante, probarem,
Adstritus turpi sedulus obsequio.
Dura puella, puella meis indigna Camœnis,
Alpinis animum frigidior nivibus,
Ementita tuæ facio præconia formæ,
Vt qualis non sis, esse putere mihi.
Te laudo vates, laudatam amplectitur alter
Barbarus, et nostros arrigit ad numeros.
Aspicio fractosque oculos, et colla notata
Dentibus, et quasso, non bona signa, toro.
Diceris interea, fateor, castissima nobis,
Multraque narramus de probitate tua.
Tu quoque, mentitum ne me rear, ore pudico
Respuis usque meas, dura Nezra, preces.
Cumque aliis toto pateat tua janua poste,
Multus et e soribus lassus amator eat :

Vai-

Vni casta mihi perstas: hæc præmia vates
Debita pro falso munere vanus habet.
Heu crudelis amor, tuque, o crudelior illo,
Sive hostis, seu non, pulchra Nexera tamen,
Tempus erit certe, curis cum liber amaris,
Excutiam vestras despiciamque faces.
En mihi jam silices, en circum pectora ferrum
Nascitur, et vinco vos quoque duritie.
Insidum genus, ah! nuper mea cura, puellæ,
Mentis perniciies insidiosa bonæ,
Non ego vos posthac humili prece lentus adibo,
Asperaque obrutu verba feram tacito,
Læsus et a vobis, læsas vos esse fatebor,
Et placatrices ipse feram lachrymas,
Contemptusque superba pedes ad limina cogam
Invitos: pereat, quem juvat ista pati.
Dura Nexera, Nexera meis indigna Camœnis,
Alpinis animum frigidior nivibus,
Non ego, cum veniet pallæ melioris amator,
Quælibet abscondam jussus in antra caput:
Scilicet ut possis, Divis jurare vocatis,
Per caput illius, perfida, perque tuum,
Illi te viduas intactam ducere noctes,
Et tritum nullis limen habere viris;
Non ego, cum veniet loculi gravioris amator,
In famulas vertam basia nostra tuas:
Scilicet ut ridens dicas, ignosce protervo,
Insanit famulæ captus amore meæ.
Hæc quicumque potest nullo perferre dolore,
Idem Caucasæas et tolerabit aves.
Syphisii gaudens provolvat pondera saxi,
Tantaleæ sitiens non inhiabit aquæ.
Ille premet gemitum, conclusus in ære Perilli,
Ne det mugitus machinæ fumificos.

ELEGIA VI.

SAVCIVS Aligeri languebat arundine quondam,
 Moxque necis gelidæ spicula sensit amans,
 Corpore in exfangui restabant tela duorum:
 Hæc vulsura suum venit, & ille suum.
 Vulsit Amor nigrum scelerata cuspide ferrum:
 Heu! quid agis? non sunt hæc tua tela, Puer.
 Spicula Mors sumpsit manibus radiantia furvis,
 Celsit in ærias et malefana vias.
 Nec mora, digressi repetunt lachrymabile munus,
 Ille suos quarrit, quarrit et illa suos.
 Missa peregrinis sparguntur vulnera nervis,
 Et manus ignoto sævit utrinque malo.
 Irrita Mors arcus validi molimina damnat;
 Plorat Amor teneras tam valuisse manus:
 Donec, fallaci repetito sæpius ictu,
 Erroris sensit crimen uterque sui.
 Fœdabant juvenes primas in pulvere masas,
 Oscula quas, heu! ad blanda vocabat Amor.
 Canities vernis florebat multa corollis,
 Persephone crinem vusserat unde sibi.
 Quid facerent? falsas procul abjecere sagittas:
 De pharetra jaculum prompsit uterque novum.
 Res bona: sed virus pueri penetravit in arcum.
 Ex illo miseros tot dedit ille neci.

ELEGIA VII.

*Alieno nomine, et in gratiam Consalvi
 Perezii Hispani conscripta.*

Si qua venit summo positis in culmine rerum,
 Illa ruina suo pondere magna venit.
 Mitius infelix accusat fata colonus,
 Arida depositum si male solvit humus:
 Quam si, maturis quæ jam flavebat aristis,
 Succumbit pluviis imbris atra seges.

Cam.

Cum rudis a primo religavit littore funem
 Nauta, necaturas lenius haurit aquas :
 Idem, permenſo patriam ſi viderit orbe,
 Canaque navifragis fluctibus ora tegat,
 Heu! quæ non tumida jaſtat convitia lingua
 Cœruleis Nymphis, cœruleoque patri!
 Expertus queror, ah! mendaci luſus amore,
 Non minor eſt illis noſtra querela malis.
 Vrebat formoſa meas Juſtina medullas,
 Digna Jovis thalamis, ſed magis apta mihi.
 Candor erat, qualem Veneris flos albus habebit,
 Purpureo Bacchi ſi natet in latice.
 Lumina fulgebant nitidis æquanda lapillis,
 Quos niger Eoa colligit Indus aqua.
 Illorum ex acie torſit nova tela Cupido,
 Plusque, ait, hæc noſtris arma furoris habent.
 Vera Deus monuit; ſed enim, quia dignior illa
 Nulla fuit titulum cladis habere meæ,
 Suſtinui indomitas obſecto peſtore flammas,
 Senſus et ex tanto vulnere parvus erat.
 Sic aliquis, Bacchoque animum furiatus et ira
 Sumſit ubi attonita fervidus arma manu,
 Irruit in gladios, et centum vulnera paſſus,
 Viribus infraſtis acer ab hoſte redit,
 Abſtergens tepidos et pro ſudore cruores,
 Quam ſentire queat conſpicit ante malum,
 Donec ſucciduo tellurem poplite quaſſans,
 Corruit, et fuſo ſanguine vita fluit.
 Repit Amor ſenſim totos inſuſus in artus,
 Suſcitat ut magnos parva favilla rogos.
 Pallorem noſtri tum mirabantur amici,
 Demiſſosque oculos, inſtabilemque gradum,
 Ridentes gemitusque meos, & inania verba
 Rorantesque novo ſæpe liquore genas.
 Nec mihi luce graves aberant neque nocte dolores:
 Nec mihi grata Ceres, nec mihi Bacchus erat.

Irrita lucebant obscuro sidera mundo,
 Cynthius obducta nube premebat equos,
 Et sine fronde frutex, et erat sine gramine campus,
 Et sine lucenti fons inamoenus aqua.
 Vmbra levis tantum nostro de corpore mansit,
 Inter et extinctos annumerandus eram.
 Sola suis Justina oculis pulcherrima vitam
 Reddebat muto, lene tuens, cineri.
 Gaudia tunc lucesque mihi noctesque ferebant,
 Grataque erant Cereris munera, grata meri:
 Aurea fulgebant rutilanti sidera mundo,
 Formosus croceos Phœbus agebat equos:
 Fronde frutex viridi, vernabat gramine campus,
 Et pellucidula fons saliebat aqua.
 Hoc est infandum quodcunque vocatur amare,
 Sollicita alternis gaudia cum lachrymis.
 Nec fuit auxilio, quod mitigat omnia, tempus;
 Mutavit flammæ nec via longa meas.
 Ad fines veni Latios, glebamque feracem,
 Vectus Tyrreni per freta Thufca maris,
 Pulsatus raucis ubi vocibus Appenninus
 Sæpe tulit questus in freta furda meos.
 Austriacos vidi populos, ubi maximus Ister
 Cantatas gemino nomine volvit aquas.
 Quin etiam Hungaricæ me conspexere ruinæ
 Flentem, non miseri tristia damna soli,
 Non furias hostis vicino Marte cruenti,
 Tædia difficilis nec sinuosa viæ;
 Sed fastus, Justina, tuos, o durior illis
 Cautibus, æterna quas nive tundit hyems.
 Hinc quoque Belgarum populosas vectus ad oras,
 Vnica cum Nato quæ Venus arva colit,
 Centum candidulas vidi per compita formas,
 Omnes innocuis, Lux mea, luminibus.
 Est aliquid servare fidem: miserata dolores
 Reddidit Hespericæ me Cytherea mea.

Tu

Tu quoque fidorum jam non ignara calorū,
 Cœpisti nostris victa dolere malis,
 Atque aliquid sentire meis adfines favillis,
 Damnans longa tuæ tempora duriæ:
 Nec mora, jam cingenda dabas formosa lacertis.
 Colla, dabas blando murmure basiolum.
 Et quiddam haud tacitis promittens majus ocellis,
 Languebas fusa per mea colla manu.
 Hora brevis poterat coniungere molliter ambos,
 Et dare concordi gaudia plena toro.
 Basia nexilibus dum jungimus humida linguis,
 Dum volat huc illuc missa proterva manus,
 Et sine mente oculi volvuntur utrinque salaces,
 Dulciaque ad Veneris sacra paratur iter:
 Ecce, pedem thalami feralem in limine ponens,
 Improba propositum Larvia rupit opus.
 Det tibi, tristis anus, inopem Cytheræ senectam,
 Et sero lacerum torreat igne jecur.
 Nec tibi contingat turpes satiare furores,
 Semper at indomitæ more feraris equæ.
 Et, quæ tam sanctos violarunt lumina amores,
 Non unquam placida fessa regantur humo:
 Illa sed ante rogam rabidi canis ira revellat,
 Spargat desertis et lacerata locis:
 Colligat illa furens, magicasque exusta per aras
 Carmine sacrilego dira fatiget anus.

Hæc amici rogatu scripta, qui suos amores alienis malebat decantari versibus, quam suis.

Alamoigne 1533.

ELEGIA VIII.

Ad lectulum.

LECTULE, qui domini lentum sine compare dulci
 Pondus habes, nullis conscie deliciis,
Hen,

Heu, quæ torpentem somno me semper inerti
Imposuit fulcris fors inimica tuis!

Dignus es, et certe mecum felicior esses,

Afflaret si me lenis, ut ante, Deus:

Sive meo facilis penderet Julia collo,

Julia fervoris prima favilla mei;

Altera seu mecum longas variaret in horas

Labra columbinis roscida basiosis,

Difficilis nimium, nimiumque infida Neæra,

Nec merito numeris nobilitata meis,

Seu quæcunque meis versaret in ossibus ignem

Digna toro facies, digna furore, meo:

Non ego dedecori fierem tibi, lætule mollis,

Sponda veterinosum nec tua ferret onus,

Non Venerem malles nudo cum Marte jacentem,

Dulcia nec varii furta fovere Jovis.

Nunc tristes una toto tabescimus anno,

Inque parem sortem te mea fata trahunt.

Mollis Amor, terræque, Puer, coelique voluptas,

Quæque volas concha per freta summa levi,

Languida qui blandis mordetis pectora curis,

Unde patens aër, unda solumque vigent,

Cur nos tam miti cruciatis pectore Vates,

Aut nullo miseros, aut in amore malo?

Optabam, memini, cum nuper amore vacarem,

Vester in hanc animam ne foret ignis iners:

Heu mihi, quam multos peperit vox una dolores!

Traditus indignæ præda fui Dominæ.

Illa tribus didicit ter eandem vendere noctem

Inproba, et exclusis sola cubare tribus,

Dicere, jam venias, venientem fallere, seque

Esse domi clausa dissimulare fera.

Scit bene qua juvenis, scit qua moderatior ætas,

Et qua delirus ducitur arte senex.

Cum voluit, perjura quatit singultibus ora,

Et tepido lætas irrigat imbre genas.

Quam

Quamvis munera amat, non profunt munera danti,
Sed tantum longi sunt mala vincla mali.
Qui dedit, hunc veteres inter fastidit amantes,
Qualis in everſa ſtat vetus æde Deus.
Qui modo dat, nimium novus eſt, neque dignus, ut
Præferat hunc, junxit quos ſibi priſca fides. (illis
Semper habet cauſas cur munera poſcat amantem :
Semper habet, noctem cur dare lenta neget.
Nam modo formoſus puer eſt venturus ad illam,
Ignea cui niveo fulget in ore roſa,
Lævia cui nulla ſordeſcunt inguina pube,
Scilicet effecit quem modo prima virum,
Et modo in alterius ſe jurat amore perire,
Nec vacuum ad flammas peſtus habere novas.
Et modo tam nota nullum de plebe ſalutat,
Ut ſemel eſt nervum experta tribunitium.
Sæpe gravem capitis cauſatur pallida morbum,
Sæpe nova ſignat relligione diem.
Sæpe dolet, ſiſtamque ruens igneſcit in iram,
Baccha repentinis ut furit acta ſacris.
Illicet, exhaustis loculis diſcedit amator,
Illicet, egregius jam ſubit ille puer,
Curva labascenti frangens veſtigia nixi,
Dixiſſet Pylus quem, puto, Neſtor avum :
Vda ſub hiſſuta torpent cui lumina ſilva,
Herniaque efforſis pendet ab inguinibus.
Tolle tuas artes, nimium cognovimus iſta ;
Simplicius poteras dicere, Vade foras,
Et gravis es nobis, et ſunt tua munera parva,
Et nimium vera quæris amare fide.
Si tamen haud fallit Phœbi cortina poëtas,
Et ſacer ætheris vatibus ardor ineſt :
Sera tibi veniet faſtus vindiſta ſuperbi,
Ætatis teneræ crimina flebis anus,
Cum tibi cætarum laxis, pulcherrima, rugis
Luridus inficiet pallor anile caput,

Con-

64 JOAN. SECVNDI AMORES.

Conductamque trahens tremebundo pollice laenam,
 Involves fuso stamina longa gravi :
 Aspiciet lachrymas ridens Erycina seniles,
 Et levis excussa plaudet Amor pharetra,
 Et juvenes omnes, et me, tua probra juvabunt :
 Lux, precor, o fato sit prior illa meo.
 Tunc ego candentis, Venus o formosa, columbe
 Ante tuas aras viscera pura feram.
 Interea, flammis jecur hoc melioribus ure,
 Dum res et vitæ tempora verna fiant.
 Me recreet placidi tranquilla Cupidinis aura :
 Sit procul ex animo turbida cura meo.
 Me jocus, et risus juvet, incertique penates,
 Me lyra, me calices, me rosa tincta mero,
 Me sine nube dies et me sine nocte tenebræ,
 Et sine nox tenebris, et sine dote torus,
 Rixa vacans odiis, & nullo vulnere bellum,
 Et matutino victa sopore Venus.

Toleti, mense Aprili, 1534.

ELEGIA IX.

*Ad expellendum somnum puella mecum
 cubanti.*

SOMNE, tenebrose necis ignavissime frater,
 Et tantum vanis dulcis imaginibus,
 Parce meæ Dominæ natitantes claudere ocellos,
 Noctis promissæ dum brevis hora fuit.
 Pacta mihi est, non Somne, tibi : Cur, improbe, pen-
 Subrepens tacitis in bona nostra volas ? (nis
 Desine, si pudor est, onerare amplexibus atris
 Membra Pyrenæa candidiora nive.
 Te sibi, deserto ducens suspiria lecto,
 Noctibus in viduis multa puella vocat.
 Te vocat enervis conjux formosa mariti
 Plurima, et instanti gaudia nulla negat.

Tunc

Tūpe obscura putas tua, lascivissime, furta,
 Immunis quorum nulla puella fuit?
 Parva licet matris charis indormiat ulnis,
 Et rudis, et nulli contemnerata viro;
 Te tamen experta est resolutis agra medullis,
 Et frustra matris muta vocavit opem.
 Cuncta patent tibi, Somne, cubilia formosarum:
 Nocte brevi vigilet, scilicet, una mihi.
 Ipsa negat tibi se, cubitoque innixa supino
 Erigitur, nostrum labitur inque sinum.
 Sed rursus nitidos oculos devicta remittit,
 Fractaque anhelantes vox cadit in gemitus.
 Quid faciam, mea lux? quo te medicamine tangam,
 Ut sopor iste tuo destuat ex animo?
 Nam neque subducam lapsuro brachia collo,
 Nec tibi stridenti voce molestus ero,
 Nec digitis vellam digitos tibi, nec pede duro
 Urgebo furas, marmoreumque pedem:
 Vda papevereo detergam lumina succo,
 Sive meis oculis seu magis ore meo:
 Inque tuum moestus flectam suspiria nomen,
 Mussabo magicis carmina lecta sonis,
 Quæ mihi, Thessalici quondam doctissima ritus,
 Nocte relucenti commemorabat anus,
 Cum me, custodes calcans secunda jacentes,
 Virginis intactum detulit in thalamum.
 Phryxæam vigilans servabat bellua lanam:
 Servabat vigilans aurea mala draco.
 Tu quoque, fac vigiles, juvenem complexa virentem,
 Delicias rapiat ne qua puella ruas.
 Somnus abit, sensi; leviori pectus amarum
 Jam gravat illa mihi pondere, somnus abit.
 Jam fas est majore sono cantare, novumque
 Mittere reclusas carmen in auriculas.
 Nondum Lupa teres tetigit fastigia cœli
 Ardua, fraternis dissita luminibus.

Tu

66 JOAN SEYVDA AMORES.

Tu tamen (ah) pigro jamdudum immortua somno,
 Turpe toro pondus, me vigilante, jaces.
 Nil agimus, jam se dedit secunda quieti,
 Norit ubi roseum tam procul esse diem.
 Hospitis Oceani spumosa cubilia liquit.
 Phoebus, et ardentes in juga cogit equos.
 Sidit Atlanteas Phoebe germana sub undas,
 Obtundunt aciem sidera victa suam,
 Terque dedit lucis signum cristata volutris:
 Tu tamen assiduo preissa sopore jaces.
 Vxores jaceant sic, deformesque puellas,
 Quæque parent lassa exordia fœda viris.
 Tu, mecum longa ludas, (licet) te mem, nocte, pigra
 Et mecum longa deliciosa sedis,
 Inclinata sopor nunquam mea lumina solvet polus.
 Qui dormit, secum non habet illa sua.
 O nunc, o vigilas! Illudine protinus addam tibi
 Quæ dormias, secum non habet illa sua.
 Hoc non admittes, in te, volutrisque timentis, quæ
 Somnus iacundis jam fuerat ex oculis.
 En! niveo lapides formati pollicet Icrimen, nuptis
 Lumina, perculsit semiserusa manu,
 Et mihi baculum strinxit trepidante dabello,
 Quale viro in somnis nulla puella tulit.
 Jam dormisse deper, jacent formosior ipsa,
 Mollior ex oculis, jactis tibi flamma venis.
 Sic, ubi nocturnas rupit Tithonia somnos,
 Purpureum flavo fœdit ab ore deuss,
 Sic niret ambiguo firm gratissimus ortus,
 Cum se non totum nubibus exeruit.
 Talia per densa myrtilæ Lætopia rampas
 Dejicit in tremuli lœmina fontis aquam.
 Nunc licet intonsi veniat sub imagine Phœbi,
 Somnus, Atlantiadis vel gerat ora Dei,
 Exemple Jovis, liquido nitidissimus auro
 Diffuat, aut niveo testus colore gemat.

Sper-

Spemet Apollineos præ me Venerilla capillos,
 Mercurilque genas, Mercurilque lyram,
 Excludet gremio croceæ ludibria guttæ,
 Et frustra ad thalamos dulces queretur olor.
Hæc fere inter equitandum non longe a Palen-
tia effudimus mense Septembri, 1533.

ELEGIA X.

De secundis nuptiis Nicolai Grudii, fratris.

AEQVORA sulcabat picta Venus aurea concha,
 Cui comes ardenti cum face Natus erat
 Aliger, aligera miscens fera bella sagitta,
 Illius late pontus ab igne calet.
 Senferunt pisces infectas æquoris undas,
 Nereidesque imis delituore vadis.
 Ad magni tandem venerunt ostia Scaldis,
 Divertit cursus quo Dea sancta suos.
 Excipit et Matrem senior veneratur Amorum,
 Naiades glaucæ concomitantur heram:
 Jamque suum Divæ felix Antverpia portum
 Pandit, et alliciunt mœnia clara Deam:
 Quæ postquam viridi religavit ab arbore concham,
 Divinum magna ponit in urbe pedem.
 Pone subit Puer arcitenens, acuitque sagittas,
 Inflectitque arcus, cui Dea mater ait:
 Nunc, age, tinge Puer casto tua tela veneno,
 Formosa est Vati danda puella meo.
 Grudius, Hesperia nuper bene cognitus ora,
 Narcissi miseras dum caneret lachrymas,
 Cæsaresque aquilas per funera mille secutus,
 Scriberet arcanis dum sacra iussa notis,
 Ad patrios rediit amissa conjuge Belgas,
 Impatiens vidui tædia ferre tori:
 Jamque etiam tædas hac ambit in urbe jugales
 Digna meo res est, digna favore tuo.

Ille

60 JOAN. SECVNDI AMORES.

Ille, meas dulci decantat carmine laudes,
 Et nostrum late prorogat imperium.
 Vrbs hæc formosas nutrit cultasque puellas,
 E quibus est Vatis dignior una toro,
 Quæ tantum reliquas formæ præcellit honore,
 A forma quantum vincitur ipsa mea.
 Dixerat, at rutilis subito secat aëra pennis,
 Virgineumque Deus labitur in thalamum,
 Lætaque Gnosia depromit tela pharetra,
 Egit et in tenerum spicula casta jecur.
 Rursus et, æthereas pennis sublatus in auras
 Ad Juvenem motis venit Amor facibus,
 Atque ait, O, nostras toties experte sagittas,
 Hoc quoque supremum non grave vulnus habe.

ELEGIA XI.

Ad Carolum Catzum.

CAROLE jucundos potuisti linquere amores,
 Terribilesque rubas, et fera bella sequi?
 Crede mihi, non est armorum gloria tanti,
 Ut fleat ulla tuas moesta puella vias.
 Siccine sperasti vitare Cupidinis arcus,
 Martia sanguinea dum capis arma manu?
 Falleris: absentes major premit æstus amantes,
 Nullaque sollicito prælia amore vacant.
 Deservit charam nunquam Venus ignea Martem,
 Nec timer in castris accubuisse Deo.
 Cæsareas acies in primis Diva cecutit,
 Æneæque genus, progeniemque suam.
 Tu hinc extremos properes bellator ad Indos,
 Ad latus usque tuum calidus ibit Amor:
 Induet et galeam, furasque includet in arcu,
 Et sparget tenera tela cruenta manu.
 Difficile est pugnare Deo: quo longius ibis,
 Etronea tanto durius uret Amor;

Inque

Inque acie media dum fulgurat ægide Mavors,
 Occurret dominæ tristis imago tibi :
 Tum pugnae oblitus, Martemque exosus acerbum,
 Males in molli bella movere toro.
 Ah! pereat dures primum qui protulit enses,
 Ille fuit ferro durior ipse suo.
 Ille autem scelere ante alios immanior omnes,
 Tormenti invenit qui genus arte nova
 Infandum, horrendum, dirum tremuere quod ipse
 Eumenides, et rex horruit ipse Erebi.
 Qua ruit, occumbunt urbes, silvæque tremiscunt,
 Turbatique sonat regia vasta maris.
 Non sic irata jaculatur fulmina dextra,
 Nec tonitru cælum Juppiter omne quatit.
 Excurit ingentes immani pondere moles,
 Involvens fumo nigricolore diem.
 Quid falso innocuum tonitru Salmonæa damnas
 Juppiter? iste tuo fulmine dignus erat.
 At tibi dent, fama clarum, spoliisque superbum,
 Ad patrios superi posse redire lares.
 Vt votiva Deum suspendas munera templis,
 Armaque, et ereptas hostibus exuvias.

JOANNIS SECVNDI

ELEGIARVM

LIBER TERTIVS.

~~~~~

ELEGIA I.

Carminibus potuit torrentia sistere quondam
 Flumina, et arctas sæpe tenere feras.

Car-

Carminibus rigidas potuit deducere quercus
 Orpheus, et celeres continuasse notos.
 Carminibus durum potuit mollire Charontem,
 Applicuit ripæ protinus ille ratem.
 Carminibus potuit, qui servat pervigil atra
 Lîmina, tergeminum perdomuisse canem,
 Carminibus mulcere Hecaten, mulcere Sorores,
 Sistere et anguinæ sibila dira comæ.
 Carminibus potuit crudelem flectere regem,
 Tristiaque inferni solvere jura fori.
 Carminibus tandem victa omnis turba petenti
 Euridicen Vati restituere suam.
 Sed non carminibus potuit revocare relapsam,
 Nec rata Tartarei fallere pacta Dei.
 At, bene si cautus, quod carmine fecerat ante,
 Muneribus Stygias sollicitasset anus,
 Munera Plutoni, Rhadamantho dona dedisset,
 Sensisset faciles in sua vota Deos:
 Irrita lex fuerat, fuerat mox reddita conjux,
 Et fuerat rursus lex data nulla viro.
 Orpheus, quid? tantum tua carmina posse putabas,
 Vt non credideris munera posse magis?
 Juppiter ad Danaën non carmina inania misit,
 Misit in optatos aurea dona sinus.
 Illa, levis, fuerat, quæ rejeçtura Camœnas,
 Cœpit inauratum læta fovere Deum.
 Carmina, formosis olim haud ingrata puellis,
 Jam pridem vacuum nil nisi nomen habent.
 Munera sola beant, sola addunt munera formam,
 Munere sollicites Pallada, Cypris erit.
 Carminibus falsos, Vates, meditare amores,
 Cantans ad surdas carmina vana fores:
 Muneribus dulces mertabitur intus amores
 Barbarus, et ludet teque tuosque sonos.
 Munera fecissent cunctos ex ordine sponso
 Participes thalami, Penelopea, tui.

Sed

Sed non dona dabant, vel si tibi dona dederunt,
Falsa tuæ fertur fama pudicitæ.

ELEGIA II.

Ad Carolum V. Romanorum Imperator.

P. F. A.

CAROLE, qui solus paruli simul omnia mundi
Invicta poteras regna tenere manu,
Ni fortuna favens sibi non voluisset abesse,
Quo posset charum sæpe beare caput:
Hoc quod adest signum, venit a sculptore poëta:
Concedes veniam si minus artis habet.
Ex una Herculeas spectabis parte columnas
Stare procelloso, quæ tua signa, mari,
Pars tenet Augustum felicior altera vultu:
Hunc quid defixis ipse stupes oculis?
An quid in hoc subito venerandum, lene, decorum
Et, quod plebeium non queat esse, vides?
Scilicet, ista tui est, mitissime Cæsar, imago
Oris, at, heu, digiti quam poliere rudes.
Lyssippi manibus fuit hæc formanda, vel illis,
Pallada, quæ priscis, et posuere Jovem.
Tunc poterat vultus inter lucere deorum,
Invidiosa Deis, invidiosa Jovi.
Nunc mea cum fecit manus hanc temeraria, quanta
Majestas operi, gratia quanta perit?
Illa tamen poterit, qualis sit cumque, remotis
Testari populis de pietate tua,
Arque tuis præstare fidem per secula gestis,
Inter et historias, Cæsar, habere locum;
Qualis enim quisque est, qualis fuit, indicat oris
Forma, gerit certas pectoris ille notas.
Arguet æternum crudelia facta Neronis
Ex fulvo quod adhuc ære numisma manet.

D

Illud

Illud habet dextram cognata cæde madentem,
 Signaque materni sanguinis illud habet;
 Urbis opes dominæ flagranteis igne nefando,
 Totque necatorum corpora trunca patrum,
 Sic vultus si secla tuos venientia cernent,
 Et pietas illis, et tua nota fides,
 Religioque et mens observantissima iusti,
 Nulla licet de te charta loquatur, erit.

ELEGIA III.

In libello Catulli, Tibulli et Propertii.

INTEMERATA vides linguæ monimenta Latina,
 Delicias Domini, lautitiasque togæ.
 Scilicet, heic omne est, colles audire Quirini
 Molle vel argutum quod potuere prius.
 Heic et Pompeja spatiaris serus in umbra,
 Subque tuos oculos multa puella venit,
 Laxa comam, religata comam, distincta capillum,
 Culta, nigris oculis, crine decora nigro.
 Inter quas prima procedit Lesbia pompa,
 Passeris interitu nunc quoque mœsta sui.
 Totque tibi blando promittit basia vultu,
 Lenis amatori quot dedit ante suo.
 Proxima progreditur lascivo Delia passu,
 Felicem Nemesis quam prope radit humum.
 Fortunatæ ambæ, quarum sacra fama virebit,
 Pectora dum Vatum parvus aduret Amor.
 Cynthia deinde, potens oculis jaculantibus ignem,
 Subsequitur Coa mobilis in tunica.
 Hæc domuit fortem, tactumque Cupidine nullo,
 Et fastus spoliū celsa tuentis habet.
 Tu quoque qui cernes, cave ne lædaris ab illa
 Spirat adhuc flammæ, et sua tela gerit.

ELE-

ELEGIA IV.

Ad Joannem Dantiscum, Culmensem Episcopum, Poëtam.

REGIS honos venerande pii, cui dulce sonantum
 Barbitos argutis tinnit in auriculis,
 Cujus temporibus et laurus et infula certant,
 Hæc premat ut sacras, et premat illa comas,
 Sit tibi vita diu, nec te Dantisce malignis
 Involvat tenebris illa nec illa dies.
 Inviolata tuos extendat fama labores,
 Atque alia, atque alia in secula serpat anus.
 Fragmina qui plus et cineres legis extinctorum,
 Corpora de tumulis et rediviva vocas.
 Per te Mercurium Schaldis post fata canentem
 Audiet, attonitas et revocabit aquas.
 Per te Mercurium noscet, notumque loquetur,
 Quæque riget cano pallida turba gelu,
 Quæque trahit nigrum vicino sole colorem,
 Quæque poli tepida sub regione jacet.
 Vive diu, Præsul venerande, et vive suave,
 Inque levem flatum cum tenuatus eris,
 Ipse tibi Phoenix iteratæ tempora vitæ
 Producat, magnanima mente, canore pio.

ELEGIA V.

*In reditum Erasmi Roterodami ad Belgas
 sed falso nunciatum.*

AD patrios fineis venit grandævus Erasmus,
 Venit amor testi, venit et ipsa fides.
 Venerunt Charites, et juncta Sororibus octo
 Floribus instravit Calliopea viam.
 Dicite, quo primum clausit vestigia vallo:
 Semper honoratus sit locus ille mihi.

Sive viam terris carpsit seu flumine curvo
 Vexit adoratum cymba beata senem,
 Et nulla intactæ lædantur vomere terræ,
 Et semper nitido gurgite flumen eat.
 Sole nec arefcat, gelidæ neque fidere brumæ
 Aspera concretas ungula pulset aquas.
 O, tanti quæ terra viri cunabula servas,
 Debita Diis magnis cum prece thura refer:
 Et pete, qui venit vestris ne cedat ab oris,
 Ad cœli donec sidera serus eat:
 Vt, cunis quæ læta sacris per secla superbis,
 Accedat titulis nobilis urna tuis,
 At quam longinquus toties lachrymabitur hospes,
 Inspargens tenera clara sepulchra rosa:
 Et dicet, Felix quæ talem terra tulisti,
 Tu mihi vel magno non minor es Latio.

ELEGIA VI.

De Vere.

EN modo, post imbreisque vagos, gelidasque
 pruinas,
 Permutat sedeis aspera Bruma suas,
 Jamque hovo Antipodum perstringit frigore genteis,
 Et vehitur Borea per nova regna gravi.
 Interea niveis adventant tempora pennis,
 Illa quibus veniunt dulcia nulla magis;
 Tempora quæ veris nomen sortita beati,
 Jure sibi primum promeruere locum.
 Jam libet umbrosa recubare sub arbore lentum,
 Rauca ubi perpetuis unda susurrat aquis,
 Et canere auriti stupeant quæ carmina Fauni,
 Carmina decliveis quæ remorentur aquas:
 Aut tumidos magni versus recitare Maronis,
 Carmina Pindarici vel numerosa senis,
 Vel legere infestas qui Cæsaris insonat iras,
 Et deflet Magni colla refecta sui:

Cer-

Cernere vel teneris quæ det præcepta puellis,
 Quæque viris, media dignus in urbe mori,
 Quem puero molli voluit Venus esse magistrum,
 Naso, Tomitana non tumulandus humo,
 Vel quæ lascivi dat musa jocosa Catulli,
 Dicere vel numeros culte Tibulle tuos:
 Aut audire suos recipientem molliter igneis,
 Versibus a cuius Cynthia nomen habet:
 Et quoscunque alios Musæ docuere canoræ
 Dicere, quod menteis anxietate levet.
 Jam libet et curvos inflectere viribus arcus,
 Certaue in oppositum figere tela scopum.
 Jam campis errare libet florentibus, et per
 Aëris incertas spargere tela vias,
 In nova jam, nivei mittuntur pascua tauri,
 Lanigeri saluunt per nova præta greges.
 Nocturnumque gelu jam matutinus Apollo
 Ridet, et in liquidas omne resolvit aquas,
 Jamque focum agricolæ fumosaque testa relinquunt,
 Rusticaque in tepido gramine turba jacer.
 Arboribus miti Zephyrus jam flamine reddit
 Præripuit Boreas quas violentus opes.
 Et modo quæ jacuit rigidis obducta pruinis
 Terra, nimis vultu conspicienda fero,
 Jam vario herbarum et florum depicta colore,
 Vicinum late complet odore locum.
 Jam, tremulus multo qui sedit tempore, passer
 Gaudet deliciis incubuisse novis.
 Jamque resecta suis rostrata ciconia ventis,
 Hospitis antiqui culmina nota petit.
 Desertaque laeis peregrina revisit hirundo,
 Prima repescenteis advenit illa dies.
 Quæque diu gelidæ siluit per tempora Brumæ,
 Integrat dulcis jam philomela modos.
 Et tu sturnæ loquax, cunctas imitate volucreis,
 Vno quam varios reddis ab ore sonos?

Aleiatumque meum? patriis qui tractus ab oris,
 Alteriusque Deæ sacra ferenda colens,
 Non tamen illarum vestigia movit ab hortis,
 Nascentem placidis, quæ rapuere oculis,
 Qui, docta cum gente sua, facit, ut sit et ista
 Vrbs Biturix nostræ non aliena viæ.
 Talia dicebat, vel talia dicere visa est,
 Movit inæqualeis et Dea læta pedes.
 Cumque sorore sua murmur modulata carorum,
 Fugit, et ambrosio sparsit odore locum.
 At mihi substituit gravibus mens eruta curis;
 Visus et ex illo purior ire dies.

ELEGIA VIII.

De pace Cameraci facta, inter Carolum Im-
peratorem et Franciscum Gallia Regem,
Anno 1529.

EN rata magnanimo cum Casare fœdera Gallo,
 En per femineas fœdera pacta manus:
 Dicite, io, juvenes, et, io, bis dicite cani,
 Et pellat curas femina virque graveis.
 I procul obscuras Mars ferree Ditis ad umbras,
 Aufer et hinc Furias seditiose tuas.
 Te Bellona ferox, teque hinc Discordia dement
 Proripe, et accensis Ira superba genis.
 Prodit ab astrifero, tandem, optatissima coelo,
 Laureola placidas Pax redimita comas:
 Altera cœruleæ ramum prætendit olivæ,
 Effundit fruges altera larga manus.
 Sunt comites, superos quæ quondam Astræa petivit,
 Impia sanguinei bella perosa Dei,
 Quamquæ licet iusta germanam dicere Divæ,
 (Ah nimis arcani prodiga Diva sui)
 Incorrupta Fides, nivea circumdata palla:
 Et vos Pierû turba novena chorû:

Quas.

Quas inter medius radianti vertice Phoebus
 Increpat arguta fila canora lyrae,
 Hos procul a tergo gressu citubante secutus
 Mercurio cœcus cum duce, Plutus adest,
 Quæ Puer, Idaliæ speculans e vertice montis,
 Pseudit Amor pennis, et sua tela novat:
 Desuetasque novo vireis explorat in arcu,
 Ipsa novam pharetram cui ligat alma parens.
 Ergo, age, Pauperies cunctorum causa malorum
 Quæ patrare jubet omnia, quæque pati,
 Et suadens mala cuncta Fames, spinosæque Cura,
 Luctusque et tenebris Mors fera cincta nigris,
 Ite per extremas genteis, atque ite per undas,
 Nulla ubi quam rabidis sint loca trita feris:
 At vos in falceis gladii nunc ite recurvas,
 Atque aciem in flavas vertite frugis opes,
 Quique prius rigidas clypeus decusserat hastas,
 Nunc habilis paleas ventilet ille leveis,
 Et modo quæ pressit fugientia lancea terga,
 Scindat frugiferam vomer aduncus humum.
 Vos qui bella prius, Juvenes ætate virentes,
 Gessistis cruda sanguinolenta manu,
 Pro dura galea roseis ornate corollis
 Tempora, proque tubis sumite plestra manu,
 Bellaque lascivis nocturna movete puellis,
 Figite et optato vulnera grata loco.
 Signentur memori felicia tempora versu,
 Tempora solenneis inter habenda dies.
 LVX sIMVL aG feLIX aVgVtIl qVInta refVLsIt,
 ProdlIt et popVLIs paX bona Longa tVLIt.

ELEGIA IX.

In morbo Andrea Alciati scripta.

SIC est, humanæ legem transcendere sortis,
 Fata vetant omnes, cœlisfagæque rotæ.

D 5

Con-

Confortemque pati Divum gens invida non vult,
 Atque viros gemina dejicit arte polo,
 Debilibus morbis, et morbis morte propinqua,
 Cui Nox et fuscas stat Sopor ante genas.
 Alciatus languet: quid nunc juvat omnia scire,
 Et fama populos ire per et maria,
 Febris in augusto quem versat pallida lecto?
 Diva sacrum Musis lædere parce caput.
 Tunc ego te dicam posuisse cubilia coelo,
 Semper ubi niveo semita lacte fluit,
 Non Stygias inter Furias in valle profunda
 Degere, qua Bello stat domus, atque Fami.
 Et tibi votivas persolvam carmine laudes:
 Tu modo de sancto limine tolle pedem.
 Sic tibi, nec macies, nec sit tibi pallor in ore,
 Siccaque profusa labra rigeris aqua.

ELEGIA X.

Valedicit amicis in Hispaniam profecturus e Belgica.

HEV mihi, curarum cur me tam lenta fatigant
 Pondera? mensque suo victa dolore jacet?
 Anne, quod extremas fato propellor in oras,
 Aurea qua flavi splendet arena Tagi,
 Visurus populos quos Sol vicinus adurit,
 Dum parat occiduas amne lavare rotas?
 At qui tunc alacer soleo vegetusque videri
 Esset in aspectu cum via longa meo,
 Libera nec curis unquam magis otia duco,
 Quam cum dura premo terga fugacis equi.
 Nec mihi formosis iniecit vincla læertis,
 Pendet et a collo nulla puella meo,
 Quæ mihi blanditias et verba minantia dicat,
 Ominaque in nostrum tristia fingat iter,

Quæ

Quæ mihi cum lachrymis conficia fundat eunti,
 Asperet et magnos in mea damna Deos.
 Talis nulla meis infedit cura medullis,
 Et tamen, heu, quantus pectora languor habet!
 Dii, nostri tutela, Lareis et Numina ripæ,
 Quam curvus flava Delus inundat aqua,
 Tuque Geni, tu sancte Geni præuobilis urbis,
 O, quæ sera meos accipiat cineres,
 Irrita sint, precor, hæc animi præsagia mœsti,
 Vesta tepescenti per freta summa noto.
 Et mihi quas doleam natas exponite causas,
 Ne ruba venturi sit dolor iste mali.
 Sic ego: multo genitor sic Delus ab antro,
 Intextus placidas fronte fluente comas.
 Quot pisces vada nostræ colunt, quot gramina ripis
 Mollia nexilibus luxuriant foliis,
 Tot tibi sunt causæ, Juuenis (ne quære) doloris,
 Ah! nimis in curas ingeniose tuas.
 Sacram urbem Veneri, Phœboque, patrique Lyæo
 Linquis, et ignotum curvis in exilium,
 Vt videas alio populos a fide repositos,
 Et repetas votis multa relictæ tuis.
 Suspiras matremque piam, fratresque suauis,
 Et gemmarum pectora chara trium,
 Et longævitæ allos dulcem de fratribus anum,
 Pars sine quo vitæ non sit ulla tuæ,
 Adde conuinctos iunctos tibi corde solutes,
 Adde et honoratos vix tibi jure viros,
 Quos inter primo Cræneveldius ordine, pro te
 Votis æternos sollicitat Superos.
 Proximus insequitur patrio Mithridas amore,
 Antiquaque colens sequo raboque fide.
 Hæc igitur Mithras, et te mirare dolentem?
 Curque injunctis tui lumine gutta cadat?
 Desine venientis interosum adscribere fati,
 Par esse instanti non vales illa malo.

Dixerat, et cum voce caput depreffit in undam;
 Karaque turbatae signa reliquit aquae.
 Omne quo gaudens, fensi mitescere curas,
 Et mutata novus venit in ora color.
 At vos jucundi, charissima turba, sodales,
 Mens. quibus a nobis non aliena fuit,
 Quique meos lusus, et qui mea seria nosti,
 Cultor Apollinei Petre jocose chori;
 Moribus et niveis cultissime Carole, quorum
 Arguet immemorem me neque summa dies,
 Vivite felices, dum me tenet ultima tellus,
 Vivite seu vivam, vivite seu moriar.

ELEGIA XI.

Arragonia desiderium.

ARRAGONVM montes, excoctaque gypsa calore;
 Arvaque nec Baccho cognita, nec Ceresi,
 Nullus ubi, trepidantis aquae confinia circum,
 Frigerat humidulo gramine cespes humum,
 Aura ubi Phoebeas contra flans irrita flammam
 Ipsa calet, motas conduplicatque faces.
 Rara comis ubi luxuriat frondentibus arbor,
 Rara stat artificii matrem fulsa domus.
 Sed miser excisis in rupibus incolat vivit,
 Et crescit toto, nil nisi spina solo,
 Et paucæ ficus, et, non hic grata Minerva,
 Arida liventi languet oliva coma.
 Quando erit, ut vestris liber de finibus, arva
 Et tua flava Ceres, et tua Bacche petam?
 Multus ubi, trepidantis aquae confinia circum,
 Frigerat humidulo gramine cespes humum?
 Aura ubi Phoebeas mitissima temperat ignis?
 Demulcens fabris aëra frigidulis?
 Densa comis ubi luxuriat frondentibus arbor?
 Mulra stat, artificii matrem fulsa domus?

Tunc

Tunc ego procumbens myrti genialis in umbra,
 Calculus argutas qua strepit inter aquas.
 Carmen Diva tibi gratus Fortuna dicabo,
 Quod trahat agricolas ad loca blanda Deos.

Montissonii in Hispania.

ELEGIA XII.

In Cæsaream Augustam, urbem Arragoniæ.

NOBILE ab Augusto nomen cui Cæsare mansit,
 Vrbs vetus, Heroum quam posuere manus,
 En tibi victriceis nudarum porrigit undas
 Maximus Hesperias inter Iberus aquas.
 Te dominam veneratur, et hæc tua mœnia semper
 Stare jubet ripa, dum fluet ipse, sua.
 Limina regificis surgunt tibi mille columnis,
 Nubilaque aëriis turribus alta quatis.
 Te blandis, te molliculis Cytherea puellis
 En beat, Augusto proque nepote colit.
 Heu mihi, cur nutris pullas lachrymosa cupressus?
 Grata magis Phœbo non fatis arbor erat?
 Serta dares ut læta tuo victricia regi,
 Qui tibi Barbarico victor ab hoste redit?
 Rex idem, Cæsarque idem, mitissimus idem,
 Qualis ab Augusti non fuit imperio.

ELEGIA XIII.

*In Reverendissimum Cardinalem Toletanum,
 iter facientem Compostellam.*

CAPRIPEDES Satvri, quibus est tutela virorum
 Longa per externos quos via jactat agros,
 Facundo soboles non inficienda parenti,
 Cui micat in flavis aurea penna comis.

D 7

Seu

s.

Se

Seu nemus argentum, fete vos juga montis adorat,
 Sive susurriferis flumen arundinibus,
 Dicite, num vestras equitatum duxit in umbras,
 Num facer ad vestras constitit hospes aquas,
 Ille cui Latio circum velata galero.
 Candescunt leni tempora canicie,
 Qui regit æquatis Hispanum legibus orbem,
 Oria pacatis festa parans populis,
 Præsule quò celsi spirat nunc ara Toleti.
 Suavius, et fumo dexteriore calet.
 Vos iterum Satyri, mixti levibus Satyriscis,
 Et nemorum, Satyris præda cupita, Deæ,
 Ipsum ego si quondam, per verna crepuscula, vidi
 Pana Deum sociis, unicus e pueris,
 Cum teneri patriis discursaremus in hortis,
 Cypridis ad Lucum qua viret Haga mea,
 Sedulus et seras inflaret quisque cicutas,
 Et quateret parva tympana parva manu,
 Si puerum primo afflastis me numine Vatis,
 Ut canerem silvas, flumina, gramen, aves,
 Vosque meo capiti gestamina prima dedistis,
 Grator et lauro tunc mihi pinus erat.
 Dicite, quo vultu? quonam fuit ille colore?
 Ardores capiti num nocuere sacro?
 Quid? rabiosa Canis, Nemæique ira Leonis,
 Nubila quæ radiis opposuere suis?
 Cynthus infano furiatum sidere currum
 Carmine quo domuit? quave liquoris ope?
 Ardentemne globum liquidi tulit orbita lactis?
 Fluctus an excelsi stellifer Eridani?
 Qui dominum montes, quæ sunt arbuta secuta?
 Adblandita levis quæ fuit aura Seni,
 Vnius a facie fumosum pulveris imbrem
 Discutiens udis roscida flaminibus?
 Quæque catervatim volucres mulsere vagantem,
 Surgeret Eo: lux ubi flava toro?

Quot.

Quotque locis fontem venienti vena reclusit,
 Quam prius in tenebris parca premebat humus?
 Quos cecinere modos? quas ductavere choreas,
 Obvia fontanas Numina propter aquas?
 Hæc ego vidissem, vestigia latus adorans
 Mitis Heri, magnæ pars quotacunque domus;
 Narrassem cupidis et multa reversus amicis,
 Et testata meis plura forent numeris,
 Importuna meis ni febris in ossibus hærens
 Vinxisset tristi compede voto mea.
 Tecum magna tamen Princeps securus abissem:
 Semideum comites non gravat ira Deum.

*In Suburbano Patentino sub finem
 Julii, 1534.*

ELEGIA XIV.

Ad Joannem Stratum.

QVO tam præcipiti rapitur mihi Stratius atra,
 Et tantum visam deserit Hesperiam?
 Barbara num tellus gentique aliena Latinæ
 Facundum Ausonio non capit ore virum?
 Quo fugis, ah demens, mediis Aquilonibus anni,
 Omnis cum glacie mortua torpet aqua.
 Flumina non metuis nivibus crescentia? quæque
 Sparsa Pyreneis nix jacet alta jugis?
 Nonne times gelidum Capricorni fidere cælum?
 Quasque puer largas Phryx modo fundet aquas?
 Nymphæ quas Tagus, et magnus veneratur Iberus,
 Quas Cynga, et Sicoris ripa verusta colit,
 Cogite torrenteis laxis de fontibus amneis,
 Quadrupedem præceps qua feret ille gradum.
 Perplexis Dryades fugitivum inducite silvis,
 Nescius ut repetat, qua fugiebat, iter.

Eque

Eque hedera nexis religatum brachia nodis
 Erronem, nostros sistite liminibus.

Sed cur dilecti remoramur vota sodalis,

Quem vocat ad patrios Belgica terra lareis?

Pro cuius reditu moriens Antonia curis

Sollicitat multis numina cum lachrymis,

Præcipue, hortorum Custos membrose virentum,

Suspendit peni grandia festa tuo.

Ne quid ab Hispanis sua mentula læsa puellis

Aridior redeat languidiorve domum: .

Hæc, tot culta procis quot Penelopen adamabant,

Vnum conqueritur tristis abesse tamen,

Sub cuius tunica quiddam nervosius esse

Credit, qualem nihil grex popularis habet.

Ergo felici cursu patriamque domumque,

Et Dominam, et Dominae basia blanda pete.

Mox ad Sarmatiæ proceres, gentemque virilem,

Quam penes est unam prisca tenaxque fides.

Gorcanumque tuum contendas, alite fausto.

Maximus ille armis, maximus ille toga,

Cujus et Hesperias migravit fama per oras.

O, quanta est virtus buccina lausque sibi?

Et quantum est coluisse viros, quorum ore diserto

Sæpe patet virtus, quæ latitura fuit?

Quorum de Borea vox exauditur ad Austrum,

Transit et Eoas, Occiduasque domos,

Ignavoque rogo et tenebris nigrantis Averni

Educit celebres in nova secla viros.

Sic quoque Gorcanus (namque hoc te teste meretur)

Sive meo vivet munere, sive tuo.

Ille Scythas domat acre genus, quique omine diro

Nomen Tartareo de Phlegethonte gerunt.

Ille regit lætos populos moderamine miti,

Permittitque suis plurima, pauca sibi.

Hunc pete, nam te jam desiderat, et tibi pridem

Dolia quadrimo servat onusta mero.

Jam

Jam non te stupida teneant Aquilonibus aura,
 Sidus et hiberni sit tibi mite Capri,
 Dardanius clausas urnas compescat ephebus,
 Pacatumque tibi reddat et ipse Jovem.
 Non tibi, non obstant fusi de montibus amnes,
 Nec Dryadum amplexu te liget ulla soror.
 Ast ego servabo vultus referencia charos,
 Nata sub articulis vivida signa meis,
 In quibus eximio spirabit Stratus ore,
 Artis Phidiacæ dum remanebit honos.
 Ille mihi varia fingetur sæpe figura,
 Nam modo candebit marmore de Pario,
 Et modo flavebit specioso dives in auro;
 Sæpe oculos pascet cerea forma meos.
 Et jam Sarmatica, patria jam væste nitebit,
 Et jam Romanæ clarus honore togæ.
 Et laurus frontem modo vestiet, et modo myrtus,
 Et modo cœrulea Pallade cinctus erit.
 Sic ego me vultu solans absentis amici,
 Implebo sanctæ munus amicitiae,
 Donec te nobis felicior hora reducet,
 Vel tibi reddemur candidiore die.

Joanni Stratio Joannes Secundus in discessu canebat Madriti mense Decembri, 1534.

ELEGIA XV.

In Historiam de rebus a Theseo gestis, duorumque rivalium certamine, Gallicis numeris ab Illustri quadam matrona suavissime conscriptam.

AVOA factam tentare lyram prius unica Sappho
 Prima viris fastum tollere digna fuit,

Inter

Inter laurigeras sedem fortita Sorores,
 Lucida Pegasei qua fuit unda pedis.
 Et tamen illa leves tantum cantavit amores,
 Formineæ tenerum debilitatis opus.
 At modo quæ nata est seclis labentibus orbi,
 Cyprida cum domino bellipotente canit.
 Inter Francigenas prænobilis Heroïnas,
 Quam leget, et Latias Gallia discet opes,
 Et quæcunque latent Argivis testa ruinis,
 Quoque Dei miseros tela volueris agant,
 Fortunæque vices et ineluctabile fatum,
 Scissaque veloci flamina pulla manu
 Victoris juvenis, qui uxore potitus amata,
 Ivit ad infernas non satiatus aquas,
 Et sua devicto concessit jura sodali,
 In quem sanguineas strinxerat ante manus.
 At tu, quæ patria tam molliter omnia lingua
 Hæc canis, æternum docta per ora vola.
 Et quoniam tellus quoque te tenet immature,
 Nec data sunt longæ laurea ferta comæ,
 In tumulto saltem Phœbi tibi germinet arbor,
 Cuius in umbrosis stans Philomela comis,
 Dura lachrymatur Irym, longis arguta querelis,
 Te quoque, cum charo funere, sæpe gemat.

ELEGIA XVI.

*Ad Hieronymum Suritam Casaraugustanum,
 Poëtam.*

VNICA nata meis requies, Hieronyme, curis
 Qui facis Hesperiaæ jam mihi dulce solum,
 Cujus in auriculis argutis Julia gaudet
 Laudatos tenera voce sonare modos.
 Cuique mea ante alios non dedignata Nezra est
 Humida adhuc labris basia ferre meis.

Que

Quæ te cunque mihi lux obtulit, optime rerum,
Inter solenneis hæc mihi semper erit.
Hæc mihi cum Maji celebretur sæpe calendis,
Credo equidem, chari mensis et ipsa fuit.
Sed quæcunque fuit, mihi te donavit amicum,
Quo mihi non alius charior ante fuit.
Tu mihi labenteis solito brevioribus horis
Ire jubes Phœbo candidiore dies.
Quam juvat antiquos pariter cantare Poëtas?
Magna quibus veteres Roma tuerur opes.
Cumque pio Aenea Laurentem quærere Tybrim,
Securos, Turno quam parer ille necem.
Aut legere infestas qui Cæsaris intonat iras:
Et deflet Magni colla resecta ducis,
Quin et Claudiani doctas evolvere chartas:
Hic reges etiam, nec minus arma canit.
Et raptam Siculo Cereris de littore natam;
Quam nunc et manes, et Strygis unda colit.
Dein vatis varias per silvas Parthenopæi
Ire Amphionix moenia in alta lyræ,
Et fera Thebanos armare in prælia fratres,
Et procul e tuto bella videre loco.
Mox bello fessas in blanda reducere Musas
Orta, Pegasei qua fluit unda pedis.
Adfunt, et dominas per odora vireta sequuntur
Lesbiaque, et Tyrios culta Corinna sinus.
Deliaque et Nemesis, tortoque superba capillo
Primus amor Latii Cynthia Callimachi.
Quam multa interea subeunt jucunda relatu?
Vna mihi tecum quot parit hora jocos?
Seu varios hominum mores ridemus, et artes,
Seu Complutensis Grammatici cerebrum.
Dî mihi dent tecum, Juvenis lectissime, longum
Degere, et insulsos ludere Grammaticos.

ELEGIA XVII.

*De Statuis et Sepulchris in Templo Urbis S.
Dionysii spectandis prope Lutetiam.*

PROXIMA Parrhysiae jacet Urbs Dionysia valli,
Heroum tumulis relligiosa virum.
Hic monumenta tenent longævis incluta saxis
Nomina, quæ nuper Franca timebat humus.
Sub quorum titulis bellum subiere tot urbes,
Ad quorum nutus tot voluere mori.
Et dispersa jacent fluidoque natantia tabo
Corpora, purpureo quæ jacuere toro.
Aurum, quæ toties pede calcavere superbo,
Jamque viatorem marmore clausa rogant,
Regaleis præcibus juvet ut popularibus umbras,
Depressosque pia voce levet cineres.
Hæc rerum series, et lex variabilis ævi est:
Cuncta alit, ut rapiat cuncta, maligna dies.
Sæpe tamen fati raptum solatur acerbum
Littera in antiquis garrula marmoribus,
Effigiesque virum saxo servata vel ære,
Quæ vivat longos post sua fata dies,
Multaque venturis de se non muta loquatur,
Ablatæ speciem mentis in ore gerens.
Felicis arteis rabiem quæ vincitis Orci,
Atque aliquid fati demitis imperio:
Vos ego sæpe meis, vos versibus exornabo,
Et dicam Aoniis cantibus esse pares,
Raptus ad Elysiæ annis juvenilibus auras
Carolus, hic molli spirat in ære tamen,
Longa senescentis visurus secula mundi,
Cui sua lugubri carmine gesta canet,
Britonas ut forteis victrici fuderit hasta,
Ausus in hostileis se glomerare manus:

Vtque

Utque trahens gelidas idem sua signa per Alpes,
 Terror concussa venerit Ausonia,
 Multaque quæ vultus docet in vivente metallo,
 Pugnacem referens cum pietate manum.
 Artis opus tantæ superat sublime sepulchrum
 Marmore de pario quod Ludovicus habet,
 Hic quem supremum sepelivit Gallia regem,
 Expertum dominæ Sortis utramque vicem.
 Hoc ubi conspexi, stupui, et primæva vetustas
 Visa suas arteis est revocare mihi,
 Phidiacasque manus mecum meditabar, equosque
 Spiranteis longum colle Quirine tuo,
 Quique diu artificem Roman decoravit, et altis
 Aurea porticibus carmina Phœbus hiat.
 Trojanumque senem, quem, nunc quoque Palladis
 Anguibus implicitum, post sua fata necat. (ira
 Cedite Pyramides, et pendula Mausolea,
 Dicebam, et quicquid Græcia vidit opum.
 Quattuor extremos servabant numina fineis;
 E quibus, infracta mente manuque valens,
 Nervorum reliquas vincit compage Sorores,
 Diva potens fati vincere sola vices,
 Et conferre manum Sorti violenter utrique,
 Neu premat hæc animum, neu levet illa, cavens.
 Stabat Diva sagax, terrasque tenebat et astra,
 Dosta Deos, homines, instabilemque rotam,
 Omnia quæ Phœbus per longa volumina vidit
 Arduus, in longa conspicietque via.
 Stabat et infreneis animi quæ temperat æstus,
 Contemtrix flammæ Diva Cupidineæ,
 Palluit e lympa (credo) qua diluit uvas,
 Plenaque virginæ simplicitatis erat.
 Juncta chorum sancti claudebat quarta senatus,
 Justa bonis librans præmia, justa malis.
 Illa quidem, cœlum prius ausa relinquere nunquam,
 Marmoris in duro cortice tuta latet.

At

At circum status cinxere minoribus urnam
 Privata culti relligione Dei,
 Nostra quibus pietas aras et templa dicavit,
 Quod bene pro Domino non renuere mori.
 Planiciem vero præstantia regis obibant
 Gesta, Dei durum bellipotentis opus,
 Arte nitens mira, quali Vulcania dona
 Lumina Dardanii detinere ducis.
 Parte alia trepidæ fugiunt sine lege catervæ,
 Parte alia densos curritur in gladios.
 Hic torquata trahunt serviles colla catenas,
 Hic rapitur mœstas funus in exsequias.
 Dejiciunt alibi telorum nubila nimbos,
 Et cadit ex ipso mors numerosa polo.
 Candida diffusas stillantia marmora guttas,
 Tot flent irriguis sæpe neces lachrymis.
 Vertice sublimi, genibus subnixus utrisque,
 Ora gerens, senio ter veneranda gravi,
 Ipse suos cineres Rex despiciebat in urna,
 Visus ad adstanteis dicere, Talis eram:
 Excepere meos miserantia marmora vultus:
 Scilicet hanc prædam surripuere solo:
 Sensus abest, animaque carent spirantia saxa:
 Eripere hanc prædam non voluere polo.
 At consors Regina tori, consorsque sepulcri,
 Nunc quoque blanditiâs dicere visa seni.
 Conjugis a læva paulum distracta sedebat,
 Si liceat, propius concreditura, reor.
 Invide, quid libuit divellere, sculptor, amantem?
 Quantum erat, ut sineres oscula ferre viro?
 In medio monumenti, humilem sortita cavernam
 Amborum letho corpora fusa jacent.
 Et tumuli quæ viva virent in vertice saxa,
 Arida jam morti succubuerunt suæ.
 Pendet laxa cutis, latebris clauduntur opacis
 Lumina, rarefcit triste capillitium:

Exiles

Exiles naves, tenuataque crura, manusque,
 Quicquid & in vitam mors cariola potest,
 Contulit in saxum rigida manus æmula morti,
 Fictaque stant uno Vitaque Morsque loco.
 Scilicet, hoc certe in simulacro integra superbit,
 Arsque peregrino non eget auxilio.
 Expallet Marmor; Mors hunc petit ægra colorem.
 Conticet; exanimes non didicere loqui.
 Marmora felici multum debentia cœlo,
 Marmora jam vitæ reddita, jamque neci,
 Qua vos nata manu, sic nos eludere dicam,
 Sensibus ut credam vix satis ipse meis?
 Nimirum digiti vos expoliere Latini;
 Talia Barbaricæ non potuere manus.
 Vivite dum Gnidiz simulacrum fama Diones
 Praxitelis rarum sera loquetur opus.

ELEGIA XVIII.

Ad Joannem Ottingerum Germanum, Poëtam.

SENE meas etiam colis, Ottingere, Camœnas,
 Carminis ut partem te juvet esse mei?
 Et si forte suo jactat se Julia vate,
 Tinnitum mutæ quæ dedit una fidi,
 Non dubitas nostris Elegis committere nomen,
 Carmine quod meruit nobiliore cani.
 Scilicet hoc vatis, quem protulit Hælia, magni
 Musa per heroes evehat alta pedes.
 Hoc Logus, hoc cantet qui non bene nomen ab urse
 Velius arguto carmine notus habet;
 Nos, ut consuemus, numero laudamus inertii
 Sæpe pharetrati delicias pueri.
 Cantemusque genas dominæ, cantemus ocellos,
 Labraque purpureis invidiosa rosis,
 Quæque deos possunt incendere mollia verba,
 Multaque quæ pretium dulce laboris habent:
 Non

Non tamen interea possum reticescere, Divæ,
 In me sinceri tot benefacta viri;
 Dicta sed hæc vobis cupio vulgare per auras,
 Ne tales animos nesciat ulla dies.
 Ille suas nuper peregrinum duxit in ædas,
 Pocula spumantis apposuitque meri.
 Miscuit et Latio Lenæi munera Phœbo,
 Carminis exhilarans corda lepore novi,
 Doctus Teutonio quod misit ab orbe Sabinus,
 Dulce fluens, tenerum, mobile, molle sonans.
 Pro quibus officiis ubi me nil reddere cernit,
 Abstinet officiis non tamen ille novis.
 Quin et Erasmiacæ carmen quoque lene senectæ
 Exhibuit, Flaccus quale sonare solet.
 Quale sua natum cupiant et in urbe Quirites,
 Quale canit, tremulo gutture blandus olor.
 Quorum me semper memorem fore dicite, Musæ,
 Sive premembris humum, sive prememur humo.

HIERONYMI MONTII

AD

JOAN SECVNDVM ELEGIA.

Basilia dum nostræ legerem tua nuper amice,
 Laudarem docti vatis et ingenium:
 Et facilem blando mitemque in amore Neeram,
 Mutua quæ sumpsit Basia, quæque dedit:
 Risit: et, Hæc, inquit, non me tibi linea jungit:
 Sat sit, si casto pectore semper amem.
 Nec mihi te tota juvenis sit gratior urbe,
 Ille licet longo stemmate clarus eat:
 Ambulet et tumidus, famulorum longa sequatur
 Quod series, opibus luxurietque suis.
 Ergo mihi semper nutus dicentur inanes,
 Aut si quid blando forte loquuta sono es?

Dice-

Dicetur, quoties arrides perfida, mentem
Vt rapis, et sensus subtrahis ipsa meos?
Nec finis speranda meis in amoribus ulla?
Nec fas ulterius te mihi posse frui?
Ah valeat quicumque gravi servire puellæ,
Et potuit lentam sustinuisse moram:
Atque illam medio interdum sectarier æstu,
Hiberna vel cum terra adoperta nive est,
Indutas Claralem habitum si forte Sorores,
Seu testas picea visere veste cupit:
Aut delubra Deum festa cum luce frequentat,
Et media incedit conspicienda via.
Sive illam juvenes in equis concurrere, fracta et
Pectus in adversum cernere tela juvat.
Et tam immitte jugum, et tam durum sponte subire,
Aspera tot rigida verba pati dominæ.
Quam melius fera castra sequi, Martemque ferocem,
Aut docta miseros voce juvare reos?
Ne mea mens gravibus deserviat anxia curis,
Differat et nomen garrula turba meum:
Neu quisquam dicat, Nimis infelicitè ardet:
Decipit hunc multis cauta puella modis.
Sic suadent comites, et sic suasere propinqui,
Queis curæ est, ut honor sit sine labe meus.
At tu constanti felix in amore Secunde,
Basia post dominæ millia multa tuæ
Narrabis; nunc amplexus, nunc dulcia furti,
Nunc te intromissum nocte silente canes,
Sic ut te attonitus legat ac commendet Iberus
Ludentem variis carmina docta modis.
Miretur Renumque Italus, miretur et Hagam,
Que primum versu cognita terra tuo est.
Julia te incautum teneris ubi cepit ab annis,
Prima favilla ignis Julia blanda tui:
Flebilibusque Elegis docuit te scribere Amores:
Vnde illi nomen fama perenne dabit.

E

EJVS-

EJVSDem AD EVNDEM.

Postquam putasti, et supputasti rectius,
 Quot sumsit oscula, quot Næra reddidit:
 Dic quot, Secunde, foeneratus basia es?
 An num triente, num semisse collocas?
 An immodestas exigis centesimas?
 Jaces sacrarum territus legum minis,
 Quod mutuatus tam gravi sis fœnore,
 Ducenta sumens pro datis centum oscula,
 Sed contra avaros lara tu mensarios
 Decreta temne tam severa Principum.
 Compone leges tu tibi: quas comprobet
 Næra tantum: sanciat quas arbiter
 Vos inter aucta nunc Amor concordia.

Elegiarum libri tertii et ultimi

F I N I S.

*

*

*

JOAN-

2 I
JOANNIS SECVNDI

B A S I A;

LIBER SINGVLARIS.

PETRI SCRIVERII

EPIGRAMMA.

I*n nostrum opprobrium jocosque, lector,
Aurem dicere si voles Batavam:
Legas Basia docta, sed Secundi;
Negabis, puto, delicatiora.
Sique aurem renues habere nostram,
Optabis labra, sed secunda Vati;
Secundo pote si dari secundum.*

HA

*****

DE

B A S I I S

JOANNIS SECVNDI

DOCTORVM JVDICIA

HADRIANVS JUNIVS HORNANVS,
IN BATAVIA.

EXtulit HAGA sylvam felicium et Poësi nato-
rum ingeniorum. Inter cætera Sasbotoz quis
non novit? etc. Dedit eadem felicissimum et ab
ip̄is Musis effectum ingenium JOANNIS SE-
CVNDI; Cujus in Poëmatiis omnes veneres et
elegantiz Catullianæ renident. Qui, si par con-
tigisset a Fatis ætas, Vmbrum vatem in Elegiis
longo post se intervallo reliquisset. Cujus BA-
SIA vivent, dum Basis amantium ora patebunt,
etc.

LILLVS GREGORIUS GYRALDVS
DE POETIS DIAL. II.

Fuit et JOANNES SECVNDVS Hagienfis,
cujus extant BASIA, quæ ab omnibus itale-
guntur, ut basis affici videantur. In quæ Basia
Alciarus eleganter carmine ludit.

AN-

ANDREÆ ALCIATI J. G.

EPIGRAMMA.

AD JOANNEM SECVNDVM

Extremum si post tot dulcia Basia finem
 Neera concessit tibi;

Quin illud potius celebras? noctesque beatus
 Ad alta tollis sidera?

Si non concessit, sed adhuc tua messis in her-
 ba est,

Quo tot καταιγυρίσματα.

O segnem Veneris tyronem, et perdere dignum
 Quæ jam recepit premia!

L. ANNIBALIS CRVCEII

PRO JOANNE SECVNDO.

Dulcia formosa qui sumpsit ab ore puella
 Basia tam crebro, prateraque nihil,

Tantaleis melius poterat considerare mensis,

Et cupidus longam protelerare famem

Verum hac qui sumpsit, me iudice, cetera sumpsit

Invidia at voluit scripta carere sua

JVLII CÆSARIS SCALIGERI

Mollia, tam blando spirans quæ murmure;
 quæ tam

Dulcia, nectareo Basia picta sonant;

Siderea Veneris puto defluxisse labellis.

Tam lepida ex alio non potuerat loco.

*Cetera mellito languenti defetia veneno:
 Nec decus eximia sustinere nota.
 Ergone divina hac, Vesperis; plebeia, mariti;
 Tam diversa uno sic coëre choro?*

GVILIELMI CRIPPI J. C.

*SI qua lacteolis genis Neera,
 Si qua purpureis labris dedisti;
 Illi Basia tam fuere grata,
 Quam qua versiculis tuis, Secunde.
 Deditis ut lepidis tulisti ad astra
 Doctis Basia ab omnibus probantur;
 Fallor, Basia in illa tam beata
 Quadam gaudia sint beatiora,
 Et Sūavius his quid insecutum.*

NICOLAI GRVDII, FRATRIS.

LIBER IPSE LOQVITVR.

*TV quemcunque juvat tenero cognoscere
 versa
 Seria deliciis mixta Cytheriacis;
 Basia quem madidis delectant pressa labellis,
 Semper et alterius finis amoris amor;
 Me lege, et admonitus properata morte Secunda
 Carpe diem; volucris volvitur ille rota.
 Ni facis, ereptum tempus lugebis amori,
 Quum veniet rapido mors inopina pede.*

JOAN-

*****

JOANNIS SECVNDI
B A S I O R V M,
LIBER VNVS.

~~~~~

BASIVM F.

CVM Venus Ascanium super alta Cythera tulisset,
 Sopitum teneris imposuit violis;
 Albarum nimbos circumfuditque rosarum,
 Et torum liquido sparsit odore locum:
 Mox veteres animo revocavit Adonidis ignes,
 Notus et irrepfit ima per ossa calor.
 O quoties voluit circumdare colla nepotis!
 O quoties dixit, Talis Adonis erat!
 Sed placidam Pueri meruens turbare quietem,
 Fixit vicinis basia mille rosis.
 Ecce calent illæ, cupidæque per ora Diones
 Aura, susurranti flamine, lenta subit.
 Quotque rosas tetigit, tot basia nata repente
 Gaudia reddebant multiplicata Deæ.
 At Cytherea, natans niveis per nubila cygnis,
 Ingentis terræ cœpit obire globum.
 Triptolemique modo, fœcundis oscula glebis
 Sparfit, et ignotos ter dedit ore sonos.
 Inde seges felix nata est mortalibus ægris:
 Inde medela meis unica nata malis.
 Salvete æternum, miseræ moderamina flammæ,
 Humida de gelidis BASIA nata rosis.
 En ego sum, vestri quo Vate canentur honores,
 Nota Medusæi dum juga montis erunt,
 Et memor Æneadum stirpisque disertus amata,
 Molliâ Romulidum verba loquetur Amor.

BASIIVM II.

VICINA quantum vitis lascivit in ulmo,
 Et tortiles per ilicem
 Brachia proceram stringunt immensa corymbi,
 Tantum, Neera, si queas
 In mea nexilibus proserpere colla lacertis;
 Tali, Neera, si queam
 Candida perpetuum nexu tua colla ligare,
 Jungens perenne basium;
 Tunc me nec Cereris, nec amici cura Lyæi,
 Soporis aut amabilis,
 Vita, tuo de purpureo divelleret ore:
 Sed mutuis in osculis
 Defectos, ratis una duos portaret amantes
 Ad pallidam Ditis domum.
 Mox per odoratos campos, et perpetuum ver,
 Produceremur in loca,
 Semper ubi, antiquis in amoribus, Heroinæ
 Heroas inter nobiles
 Aut ducunt choreas, alternave carmina lætæ
 In valle cantant myrtea:
 Qua violisque rosisque, et flavieomis narcissis,
 Umbraculis tremantibus,
 Illudit lauri nemus, et crepitante susurro
 Tepidi suave sibilant.
 Æternum Zephyri; nec vomere faucia tellus
 Frœcunda solvit ubera,
 Turba beatorum nobis assurgeret omnis:
 Inque herbidis sedilibus
 Inter Meonidas prima nos sede locarent:
 Nec ulla amatricum Jovis
 Prærepto cedens indignaretur honore,
 Nec nata Tyndaris Jove.

BASIVM III.

DA mihi suaviolum (dicebam), blanda puella;
 Libasti labris mox mea labra tuis.

Inde

Inde, velut pressio qui territus angue resultat,
 Ora repente meo vellis ab ore procul.
 Non hoc suaviolum dare, lux mea, sed dare tantum
 Est desiderium flebile suavioli.

BASIVM IV.

NON dat basia, dat Neæra nectar,
 Dat rores animæ suaveolentes,
 Dat nardumque, thymumque, cinnamumque:
 Et mel, quale jugis legunt Hymettri,
 Aut in Cecropiis apes rosetis,
 Atque hinc virgineis et inde ceris
 Septum vimineo tegunt quasillo:
 Quæ si multa mihi voranda dentur,
 Immortalis in his repente fiam,
 Magnorumque epulis fruar Deorum.
 Sed tu munere parce, parce tali,
 Aut mecum Dea fac, Neæra, fias:
 Non mensas sine te volo Deorum:
 Non, si me rutilis præesse regnis,
 Excluso Jove, Dii Dæque cogant.

BASIVM V.

DVM me mollibus hinc et hinc lacertis
 Alstrictum premis, imminensque toto
 Collo, pectore, lubricoque vultu,
 Dependes humeris, Neæra, nostris:
 Componensque meis labella labris,
 Et morsu petis, et gemis remorsa,
 Et linguam tremulam hinc et inde vibras,
 Et linguam querulam hinc et inde fugis,
 Aspirans animæ suavis auram,
 Mollem, dulcisonam, humidam, meaque
 Altricem miseræ, Neæra, vitæ:
 Hauriens animam meam caducam,
 Flagrantem, nimio vapore coctam,
 Coctam pectoris impotentis æstu:

E 5

Elo-

Eludisque meas, Neæra, flammæ,
 Flabro pectoris haurientis æstus,
 O, jucunda mei caloris aura:
 Tunc dico, Deus est Amor Deorum,
 Et nullus Deus est Amore major.
 Si quisquam tamen est Amore major.
 Tu tu sola mihi es, Neæra, major.

BASIVM VI.

DE meliore nota bis basia mille paciscens,
 Basia mille dedi, basia mille tuli.
 Explesti numerum, fateor, jucunda Neæra,
 Explesti numero sed nequit ullus amor.
 Quis laudet Cererem numeratis surgere aristis?
 Gramen in irrigua quis numeravit humo?
 Quis tibi Bacche tulit pro centum vota racemis?
 Agricola mve Deum mille poposcit apes?
 Cum pius irrorat sitientes Juppiter agros,
 Deciduae guttas non numeramus aquæ.
 Sic quoque cum ventis concussus inhormuit æer,
 Sumpsit et irata Juppitet arma manu,
 Grandine confusa terras et cæcula pulsat,
 Securus sternat quot fata, quotve locis.
 Seu bona, seu mala sunt, veniunt uberima cœlo:
 Majestas domui convenit illa Jovis.
 Tu quoque cum Dea sis, Diva formosior illa
 Concha per æquoreum quam vaga ducit iter,
 Basia cur numero cœlestia dona coërces?
 Nec numeras gemitus, dura puella, meos?
 Nec lachrymas numeras, quæ per faciemq; finumque
 Duxerunt rivos semper - euntis aquæ?
 Si numeras lachrymas, numeres licet oscula; sed si
 Non numeras lachrymas, oscula ne numeres.
 Et mihi da, miseri solatia vana doloris,
 Innumera innumeris basia pro lachrymis;

BASIVM VII.

CENTVM basia centies
 Centum Basia millies,

Mille

Mille basia millies
 Et tot millia millies,
 Quot guttæ Siculo mari
 Quot sunt sidera cælo,
 Istis purpureis genis,
 Istis turgidulis labris,
 Ocellisque loquaculis,
 Ferrem continuo impetu,

O formosa Neæra:

Sed dum totus inhæreo
 Conchatim roseis genis,
 Conchatim rutilis labris,
 Ocellisque loquaculis,
 Non datur tua cernere
 Labra, non roseas genas,
 Ocellosque loquaculos,

Molles nec mihi risus:

Qui, velut nigra discutit
 Cælo nubila Cynthia,
 Pacatumque per æthera
 Gemmas in equis micat,

Flavo-lucidus orbe;

Sic intus eminus aureo
 Et meis tæchrymas genis
 Et curas animo meo,
 Et suspiria pellunt.

Heu, quæ sunt oculis meis

Nata prælia cum labris?

Ergo ego mihi vel Jovem

Rivalem potero pati?

Rivales oculi mei

Non ferunt mea labra.

BASIVM VIII.

QUIS te furor, Neæra,
 Inepta quis jubebat

E 6

Sic

Sic involare nostram
Sic vellicare linguam,
Feróciente morfu?

An, quas tot unus abs te
Pectus per omne gesto
Penetrabiles sagittas,
Parum videntur? istis
Ni dentibus protervis
Exerceas nefandum
Membrum nefas in illud,
Quo sæpe sole primo,
Quo sæpe sole sero,
Quo per diesque longas,
Noctesque amarulentas,
Laudes tuas canebam?

Hæc est, iniqua, nescis?)
Hæc illa lingua nostra est,
Quæ sorciles capillos,
Quæ pœtulos ocellos,
Quæ lacteas papillas,
Quæ colla mollicella.
Venustulæ Neæræ,
Mollí per astra versu;
Ultra Jovis calores,
Cœlo invidente, vexit:
Quæ te meam salutem,
Quæ te meamque vitam,
Animæ meæque florem,
Et te meos amores,
Et te meos lepores.
Et te meam Dionem,
Et te meam columbam;
Albamque turturillam,
Venere invidente, dixit,
An vero, an est id ipsum
Quod te juvat, superba,

Inferre

Inferre vulnus illi,
 Quem læsione nulla,
 Formosa, posse nosti
 Ira tumere tanta,
 Quin semper hos ocellos,
 Quin semper hæc labella,
 Et, qui sibi salaces
 Malum dedere dentes,
 Inter suos cruores
 Balbutiens recantet?
 O, vis superba formæ!

BASIVM IX.

NON semper udum da mihi basium,
 Nec iuncta blandis sibila risibus,
 Nec semper in meum recumbe
 Implicitum moribunda collum,
 Mensura rebus est sua dulcibus,
 Ut quodque mentes suavius afficit,
 Fastidium sic triste secum
 Limite proximior ducit.
 Quum te rogabo ter tria basia,
 Tu deme septem, nec nisi da duo,
 Vtrumque nec longum, nec udum:
 Qualia teligero Diana
 Dæ casta fratri, qualia dat patri
 Experta nullos nata Cupidines;
 Mox e meis lasciva ocellis
 Curre procul natitante planta:
 Et te remotis in penetrabilibus,
 Et te latebris abdito in intimis:
 Sequar latebras usque in imas,
 In penetrabile sequar repostum:
 Prædamque victor fervidus in meam
 Vtrinque heriles injiciens manus,
 Raptabo, ut imbellem columbam
 Vnguibus accipiter recurvis:

Tu deprecantes victa dabis manus,
Herensque totis pendula brachiis,

Placare me septem jocosis

Basiolis cupies inepta.

Errabis: illud crimen ut eluam,

Septena jungam basia septies,

Atque hoc catenatis lacertis

Impediam fugitiva collum:

Dum, persolutis omnibus osculis,

Jurabis omnes per Veneres tuas,

Te sæpius poenas easdem

Crimine velle pari subire.

BASIVM X.

NON sunt certa meam moveant quæ basia men-
tem.

Vda labris udis conseris, uda juvant:

Nec sua basiolis non est quoque gratia siccis,

Fluxit ab his tepidus sæpe sub ossa vapor.

Dulce quoque est oculis nutantibus oscula ferre,

Autoresque sui demeruisse mali:

Sive genis totis, totive incumbere collo,

Seu niveis humeris: seu sinui niveo,

Et totas livore genas, collumque notare,

Candidulosque humeros, candidulumque sinum.

Seu labris querulis titubantem fugere linguam,

Et miscere duas juncta per ora animas,

Inque peregrinum diffundere corpus utramque,

Languet in extremo cum moribundus anor,

Me breve, me longum capiet, laxumque, tenaxque,

Seu mihi das, seu do, lux, tibi basiolum.

Qualia sed fumes, nunquam mihi talia redde:

Diversis narium ludat uterque modis.

At quem deficiet varianda figura priorem,

Legem submissis audiat hanc oculis,

Vt, quot utrinque prius data sint, tot basia solus

Dulcia victori det, totidemque modis.

BA-

BASIVM XI.

BASIA lauta nimis quidam me jungere dicunt,
Qualia rugosi non didicere patres.

Ergo ego cum cupidis stringo tua colla lacertis,

Lux mea, basiolis immoriorque tuis,

Anxius exquiram quid de me quisque loquatur:

Ipse quis, aut ubi sim, vix meminisse vacat.

Audiit, et risit formosa Neræa, meumque

Hinc collum nivea cinxit et inde manu.

Basiolumque dedit, quo non lascivius unquam

Inseruit Marti Cypria blanda suo:

Et, Quid, ait, metuis turbæ decreta severæ?

Causa meo tantum competit ista foro.

BASIVM XII.

QUID vultus removetis hinc pudicos,

Matronæque, puellæque castæ?

Non hic furta Deum jocosa canto,

Monstrosasve libidinum figuras,

Nulla hic carmina mentulata, nulla

Quæ non discipulos ad integellos

Hirsutus legat in schola magister.

Inermes cano basiationes,

Castus Aonii chori sacerdos:

Sed vultus adhibent modo huc protervos

Matronæque, puellulæque cunctæ,

Ignari quia forte mentulatum

Verbum diximus, evolante voce:

Ite hinc, ite procul, molesta turba,

Matronæque, puellulæque turpes.

Quanto castior est Neæra nostra,

Quæ certe sine mentula libellum

Mavult, quam sine mentula poetam?

BASIVM XIII.

LANGVIDVS e dulci certamine, Vira, jacebam

Exanimis, fusa per tua colla manu.

Omnis

HO. JOAN. SECVNDI.

Omnis in arenti confutatus spiritus ore,
 Flamme non poterat cor recreare novo.
 Jam Styx ante oculos, et regna carentia sole,
 Luridaque annosi cymba Charontis erat:
 Cum tu suaviolum educens pulmonis ab imo
 Afflasti siccis irriguum labiis:
 Suaviolum, Stygia quod me de valle reduxit,
 Et iussit vacua currere nave senem.
 Erravi: vacua non remigat illa catina,
 Flebilis ad Manes jam natat umbra mea.
 Pars animæ, mea Vita, tuæ hoc in corpore vivit,
 Et dilapsuros sustinet articulos:
 Quæ tamen, impatiens, in pristina jura reverti
 Sæpe per arcanas nititur ægra vias.
 Ac, nisi dilecta per te foveatur ab aura,
 Jam collabentes deserit articulos.
 Ergo, age, labra meis innecte tenacia labris,
 Assidueque duos spiritus unus alat:
 Donec, inexpleti post tædia fera furoris,
 Vnica de gemino corpore vita fluat.

BASIVM XIV.

QUID profers mihi flammæum labellum?
 Non te, non volo basiare, dura,
 Duro marmore durior, Neæra.
 Tanti istas ego ut osculationes
 Imbelles faciam, superba, vestras,
 Vt, nervo toties rigens supino,
 Pertundam tunicas meas, tuasque,
 Et desiderio furens inani,
 Tabescam, miser, æstuante vena?
 Quo fugis? remane, nec hos ocellos,
 Nec nega mihi flammæum labellum:
 Te jam, te volo basiare, mollis,
 Molli mollior anseris medulla.

BA.

BASIVM XV.

ADDUCTO Puer Idalius post tempora nervo
Stabat in exitium, pulchra Neera, tuum :
Cum frontem, sparsosque videns in fronte capillos,
Luminaque argutis irrequieta notis,
Flammeolasque genas, et dignas Matre papillas,
Jecit ab ambigua tela remissa manu :
Inque tuas cursu effusus pueriliter ulnas,
Mille tibi fixit basia, mille modis ;
Quæ succos tibi myrteolos, Cypriosque liquores
Pectoris afflarunt usque sub ima tui :
Iuravitque Deos omnes, Veneremque parentem,
Nil tibi post unquam velle movere mali.
Et miremur adhuc, cur tam tua basia fragrent ?
Duraque cur miti semper amore vaces ?

BASIVM XVI.

LATONÆ niveo fidere blandior,
Et stella Veneris pulchrior aurea,
Da mihi basia centum,
Da tot basia, quot dedit
Vati multivolo Lesbia, quot tulit :
Quot blandæ Veneres, quotque Cupidines
Et labella pererrant,
Et genas roseas tuas :
Quot viras oculis, quotque neces geris,
Quot spes, quotque metus, quotque perennibus
Mista gaudia curis,
Et suspiria amantium :
Da, quam multa meo spicula pectori
Insevit volucris dira manus Dei :
Et quam multa pharetra
Conservavit in aurea.
Adde et blanditias, verbaque publica,
Et cum suaviecrepis murmura sibilis,

Ri/

Risa non sine grato,
 Gratis non sine moribus:
 Quales Chaoniae garrula motibus
 Alternant tremulis rostra columbulæ.
 Cum se dura remittit
 Primis Bruma Favoniis.
 Incumbensque meis mentis inops genis,
 Huc, illuc, oculos volve salacior,
 Exanguemque lacertis
 Dic te sustineam meis.
 Stringam nexilibus te te ego brachiis,
 Frigentem calido pectore comprimam,
 Et vitam tibi longi,
 Reddam affamine basii.
 Donec succiduum me quoque spiritus
 Istis roscidulis linquet in osculis,
 Labentemque lacertis,
 Dicam, collige me tuis.
 Stringes nexilibus me, mea, brachiis,
 Mulcebis tepido pectore frigidum;
 Et vitam mihi longi as-
 flabis rore suavi.
 Sic ævi, mea lux, tempora floridi
 Carpatas simul, en, jam miserabiles
 Curas ægra senectus
 Et morbos trahet, et necem.

BASIVM XVII.

QVALEM purpureo diffundit mane colorem
 Quæ rosa nocturnis roribus immauit;
 Matutina rubent dominæ sic oscula nostræ,
 Basiolis, longa nocte, rigata meis:
 Quæ circum facies niveo candore coronat,
 Virginis ut violam cum tenet alba manus:
 Tale novum seris cerasum sub floribus ardet:
 Æstatemque, et ver cum simul arbor habet.

Me

Me miserum? quare, cum flagrantissima jungis
 Oscula, de thalamo cogor abire tuo?
 O saltem, labris serva hunc formosa ruborem,
 Dum tibi me-refert noctis opaca quies!
 Si tamen interea cuiusquam basia carpent,
 Illa meis fiant pallidiora genis.

BASIVM XVIII.

CVM labra nostræ cerneret puella,
 Inclusa circo candidæ figuræ,
 Vt si quis ornet, arte curiosa,
 Corallinis eburna signa baccis,
 Flèvissè fertur Cypriis, et gemendo
 Lascivientes convocasse Amores,
 Et quid juvat, tixisse, purpuratis
 Vicisse in Ida Palladem labellis,
 Et pronubam magni Jovis sororem,
 Sub arbitro pastore? cum Neera
 Hæc antecellat arbitro poëta?
 At vos furentes ite in hunc Poëtam,
 Et dira plenis tela de pharetris
 In illius medullas tenellas,
 Pectusque per, jecurque per jocosum,
 Distringite acres perstrepende cornu.
 At illa nullo portepescat igne,
 Sed tacta pectus plumbea sagitta,
 Torpescat imas congelata venas.
 Evenit: imis uror in medullis,
 Et torrido jecur liquefcit igne:
 Tu fulta pectus asperis pruinis
 Et caute, quales aut maris Sicani,
 Aut Adriæ unda rudit æstuosa,
 Secura ludis impotentem amantem?
 Ingrata! propter ista labra rubra
 Laudata plestor. Heu, misella, nescis,
 Cur oderis: nec ira quid Deorum

Effren

Effrens possit, et furor Diones.
 Duros remitte, mollicella, fastus:
 Istaque dignos ore sume mores:
 Et, quæ meorum causa sunt dolorum,
 Mellita labris nocte labra nostris:
 Haurire possis ut mei pusillum
 Præcordiis ex intimis veneni,
 Et mutuis languere victa flammis,
 At nec Deos, nec tu time Dionen:
 Formosa Divis imperat puella.

BASIVM XIX.

MELLILEGÆ volucres, quid adhuc thyma cana,
 rosasque,
 Et rorem vernæ nectareum violæ
 Lingitis? aut florem late spirantis anethi:
 Omnes ad Dominæ labra venite meæ.
 Illa rosas sp̄nt omnes, thymaque omnia sola,
 Et fuscum vernæ nectareum violæ:
 Inde procul dulces auræ funduntur anethi:
 Narcissi veris illa madent lachrymis,
 Oebaliique madent juvenis fragrante crepre,
 Qualis uterque liquor, cum cecidisset, erat?
 Nectareque æthereo medicatus, et aëre puro,
 Impleret sætu versicoloræ solum.
 Sed me, jure meo libantem mellea labra,
 Ingratæ socium ne prohibere favis.
 Non etiam totas avidæ distendite cellas,
 Arescant dominæ ne semel ora meæ,
 Basiaque impressans ficcis sitientia labris,
 Garrulus indicii triste feram pretium.
 Heu, non et stimulis compungite molle labellum
 Ex oculis stimulos vibrat et illa pares.
 Credite non ullum patietur vulnus inultrū:
 Leniter innocuæ mella legatis apes.

JOAN.

**JOANNIS SECVNDI
EPIGRAMMATVM**

LIBER VNVS.

**AVCTOR, ET EX FIDE MANV-
SCRIPTI, EO PSE QVO IBILEGITVR
ORDINE, REPRÆSENTATVS.**

THEODORI BEZAE

EPIGRAMMA.

Excelsum seu condit Epos, Magnique Ma-
ronis,
Luminibus officere studet:
Sive leves Elegos alternaque carmina, raptus
Nasonis impetu, canit,
Sive Lyram variis sic aptat cantibus, ut se
Vitæ erubescat Pindarus:
Sive jocos blandosque sales EPIGRAM-
MATE miscet,
Clara invidente Bilbili:
Vnus quatuor hac sic prestitit ille Secundus,
Secundus ut sit nemini.

JOAN.

JOANNIS SEGVNDI EPIGRAMMATVM

LIBER VNVS.

~~~~~

I.

In Scholam Bituricensem, in qua Andreas Alciatus Leges civiles interpretabatur.

AEDE quis hac habitat? Deus, an Dea? jam
mihi mentem

Cynthius insolita relligione mover:

Et mihi jam versus facili nascuntur in ore.

Seu Deus hic habitat, seu Dea, Numen adest.

Et Deus hæc, et Diva potens sacraria servat.

Quæ Dea? de cœlo quæ modo sera redit,

Æqua bonis nec iniqua malis quæ præmia librat.

Quis Deus? alato qui pede carpit iter,

Arcas Atlantiades, magno satus e Jove, cujus

Molle sub arguto pollice tinnit ebur.

Et potuit rursus cœlo Dea iusta relicto

Cæde coloratas orbis inire vias?

Quæque prius metuens scelerum cunabula fugit,

In mala nunc audax inveterata ruit?

Scilicet hac cœlum Virgo sub lege reliquit,

Vt duce Mercurio carpere posset iter.

Carpsit iter, primumque vaga hic vestigia fixit,

Iuncta ubi facundo cum duce regna tenet:

Insuetoque modo, mentis decreta severæ

Ornat festivi dotibus eloquii.

II. 12

II.

In Petrum quendam.

CUM tu sis levior volante fronde,
 Pluma, cortice, quique sole puto
 Per leves atomi feruntur auras,
 De petra tibi nomen hoc parentes
 Mirabar tribuisse ponderosum;
 Sed petram quoque pumicem vocamus.

III.

Ad Carolam Cassin.

IANVS ancipiti vetustus ore,
 Labentis tacite novator anni,
 Adest Carole, quid moramur? eja,
 Vivamus, neque creduli futuris,
 Carparamus spatium volantis anni:
 Sic, o, sic tua cuncta, Di, Deoque
 Non isthoc modo, pluribus sed annis
 Fortunent, seriesque tota cœli
 Sit patrona tuis amica votis:
 In primis Dea, quæ creata ponto,
 Vndosos animis movet tumultus:
 Et, nunquam vacua gravis pharetra,
 Et semper vigili timendus igne,
 Lascivæ comes Aliger parentis;
 Sint mites tibi, prosperentque molles
 Quas dabunt tibi, vel dedere, flammæ,
 Multis basioliis fruaris, et te
 Amantem sibi quæque querat, et se
 Substernat tibi, læta mollicellis
 Formosissima quæque de puellis:
 Nec poscat neque gratiam, nec zra,
 Nec rubri spoliū maris, nec aurum:
 Sed charus magis ipsemet vel aro,
 Vel rubri spolio maris, vel auro.

IV. Is

IV.

In imaginem Herculis, Cupidinem tergo gestantis, ac prope succumbentis oneri.

ANTE quibus cœlum fuerat leve pondus, iisdem
Nunc gravis est humeris sarcina, parvus Amor.

V.

In Charinum, deformis uxoris maritum.

NUPER, Charine, conjugem
Vidi tuam; tam candidam,
Tam lacteam, tam floridam,
Cultam, modestam, blandulam,
Ut si mihi tales bonus
Concesserit tres Jupiter,
Diti daturus sum duas,
Auferret ut superstitem.

VI.

In Medicum scicarium et veneficum.

Es simul Medicus, simul Chirurgus:
Cur? mittis Stygium viros ad Orcum,
Et manu simul, et simul veneno.

VII.

In passerem Glyceres.

HOSTILI passer felis raptatus ab ore,
Languit exiguum deposuitque animam,
Quem postquam Glyceres illachrymans fovitque
papillis

Frigidulum, et tepido rore rigavit amans,
Palpitat, et teneros reptat nova vita per artus,
Moxque vagus rosea profilit e latebra,

F

Et

Et fugit aërias non observatus in auras:

Illa dolet, gemitus et ciet ore graves,
Guttaque pernitas distillat vitrea malas,
Distinctum gemmis quale renidet ebur.

Ingrate (heu) nimium Passer, qui deferis illam

Quicquid habes animæ munere cujus habes.

Dis similem, o, fortem, te, lux mea, te sequor unam,
Cum toties dulci me spolies anima.

VIII.

In alium passerem ejusdem Glyceres

IMPROBA de dominæ grenio dum provolat ales,
Corripitur dominæ comprimiturque manu.

Illa quidem moritur, sed sic juvat ire sub umbras,

Sæpe mori simili non nece posse, dolet.

Hoc bene scit Glycere, formæ sibi conscia tantæ,

Inque sinu tepido callida condit avem:

Nec mora, visa movere suas, et moverat, alas,

Atque iterum dominam pessima deseruit:

Illa manu celerem sequitur, cupit illa teneri,

Et manibus rursus virginis immoritur.

Invidi, felix, tam dulcia fata volucris,

Opravique iisdem posse mori manibus.

Illa negat: fortem, o, miseram! cur impia, cur nam,

Cui vitam renuis, rennuis interitum?

IX.

In posthumum.

CUR Posthumus cœnat foris?

Vt ne domi cœnet suæ.

X.

In Marullum, et Varium.

MARVLLVS Variusque Septimilla,

Donavere togæ nova maritum,

Nunc ille ambulat huc et huc togatus,

Et transit fora, porticus, tabernæ,

Vicos,

Vicos, balnea, fornices, popinas;
 Nec tota decies revisit anno
 Relictam dominis domum novellis.
 Securi modo sæpe luce prima,
 Securi modo sæpe sole sero,
 Securi medio die fruuntur
 Marullus Variusque Septimilla.

XI.

*In Lydiam, sædum amatorem avide ample-
 xantem osculantemque.*

DITIS amatoris cur lurida basiet ora
 Lydia, miratus sæpius ante fui.
 Desino mirari, vidi cum pingua nuper
 Nobilis ignavi lingeret ora canis.

XII.

In Lycoridem Toletanam.

SEX faciem drachmis divendit Ibera Lycoris;
 Jure quidem; tanti venditur illa foro,
 Si bene perpendas, tantum cupit illa rependi.
 Quæ facit in vultu damna protervus amans.
 Vix libanda dedit summis sua labra labellis,
 Pars empti subito magna coloris abit.
 Disceditque labris pictis rubicundus amator,
 Et sibi lucenti plus placet in speculo.
 At si quis positos turbavit fronte capillos,
 Fit cito crinitus, qui modo calvus erat.
 Forte senex patulo improbolus lascivit in ore,
 Dentibus efficitur ditior innumeris.
 Callidus hanc Cajus, tot ne dispendia formæ
 Sic redimat, mercedem mane fucator adit.

XIII.

In eandem.

MITTE peregrinis opplere coloribus ora,
 Nudus Amor nudæ munera frontis amat.

XIV.

In Antonium Mosficam cum tauro pugnantem,

IN CAUTO juveni taurus ruit obvius, ille
Corripit injectæ cornua blâ manu,
Præcipitisque feræ cursum confregit et iras,
Et jam fracturus cornua visus erat.
Noluit: Alcidae dedit hoc, ne fama taceret
Volvat adhuc mutilas cur Achelous aquas.

XV.

Distichon ensi inscriptum.

PRO domino fontem mihi fas haurire cruorem,
Cum furor innoxium justus in arma vocat.

XVI.

Inscriptio imaginis formosæ virginis, ad vivam effigiem a semetipso celata.

FERRIPOTENS melius poterat Mars ducere cæla,
Sed Veneris vinci non tulit ora suæ.

XVII.

In Carolum V. Imperatorem, P. F. A. cum in Africa pugnaret.

AENEAE sanguis, formosi sanguis Juli
Carolus in regnum venit Elîsa tuum,
Vindicet a sævo pius ut tuâ busta Tyranno,
Armatas ducens per freta mille rates.
Illius auspiciis prisco reddentur honori
Mœnia, Romana quæ cecidere manu,
Ergo age, in Aeneades odium fatale remitte,
Spectatumque veni Cæsaris ora Dei.
Crede mihi, dices, hujus si ardore perissem,
Causa meæ fuerat mortis honesta magis.

XVIII.

XVIII.

Ad Hieronymum Suritam, Casaraugustanum.

IN GRAMMATICOS.

Si te ruris opes juvant beati,
 Si te liberioris aura cœli
 Salubris juvat, arborumque fœtu
 Distinctus viror omnium colorum,
 Si lenis tremula quies in umbra,
 Qua fagus patulis comata ramis,
 Laurusve innuba, populusve pallens
 Confringit rabiem Leonis usti,
 Qua centum querulæ strepunt volucres,
 Et centum saperat modos volucrum,
 Crudum Threicii scelus Tyranni
 Longa Daulias integrans querela;
 Qua stringit virides amœna ripas,
 Crysalloque liquente serpit unda,
 Mox cum murmure bulliens sonoro
 Pugnantes aqua concitat lapillos:
 Hæc si te recreant, amice dulcis,
 Nec cœnare poëticiis patellis,
 Lastucasque times cucurbitasque,
 Huc ad nos propera, ferasque tecum
 Totum, quicquid habes facetiarum,
 Et quicquid salis, atque risionis,
 Trīginta solidis diebus absens
 Servasti accumulans tuo Secundo.

Sed te per Genium tuum, meosque
 Per Faunos, Dryadesque per puellas,
 Hellepontiacum per et Priapum,
 Nec te Grammaticis, amice, quemquam
 Adducas, precor, huc; molesta gens est,
 Nec ridere mihi liceret illos,

Vt

Vt mos est meus, omnibus cachinnis.
 Nam quidam mihi rettulit Poëta,
 Notæ Grammaticum severitatis,
 Noctes atque dies dolenter angis,
 Quod nec Grammaticum vocare doctum,
 Nec se Grammaticam vocare doctam,
 In libri titulo sui venusti
 Possit, cum generis sit ipse neutri.
 Cui vates meus, ut gravi labore
 Jam tandem miserum senem levaret,
 Secure pater, inquit, eloqueris,
 Si te, Grammaticosque masculinos
 Tecum, Grammaticosque femininos,
 Communesque simul, simulque neutros.
 Omnes, Grammaticum pecus vocabis.

XIX.

*In discessum suum ex Hispania, cum regionis
 aëre offensus gravissime laboraret.*

HESPERIÆ fines arentes linquimus ægri,
 Et petimus blandæ dulce solum patriæ,
 Et, quorum in manibus melius moriemur, amicos.
 Cur invisa meum terra moraris iter?
 Cur mihi tot montes et saxa obstat eunti?
 Vere quid in medio me fera pulsat hiems?
 Ninguida Diluvium mittit liquefacta Pyrene,
 Et madidus pluvias Juppiter addit aquas.
 Parce meo cineri, jam non Hispania vivo,
 Quid juvat (heu) manes sollicitare meos?
 An vero, paucis cum sis foecunda poetis,
 Laudem de tumulo quæris acerba meo?
 Vt lubet; ipse tamen fugiam terraque, marique;
 Ne mihi sis etiam post me fata gravis.

XX.

XX.

In Cynthiam Propertii.

CYNTHIA te postquam mors abstulit atra, tuisque
 Induxit furvas luminibus tenebras,
 Tum vero similes verita est Latonia casus,
 Occiderit nebula ne labefacta pari.
 Et, quoties tellus fraternos impedit ignes,
 Exemplum fati Diva tui metuit.

XXI.

In Caroli V. Imp. Natalem.

CVR nive Cæsareus gelida natalis inhorret?
 Candida uti foret hæc lux, voluere Dei.
 Cur igitur Phœbus later aureus? haud opus illo
 est,
 Phœbeum fundit Cæsar ab ore jubar.

XXII.

In Nearam.

LUMINA mi atque animum cepit tua candida
 forma;

Moribus offendor, torva Neæra, tuis.
 Nec mihi nuda places, sed cum vestita recumbis,
 Basia me capiunt; non amo concubitus.
 Quot dotes Natura dedit, totidem tibiendas
 Addidit: et tamen (heu!) te te ego depereo.
 Nimirum cœcus non est cum pulchra tuetur:
 Tunc Argum, tunc et Lyncea vincit Amor.
 At mendas spectare, averfa fronte, recusat,
 Tunc et Tiresia cœcior, et Thamyra.

XXXIII.

*Ad Andreæ Alciatum, cum Secundus ipse et
 Hadrianus Marius frater personati, figura
 Solis ac Luna, noctu ad eum venissent.*

AVREVS en Pœbus, soror en argentea Phœbe
 Iungunt diversas nocte silente faces.

Alciate, hunc tribuunt tibi Numina lucis honorem,
 Cujus in æterna luce vigebit honos.
 Miraris, nigra Phœbum te visere nocte?
 Opposito laudes audit Orbe tuas.

XXIV.

De libello suo BASIORVM.

CASTA quod enervi cantamus basia libro,
 Versibus eludit fusca Lycinna meis,
 Et me languiduli vatem vocat Ælia penis,
 Quæ Venerem in triviis porricibusque locat.
 Scilicet exspectant nostrum quoque noscere penem!
 Parcite turpiculæ; mentula nulla mihi est.
 Nec vobis canto, nec vobis basia figo.
 Ista legat teneri sponsa rudis pueri:
 Ista tenet sponsus, nondum maturus ad arma
 Exercet variis quæ Venus alma modis.

XXV.

In Regem Gallorum, bellum renovantem.

ARMIGERVME Jovis, volucris cristata, lacellis?
 Tamne cito exciderunt vincula libera tibi?
 Quid petis Italiam tam longo Galle volatu?
 Innumeros Gallos illa recondit humus.
 Quod si longinquas cura est tibi visere sedes,
 Idæi montis culmina celsa petas;
 Turritamque colas Matrem, et cava tympana palmis
 Concute, et horrifono cornua rauca sono;
 Correptusque furore, hosti quæ tela parabas,
 Inguinis hæc facias cæde cruenta tui;
 Talia namque decent Gallum, non arma movere,
 Et terram bellis concutere et maria.

XXVI.

XXVI.

In eundem.

EXEMPLVM infandi sceleris, Scarabæ, relinquo;
 Ipse etiam Gallus nunc movet arma aquilæ?
 Galle cades, nostrique ales Jovis æthereique
 Cristatum sævo conteret ungue caput.

XXVII.

In Jovium.

TENDUNTUR nervi, formosa quiescit in unhis,
 Cypridis ad blandum sollicitatur opus,
 Nec persuaderetur Jovius, soletur ut illam.
 O, nimium gelida religione virum!

XXVIII.

In filios amicos.

INEVMEANT Zephyris si turgida vela secundis,
 Et veniant fatis omnia læta tuis,
 Mille tibi comites, et mille parabis amicos;
 Affinis, dominus, cunctaque solus eris.
 At postquam, insidum mutans semel aspera vultum
 Ingrueris velis aura maligna tuis,
 Tum qui jam fueras tot circumscriptus amicis,
 Es modo qui dominus, qui modo frater eras,
 Hæc sola a cunctis infelix dicta reportas,
 Quis mihi? quid tecum? proximus ipse mihi.

XXIX.

In Gelliam.

CVM mihi de variis traheretur sermo puellis
 Tecum; deque bonis, Gellia, deque malis;
 Sic mihi tum memini te respondisse, supremum
 Et finem verbis imposuisse meis,
 Illa sapit demum quæ se putat insipientem,
 Desipit hæc nimium quæ sibi, Jane, sapit.

Hic ego, quid vero de te mea Gellia sentis:
 An sapere, an contra stulta videre tibi?
 Stulta, refers, sum stulta mihi, ridesque sūave,
 Scilicet officio quam bene functa tuo.
 At cave, ne, dum te sic stultam dicis, ut isto
 Te mihi prudentem testificare modo:
 Gellia captata frauderis laude: nec esse
 Prudens iudicio comperire tuo.

XXX.

In quendam ex tempore versus facientem.

DVM te cuncta vident arcta constringere lege,
 Effugiant linguam verba soluta tuam.

XXXI.

In quendam.

DVM tu Elegos dicis quæ Heroica carmina scribis,
 Dignus eras veros qui faceres Elegos.

XXXII.

*Ad Franciscum Hoyerium Maccliniensem, pro
 Marullo poeta commodato.*

EN, Francisce, redit tuus Marullus
 Æque cultus ut ante, dives æque.

Nec vel versiculo minutus uno:

Thesaurum tamen ille jam reliquit

Nobis ex opibus suis perennem,

Nullo pauperio: nec asse factus.

Qua pro re domino tot esse grates

Relatas cupimus, quot expolitos

Versus continet optimis Marullus,

Quot sales lepidos, jocosque molles,

Quot laudes veterum pias Deorum.

XXXIII.

Ad eundem, de eodem Marullo.

CVM legerem faciles elegos, Francisce, Marulli,
 Miratus lepidos cum gravitate jocos,

Et

Et quis adhuc (inquam) sani modo pectoris est, qui
Vera neget Samii dicta verenda senis:
Cernimus, en, culti mentem remeasse Tibulli,
Corpore conclusam, culte Marulle, tuo.

XXXIV.

In Gelliam.

Si non est grave, si vacat,
Cur vendis Venerem, dic mihi Gellia,
Cur vendis, quod emas libens?
At tu, si memini, saepe soles prius,
Cujus tantopere es modo
Parca, et facta tenax, reddere sapius
Quibuscunque rogantibus,
Aut si nemo rogans, nemo volens erat,
Ipsam te memorant prius
Effudisse preces, et juvenum leves
Pellerisse animas, tuum
In votum faciles; quisnam etenim neget
Oranti tibi, Gellia,
Quaeso, tam pia, tam dulcis, tam bona?
At nunc, cum tibi languida
Vultum ruga secare incipit, et novas
Inspargit capiti nives
Ævi bruma rigens, nec modo dentibus
Os superbit eburneis,
Nec labris remanet qui fuerat decor,
Et fugit color ille, qui
Tingebat niveas purpureus genas,
Cur nunc, cur subito Venus,
Quam mince te deceat vel dare maxime,
Entram quam vel oportuit,
Cur nunc illa tibi, cur, rogo, venditur?
Non hoc, non tibi parectas,
Que pigro senio saepe coctus venit,

Non, si te bene novimus,
 Hoc suadet nova nunc, Gellia, castitas:
 Sed, si conjiciam finis,
 Divinabo equidem, si licet ipse nec
 Vates, nec teneam sagax
 Aut canrus volucrum fata canentium, aut
 Pennæ præpetis omina:
 Olim cum roseas prima juventula
 Pinxissetque genas tibi,
 Pinxissetque simul labra corallina,
 Nata ad dulcia basia,
 Atque instructa suis lumina spiculis
 Ornasset ciliis nigris,
 Tum tu, quas dederat pulchra Venus tibi
 Dotes omnibus affluas
 Gratis larga dabas, scilicet has tibi
 Sperans perpetuas fore:
 Ad postquam perit læta juventula,
 Et jam te in speculo videns,
 Formam longe aliam cernere cogeris,
 Et rugis faciem asperam,
 Canosque ad speculum vellere limpidum
 Invisos misera occipis,
 Tum demum gemis, et te miseret tui,
 Et lapsos virides male
 Nulla fruge dies, Gellia, devoves,
 Et lucri in senium nihil
 Quæsisse dolet, poenitet, et pudet.
 Ergo, dum licet, et brevi
 Comprendi numero canities potest,
 Et rugæ numerabiles,
 Nec dum, læsa parum, forma virentibus
 Plane spernitur a viris,
 Jam mutas animum callida prodigum,
 Et, mirantibus omnibus,
 Autum difficilis muneraque expetis,

Vt, postquam tremulo gradu
Deforme adfuerit mox sensum tibi,
Et nemo fuerit, tuis
Qui junxisse labris oscula pallidis,
Mollem tangere qui sinum,
Qui corpus cupiat cornere mortuum,
Non deit tibi scilicet,
Quo tum rursus emas, quod modo venditur.

XXXV.

In eandem.

GELLIA, miraris, cur auro vendat amorem?
Scilicet, ut sit, quo callida rursus emat.

XXXVI.

*In Bibliothecam Imp. Caroli V. quae est in Curia
Hagiensi apud Batavos, comparata impensis
Joannis Harii Canonici.*

ECQUID adhuc sacri, virides Heliconis ad undas
Quætitis Aonias, nescia turba, Deus?
Hic nunc musarum domus est, hic doctus Apollo,
Hic posuit sedes Dorica Diva suas.
Hoc meruit sacrique chori Christique sacerdos
Harius, in libros qui bene vertit opes.

XXXVII.

*In Calumniam Luciani, versam per Ru-
moldum Stenemolam.*

QVAS fruis innocuae versuta Calumniæ vitæ,
Mille cupis fraudes noscere? mille dolos?
Perlege, quod media Rumoldus ab Hellade sumtum
Nobile Palladiæ transtulit artis opus.

XXXVIII.

*In Dialogos aliquot Luciani, Carmine Latino
a se et fratribus redditos.*

QVI cupis a tetricis paulisper ludere curis,
Et dare ridiculis tempora pauca Deis,
Hæc lege, quæ nuper sermone vagantia laxo
Græca, per Ausonios iussimus ire pedes.
Primus mellifluo quodam hæc dedit ore disertus
Lucius, ille hominum risor, et ille Deum.

XXXIX.

*Ad Joannnem Schorellium pictorem, Pro-
pempticon.*

IFAVSTO pede patrias ad urbes
Divinæ renovator artis, ito :
Nec picus vetet ire te moleffus,
Nec cornix iter omniosa rumpat :
Fannus dux erit, et celer Deorum
Interpres, liquidas volans per auras.
I fausto pede, patrias ad urbes.

XL.

In Bubalum, malum poetam.

DAEDALA mens hominum quicquid scrutata,
quod aut os
Protulit, artificum vel posuere manus,
Agrippa hostili totum laceraverat ore,
Ausus in Aonias sumere tela Deas.
Non tulit hoc vates, et, numine concitus æquo
Bubalus in fontem carmina dira canit.
Quodque magis laudes, nullo suadente favore
Scribit, et ignotis fert miseratus opem.

XLI.

XLI.

*In ejusdem ineptum carmen de morbo
suo quod Morbilogum
appellavit.*

BVBAEVS ægrotat: Pæan succurre poëtæ,
Ne, quoties languet, tam mala verba vomat.

XLII.

In pi&uram Icari.

TRAMITE securam medio decurrite vitam:
Sit satis hoc pueri vos didicisse malo,
Torrida Phœbæo qui dum loca pervolat igne,
Ignoto posuit nomina prima mari.

XVIII.

*In Cesareum triumphum Bononia post corona-
tionem celebratum, ab Nicolai Hogen-
bergo sculptum impressumque.*

CÆSAREAS, Sanctique Patris longo ordine
turmas

Aspice, et artificem ter venerare manum,
Tradere quæ potuit rigido mansura metallo
Nomina magnorum tot generosa virum.
Pictor Hogenbergus quod per tua secula cernas
Hoc tibi, Posteritas vivida, fecit opus.

XLIV.

In idem opus.

CÆSAR, et Hesperis, et qui dominaris Eois,
Accipe quod tenebris te prohibebit opus.
Non fato veniente cades, multosque secutus,
Ignotum longa nocte premere caput:
Sed, cum victuris victurus, Carole, chartis,
Ibis ad Anripodum regna, secutus avum.

XLV.

XLV.

*In magnificas ades, quas Bruxella struxit
Maximilianus Transsylvanus.*

CERNE, Hospes, magni salientem e vertice
patris

Insignem galea, clypeoque, et cuspidē Divam.

Aspice Mulciberum, quem disseuisse cerebrum

Alcifremi gravidum Jovis, obstetrice securi,

Finxerunt veterum mellita poemata Vatum.

Quique gerit pedibus celeres et vertice pennas

Mercurium; namque hic præsto esse per omnia patri.

Creditur, et jussas deferre per aëra voces.

Cerne et vocales tentantem pollice nervos

Threjicium Vatem, qui carmine saxa potenti,

Vrsolque, tigresque trahit, rabidosque leones,

Dum gemit Euridices fatum miserabile raptae.

Persephonemque potest rigidam mollire canendo:

Denique suprema merito quam sede locavit

Ingeniosa manus, procul a tellure remotam

Suspice divinam Sophiam, quæ arcana polorum

Rimatur, monstratque viam qua sidera tangas.

At tibi dent Superi, quod, Transsylvane, mereris,

Qui facis, Ausoniae minus invidemus ur urbi.

XLVI.

Tria mala.

QVAE mala sint hominum rebus tria maxima,
scire

Quæris? habe paucis; femina, flamma, fretum.

XLVII.

In Libellum Joachimi Rolandi MacIntensis.

Medici, De novo morbo Sudoris.

QVI cupis ignotæ naturam discere pestis,
Et formidatæ doctus opus furæ,

Spicula

Epicula securus vapidæ contemnere mortis
 Accipe, qua vites calidus arte malum:
 Accipe, qua tollas cum jam penetraverit ossa:
 Accipe, qua claudas et redeuntis iter.
 Scilicet hæc multo tibi dat sudata labore,
 Gloriæ Macliniæ lausque vel una suæ,
 Primus Apollinea Joachimus in arte medendi:
 Quæ nuper miseros dum latuere homines,
 Heu quot in ardenti fumarunt corpora lecto?
 Mortis et ignotas extimiere vias?
 Heu quot ubique animas exsudavere tepentes,
 Transmissi Stygiis in nova regna vadis?

XLVIII.

In Neronem.

TARPEIA ferus arce Nero subsidere vidit
 Urbis opes magnæ, populantibus omnia
 flammis.

Clamantum dolor unus erat juvenumque senumque,
 Solus at hic, nullo rerum discrimine mœstus,
 Aures atque oculos ululatu pavit, et igni.

XLIX.

*Ad Romoldum Stenemolam, præceptorem suum,
 cum ei amatorius aliquot Elegias
 mitteret.*

Cum mitto calidos novos Amores,
 Nec satis lepidos, nec expolitos?
 Nimis tibi, namque tu putabis
 Meas esse aliquid, Romolde, nugas,
 Assuetus genium probare nostrum,
 Jam tum, cum imperio tuo sonabam
 Parvus carmina rennente lingua.
 Ergo, habet tibi quicquid hoc Amorem est:
 Et quicquid venit a meis Camœnis,
 Totum crede tui laboris esse.

Mox

Mox autem recitare. plura certum est,
 Cum nos Haga brevi tenebit ambos,
 Et juncti pariter locum teremus
 Sacratum Veneri, et novem Deabus,
 Longo qua tilia explicata tractu,
 Diffundens patulos opaca ramos
 Frangit Sideris impotentis æstum.

L.

Ad Marcum Antonium Caimum.

MACTE novis animis, sic itur ad ardua cæli,
 Digne dōmo, nec frustra adytis admisse repo-
 Alciati magni: tu nunc eris altera fama (stis
 Gymnasii, quod nomen habet, se qua levat undis
 Sol, currum seu qua tingit fumantia lora.
 Ergo tuis insiste viis, Caimie diserte,
 Exemplumque novum tanti tuæare magistri,
 Romanas leges Romano qui ore recepit
 Oblitas jam pene (nefas!) sermonis aviti:
 Primus et externa longe de gente reduxit,
 Exilium patriæ perpeffas mille per annos
 Barbaria in fœda, et natalibus intulit arvis
 Antiqui Latii, dominaque locavit in urbe.

LL.

Ad matronam quandam, ut ira mariti cedat.

MITIBVS obsequiis animos compesce feroces:
 Tristis in iratos non habet ira locum.
 Libera quæ ripis diductis unda vagatur:
 Tranquillum tacito tramite radit iter:
 Hæc eadem fines si constringatur in arctos,
 Præcipites rauco murmure rumpit aquas.

XLII.

*In duos amantes, mutuo se basiantes
 in ade sacra.*

STATE cum pulchris juvenes puellis,
 Jungite et dextas, neque templa, nec vos

Ara

Ara divellat veneranda Divum
 Quin inauratæ temerentur aræ
 Aureo pro basiolo puellæ.
 Lædit, et magno hic pudor est pudori.

LIII.

*Voluptatibus omnibus adhibendum
 esse modum.*

EST modus et dulci: nimis immoderata voluptas
 Tædia finitimo limite semper habet.
 Cerne novas tabulas, ridet florente colore,
 Picta velut primo Vere coruscat humus:
 Cerne diu tamen has: hebetataque lumina flectes,
 Et tibi conspectus nausea mollis erit:
 Subque tuos oculos aliquid revocare libebit,
 Prisca quod inculta secla tulere manu,

LIV.

Detestatio mortis accersita.

QVID juvat, heu, ferro fatum properare? vel
 undis?
 Sponte venit, tacitum nec remoratur iter.
 Scilicet hæc omnis spatiosum turba per orbem
 Victima Plutonis nil miserantis erit.
 Vnum omnes expectat iter: quod Trojus heros,
 Quod Numa, quod Tullus dives, et Ancus iit.

LV.

Amorem esse immedicabilem.

ARTIFICES herbæ sanant genus omne malorum:
 Solus Amor medicam spernit et horret opem.

LVI.

In eandem sententiam

ACCERSIT medicas curas quodcunque malo-
 rum est:
 Ipse sibi vulnus nutrit acerbis Amor.

LVII.

LVII.

Alind.

CVM gemina sanetur ope quodcunque malo-
rum

Solus Amor carmenque sacrum contemnit et herbas.

LVIII.

Ad Grammaticos, cur scribat lascivius.

CARMINA cur spargam cunctis lasciva libellis,
Quæritis? insullos arceo Grammaticos.

Fortia magnanimi canerem si Cæsaris arma,

Fastave divorum relligiosa virum,

Quot miser exceperemque notas, patererve lituras!

Quot fierem teneris supplicium pueris!

At nunc vda mihi dicent cum **BASIA** carmen,

Pruriat et versu mentula multa meo,

Me legat innuptæ juvenis placiturus amicæ,

Et placitura novo blanda puella viro,

Et quemcunque juvat lepidorum de grege vatum

Otia festivis ludere deliciis.

Lusibus at lætis procul hinc absistite, sævi

Grammatici, injustas et cohibete manus:

Ne puer, ob molles cæsus lachrymansque lepores,

Duram forte meis ossibus optet humum.

LIX.

*In laudem Andrea Alciati, cum urbem Bit-
turicensem procul adveniens Auctor
primum adspiceret.*

BITTVRIGVM turres et mœnia sacra Camœnis
Salvete, ex alio nobis procul orbe petita,
Magnus ubi Alciatus tanto post tempore primus
Musarum fidibus Themidis decreta severæ
Aptat, et antiquo revocatur vita Soloni.

LX.

LX.

Ad Janum.

JANE biceps, anni tacite labentis imago,
Postquam omnem Cæsar sub jura redegerit orbem,
Claude tui portas templi, pax aurea mundo
Surgat et auspiciis paribus cum Cæsare regnet.

LXI.

*In commendationem Topicorum Legalium
Nicolai Everardi, patris.*

CONSTITVUNT alii dum de marmore signa,
Constituit tabulas ille vel ille sibi.
Ille domus fundamentis deponit in iis
Quæ referant vultus æra notata suos;
Scilicet hæc olim multos mansura per annos
Post obitum vitam reddere posse putant.
Tempore sed tabulæ intereunt, et tempore marmor,
Rubigo in cineres et dabit æra leves.
Attamen ut maneat, nil, quam sine mente figuram,
Et certe nil quam corpus inane dabunt.
Docte Parens, quanto hæc melius post fata relin-
Testentur mentem quæ monumenta tuam? (ques,
Nomen inextinctum ad feros mittantque nepotes,
Usque sub extremos non peritura dies?
Nempe urbes donec, et prædia rustica donec,
Donec erunt ripæ, flumina donec erunt:
Donec patris erunt et donec jura patroni,
Jura cerebrosi donec erunt domini:
Dum puer, imperio tutoris pressus acerbo,
Damnabit longæ tempora lenta moræ:
Dum juvenis, tenerum imprudens fraudatus ob æ-
Prætoris mitem sæpe requireret opem: (vum,
Donec sacratæ legis præcepta secuti
Convenient socio femina virque toro:

Donec

Donec suprema moriens testabitur hora,
 Scribet et in tabulis iussa tremante manu:
 Dumque reus, dumque actor erit, dum caussidico-
 Perstrepet infano vendita lingua foro: (rum
 Index arbitrio dum lites dirimet æquo,
 Præmia danſque bonis, præmia danſque malis:
 Vſque trum toto nomen celebrabitur orbe,
 Longaque durabit ſecula fama recens.

LXII.

Aliud in eundem Librum.

NICOEVS vario longum quaſita labore
 Iſta dat, ~~extrema~~ jam renovata manu.
 Cauſſa novi ſtudii, Juvenes, curæque reſcriptæ
 O ſi quis vobis eſt pietatis amor,
 Læto animo, grataque manu nova ſumite dona,
 Accipiat pretium hoc cura gravisſque labor.
 Vtile ſic vobis uti ſit dent Numina, quicquid
 Sudavit clari mens operoſa viri.

LXIII.

De Fortuna, an ſit cæca?

CVR Fortuna oculis carere fertur?
 Juſtus quod premit, et beat nocentes.
 At vero hac ratione cæca non eſt:
 Internoscat enim bonos malosque,
 Illos ut premat, hos juvet, neceſſe eſt.

LXIV.

In Commentarios cujuſdam in Somnium Scipionis.

LONGO Scipiadæ ſopore merſi,
 Scripſit ſomnia Tullius diſertus,
 Nigra ſomnia nigriora nocte.
 At noſter modo ſomniis reſcriptus,
 Interpres facilis tenebricoſus

Petrus

Petrus occidua profectus ora,
Tandem illa explicuit nitore multo,
Clara somnia clariora luce.
Sic jam sic vigilant uterque Vatem
Per nostrum, Ciceroque Scipioque.

LXV.

Ad Janum Lucium Brassicanum, Poëtam.

SCVLPSI, quodque manus et cæla dedere peregi,
Exanimum spectas, et sine voce, caput.
Vtque diu vivas per nos in imagine parva,
Longaque conspicias secula, mutus eris.
Ergo, age, perpetuum lapidi tu Jane silenti,
Catmine vocali, si potes, adde sonum.

LXVI.

*Ad Franciscum Craneveldium Senato-
rem, Poëtam.*

QVALE viatoris, ferventi fidere, flumen
Ora repentino sicca liquore beat;
Tale tuum nobis carmen, Vir magne, removit
Si quid in affecto corde, caloris erat.

LXVI.

*Ad Lucium Angelum Andream Resendum
Lusitanum, Poëtam.*

QVOD tibi Pierios Vrbs aspiravit odores
Divite qua * Delus nat sinuosus aqua.
Turris ubi vastæ moles operosa superbit,
Mœniaque hostili non superata pede:
Non honor ille mihi deberur, docte Resendi,
Debetur fratri non honor ille meo,
Sed sua Thespiades oblectamenta secutæ,
Plectraque Phœbeis æmula pectinibus.

Pertæ.

* Delus, Alis Dilla, flumen Lovanii.

Pertæsa laticesque suos, et Apollinis odas,
 Hæserunt lætægi, magne poëta, tuo,
 Tectaque cum sacro subierunt hospita vate,
 Mox et odorato rore rigatur humus,
 Vestiturque locus violis, quas legerat ipsa
 Permessi in ripis Calliope roseis.
 Hinc tibi Castaliis fragrantant dotibus auræ,
 Fallor? an et nostris naribus hæsit odor?

LXVIII.

Ad Gemmam Phrisum, Mathematicum.

GEMMA, cui sæsti patuerunt invia mundi,
 Et quicquid longa vidit vertigine Phœbus,
 Cui nubes superare vagas, sedesque repostas
 Mente datum sancta est, et avito currere cælo,
 Fatalesque rotas tereti suspendere ligno;
 Immortale feres nomen, dum gemma feretur
 In digitis, fulvoque decens radiabit in auro,
 Phœbeique terent iteranda volumina currus.

LXIX.

*In lacum, in quo submergebatur Biturigibus
 Hieronymus Maresinus, Mediolanensis.*

ABI Hospes hinc, locumque linque famosum,
 Hæc est vorago Diis sacrata Lethæis,
 Colore quam squallere cernis obscuro,
 E luridi cognatione Cocyti.
 Hæc illa dira, immixtis, illa crudelis,
 Juvenem in tenebras quæ modo nigras merisse
 Fortem, virentem, nobilem, Italæ ex gente,
 Inquæ ima raptum, per vias humo occultas,
 Unde est origo pestilens aquæ tetraë,
 Demisit undas hinc ad usque Lethæas.
 Abi Hospes hinc, locumque linque famosum.

Submersus est anno 1532.

LXX.

LXX.

In Ponticum quendam, Hispanum.

ATTRACTANS digito muliebria, læferat ungue
Ponticus; hunc refecat dente, venustus ho-
mo est.

LXXI.

In picturam fabula Phæthontis.

DVM patrios moderatur equos Puer impare dex-
Perque ignota vagum sidera currit iter, (tra,
Orbis opes varias cinerem mutavit in unum.
Ah! discat vires noscere quisque suas.

LXXII.

In Arcem Regina Alba, Parisiis.

CERNITE, flavescentes ubi volvit Sequana lymphas
Semirutam, fertur quam coluisse prius
Effera funestæ regina libidinis, arcem,
Nunc ultore mali ut tempore sola jacet!
Et, quassata undis, ventis habigatur et imbri,
Multa ubi ferales nocte querantur aves:
Cypria ubi mitis, flammæ exosa cruentas,
Chaonias sedem ponete nolite aves;
Quæ Strix, quæ bubo volitent, quæ plurima fatum
Exululet raucis questibus umbra suum.
Sic domus æternum numerosæ conscia cordis
Impia lascivæ facta luit Domine.
Labuntur, lætis et condemnata ruinis
Implorant hominum pendula saxa manus.
Implorant frustra: stant hæc raris lege severa,
Instauratricem ne ferat ullus opem,
Aut subeat gladios, pretium pietatis iniquæ:
Et quis adhuc ausit facta nefanda sequi?
En, etiam saxi mortem censura minatur:
Longaque post cineres stant monumenta mali.

LXXIII.

Ad Grammaticos.

DCITE Grammatici, cur mascula nomina cunnus,
Et cur foemineum mentula nomen habet?

Sic ego: sic aliquis senior de gente verenda

Retulit, attollens longa supercilia:

Mentula foeminei gerit usque negotia sexus,

Inde genus merito vendicat illa sibi.

Indefessus agit res qui sine fine virorum

Mascula non temere nomina cunnus habet.

LXXIV.

Ad Lucium Angelum Andream Resendium,

Poëtam Monachum.

ANGELE, ad immeritas laudes ignosce tacenti:

Sic tua declives plectra morentur aquas,

Vocalesque modos illex aurita sequatur,

Mitius et fortis te premat ira tuæ.

Nec te perpetuo gravet imperiosa cuculla,

Sed tua purpureus tempora cingat honor:

Quæque gerit laurum frons, et gerat illa galcrum.

Hæc ego: fatipotens hæc rata Phoebe velis!

LXXV.

Ad eundem.

REAVS in adversis animosus, frange superbæ

Jura Deæ, dominamque rotam, quæ singula ver-

Stare loco impatiens, spera bene: forsan astro (sac-

Adveniet grata hora suo, nec lenta moratur,

Cum te cornuta cinctum sacra tempora mitra,

Sublimem, fortis meminisse juvabit acerbx.

LXXVI.

In Puellas Bituricenses.

HIC mihi, formosas isto qui quærit in urbe,

Crescentem segetem quærit in Oceano.

Forte

Forte duæ vel tres magna visuntur in urbe,
 Nobile deformes quas decus esse vetat:
 His adijunge decem, quas non contemnere possis,
 Cætera monstrorum nomine turba venit.
 His tamen accumbunt juvenes, dignæque videntur
 Cum quibus extensa prælia nocte gerant.
 Illos posse putem rabidæ concumbere tigri,
 Inque cruentatas turpiter ire lupas.

EPIGRAMMATA QVÆDAM

E GRÆCO CONVERSA.

In vanitatem vitæ humanæ.

OMNIA sunt risus, sunt pulvis, et omnia nil sunt;
 Res hominum cunctæ nam ratione carent.

In eandem sententiam.

VITA hominum scena est, lususque; aut laudare
 Sepositis curis, aut miseranda feras. (discas

In subito ditescentem.

NON fortuna favet dum te sic tollit in altum,
 Sed docet arbitrio te quoque stare suo.

In fortunam medicam.

NON ego divitias cupio, sed vivere tantum
 Ex paucis, dum sint omnia tuta mihi.

Senex dives, de se.

PAUPER eram juvenis, nunc tandem ætate senili
 Ditesco, heu misero, tempore utroque, mihi.

Vt cum poteram, nummorum copia deerat:

Copia nunc superest larga, sed usus abest.

Idem fusus.

QUID facis, o, pallim mortalibus æmula fors? quid;
 Me sic habes ludibrio?

Olim cum media viridem florere juventa

Datum fuit, cum perfrui

Divitiis poteram sine sollicitudine, cum tu

Opes negabas invida:

Nunc vero tandem, gelida adventante senecta,

Atque iis vetante perfrui,

Das mihi divitias: O, quam nec tempore in omni,

Nec cuncta, nec das omnibus?

In Nanum.

AVSVS formicæ Nanus conscendere tergum,
Credebat domito sese elephante vehi.

At vero, ut cursu fertur nimis illa superbo,

Infelix media præcipitatur humo,

Calcatusque miser, Quid rides invidie casum,

Dixit, communem cum Phaëthonte mihi?

In Cupidinem camino insculptum.

FLAMMIVOMO Veneris quisquis fuit ille camino
Qui sculpsit Puerum, (credite,) doctus erat.

Scilicet æternæ penes hunc custodia flammæ est,

Per quem sopitus non queat esse focus.

In Venerem Cnydiam.

CERNERE dum cuperet propriam Cytherea
figuram

Venit in undosam per mare vesta Cnydum.

Utque oculis totam lustraverat undique formam,

Dixit, Praxiteli visa ubi nuda fui?

Non te Praxiteles vidit Dea magna, nec est fas

Cernere conspicuas et sine veste Deas.

Qualem Mars voluit, talem finxere Dionem.

Fetrea belligero subdita cæla Deo.

In Icarum cereum in balneis positum.

Latius, quam in Græco, redditum.

QUAE mortis tibi causa fuit, nunc Icare vitam
Artifici spirans dat tibi cera manu.

Proque

Proque mari infans genialia balnea servas,
Teque natatores et tum facta canunt.
At tu deceptæ cave nunc quoque fidere pennæ,
Balnea funesto ne celebres titulo;
Nec tibi sit tepido tua membra fovere lavacro,
Ne liquefacta tibi turpiter ossa fluant.

In buculam Myronis.

DICITO pastori nostro, si videris, Hospes,
Hic moror artificis quod religata manu.

In Veneris statuam.

NUDA Venus nulli visa est; si visa sed ulli est,
Hic vidit, nudam qui statuit Venerem.

In deliberatam mortem.

FATA mihi properata canunt qui sidera spectant,
At properata nihil fata, Selence, moror.
Ad Stygias descensus aquas est omnibus idem:
Seriùs, aut citius, una terenda via est.
Si prius emoriar, prius et Minoa videbo,
Lethæumque lacum, tergeminumque canem.
Interea mihi vina, puer, flaventia misce:
Et mihi subternat Lydia molle femur.
Quo iter est pedibus: Venus et mihi Bacchus equo-
Sint vice: tam longam sic juvat ire viam. (cum

In Medicum quendam.

DILECTVM medicus gnatum ad me misit, ut illam
Grammatices primis imbuerem studiis.
Ast ubi, *Musa refer furias Pelidis et iram,*
Notat, et hoc carmen quod solet inde cani,
Multas qui fortes animas sub Tartara misit,
Discipulum nostris detinet a foribus:
Meque videns genitor; Tibi sum devinctus, amice,
Gnatus at e nobis hæc bene discet, ait:
Namque et ego multas animas sub tartara mitto,
Nec mihi Grammatici tunc opus est opera.

Quis felix?

P RIMVS, qui nulli debet: sortem inde secundam
 Judice me, cælebs: tertius, orbus habet.
 Si tamen uxorem quis habebit, dote recepta,
 Recte erit, obtingat si tumulare malum.
 Istæc doctus abi: sæpe, quærere frustra Epicurum
 Quæ tandem monades sint, et inane, finas.

Surdum judicium.

C V M furdo lis est furdo, sub judice furdo,
 (Vt similem simili jungit ubique Deus)
 Ille petit pretium pro mensis quinque locatis
 Ædibus, hic noctu se moluisse refert
 His judex, an non ex æquo mater utrique est?
 Quid porro restat? tollite uterque simul.

Ex Anacreonte.

N O N est cura Gygis mihi, qui rex imperat agris
 Sardinis: non me argentum, non gemma nec,
 Detentat, non invideo sua regna tyrannis. (aurum
 Cura est unguento fluat ut mihi barba fragranti,
 Cura ut odoriferis cingam mea tempora fertis,
 Curæ sunt dubiæ tantum præsentia vitæ
 Tempora, cura hodierna mihi: quis crastina namque
 Novit? quisve sibi promittere crastina possit?
 Heus ergo, heus agendum, calicem mihi cudit jam
 Argento bene tornato, Vulcane: sed amplum (nunc
 Atque cavum, et Bacchi quantum potes, eja, capa-
 cem:

Inque hoc non currus, non tristia sidera sculpe,
 Non hunc crudelis, non ambiat udus Orion,
 Sed vites mihi fac virides, ipsumque Lyæum,
 Et Charites, blandam et Venerem, Venerisque
 puellum.

FINIS EPIGRAMMATVM.

JOAN.

JOANNIS SECVNDI

O D A R V M

LIBER VNVS

PETRI SCRIVERII

EPIGRAMMA

IN GALLICVM CENSOREM.

Potin' verba perita, et illecebras,
Et cum murmure sibilos suaves;
Potin' Basia, delicate Censor,
Nec Tarquæ Ambrosiæque præterire?
Quæ laudas Batavi Lyram Secundi,
Sic ut Pindarus erubescat ipse,
Secundo neque sit secundus alter!
Fugit te ratio; nec ille spirat
In Odis Gentius, decensque cantus.
Quod si iudicium meum requiras,
Pluris, Gallice, Basiator unus,
Quam tales mihi Pindari tacenti.

JOAN.

*****

JOANNIS SECUNDI
O D A R V M.

LIBER VNVS.

~~~~~

Carolo V. Romanorum Imp. coronato.

ODE I.

ADESTE, magni progenies patris
Musæ, potenti carmina Cæsari
Cantate, quæ fides priorum
Hactenus haud tetigere Vatum.
Quæ saxa rursus, quæ moveant feras,
Aquasque sistant blanda volubiles,
Quæ mulceant aures canore
Omnium ubique hominum suavi.
Gaudete cives, plaudite, plaudite:
Gaudete quotquot terra tenet bones,
Curasque tristes, atque acerbos
Pellite pectoribus dolores.
Sumpsit sacro debita vertici,
Post tot moras, tandem diademata,
Ille optimusque, maximusque,
Ille vagum domiturns orbem.
Erro? anne Vati talia fervido
Sagax futuri Cynthius indicat?
Quæcunque suggeris, precamur;
Vt Superis rata sint, Apollo:
Et noscat Ortus, noscat et Occidens
Vnum potentem, Cæsara, Carolum:

G 5

Quo

Quo mitius, clementiusque

Nil dederuntve, dabuntve secula:

Non si recurrant tempora, quæ Jovis
Ferunt parentem, falciferum senem

Rexisse, cum Fides, sororque

Iusta pio superesset orbi.

Ergo querelas ponite lugubres,

Ergo repostum promite Cæcubum:

Hæc, hæc dies, hæc est choreis,

Hæc rutilis decoranda flammis.

De Veris discessu.

ODE II.

JAM Ver præterit dulce, nec amplius
Parvi cædem Ityli carmine lugubri

Plorat Daulias ales,

Alta stans super arbore.

Jam solis radio Cancer inæstuat,

Jam fessus gelidas cum grege languido

Pastor quæsitat umbras,

Vmbras frigus amabile.

Et cujus radios ante cupiverat,

Vicino nimium plurima Cynthia

Nunc convicia fundit

Æstus impatiens gravis.

Sic, sic prætereunt tempora, nec manet

Quicquam: sic fugiens cuncta rapit dies,

Sic coelo placet: hæc sunt

Anni jura volubilis.

At quantum fuerat, quantum erat, obsecro,

Largiti miseræ turbæ hominum Deos,

Solo Vere suavi

Vti posse perenniter?

Sic certe Elysiis vivitur in locis,

Vno perpetuo Vere tibi perfruens

Felix

Felix turba piorum,
 Non soles capiti graves,
 Non diræ segetem grandinis, et nivis,
 Non horret Boream, nec rabidos Notos,
 Nec tristes Aquilones,
 Vno flante Favonio.

Ad Ægidium Buslidium, juniorem.

ODE III.

PARS, o, meorum magna sodalium,
 Quos vel dederunt tempora, vel dabunt,
 Quando illa, illa dies erit,
 Qua tecum, socia urbe,
 Amice, longos sæpe teram dies?
 Cernamque Musæ delicias tuæ?
 Quæ dicat tibi tinnulo
 Suaves carmine voces?
 Cernamque quas vel Parrhasius tulit,
 Scopasve, quarum dives es artium,
 Solers aut hominem, aut Deum
 Sculpto ponere saxo:
 Vitamque falsam rite coloribus
 Præstare mixtis? et facili manu
 Tabellæ sine corpore
 Tenuis indere formas?
 Sperare de te nam libet hæc mihi:
 Et jam leonem judico ab unguibus.
 I, quo te vocat tua
 Virtus, I pede fausto:
 Vesturus olim Buslidium genus
 Ad alta cœli sidera nobile,
 Quod sublimia vertice
 Jam nunc nubila tangit.
 Nos interim, quando tua cernere
 Sors ora coram non sinit invida,

Nobis effigiem tui

Mitti sæpe rogamus.

Transfusa formis ut mihi pluribus,

Perstet sodalis mnemosynon mei,

Et vel cernere sic quam

Dilectum mihi vultum.

Non est, quod illa paululum imagine

Carere polis, (quam manus insolens

Fecit nostra, rudem nimis)

Præsertim reditura :

At est, quod illa nolit imagine

Carere Janus, quæ sibi melleum

Præsentabit amiculum,

Quocunque ille feratur.

Ad Amicum

ODE IV.

ANTE Phœbeo cariturus igne est
Orbis, et Lunæ gelidos meatus
Nesciet, linquentque tenebricosum

Sidera cælum :

Cancer arctabit spatium diei,

Porriget longas Capricornus horas

Lucis, et noctis breviora meta

Tempora ducet.

Puppis ignotas teret unca terras,

Plaustra volventur liquidas per undas,

Piscis in sylvis, aper in profundo

Pabula carpent :

Quam tui possum posuisse curam,

Sive quod sum nunc, ero, sive Manes

Inter, obscuris habitabo regnis

Pallida forma.

*Ad Hadrianum Goesium, I. C. uxorem du-
cturum.*

O D E V.

ERGO, dulcis amicule,
Nobis tam cito te subtrahis, et vagis
Finem ponis amoribus?

Et te, sponte tua brachia molibus
Subdens libera vinculis,

Captivis hominum coetibus inferis?
Sortem servitii gravem, et

Passurus dominae sceptrâ puellulae.
Visurus tamen interim

Natos, legitimæ præmia Cypridis.
Natos, certa levamina

Curarum, et focii pignora lectuli;
Quos qui tollere negligit,

Dans infrugiferis semina vepribus,
Ignavus moritur senex:

Indignusque, cui contigerit parens.
Ergo, spernere si potes

Curas, moestitias, vincula, catecerem,
Dum castus tibi sit torus,

Et gignat aliquid, quod tibi succinat
Nomen dulce parentibus:

Aula quoque tua lusitet, et patris
Observantibus atria

Monstret ora sui certa clientibus:
I, quo te impetus impotens,

I, quo magnus Hymen te vocat, et potens
Dextra teligera Puer.

At nos interea quando relinquimur
Abs te, cum reliquis tamen,

Quos non ista tenent jura, fœdalis,
Donec canities abest,

Carpamus Veneris gaudia libera. ●

Carolo V. Imp. in Belgicam reduci.

ODE VI.

O, qui potenti, Carole, dextera,
 (Quod Turca dudum barbarus invidet,
 Magni quod invidere reges)
 Sceptra tenes potioris orbis,
 Quis te Deorum, maxime Cæsarum,
 His post tot annos redidit urbibus?
 Cœloque natali? sacrisque,
 Quæ puerum tenere, cunis?
 Jam jam sepultæ fletibus, et nigro
 Luctu, serena est reddita patriæ
 Vultu tuo lux, et videntur
 Ire dies meliore sole.
 Implumis ut cum turba relinquitur,
 Deserta nido, mater ubi est procul,
 Escamque natis fida quærit,
 Longius, et solito moratur,
 Expectat usque, et usque querens, querens,
 Intenta servans lumina perpetim,
 Circumjacentes aut in agros,
 Aut latera in spatiosa silvæ:
 Desideratum sic nimium diu,
 Suum vocavit Belgica Cæsarem,
 Hunc illa votis, hunc poposcit
 Thure deum, precibusque sanctis.
 Hic ille namque est, numine cujus: et
 Pacata tuti per maris æquora
 Nautæ feruntur, datque terris
 Semina fertilis colonus
 Securus, et jam non timet, usibus
 Ne seminarit militis impii:
 Per quem per agros tutus it bos:
 Picta pectus terit arva tutum.

Hic

Hic Cæsar illæ est, qui regionibus
Exterminabit omne nefas suis :

Ac exules terra Sorores
Sideribus revocabit altis,

Ad Nicolaum Buslidium.

ODE VII.

THRA X movit olim carmine tigrides,
Silvasque Vates traxit, et imperum
Pronæ reverti jussit undæ,

Vocis ad arbitrium canoræ,
Idemque regem, carmine lugubri,
Cui regna nullis cognita solibus

Cessere, pallentesque turbæ,
Perculit in sua vota mitem.

Regina chordis victa potentibus,
Tepente lavit lumina gurgite :

Crudelum malæ Sororum
Insolito maduere fletu.

Consensit unis regia vocibus,
Blandi maritam præmia carminis

Vt, per vias nulli remensas,
Tristibus eripiat tenebris.

Sed dona diris irrita legibus
Fallax Tyrannus fecit, et (o nefas !)

Fatalibus respectam ocellis
Rettulit in loca fusca prædam.

Tunc ille longum, munere subdoli
Frustratus Orci, per Tanai nives,

Heu, perque Riphæas pruinas,
Ingemuit gelidis sub antris.

At tu, nigrantis si prece Tartari
Pro mollicella sollicites hera

Illachrymabilem cohortem,
Mobilibus digitisque pulses

Blan-

Blandas fides testudinis aureæ.
 Non strictus ullis conditionibus,
 Victor beatus, ad supernas
 Cum domina revcharis auras.

De amicis Francisci sodalis.

ODE VIII.

FRANCISCI teneris digna caloribus,
 Isabella, meæ proxima Julæ,
 Quocunque orbe moraris
 Fido in pectore stas tamen:
 E quo nec rapiet te rota temporum,
 Nec diversa tuis tot loca mœnibus,
 Heu, quantum tamen hinc est
 Inter Lovanium soli?
 Hærent luminibus lumina mollia,
 Arguta et tacitis subdola nutibus,
 Hæreat, atque revinctum
 Quem cepere semel, tenent.
 Hærent auriculis verba sonantia,
 Quæ possunt Superos flectere, quæ Deum
 Qui servat loca tetra,
 Nulli pervia lumini:
 Ad quæ cum, tenuem efflatus in aëra,
 Francisci gelidas spiritus ivexit:
 Vna voce suavi
 Dilectæ dominæ suæ,
 Quam terræ tumulis obrutus audiet,
 Quam tota excipiet regia nigricans,
 Vno murmure dulci
 In vitam revocabitur.
 O, felix facibus forma potentibus!
 Fas florere meis te quoque versibus,
 Dum fletus Puer ales
 Et suspiria nesciet.

Ad

Ad Petrum Bausanum.

ODE IX.

QVISQVIS, serena mente, potest suos
 Inter sodales vivere leniter,
 Qui mente conjunguntur una,
 Et studiis rapiuntur iisdem,
 Illum beatis respicit ignibus
 Distincta coeli regia mobilis:
 Et fortis expertem malignæ,
 Collocat in medio Deorum.
 Non livor illum pallidus occupat,
 Non cura firmum versat et huc et huc
 Nec sperat usque lætiores,
 Sidere sub meliore, vitam.
 Seu vivat illic, qua freta perpetim
 Astrieta canis itant Aquilonibus,
 Seu qua nigros, usti propinquo
 Sole, trahunt populi colores.
 Sic, Petre, Musas inter amabiles,
 Interque junctas brachia Gratias
 Risus, jocos, lusus, amores,
 Exilium patriæ feramus.

Ad Amorem.

ODE X.

ERGONE, vitæ quod superest meæ,
 Suspensiosis liber amqribus
 Degam? nec in venis calebit
 Ille meis Deus, ut solebat?
 Jam, jam remissi pœnitet otii,
 Jam, jam proterva spicula dextera
 In pectus hoc, inerme pectus,
 Sparge, Puer, resonante nervo.

Vivam.

Vivamque rissus inter et oscula, *✱*
 Interque risus, et lachrimas graves,
 Spemque et metum, vitam necemque,
 Tempora floridulae juventutis.

In choreas ab se spectatas.

ODE XI.

CVR RV Diones vestus eburneo,
 Vidi modo hic, jam nescio quo loco,
 Calente cursitare mixtas
 Cum juvenum serie puellas.
 Una inter omnes florida virgines
 Terram tenello sollicitans pede,
 Versabat in gyrum sequaces
 Secum oculos, animosque turbas.
 Ut rubra puro lacte natans rosa,
 Serpebat albas purpura per genas:
 Frons crine flavo fulgurabat,
 Fulvo ut ebur variatur auro.
 Sic illa, membris læta volantibus,
 Producta chari nunc juvenis manu
 Circumbat, intactamque sensum
 Nabat humum trepidante planta.
 Nunc sola, gratis libera nexibus,
 Errabat, huc vibrans oculos, et huc,
 Lusuque mobilis protervo
 Huncque petebat, et hunc, et illum.
 Beata, dixi, terra: vel hos pedes
 Tu bruta senti, vel mihi fac locum:
 Seque illa per pectusque nostrum,
 Per faciemque, oculosque volvat.

Ad

Ad Deum optimum maximum, cum tumultuantur Anabaptistæ.

ODE XII.

CONDITOR terræ, undivagique ponti,
 Ætherisque alti, tibi magnus æther
 Concipiat laudes, tibi vasta tellus,
 Et maris undæ.

Quippe cum, verno redeunte sole,
 Induit frondes nemus, et Favoni
 Suscitât flores genitalis aura
 Suaveolentes;

Cuncta te immensum Dominum fatentur,
 Sive, frondosis aqua septa ripis,
 Limpidi fontis referât figuram,
 Sive lapillis

Pugnet insulans tenui sasurro,
 Sive per silvas Zephyrus sonoras
 Concitat frondes, volucresve cantus
 Æthera mulcent:

Sive oves centum, et totidem capellæ
 Roscidam pascant nivæ per herbam,
 Frigerans qua fons scatet, et propinquos
 Irrigat hortos.

Quid maris dicam varios recessus?
 Et quid accessus? pelagique monstra?
 Quid globum lunæ varium? aureique
 Lumina Phœbi?

Totque diversorum animantium ora?
 Totque diversas hominum figuras?
 Tot salutare frutices, et herbas?
 Totque nocentes?

Arborum et fœtus varios colore?
 Nec minus dulci varios sapore?
 Quæque in aprico trahit uva suavem
 Colle ruborem?

Vade

Vnde jucundus liquor ille Bacchi
 Manat, afflictis animis levamen,
 Vinciens ægrorum hominum suavi
 Pectora vinco?

Te Deum, cunctorum operum parentem,
 Cuncta consensu tacito salutant,
 Magne Sol, pulchrique Anima alma mundi,
 Te veneratur

Arctos, æterna glacie stupefcens,
 Imbribusque, et fulmine foetus Austet:
 Quæque surgentem videt ora solem,
 Quæque cadentem.

Huc ades, Rex o hominum et Deorum,
 Si tuas sancte celebramus aras,
 Et tibi gratos humili Camœna
 Dicimus hymnos.

Bellaque, et sectas hominum nefandas,
 Et mali quidquid vitiis meremur,
 Pelle de nostris laribus focusque,
 Præcipue illos,

Qui, novæ sub Religionis umbra,
 Cæde grassantur, populantur urbes,
 Et tuæ genti excidium minantur,
 Diræ frementes.

Frangere conatus populi furentis:
 Publicorum ausus cohibe latronum:
 Et tuam nobis placidam, misertus,
 Redde quietem.

FINIS ODARVM.

JOAN-

JOANNIS SECVNDI
EPISTOLARVM
LIBRI DVO.

SCRIPTI.

Prior Elegiaco } *Carminē.*
Posterior Heroico }

IOANNIS SECVNDI
EPISTOLARVM
LIBER PRIMVS.

~~~~~

An Everardum Nicolaum, fratrem.

EPISTOLA I.

ITE salutatum, sine me, mea carmina fratrem:

Cur mihi nunc versus non datur esse meos?

Ite leves elegi, nec vos ivisse pigebit.

Ite citi: doctam jam dabit ille manum.

Moxque resignatus placida vos audiet aure.

Narrantes animi nuncia certa mei.

Hæc igitur nostro referetis nomine fratri.

O, ego, quam vobis demptum onus hoc cupiam!

Me retinet falsis infauusta Valachria terris,

Oceanus tumidis quam vagus ambit aquis.

Nulla ubi vox avium, pelagi strepit undique mur-
mur,

Coelum etiam larga defuper urget aqua.

Flat Boreas, dubiusque Notus, flat frigidus Eurus:

Felices Zephyri nil ubi juris habent.

Proque ruis ubi carminibus, philomela canora,

Turpis in obscœna rana coaxat aqua.

Si quæret quid agam, (namque hoc quæret, scio,) quod non

Sum simul, hoc doleo, cætera lætus ago.

Quodque magis placeat, pater illi salvus, et omnis)

Turba valet, morbos nec timet illa graves,

Mitior

Mitior et nobis hæc terra futura videtur,
 Nempe semel nostris exsaturata malis.
 Quod reliquum, Icarias dices meditarier alas,
 Quis possim liquidas rite secare vias,
 Et subito optatas novus ales cernere sodes,
 Oraque germani cernere chara mei.
 Talia nunc meditator, modo quis mihi Dædalus adsit,
 Qui pennas humeris applicet arte meis.
 Non ego ventosis peterem sublimia plumis,
 Vestus ad igniferi fervida regna Dei:
 Nec Zelandiaco facerem nova nomina ponte,
 Sed sequerer monitus, Dædale magne, tuos;
 Inter utrumque volans, peterem Maclinia recta
 Moenia, et hic notas sisterer ante fores.
 Quod si non dabitur, naturaque dura repugnant
 Non patitur vetitas nos penetrare vias:
 Attamen haud longo post illum tempore cunctans
 Advectus celeri per freta vasta rare.

Ad eundem.

EPISTOLA. II.

MVSA ades huc, Frisias procul hinc, procul
 ibis ad urbes,
 Per silvas, urbes, per mare, per fluvios,
 Nec te longinquas pigeat volitare per oras,
 Est ubi Barbarico proxima terra solo,
 Terra procul gelido septem subjecta trioni,
 Terra procellosis frigida quassa vadis:
 Nec refugii mores faciant aut grandia verba,
 Quo minus incepta progrediare via:
 Certa sacros vates terris habitare profanis,
 Numina Musarum qui veneranda colant:
 Certa tuas illuc quoque commigrasse Sorores,
 Deserta vitrea prædem Heliconis, aqua,

Ex

Ex quo, Germanos vates celeberrimus inter,
 Rudolphus Frisii lausque decusque soli,
 Dulcia contentis modulatus carmina nervis,
 Traxit Apollineas in sua vota Deas.
 Cui modo successit terra nutritus eadem
 Hermannus studii factus ad omne genus
 Hompius, Ausoniis rediens qui nuper ab oris,
 Doctas Romanæ rettulit Urbis opes.
 Non minor hæc vestræ fuerit mox gloria turbæ,
 Gloria erit patrio nec minor ille solo.
 Quid per? ulterius? cuius modo limina vises,
 Aonias adamat frater et ipse Deas:
 Et poterat viridi sacra cingere tempora lauro,
 Natus ad Orpheæ garrula fila lyræ:
 Mæluit at tetricæ studiis vigilare Minervæ,
 Et colere Astrææ numina cœlipetæ,
 Et iactare forq̃ strepitantia verba deserto,
 Nunc etiam populo reddere jura truci.
 Nec tamen ergo minus Musas veneratur, amatque,
 Hæ requies fessi pectoris una manent;
 His sese oblectat cum magna negotia linoquit,
 Atque a dicundo Jure subinde vacat.
 Ergo, age, carpe viam, donec Leopardia cernes
 Cominus informi mœnia structa modo.
 Hic cursus, hic meta tui est, hanc incolit urbem
 Pars animi major, pars meliorque mei,
 Germanus, nullis animo delebilis annis,
 Sive ego quod nunc sum, sive ego pulvis ero.
 Hujus ad optatas postquam perveneris ædes,
 Ostendes Jani nomina nota sui.
 Quæ simul ac cernet, dilecti symbola fratris,
 Ibit in amplexus protinus ille tuos.
 Mox quid agam, quid mater agat, genitorque rogabit,
 Quid fratres, quid agat denique tota domus.
 Vivere quos salvos dices, eademque precari
 Æternum domui vel meliora suæ.

H

Mox

Mox ubi cognoris, valeat quid et ipse, quid uxor;
 Quid dulces nati turba minuta gerant,
 Ante precata viro, qui nunc novus ajnus inivit,
 Illi ut felici fidere totus eat,
 Longinquum revocabis iter, quaque iveris, illac
 Ad nos seu terra, seu remeabis aqua.

Ad eundem.

EPISTOLA III.

SALVETO quantumque cupis, quantumque mereris,
 Et domui veniant omnia læta tuæ.
 Accepisse reor (nam jam tibi misimus olim)
 Sculpta per insuetas plumbea dona manus,
 Quæ referunt patrios parva sub imagine vultus,
 Cernere quos vobis dulce, putamus, erit.
 Scilicet, est aliquid vel sic dilecta tueri,
 Invida quæ nobis fors rapit ora procul:
 Sic ego te cupiam, sic conjugis ora videre,
 Quantula de vobis pars tamén illa foret?
 Sed meliora feret volvendum tempus, et hora,
 Quæ dabitur toto mox mihi fratre frui,
 Quæ notas audire dabit, quæ reddere voces.
 Interea celeres currite Solis equi.
 Tunc mihi narrabis (dulce et meminisse malorum)
 Tristia pene oculis Tartara visa tuis,
 Rimosamque ratem, Nautam, Manesque verustos,
 Tantalon, et vivax cui jecur ales edit,
 Et qui volvit adhuc semper revolubile pondus,
 Et quibus æternis colla premuntur aquis,
 Tunc, cum Sudoris ignoti triste venenum
 Virgeret vapido bis tua membra toro,
 Furvaque cœpisset, Stygio sacra dona marito,
 Fatalem crinem vellere Persephone,
 Multaque præterea, quæ differo tempus in illud,
 Advehat alatis quod cito Phœbus equis.

Ad

Ad eundem.

EPISTOLA IV.

ECCE manum chartæ calamumque admovimus
udum :

Fratri aliquid nos vis scribere, Musa? jube.
Musa, jube, cessas? titubas? hæresque? quid istuc?

Vsq̃ue adeo nihil est, quod legat ille, tibi?
Nos igitur chartis calamum removemus? et iste

Ibit in hoc scriptis non oneratus iter?
Non ita, sed potius chartam sic tradat inanem

Nuntius: hoc fratri non leve munus erit.

Triste nihil domui sciet accessisse paternæ,

Meq̃ue satis memorem sentiet esse sui.

Artis huic aliquid nostræ si jungimus, et quod

Carmen in Augustum condidimus tumulum:

Nil petet ulterius: licet anno ineunte recenti

Larga dari soleant munera, larga capi.

Ad Issabellam sororem, Virginem sacram.

EPISTOLA V.

SALVE o feminei, soror, unica gloria sexus,
Inferior nullis Issaabella viris.

Gaudia quanta mihi, quantum injecere stuporem,

Depicta articulis verba Latina tuis!

Quam pia! quam lepida! et quam mellea! quam-
que venusta!

Quam docta! et cunctis illa polita modis!

O quoties lecta illa mihi, quotiesque relecta,

Nec fatiare oculos, nec potuere animum!

Macte animo, similem nullam cui nostra tulerunt;

Forte dabant olim secula prisca pares.

Credo, æquare suum poterat quæ carmine patrem,

Inclyta Nâsonis filia talis erat.

Tullia talis erat, docto dilecta parenti;

Talis erat Grachos qui tulit illa duos.

H 2

Spt

Sperare hac qualem licuisset ab arbore fructum,
Ni tam non apta confita staret humo!

Ad Carolum Sucquetum.

EPISTOLA VI.

CAROLE, quo nullos duce et auspice ferre labores

Nec renuam duræ mortis inire vias.

Alpinas qui cum libeat contemnere valles,

Quas nivis æternæ cana tegunt maria.

Cum quo vicino peragrem loca torrida Sole,

Quæque rigent longo non habitata gelu,

Qua deserta manent nullis freta nota carinis,

Terraque non ullo vomere secta jacet.

Provida ni timidi remorentur verba parentis,

Spernere quæ pietas officiosa vetat,

Falciferique senis grave rebus in omnibus astrum,

Et Deus et series omnis iniqua poli.

Tunc igitur Latio felix versaberis orbe,

Inter honoratos artificesque viros?

Nos in Barbaria virides socorditer annos

Perdere cogemur? non ita fata velint!

Quæ satiata reor, quod te fraudamur eunte;

Deponent odium, nec mora longa manet.

Ante dies multos vestigia chara sequemur,

Tempora fortunæ cum melioris erunt.

Interea vivas, qua vivere sorte mereris,

O animq; semper sedem habitare meo,

Agmina seu jubar hoc inter viventia cernam,

Regna Deæ Siculæ seu tenebrosa colam.

Ad Joannem Dantiscum, Prasulem Culmen-
sem, eundemque Poëtam.

EPISTOLA VII.

LAUS Vatum, laus magna virum quos infula vestit,
Ore melos Getico qui Latiale sonas.

In quem curarum bona pars secura recumbit
 Regis, Sarmatidum cui famulatur humus.
 Hospite quo Scaldis sese miratur, et Istri
 Gurgitibus tumidis jam putat ire parem.
 Hocne meas artes etiam, Dantiscæ, manebat,
 Ut traducendæ te quoque teste forent?
 Heu mihi, quid speras a cælatore poëta,
 Et cui vix primo tempora vere tepent?
 Istam aciem pasciat, si quid restabit ab ævo
 Phidiacæ quondam quo viguere manus.
 Cum Venus ipsa, suæ decus admirata figuræ,
 Dixit Praxiteli, Visa ubi nuda fui?
 Cum poterant duri lapides mollescere ferro,
 Uvaeque certantes picta vocabat aves,
 Suspensosque animos, sperata voce, tenebat
 Dædalus in tabula verficolor liquor.
 Ausus ego tentare novas temerarius artes,
 Vix infauista rego cæla negante manu.
 Felix plebejos si tantum sculperet vultus
 Dexterâ et ulterius non foret ausa vehi:
 Obscuris cum nominibus neglecta jaceret,
 Non hominum variis subdita judiciis,
 Cum domini pallore fui, male nobilis esset.
 Sed quid ego hæc autem? sera querela mea est.
 E manibus nostris dudum vaga currit imago,
 Quæ pia Cæsarei numinis ora tenet.
 Nec satis est illud, cupit hanc Dantiscus habere,
 Ille cui quicquam sit renuisse nefas.
 Accipe, magne pater: tua jussa capeffere fas est.
 Tecum age, si lædet lumina forma rudis.
 Mittimus in multas transfusum Cæsara formas,
 Sic te velle, mihi dixerat ille tuus
 Ledæus vates, juvenis dignissimus, in quem
 Pars tibi diffusi multa favoris eat.
 Qui sic ore modos et acuta temperat aure,
 Ut cygnum melius non potuisse rear

Illum, Ledæis olim qui fusus in ulnis,
 Velayit niveo corpore furta Jovis.
 Mittimus et quædam, quæ te fortasse juvabunt:
 Inter quæ Dominæ sit quoque forma meæ;
 Dilectæ Dominæ, Venerem cui cedere Mavors
 Nohuit: hinc cæli non bene rexit iter.
 Hoc quoque, flammivomis oculis formosa, latebit
 Vatis amatoris Julia sculpta manu:
 Julia, quæ nostris vivat celebrata Camœnis;
 Donec Amor gemitus nesciet, et lachrymas.
*Ad Ansovinum Medicem, Perusinum, Ju-
 risconsultum.*

EPISTOLA VIII.

VND'E leves veniant tua sub sacraria Musæ,
 Ara ubi librantis stat veneranda Deæ,
 Quisve verecundas, quæris, petulantius ire
 Jufferit? herboſo a rure tulere pedem,
 Mittit Joannes, quem si te nosse negabis,
 Ignotum scit te non tamen esse sibi.
 Tempore jam ex illo, cum te mirata docentem
 Hæsit in aspectu concio magna tuo:
 Adque tuas voces vocem tenere tot ora,
 Nulla nisi laudes quod tacuerè tuas.
 Sed tibi certatim tacito applausere susurro,
 Pars ubi tum turbæ parva stupentis eram:
 Et tua (dicebam) veniant ad pulpita longe,
 Gallica quos, et quos terra Latina docet.
 Legibus, Ansovine, potens et divite lingua,
 Vnus in Alciati sede decenter ades.
 Tu desiderium tanti lenire magistri
 Visque, potesque simul: sed quoque Fata velint!
 Fata recusarunt votis accedere nostris,
 Atra lues serpit per fora, perque vias
 Iur in exilium, stant auditoria clausa,
 Mutaque non possunt vel sua damna quæri.

Hæc

Hæc inter nobis spes fulserat optima nupter,
 Tecum communi vivere posse casa.
 O niveam quæ tot vexisset commoda lucem,
 Felicem qui te, seu tenuisset ager,
 Sive niger lucus, jam tum facer ille futurus,
 Fons tibi seu vitreis ora rigasset aquis;
 Murmure te tremulo rivi, te flatibus aura,
 Teque per innumeras silva vocabat aves,
 Aquabat propere distinctos uva colores,
 Visa vocare tuas ad sua dona manus.
 Ast alio te Fata vocant: patrizque suavis
 Ardor, et Ausonidum te remoratur humus:
 Quæ tibi victrices nutrit latissima lauros,
 Implicitura tuæ debita ferta comæ.
 Nos quoque quo Fortuna vocet dubitamus, et hosce
 Forte brevi dulces destituemus agros.
 Atque utinam cessent diræ contagia pestis,
 Linquat et Alciati febris iniqua caput:
 Atque iterum resonet solitis Academia linguis,
 Non isto potior terra sit ulla solo.
Ad Viglium Zuichemum, Frisium, Iuriconsultum.

EPISTOLA IX.

BITTVRIGVM muris infectis tabe rapaci,
 Qua dulces animas tot posuere viri,
 Totque genas rosea et pallentes ora puellæ,
 Lurida transarunt stagna nigrantis aquæ.
 Exul ab urbe diu Menetovica rura tenebam;
 Exilii socius (quam bene!) frater erat:
 Cum quo communi partibar fata dolore,
 Plus solito tristi pectore multa movens.
 Qualia perpetimur, patriæ qui dulcibus arvis
 Hospita prætulimus testæ, viasque sequi.
 Tristitia multa meo sub pectore condensabam,
 Inque meas clades ingentisus eram.

Languida confecti patris occurrebas imago,
 Qui, tunc cum miserum liquimus, æger erat.
 Matris inexplētæ mentem subire quærere,
 Seu moriente viro, five trahente necem.
 Quæ funesti præbebant omina casus:
 Mens est vicini saga subinde mali.
 Fluctibus æquoreis agitatæ flamine nullo
 Navita versandas turbæ novit aquas:
 Nos quoque perculsi mœstam sine vulnere mentem,
 Heu, veniunt nostræ flabra maligna rati,
 Diximus, et longas querela in suspiria noctes
 Traximus, et nigros per loca sola dies.
 Has inter curas tua, mellitissime Vigli,
 Candida felici litera venit ave.
 Aspexi, et subito sensi per membra calorem,
 Et rubor in toto plurimus ore fuit.
 Nec dum certus eram, cujus foret illa sodalis,
 Pectoris hanc chari sed fore certus eram.
 Prodidit at Dea te, quæ te jam prodidit orbi,
 Virgineam rutila casside pressa comam.
 Felix quæ signat quos dicat et ipsa libellos,
 Et micat in digito gemmea forma tuo.
 Hanc ubi conspexi, Certe hic est Viglius, inquam,
 Et tanti vetetis cura sodalis erat?
 Ut sibi de charis tantum decerperet horis,
 Huius longinquis quod daret alloquiis?
 Protinus abruptens chartæ retinacula, Vidi
 Nomen, honoratum quod mihi semper erit.
 Pectore dein avido dulcissima verba voravi,
 Quæ mihi lætitiæ causa perennis erunt.
 Quorum tunc nobis sensum patiemur abesse,
 Corpore ab hoc animam cum patiemur agi,
 Illa semel magnos mihi discussere dolores,
 Illa legam, quoties non bene lætus ero.
 Namque, velut densa quibus est iter arbore clausum,
 Ducit ubi incertos semita falsa pedes,
Inque

Inque vias varias vestigia circumfessit,
 Semper et exponit deteriore loco,
 Visa per angustam rimam, seu visa videri
 Plana graves animos arva repente levant:
 Talis in his tenebris tua venit epistola nostris,
 Nigraque suffudit lumina luce nova,
 Candidior noctes primum tres Sole secuto,
 Alcmenæ e thalamis astra petente Deo.
 His ego deliciis seu pondera divitis auri,
 Purpurei spoliū seu maris anteferam?
 Quasque tulit flavas toties campania messes?
 Quæque tulit toties vina Falernus ager?
 Non ego sum talis, nec sic alienor ab illis
 Tinnula quæ liquido vertice plestra movent.
 Nec, mihi quæ tribuunt quæ non agnoscere possum,
 Illa mihi pretii verba minoris erunt.
 Dicta mihi credam, fuero cum dignior illis,
 Interea affectus sint mihi signa tui.
 Ne tamen ignores quem te dignaris amico,
 Deceptum ne te forte queraris, habe.
 Non est qui Fabios, Gracchos Syllasve loquatur,
 Sitque peregrina civis in Armenia,
 Et quotus a primo Cræsus spoliaverit orbem
 Noverit, et quanto sole caleseat Arabs:
 Aut qui multa fori variantis jura notarit,
 Aut qui Pegasea labra rigarit aqua.
 Non tecum ingenio, tecum contendet amore.
 Legibus his dextram dat tibi, datque fidem,
 Quam non ulla sua rumpent vertigine secla,
 Nullaque divellent inter utrumque loca.
 Annuis, et talem non aspernaris amicum,
 Annuit intonsa Phœbus et ipse coma,
 Et dixit, rata sint hæc fœdera dum mihi duris
 Barba genis, nullus fronte capillus erit.
 O, igitur, nullos animo delende per annos,
 An tecum fundi tam cito finis erit?

Nec tibi fortunæ patefient omnia nostræ,
 Sive levet, pressa seu gravet illa manu?
 Scribere consuevimus quo delectentur amici,
 Primus eris gemitu qui feriare in eo,
 Dignus nullorum qui spectes ora dolentum,
 Cunctaque cum risu tempora lucis agas.
 Non tua damna leges, at maxima damna tuorum,
 Quæ tibi sunt propriis non leviora malis.
 Deseruit nostras spes, et migravit in altum,
 Heu mihi, tarda negat dicere lingua, pater.
 Nec nobis licuit quæ munera debebamus
 Reddere, suprema, non iteranda, die:
 Jam jam claudendis mandata excerpere labris,
 Et cilia extinctis obdere luminibus,
 Et deploratum tumulo componere corpus
 Molliter, et violis spargere triste solum,
 Longævasque notas memori mandare sepulchro,
 Quas videat properans, et remoretur iter
 Hospes, et humentes ægre compescat ocellos,
 Et dicat, Cinis hic nobile pectus erat.
 Hoc fuit, hoc igitur, quod tot monuere dolores,
 Visque Germano somnia, visa mihi.
 In quibus, hac ipsa nobis oblatus in urbe,
 Visus erat senium jam posuisse suum,
 Et florere novo nimium juveniliter ævo:
 Floret, at, heu! nostris aruit ille bonis.
 Floreat, et virides annos in valle resumat,
 Myrtea qua longo vere tepescit humus.
 Nos humiles animæ externo repemus in orbe,
 Damnati lachrymis, cladibus, exilio:
 Felices solis, si quos numeramus, amicis,
 Qui stabiles vere sint, similesque tui.
 Hæc ego non potui, quamvis lachrymosa, tacere:
 Forsitan huc tristes me rapuere modi,
 Nataque flebilibus tantum miseranda querelis
 Passibus imparibus quæ Dea frangit iter.

Sci-

Scilicet hoc vultu cum nos Elegela vidit,
 Credidit ad luctus se tumulosque rapi.
 Nec mora, compositos dissolvit mœsta capillos;
 Nec mora, cupressum movit utraque manu,
 Funereasque faces circum mea pulpita vidi:
 Quid facerem? potui nil, nisi quale vides.

Ad Joachimum Politem, Medicum et Poëtam.

EPISTOLA X.

NVMQV̄ID, ubi manibus sese tua litera nostris
 Obtulit, et cupidis auribus hausta fuit,
 Tunc subisse meum plenissima gaudia pectus
 Gredis, et immemorem pene fuisse mei?
 Qualem animum vidi? vel qualia carmina legi?
 Carmina Apollineis emodulata sonis?
 A quibus et titulos et nomina deme locorum,
 Naso sua dicet hæc perarata manu.
 Hæc quoque blanda videns operosi Musæ Propertii
 Injiciet dominas in tua scripta manus.
 Sed quid ego venerer divini carminis artem?
 *Majus ibi quiddam, quo caperemur, erat.
 Illic exemplar sinceri lucet amoris,
 Qualis Saturni tempore rarus erat;
 Qualis erat juvenis Phocæi, qualis Orestis,
 Hic cum pro socio vellet, et illæ, mori.
 Hunc ego non redamem, non hunc complectar
 amicum?

Altera pars animæ non erit iste meæ?
 Invida sed rebusque hominum contraria Fata!
 Cur non unanimes urbs tenet una duos?
 Non ullum nobis simulachrum majus haberet
 Illasæ fidei vivida posteritas.
 Non tibi me frustra tua somnia sæpe reducant,
 Et tibi rara mei non memor hora venit.
 Ignibus ætheræis hæc est vis insita quondam;
 Absentes tacito sidere mœsta movent.

Anne putas vacuum sine te mihi tempus abire?

Semper in obtutu stas, Joachime, meo.

Stant tecum dulces, quorum es pars magna, sodales,

Mens quibus a nobis non aliena fuit.

Si toties aliquid de me tibi somnia narrant,

Nostra tui quoties pectora tangit amor!

Morpheus haud alio vultu te visat oportet

Quam nostro, aut similis si qua figura mea est.

Si tibi transfundunt affectus Numina nostros,

Sæpe fatigamus sidera, sæpe Deos,

Teque fatigamus, cui forsan dulcius esset

Conterere in cura commodiore diem.

Jam potes e nostris fessus quoque versibus esse,

Et brevius cuperes me, meliusque loqui.

Forstahn et chartam volvendo sæpe tueris,

Quod sis emensus, quod tibi restet, iter.

Perfer, et obdura, tu carmina nostra petebas,

Scilicet illa putans plena sale et Venere.

Ergo alacri vultu lege, nee mala dixeris esse,

Illa sed auriculis finge placere tuis.

Vtque potes, lauda, gemino ne angare dolore,

Verficulisque meis, judicioque tuo.

Quod si digna tuis ferrem tibi præmia votis,

Et nisi, quam tibi tu, mitior ipse forem;

DI magni! quam tu horribilem sacrumque libellum,

Carminis acciperes quanta venena mei?

Sed te, correctum leviter, dimittere certum est;

Vt minimo discas cautior esse malo.

Adscribam tantum, quod (opinor) scire laboras,

Quæ via sit vitæ nunc ineunda mihi.

Me mea ad Herculeas invitant Fata columnas,

Languida qua Pœbi plaustra cadentis eunt.

Inde alias forte atque alias peragrabimus oras;

Hoc est humanæ conditionis opus.

Et certe juvat hoc, ut cum me facta reposcent,

Cedere perspecto lenius orbe queam.

Multos

Multos longinquo fortuna beavit in orbe,
 In quorum numero me quoque forsan habet.
 Multos crudeli fato sine honore jacentes
 Dira peregrina vix bene texit humo.
 Quis scit an illorum numero quoque forsitan addat,
 Nec sinat in patria me regione mori?
 Vt mea transcurrat contemnens ossa Viator,
 Ignotumque oculo nomen eunte legat,
 Et dicat, Patria quis te mutare reliquit
 Ferventes alio sole coëgit agros?
 Ante fores Dominae melius tumulasset inertem
 Pars superinjecti non onerosa soli.

Ad Sibrandum Occonem.

EPISTOLA XI.

QUEM sibi de multis junxisse sodalibus unum
 Antiqua voluit perpetuaque fide,
 Hanc tibi tam longe mittit, Sibrande, salutem
 Janus; et inquit sedulus, ecquid agas?
 Num valeas, fortisque tuæ sine nube sinistra
 Hæc tibi florentis tempora veris eant?
 Nam sine me (memini) mihi te narrare solebas
 Ducturum mœstos et sine sole dies.
 Qui nunc in vana me sollicitudine rides,
 Et memor iam lætis vix potes esse mei,
 Inque sinu dominæ lenta cervice recumbis,
 Oreque de roseo mellea dicta legis:
 Qualia deposuit amoto verba marito
 Pastoris Phrygii Tyndaris in gremium.
 Aut tentas varias, domina ridente, choreas,
 Aut studiis alacer dulcibus invigilans,
 Colligis a magno legum decreta magistro:
 Vnde tibi vitæ fama sequentis eat.
 Interea nostri tantum a te cura recessit,
 Quantum de Ligeris flumine Scaldis abest.

Hoc ego vaticinor: sed si mihi diceret illud.
Cynthiaus, oraclo non foret ulla fides.
Non ego Dodonæ dicenti talia credam,
Tu quoque si jures per sacra perque Deos,
Et probus et verax longo mihi cognitus usu,
Scilicet hoc uno nomine vanus eris.
Te mihi junxerunt nivei, sine crimine, mores,
Simplicitasque sagax, ingenuusque pudor,
Et bene nota fides, et candor frontis honestæ,
Et studia, a studiis non aliena meis.
Addidit his tacitos nutus, motusque benignos,
Et nodo vinctum duxit utrumque pari
Natura omnipotens, et si quod numen amicis
Præsidet, et sanctas jungit amicitias
Artibus occultis, Puerique volatilis instar
Tela gerit pharetra forsan acuta gravi.
Credo equidem, venis hominum quoque spicula
Ventilat accensas et Deus ille faces. (mergit,
At non ventosis huc illuc fertur ab alis,
Explorat dubio nec pede cæcus iter:
Providus arcana tangit præcordia flamma,
Concordis vitæ quam tenor unus alit.
Qua sine fraterni languescit nodus amoris,
Nec bene natorum cum patre constat amor.
Quod nisi me fallo, quisquis fuit ille Deorum,
Conjuxit nostras complicuitque manus,
Cum primum patrio provectus ab orbe subisses
Docta vetustorum mœnia Bicturigum.
Tunc ego te vidi, tunc tecum pauca locuto
Spes inconcussæ venit amicitiae:
Tu quoque visus eras votis accedere nostris,
Et sensu tacito jam bene velle mihi.
Forsit haud aliis pepigerunt fœdera sacris,
Ad quorum stupuit Cerberus ipse fidem:
Cum, vivus vivum Theseus comitatus amicum,
Tranavit Stygias, et remeavit, aquas.

Tem-

Tempore livefcit fublimi vitis in ulmo,
 Tempore florentes fpica colorat agros,
 Tempore diftincto fignantur poma rubore,
 Flumina temporibus, tempore crefcit amor.
 Neu cur non noftri (quid enim jucundius effer?)
 Tempora convictus plura dedere Dei!
 Exemplum canis effeminus uterque capillis
 Rarum fervatæ femper amicitia.
 Nunc via, nunc montes, et cum, tot flumina, fylvia,
 Moenia divifos et numerosa tenent.
 Dividat et tellus, et corpora dividat æquor,
 Ad præfens animus hic tibi femper erit.
 Ille vel immenfi peragraverit invia ponti,
 Et loca quæ nullo funt pede tacta prius.
 Ille per obftantes muros, obftantia claustra,
 Ingreditur longum clam taciturnus iter,
 Bitturigumque procul mediam delatus in urbem,
 Sibrandum fubito fiftitur ante fuum:
 Et tecum folitis fallit fermonibus horam,
 Evocat in noftros te quoque fæpe lares,
 Ac laribus veftris poft tempora pauca reponit,
 Et tecum longas itque reditque vias.
 Qualiter in fomnis variis fimulachra figuris
 Invisunt noftros et recreant animos.
 Eft fua præteritis in rebus fæpe voluptas,
 Tota nec aufugiunt quæ placuere femel.
 Arva, femel pinguis quæ fluminis unda rigavit,
 Dona diu retinent aufugientis aquæ.
 Nos quoque, qui nuper tot chara relinquimus iftic,
 Temporis exacti fensus et umbra juvat.
 Ante meos oculos femper tua currit imago,
 Vmbra levis corpus currit ut ante fuum,
 Aureus a tergo fudit cum lumina Titan.
 Fallor? an et noftri vos quoque cura fubit?
 Et longe poftiti vultum revocatis amici?
 Et tibi rara mei non memor hora venit?

Siv

Sive aliquid de me clausum sub pectore servas,

Omnia nobiscum seu via longa tulit :

Vive: et amicitias similes tibi collige nostræ,

Quæ minuant vitæ tædia longa tuæ.

Scilicet, hoc miseris Deus unum dulce reliquit,

Solamen cunctis et dedit esse malis,

Semper habere aliquem cum quo conjungere possis

Sive tuos lusus, seria sive tua.

Hoc cuicumque datum est, nunquam sua fata gemen-

Invidiam toti moverit ille polo. (do,

Sed bene decursæ gavisus tramite lucis,

Laudabit grato carmine sæpe Jovem,

Qui dederit vitæ primum cognoscere fructum,

Quo sine, me certe, gaudia nulla juvant :

Non mensæ licet ipse suæ me Jupiter addens

Det Ganymedæa pocula mixtâ manu.

Nunc quoniam inprimis scio te cognoscere velle,

Et quid agam, et quorsum me mea Fata vocent,

Imus ad Occidui longinqua cubilia Solis,

Qua niger auriferas potat Iberus aquas,

DI mihi jucundos illic reperire sodales

Dent, mihi consimiles, nec sibi dissimiles.

Sed similesque tibi, similesque Sodalibus illis,

Quos mihi præcipuos Celtica servat humus.

Tunc mihi nec longæque viæ longique labores,

Nec gravis infesto sidere Phœbus erit.

At tibi tranquillos annos fortuna paravit,

Et dotata domi gaudia servat Hymen.

Ante tuos vives lætus conviva penates.

Quicquid eris, memorem te juvet esse mei;

Et seu læta tuis venient, seu tristia fatis,

Dicere, Quam longe nunc mihi Janus abest?

Participem nostri sese daret ille doloris,

Divideret mecum gaudia forte pari!

Ad

Ad Petrum Clericum

EPISTOLA XII.

MVSAE, fidereo soboles iucunda parenti,
 Afflictis requies unica pectoribus,
 Roscida quæ liquidis perstringitis antra susurris,
 Fida meas semper turba secuta vias,
 Usque fatigati deversa cubilia Phœbi,
 Quæ Tagus irrorat divitite flavus aqua :
 Mecum quæ toties sterili recubastis arena,
 In desertorum montibus Arragonum,
 Non ad aquæ curvo serpentes tramite rivos,
 Mollis ubi in patulos sternitur herba toros,
 Et nemula rami prætexunt desuper umbra
 Regna natatricum vitrea Naiadum ;
 Sed quæ sicca gravi tellus exhausta calore,
 Assidue duras vertitur in lapides.
 Ecquæ de vobis alio discedere gessit ?
 Arvaque ferre sacros per meliora pedes ?
 Ad fortunatam Belgarum mitteris orbem ,
 Quæ nil splendidius spectat uterque polus.
 Huc ades, et cinctæ cussus imitata Dianæ,
 In nodum fufas coge, Thalia, comas :
 Aëriisque viis pernici labere penna,
 Et peçe Maclinæ mœniâ clara mez,
 Deque tibi notis compella vatibus illum,
 Qui niveum fusca sub cute pectus habet :
 Pectus candidula pellucidius crystallo,
 Dignus fortuna candidiore frui.
 Notior hoc non est, sed nec tibi gravior ullus :
 Insistis longæ nunc, scio, prona viæ.
 Impatientsque moræ vix jam mandata requiris,
 Quæ tecum nostro nomine pauca feras.
 Vivere me dices ; nam quo vivamus in orbe,
 Perdidicist propriis callidus ille malis ;

Sæpe

Sæpe mihi fastum gentis narrare protervæ
 Suetus, et exiliî tædia multa sũt.
 Cuncta tamen nobis fratris præsentia chari
 Lenit, et unanimi fœdere sancta fides.
 Ludimus, et lento perfudimus aspera risu:
 Inque casa regum marmora despiciamus.
 Nec de mille malis quicquam me durius angit,
 Quam quod abest oculis, tam procul ille meis,
 Cujus ego lusus, et cujus seria novi,
 Qui novit lusus, seria quique mea:
 Carmine qui nomen celebris retinebit in illo
 Quo cantata meæ lumina sunt Dominæ.
 Hoc mihi purpureis dictatum blanda labellis
 Cypria per populos et freta longa feret.
 Fallor? an hinc famæ surgunt primordia nostræ?
 Parsque meæ laudis magna feretur Amor?
 Omnia principiis infunt: Amarillide lusa
 Martia personuit Tityrus arma virum.
 Illa igitur magnis Æneæ clara sub armis
 Vivit, Regina nec minor est Tyria.
 Nos quoque majus opus, sed non tam grande, canet
 Dulcis ut in tenebras corruat ille labor. (mis:
 Juncta sed in parva vivente tria nomina charta,
 Quæ legat ignota cuspide tactus amans,
 Concordeſque gravi gemitu veneretur amores,
 Et mollem nostris Manibus optet humum.
 Annuit his Phœbusque pater, doctæque Sorores,
 Bacchus cornigerum movit et ipse caput.
 Seu manet hæc illum, seu fors diversa libellum,
 Multus at in nostro carmine Petrus erit.
 Mossis in illius surgit mihi nomine versus,
 Crescit et in celeres pagina longa pedes.
 Tunc dulces subeunt curæ, tunc verna juventæ
 Tempora, et in lachrymas nata puella meas:
 Vulnere cum mecum langueret mœstus eodem,
 Equæ suis gerneret cladibus, equæ meis:
Equæ

Equæ meis gemerem flammis, flammisque sodalis,
 Moverat ex una quas face blandus Amor.
 Vnaque nūtribat facies, quæ sæpe dolores
 Mentibus, heu! nostris gaudia sæpe tulit.
 Sed quid præteritæ revocamus tempora vitæ,
 Turbine quæ rapido vertit iniqua dies?
 Præteriti memores, quantum meminisse juvabit,
 Carpamus volucris dona diurna moræ.
 Heu mihi, dum repeto veteres ignarus amores,
 Fugit ab aspectu rapta Thalia meo,
 Imperfecta ferens tenues mandata per auras,
 Præcipitique petit regna beata pede.
 Cætera cum charta tibi dextera nota loquetur,
 Petre, sodalitiî par numerosa mei.
 Materiam risus, nam sic jucunde mereris,
 Montibus in nostris carmina lusa damus.
 In quibus omnigenos Regina Pecunia luxus
 Explicat, et nitidas emicat inter opes,
 Qualis in aspectu Latii Cleopatra Tyranni
 Sedit divitiis orbis amicta vagi.
 Illam ego cum famulis, illam cum divite cultu,
 Pernitro manibus, Petre jocose, tuis.
 Jusque tibi trado, quod in hanc mihi competit,
 omne,
 Et dominum magnæ te facio Dominæ.
 Felix augurium, magnarum accessio rerum
 Jam tibi nimirum, nec mora longa venit.
 Omina non fallunt: certe non omina Vatum.
 Illa suis Vatum suggerit ipse pater.

*Ex Montissonio Arragonum Calend. Octobr.
 1533. Mittens una Poëmatium
 de Pecunia.*

Ad

Ad Augustinum Saratum, Hispanum.

EPISTOLA XIII.

MULTA quidem noster de te narravit amicus,
 Deque tuis Musis, deque tuo genio,
 Quam tamen adjecit magnæ post omnia laudi,
 Vix bene credendis laus dedit una fidem.
 Dixit: Amat, Puerumque colit cum Matre volu-
 crem,

Et versu teneram nobilitas dominam:
 Jamque nec argutæ cedit Theresilla Corinnæ,
 Cynthia nec coa tam placet in tunica:
 Quod simul ac dixit, subito mihi mentem ani-
 mumque

In desiderium vidit abire tui.
 Cur ita? quod credam nullum, sine Amore me-
 gistro,

Victuros lepida voce sonare modos.
 Sis felix in amore tuo, cultissime Vates,
 Et Vati facilis sis Theresilla tuo.
 Delia sic, Nemesisque, tuæ non invida famæ,
 Et roset ad socias Lesbia te choreas.

JOAN-

*****

IOANNIS SECVNDI
EPISTOLARVM
LIBER SECVNDVS.

~~~~~

Ad Ægidium Buslidium.

EPISTOLA I.

QUAE tibi pro misso gratus Xenophonte re-
pendam

Munera, Buslidia celeberrima gloria gentis?

Mitemus pateras, gemmas mitemus, et aurum,

Fortunatorum felicia dona virorum?

Hæc mihi dura negat vultu Rhannusia torvo:

Hæc eadem, vir magne, tibi permulta supersunt.

Quidnam igitur dabimus? fortassis carmina duro

Inopcinna sono stridenti reddere voce

Possumus, et pretium donatis dicere rebus.

Ergo quot Oceani latitant sub gurgite pisces,

Quot volucres agitant celeres per nubila pennas,

Quot nutrit vaga terra feras, quot sidera cœlo

Cernuntur nitidam circum rutilantia Lunam,

Ver blandum auricomis flores quot gignit in hortis,

Quot profert æstas Cereales torrida spicas,

Quot modo produxit tumidos in vite racemos

Autumnus genitor, quot dulcia poma, quot idem

Decussit flavas ventosus ab arbore frondes,

Quot modo fundet hyems niveos cum grandine
floccos;

Tot tibi sint, pluresque, dato pro munere, grates.

O tibi quanta fuit, quanta est quoque, cura
fovendis

Musa-

Musarum assidue studiis, sacræque Minervæ?

Nec satis esse putas factum memorabile fratris,

Illius æterna noti super æthera fama;

Pridem Pierides vitreis Heliconis ab undis

Ad patrios qui duxit agros, posuitque superbo

Marmore laurigeris habitacula splendida Musis;

Lovanii decus, et terræ ornamenta Brabantæ.

Quæ nunc cum populis merito certare Latinis

Audet, et ingeniis felix contendere Grajis,

Et sancta Hebræum mysteria pandere Vatum.

Ergo prius virides spoliabit frondibus alnos

Ver tepidum, glaciemque dabit, gelidasque pruinas,

Floribus et pro purpureis, herbaque virenti,

Obteget incultas nivibusque et grandine terras;

Bruma rigens reddet nudatis gramina campis,

Floribus ornabit terram, messemque videbit;

Luna subire volet fraternos ante labores,

Germanæque suæ nocturnum scandere currum

Phœbus, et ignotum cupiet volitare per orbem;

Agricola infido mandabit semina ponto,

Et flavam mediis segetem refecabit in undis,

Buslidia gentis quam ter veneranda peribunt

Nomina, et eximii morietur fama laboris.

Hoc facient sacri Phœbeia turba Poëtæ,

Cura viros quibus est, victuro carmine, claros

Tollere de nigris tenebrosi faucibus Orci,

Et vitam post fata novam præstare sepultis.

Nos humili interea canimus juvenilia Musa

Carmina, quæ teneros licuit luisse per annos,

Quos mihi jam primum fatalia numina Parcæ

Ante dies paucos tres ad tria lustra dederunt.

Forte etiam, pia si faveat modo turba Sororum,

Et Deus integri spatium concesserit ævi,

Majori meliora tuba, et graviora canemus,

Atque erimus vestræ non ultima buccina lædis.

Tuac, inter nostri mihi tu, vir maxime, secli,

Proxi-

Proximus a primo numerabere, Moecenates.
 Interea placido, quæ nunc damus, accipe vultu,
 Nosque tuos inter, quod jam fecisse videmus,
 Sede vel extrema pergas numerare clientes.

Scriptis ætatis anno XVIII.

Ad Andreæm Bæverium.

EPISTOLA II.

ILLE ego, qui tenues versus, et inutile carmen
 Hastenus ingratis nimium. (nam vera fatebor)
 Addictus cecini Musis, florentia longum
 Devius in steriles consumens tempora curas,
 Jam demum scriptisque tuis, veroque potenti
 Admonitus, pluteo cunctos ex ordine vates
 Dejeci, Flaccumque gravem, magnumque Maro-
 nem,

Et quem grandiloquum produxit Corduba vatem,
 Quique canit varias aliena in corpora formas
 Mutatas: tenerumque docet præceptor Amorem;
 Mox oratores, vatium cum paupere turba,
 Ablatos medio, tenebrosa in parte locavi.
 In quorum subire locum Baldique, Cynique,
 Atque alii, quorum tot barbara nomina Musam
 Enarrare piget Latiam: quæ cuncta ubi nobis
 Visa peracta satis, sed jam quoque convenit, in-
 quam,

Quam pergam extremum charis valedicere Musis,
 Carmine pauca prius monitori reddere Vati:
 Ac veluti, tumidas quondam exturbandus in undas,
 Dilectam citharam tetigit Lesbous Arion;
 Sic ego, præruptum jam descensurus in æquor,
 Ultima decreram faustæ dare carmina chartæ,
 Snares quibus ingenium laudare Poëtæ
 Mens erat, et verbis super æthera tollere dignis.
 Jamque

Jamque mihi longo ter Calliopea vocata
 Murmure constiterat formoso splendida vultu:
 Vocalem manibus citharam prætere visa.
 At simul ingentes vidit, longo ordine, libros,
 Sarcina qui valido possint gravis esse elephantis,
 Proque Marone suo reperit ignotaque verba,
 Ignotasque notas, et barbarâ nomina mille,
 Obstupuit, ~~calamumque meum~~ frustrata recessit.
 Ergo, tuis si digna minus damus, optime Vates,
 Tecum age, qui tanto miserum in discrimine ponis.

*Ad Joannem Scorellium, Canonicum Tra-
 jectinum, et Pictorem eximium.*

EPISTOLA III.

PICTORVM sublimis honos, còlumenque virorum
 Artificum, rudibusque novum decus edite terris,
 Qui procul ad patrios orbis monumenta Latini
 Fers agros, Rhenique locas ad flumina Romam:
 Accipe Maclinia missas tot ab urbe salutes
 Quot nosti varios tabulæ dare rite colores,
 Quot didicisti hominum diversas ponere formas,
 Pingere quot verna solitûs super arbore frondes.
 Has tibi dat, Batavis tecum prognatus in agris,
 Qui discedenti nuper tibi pauca, Secundus,
 Carmina concinuit, devotæ pignora mentis:
 Expectatque diem, qua tecum cernere clari
 Moenia Trajecti, turrिताque templa Deorum
 Possit, et ingentem Cæsar quam Carolus arcem
 Tutandis posuit populis, Pacique dicavit.
 O felicem illum, si, te monstrante, videbit
 Divitias gazasque tuas, et quicquid in omni
 Vell latet Ausonia, vel dædala Græciâ vidit.
 Fingimus hæc nobis, sed quidnam fingere prodest
 Irrita velivolâs vento jactanda per undas?

Vsque

Vsq̃ue adeo Batavis studiose finibus arces
 Invida me fati series, et iniqua tyrannis
 Fortunæ quæ Diva potens mortalia versat.
 Sed veniet, veniet tempus; licet improba pugnet
 Lata hominum Fortuna malis, quod jungere dex-
 tras,

Quod notas audire dabit, quod reddere voces,
 Si quid vota valent, nec nos tua littera fallit,
 Cum te Maclinia jam jam spectabimus urbe.
 Interea celeri Phœbus secet aëra curru,
 Noctivagosque boves stimulis vaga Luna fatiget.

Ad Carolum Sucquetum.

EPISTOLA IV.

CAROLE, quem nondum visum cogebar amare,
 Concordes venerans laudes ex orbe remoto,
 Quas tibi certatim cœtus cumulabat eorum
 Qui mediocriter nihil, tantum sublimia norunt
 Tollere, non dociles quæ sunt laudanda silere.
 Heu! quæ longinquas advenit fama per oras,
 Fama nigrescentum plumarum tegmine pulla,
 Fanereasque faces atramque feres cupressum,
 Ora gerens centum, lugubre sonantia carmen,
 Absorptum fatis, et proh! dolor, exhalata
 Alpinas Sucquetum anima solvisse pruinas:
 Ac juvenile illud, dignum melioribus annis,
 Tellure in gelida tabescere corpus, at umbram
 Pallidulas ivisse vias, ubi creditur olim
 Portitor incanus cariosam volvere cymbam!
 Hæc tota miserum funestæ nuncia cladis
 Mente procelloso sic turbine dejecerunt,
 Ut vix crediderim simili jacuisse dolore
 Confusam Prognen, ficta cum in morte sororis
 Sumere barbarico iussa est lugubria regi.

I

Quid

Quid facerem, dulci jam bis privatus amico?
 Ante quidem raptō, sed sic ut reddere posset
 Si qua dies votis nostris non lenta faveret:
 Nunc procul in longis jussu dormire tenebris,
 Unde negant oculos vigiles attollere quenquam.
 Quid quererem? tecum mens contumulata jacebat:
 Et sine sole dies ibant, sine fidere noctes.
 Ah! quoties, hærens in tristi carmine lingua,
 Destituit dominum, conantem talia fari!

Tene ergo raptum a patria, charaque parente,
 Infelix juvenis, primævo in Veris honore,
 Fata peregrino voluerunt pulvere claudi?
 Tamque cito potuit mors illachrymabilis unca
 Falce tuos annos et spes refecare tuorum?
 Hoc, hoc illud erat, quod, cum te eduximus urbe,
 Qua sinuosa meant opulenti flumina Deli,
 Et procul incipiunt Scaldis sentiscere nomen,
 Migrantemque sumus loca per concessa secuti,
 Sic alacer, sic lætus eras, teque ire videri
 Ad connubia dicebas, lætosque Hymeneos:
 Et fortasse tuæ metuebas omina mentis.
 Heu, nunc illa jacet legum numerosa sacrarum
 Cognitio, mensque illa novem devota Deabus,
 Et choreæ, et cantus, et quicquid amabile vitæ est,
 In tabum tellure nigra depressa recumbunt!
 Et quorsum nunc cura? laborque vigil? totiesque
 Lux gravis? et toties nox defraudata sopore?
 Scilicet, ut dicat multis e millibus unus,
 Ah, curas, Sucquiete, tuas, longosque labores
 Abstulit hora nocens, et iniqua meruit arena!
 Nempe nihil Divæ potuerunt addere lucis,
 Qua fundunt liquido resides in vertice cantus:
 Fila severa cohors abruptit, terque tribus tres
 Prævalere Deæ. Nunc i, cole sacra Sororum,
 Sacra colens, quicunque cupis per inertia stagna,
 Ad sedes avidas et regna tenacia mitti,

Heu

Heu fera savities, et lex non æqua Deorum.
 Phœbus ad occasum flammæ molitur ab ortu,
 Idem, florentis juvenis Veris ab ævo,
 Per rapidos æstus, et pomiferos autumnos,
 Provolat ad senium glaciale volubilis anni.
 Cum semel occæpit arcu pallefcere dextro,
 Læva senescenti debentur cornua Lunæ.
 At nobis miseris incerta stat orbita vitæ,
 Et quoties juvenile decus properata senectus
 Occupat, et medio flores languescere Vere
 Cogit odoratos, opulentaque vota caducis
 Vellit ab arboribus, truncosque relinquit imanes,
 Arentes truncos, et edaci pabula flammæ.
 Talia volventem, et tantum non talia fantem
 Vidit, et ora quater mutavit menstrua Phœbe:
 Solque unum cœli spatium complerat, et ignis
 Ægocærontæi gelidum peragraverat orbem;
 Cum tandem, Ausoniis quidam delatus ab oris
 Me mihi restituit, lachrymosaque nuntia damans
 Sese oculis vidisse suis tua lumina dixit,
 Et tetigisse manus, vocemque hausisse, nec ulla
 Narravi venisse tuis incommoda fatis.

Haud aliter stupui, quam cum conspexit Orestem
 Viventem germana, cui funebria dudum
 Solverat, et tristes deflexerat ossa per aras.
 Tunc mihi visus eras gelidis redivivus ab umbris
 Illicitas remeasse vias innabilis undæ.
 Et tali jam nolebam caruisse dolore.

Vive tuos annos, et sint tibi mollia fata:
 Inque tuam patriam tibi det Fortuna reverti,
 Stripatum Musis, et terris exule Diva.
 Plectat odoratas tibi Flandria læta corollas
 Terra parens, cinctura comam redeuntis alumni.

*Ad Marcum Antonium Caimum, Medio-
lanensem.*

EPISTOLA V.

Tv licet, æternæ media Virtutis in arce,
Vrbem qua posuit Biturix in pinguibus arvis,
Dulcibus infudes studiis, labrisque disertis
Alciati excipias semper manantia mella:
Quæ te felicitis tinctum medicamine rosis
Omnia carpenti prohibebunt cedere fato,
Et fama ingenti magnum super æthera tollent:
Non tamen hæc nostris possunt contendere, Marce,
Deliciis, quas rura oculis gemmantia fundunt:
Deliciis, quas ori infundit myrrheus aër,
Et pisturatae mittunt per inania sylvæ
Auribus, e volucrum modulamine matutino.
Cedere fumosis ignorant prata caminis,
Et flavæ segetes, et opes ter mille colorum,
Fluminaque obliquas inter crepitantia ripas:
Nec, casa quod parva est, atque obsita marmore
nullo,

Obsita viminibus; nec quod laquearia centum
Non præbent toridem suspensos vespere lychnos.
Non juvat hoc etiam: liquidas admittimus auras
Sic melius, minimumque loci est sine mollibus
herbis.

Nec tamen hic desit, rabidi quo Sideris æstus
Ventorumque minas satis excludamus et imbres,
Aut ubi securos nocturna silentia ponant,
Aut libris studiisque diurna negotia dedant,
Aut ubi mensa suo spumet genialis Jaccho,

Ante oculos arx est, quæ colli imposita virenti,
Despicit et sylvas, et prata jacentia longe,
Et longe positas spatiis distantibus urbes.

Ipse locus sylva est, neque desunt Numina sylvæ:
Sæpe

Sæpe illie Nymphas, arbuta per arcta vagantes,
 Auritosque Deos stupidi videre coloni.
 Præsidet his late regnis venerabilis ævo,
 Conjuge cum sem, natisque virentibus, heros.
 Eloquar, an sileam? natam quoque nutrit in arce
 Formosam, teneram, sed non potes omnia scire;
 Incomitata solet sylvis hæc sæpe vagari,
 Vix inter comites bene dignoscenda Dianæ.
 Nunc vallo conclusa latet, quæ caussa latendi,
 Finitimi dubitant: sed sunt, qui dicere tentent,
 Advenisse novam Fauni de gente cohortem,
 Qui rapiunt quascunque vident per rura vagantes,
 In saltusque vagos tractas, et in invia sylvæ,
 Lustantes terebrant villosi pondere nervi.

Hoc quoque quis credat? vestandi discimus
 artes:

Atque ubi luce dies cœpit pallefcere prima,
 Et thalamos egressa viri Tithonia cani,
 Ambiguo fuminas aspergit lumine villas,
 Rorantes per agros, canibus comitantibus, itur:
 Qui postquam latos cinxere indagine colles,
 Incauto lepori, dum se movet, assilientes,
 Plurima conanti decerpunt undique vitam.
 Illicet irruimus, prædamque e dente tenaci
 Vellimus, at fera turba canum latrantia frustra
 Ora movet, raptoque oculos in corpore figit:
 Miraturque suos alio transire labores.
 Ah! quoties noto tutoque cuniculus antro
 Digressus, longe et genti deprensus odoræ,
 Passibus haud æquis fugit impendentia rostra
 Lassus! et exiguæ spoliatur munere vitæ!
 Sæpe manu valida lunamus flexite cornu,
 Ætheria et tenui terebramus nubila ligno,
 Sæpe anima dulci spolianus in aëre corvum;
 Sæpe per umbrosos saltus, et devia sylvæ,
 Turbamus cervæ alipedes vestigia ferro.

Perdici quoque perpicies funesta paratur,
 Si quando segetes arbustave tuta relinquit,
 Fatalesque petit campos fridentibus alis:
 Quippe ubi labentem tellus male fida recepit
 Corpore languidulo, fessumque labore volandi,
 Hosti subito circum discrimine septus
 Multa tremit tacitus, dentataque fata moratur,
 Infaustamque animam latrante sub agmine ponit.
 Nil artes illi, nec avita sagacia prodest,
 Aut genus a puero deductum nobile, primus
 Qui Sphæram dedit, et bisido (mirabile) ferro
 Circum in se duxit speciem revolubilis orbis,
 Quo terræque, fretumque, et magni machina coeli
 Signatur, discuntque viri sua volvere fata,
 Ingentemque Jovem tenui suspendere charta.

Hæc, et plura, velim quæ te cognoscere coram,
 Ab desiderio revocant urbisque sacratæ,
 Melitotoque sodalities, pars maxima cujus,
 Marce, mihi (lætôr sic te voluisse) manebis,
 Quo te tumque ferent pennis felicibus auræ,
 Quo me cunque vehet dubiis Rhamnusia plumis.

Ad Didacum Mendozam, Poëtam

Hispanum.

EPISTOLA VI.

DIDACE, quid frustra Vatem, levioribus olim
 Assuetum numeris, urges ad grandia verba?
 Carminaque integris solide constantia membris?
 Qualia, cum magni caneret primordia mundi,
 Floridus insonuit grandi Lucretius ore?

Magnos

Magnos magna decent, rivos ego parvaque quero
 Fluminis nec ventos, sed lonem persequor auram.
 Turbatos alii fluctus maris, et salientis
 Neptuni fremitus, et Tethyos undosai
 Fluctifragis spectent de verticibus scopulorum.
 An me non potius myrti juvet umbra venusta,
 Quæ gracilem, vernis Zephyris impulsa, coronam
 Comiserata, meos mecum suspiret amores?
 Quam sylva in magna pugnantes cernere quercus,
 Turbinibus ventorum in mutua vulnera pulsas,
 Qua pineta gravi resonant concussa fragore,
 Cumque imis orni radicibus exturbantur,
 Nec tenues cantus datur exaudire volucrum?
 Tu, quem per majora vehit fastigia rerum
 Spiritus, ingenii laudis perculsus amore,
 Et cujus genus heronum de sanguine ductum
 Ignorat carmenque leve, et Musam popularem,
 Erige te, pete sidera non ignotus avita,
 Nec cursum aërio Parnassi in vertice sistas:
 Mendozamque domum præclaram Marte togaque,
 Qua nil nobilius circumspicit occidens Sol,
 Extremis notum populis, ævoque futuro,
 Effice, divinis numeris, linguaque diserta.
 Namque potes, nec te frustra olim gurgite flavo
 Excepit Tiberis, sacris et perluit undis,
 Insignem cithara juvenem, rursusque Poëtam
 Hispanæ gentis mirata est maxima Roma:
 Nec frustra ad sacres cecinit tibi carmina cunas
 Calliopæa soror, magnum decus Heroïnis-
 Hesperiiis; felix, si nunquam fortibus ausis
 Cum tenero crudum junxisset Apolline Martem.
 Nos sine ferre gradum tua per vestigia lente,

Sæpius atque alio incertos desistere gressus,
 Atque iterum remeare, iterumque iterumque relabi:
 Nec tibi displiceat nostræ temulentia mentis,
 Infirmique gradus; si magnum quisque Maronem
 Æquasset, nunquam didicisset Delia cautos
 Fallere custodes, et mensas pingere vino,
 Nec nosset succos queis collo livor abiret:
 Cynthia non clausos dilecti Vatis ocellos
 Docta reclusisset tremebundo molliter ore:
 Nec Veneris Puer indomitus, Nasone magistro,
 Maternam cultis jam moribus ingrederetur
 Per Romam, patriæ jam non memor amplius
 Ætnæ.

Denique, si paribus certarent nixibus omnes,
 Quot rapiunt volucres Elæo in pulvere carrus,
 Quis ferret primum palmæ viridantis honorem?

EPISTOLARUM LIB. II.

FINIS.

*

*

- *

JOAN.

JOANNIS SECVNDI
FVNERVVM

LIBER VNVS.

QVERELA.

In obitum clarissimi viri Nicolai Everardi

Middelburgi, Patris pientissimi,

Anno 1532.

ILICET, invenit vox interclusa meatum,
 Exiguamque viam per tot suspiria duxit,
 Et condensatae ruperunt claustra querelæ
 Pectoris angusti: nunc, dum licet, ite per auras
 Clamoresque graves, et foeminei singultus,
 Sublimisque meo pulsetur regia questu,
 Agnoscantque situm fatalia sidera crimen,
 Palliat et Phoebus, nigrescat et ignea Phoebe,
 Stellaque nulla vago lucem diffundat Olympo,
 Nox tenebris incincta caput nigrentibus ardit;
 Mors tenebris longoque oculos immerfa sopore,
 Quicquid et observat nigra limina flebilis Orci,
 Ante meos oculos pallentia proferat ora.
 Aspiciam cunctos hodierna nocte dolentes,
 Aspiciam nullos ridentes luce sequenti,
 Non levis occurrat sponsæ placiturus amaræ
 Purpureus juvenis, nec compta puella marito;
 Omnibus in vicis mihi se pullata cæterva
 Offerat, infelici humeros onerata feretro.
 Quos circum, nigra frontem velata cupressu,
 Funereas plebs tota faces per compita quasset.
 Huc veniant lachrymæ, Niobe quibus obruta mater
 Non abstergendas tulit in nova inarmora guttas;
 Huc veniant gemitus, gelidus quos audit olim
 Hæmus, et indoluit vidui bis sorte maritis
 Quosque graves planctus per et æthera fudit et
 æquor,
 Conjugis agnoscens ah! non sic expectati
 Pallidulum cano quassatum gurgite corpus,
 Flebilis Alcione, plumis tectura dolorem:

Et

Et quoscunque sonos infelicissima Progne,
 Veldedit, audita crudeli morte sororis,
 Vel cum tam misere superesse videbat eandem,
 Et quicquid Priamus lachrymaverat Hectore fuso,
 Et quicquid Priamo cæso Priameia conjux:
 Proruat huc, gemitque meo de vulnere vires.
 Quæq; meis lachrymis nondum maduere sepulchra,
 Chara sepulchra, sepulchra Patris mœstissima chæri,
 Nec nostras habuere rosas, nec olentia ferra,
 Has voces, hac accipiant de gente remota
 Luctifonas voces, quas et Nabatheus Eurus,
 Frigida flabra movens orientis conscia Solis,
 Audiat, et Zephyrus declivi Sole repescens,
 Quæque jacet Phœbi tellus ignota quadrigæ,
 Suspirentque meis longinquæ stetibus auræ.
 Hæc pater infelix, hæc subsidentibus annis
 Præmia debebas operosæ sumere vitæ?
 Fas erat, emensis agitati fluctibus ævi
 Tranquillo in portu corpus componere fessum,
 Et lætam positis curis evolvere vitam;
 Quæ nunc uesta præcursus Lethæas munda per undas,
 Ingemit humani molimina vana laboris.
 Forsitan atque animas, si quas redeuntibus annis
 Fata jubent iterum superas evadere ad auras,
 Consuetoque novum moderari flamine corpus,
 Admonet, ut curis nunquam innectantur amaris,
 Sera neque extendant in longam vota senectam.
 Tunc igitur loca pallida, tu squallientia regna,
 Ignavique nigrum Cocyti litus oberras?
 Nee virtus tua, chære Pater, tibi profuit unī?
 Nec pietas? justique amor inconcussus et æquus?
 Quin iter obscurum, Fatis urgentibus, ires,
 Et natis miseris et multum flente marito,
 Et populo indignante, et suspirante Senatu?
 Nos, pietate tua studiisque fidelibus orbi,
 Tædiæ desertæ traheremur in aspera vitæ:

Qualiter implumes celsa super arbore pulli
 Amittum trepidante parentem voce requirunt;
 Quem, dum pauca suis pro pullis grana legebat,
 Agricolaë rigidi telum confixit in herba;
 Flent illi, tenuique sono loca frondea complent,
 Si qua expectatum videant revolare parentem.
 Felices illi, quia nunquam certa videbunt
 Signa necis patriæ. Nos cogimur omnia scire,
 Et nobis homines, et nobis muta papyrus,
 Et nocturna malum funestum somnia narrant.
 Si tamen est aliquid, quod de tellure sepultis
 Fertur, et antiqui non fingunt omnia vates,
 Innocuæque animæ mundo meliore fruuntur
 Colle sub Elysio, vel si quid amœnius illo est,
 Inter odoratas lauros, ad flumina sancta,
 Sole sub ambiguo, traducis in otia lætos
 Lenta dies, neq; nocte unquam, neq; nube regendos,
 Et quocunque moves gressus, tibi totus eunti
 Assurgit late populus, tibi magnus eunti
 It comes Elysia redimitus tempora quercu,
 Justus Aristides, teque in loca devia ducit
 Manibus ignorata novis, ubi florida tellus
 Felices Zephyros meliori aspirat odore,
 Numina qua liquidi septem flaventia mellis,
 Et totidem nivei labuntur flumina lactis,
 Luxuriantis opus Naturæ, ubi porticus arcu
 Innumero frondens trunco dependet ab uno
 Ordinibus paribus, media confurgit in umbra
 Arbor Tenariæ speciem mentita columæ,
 Summa operis pulchri; terramque cacumine pungit
 Implicito, annectitque comam radicibus imis
 Diffusis late per opaci jugera campi,
 Et circum labyrinthæos curvatur in orbes,
 Floribus et variis, et pomo multicolore,
 Et virides ramos plumis distincta volucrum,
 Mulcentur liquidis puram concentibus auram.

Ihuc

Illic Heroës, proles inuicta Deorum,
 Et quæ magnanimæ Virtutis castra secuti,
 Heroum per facta alacres ivere, Deumque,
 Frondosis tecti cameris spatiantur, et artes
 Exercent, vitæ memores in secula prisca,
 Et veteres renovant curas, veteresque labores,
 Curarum immunes, onerosorumque laborum.
 Obvius ingredienti omnis ruit agmine longo
 Cœtus, et antiquis socium te manibus addunt,
 Manibus antiquis, qui jus coluere, fidemque,
 Tunc cum sola sibi merces pulcherrima Virtus
 Effet, et utilitas nunquam certasset honesto.
 Cumque Solone suo te Græcia, cumque Lycurgo,
 Cumque Numa veteri Latium veneratus et Anco.
 Quid tamen hoc profunt (quamvis tamen hæc quo-
 que profunt,

Et lachrymis nostris cursum tua gaudia sistunt)
 Si nunquam posthac te te, Pater, aspiciemus?
 Visuri in gelido tantum tua nomina saxo,
 Cum nos ad patrios Fortuna reduxerit agros,
 Ingratos agros, ubi te, charissime rerum,
 Cernere non liceat: ubi magni membra parentis
 Occulit exigua tellus injusta caverna:
 Mater ubi longo tabescit faucia luctu,
 Turgentesque oculos in flumina falsa resolvit,
 Fumantes in aquas nix ut nocturna residit,
 Cynthius afflavit quam fidere matutino:
 Frater ubi, et scissis mœret germana capillis,
 Vdaque frigidulis singultibus ora fatigant.

At si Fata sinent tamen, ibimus, ibimus illuc,
 Cernemusque lares, quibus, heu! quibus opti-
 mus ille

Extremæ moriens submisit lumina nocti:
 Visemus tumulum, et tumulo sua dona feremus,
 Ter centum tepidas thuris pro munere guttas,

Tercentum gemitus, tercentum tristia verba,
 Pro violisque, rosisque et pulvere suavis amomi,
 Et sanctam magna ter voce revocabimus umbram.
 Illa sacros lucos, et fortunata vireta
 Divitis Elysi, tunc læta libensque relinquet,
 Et pennis allapsa petet pernicipibus urnam
 Ipsa suam, rideusque sui ludibria busti,
 Pauca aspirabit leni mihi verba susurro,
 Demulcens curasque meas, et tædia luctus
 Longa supervacui, placidaque ita voce loquetur:
 Nate, meæ nuper lenimen dulce senectæ,
 Et nuper mea cura, et nunc mea cura, beati
 Si curare tamen possunt mortalia Manes,
 Quo mihi tot lachrymæ? non has mea funera pos-
 cunt.

Poscunt illorum, quorum mors omnia finit.
 Vixi, et nascenti dederant quam longa Sorores
 Stamina, maturo devolvit pollice Clotho,
 Ipse meos annos vitæ sine labe peregi,
 Exiguamque mei tellus obscura recondit;
 Cætera tam parva non compescuntur in urna:
 Pars sed in æthereas sedes, natalia regna,
 Cessit, pars Famæ nivæ plaudentibus alis
 Ingenti vehitur ventura in secula triumpho.
 Quoque magis vario vita est mihi ducta labore,
 Hoc magis elucet satis exercita virtus.
 Namque ubi, (fabor enim, si sic tua forte leven-
 tur

Vulnera) post primos ævi juvenilis honores,
 Principis invicti dono, pars una Senatus
 Ipse forem Magni, cujus sub legibus olim
 Antiquæ Belgarum urbes, populisque potentes
 Submissi, justumque colunt, æquumque tuentur,
 Continuo Batavas Præses dimittit ad urbes,
 Effrenes populos, qui tunc vix ulla tenebant
 Fœdera justitiæ, sed vi, sed cæde eruenta,

In

In commune malum contempta lege ruebant,
 Mœnia civili miscentes vulnera bello.
 Quæ mala non illic; quæ non discrimina sensi,
 Improba dum meditor confringere facta potentum
 Nobilium, innocuosque homines arcere rapina?
 Sed frētus iustisque Deis, et Principe iusto,
 Fraudibus obsessum atque minis gladiisque nefan-
 dis

Obnixus pertrahi iter, Astræque potentis
 Signa per obstantes acies interrita duxi.
 Armatumque domans sacratæ legibus hostem,
 Otia paulatim populis tranquilla paravi:
 Jamque mali tantæ vestigia rara manebant,
 Et jam bis novies Sol circumvolverat axem,
 Ex quo cœpisset Batavæ moderamina gentis,
 Cum me, supremo Cæsar dignatus honore,
 Mandavit rebus Magni superesse Senatus
 Macclina in clara, sinuoso ubi gurgite Delus
 Fert flavas opulentus aquas, æquataque cœlo
 Templaque Divorum procerumque palatia surgunt,
 Mœniaque hostili nunquam calcata tumultu.
 Illic, in magno dominatu, mitia lætis
 Jura dedi, populis (sunt hæc tibi cognita, Nate,) Na
 Semper in obrutu mentem defixus honesti:
 Non amor hanc, non hanc odium, non gratiæ flexit,
 Non metus, et domitrix regina pecunia rerum.
 Sæpe videns rejecta alto sua munera vultu,
 Attonitum nostro rerulit de limine gressum,
 Indoluitque nocens, quod non minus integer essem.
 Sic ego cum fidus Domino consultor, et idem
 Litibus implicitis iudex æquissimus essem,
 Pauca mihi agcessit malefuadæ pondera gazæ:
 Quod tamen aggressi multo pretiosius istis,
 Innocuam famam vobis nomenque relinquo,
 Quod non una terat revolutis solibus ætas.
 Vivite felices, et nostras ite per artes,

Na

Naturæque datum consumite legibus ævum.
 Tempus erit, cum vos ater quoque pulvis habebit,
 Vestræque cum nostris calcabunt ossa nepotes
 Immemores, et de tam multis rara superstes
 Littera nominibus trita evanescet in urna.
 Interea speciem nostri tamen orbis habebit
 In vobis: neque enim mea me præfagia fallunt,
 Nec monitus ventosa meos discerpserit aura.
 Quod si vos etiam tenuis fortuna sequetur,
 Præmiaque accedent laudato parca labori;
 Sic etiam similes non sit pudor esse parenti,
 Magnarum ne forsan opum tam dira cupido
 In diversa trahat sensum vestigia vitæ
 Ignaros, et dum similes non esse parenti
 Vna in re cupitis, similes non fitis in ulla.

*In Mortem Mercurini a Gattinaria, Caroli V.
 Imp. magni Cancellarii.*

MERCVRIVS moritur. Quid? Maja natus?
 an ille,

Dignus qui Maja, qui Jove partus erat,
 Quem sibi vult socium terrenus Juppiter olim,
 Sive paret pacem, seu grave Martis opus?
 Scilicet, ille jacet. Quid non Fata improba ten-
 rant?

Heu mihi, numinibus Mors quoque dira venit!
 Jam tibi fatalem prædico, Juppiter, horam,
 Qua fratris venias hospes ad antra tui.
 Tu quoque nigranti vectus novus advena regno,
 Phœbe Poëtarum Pieridumque decus.
 Primus inassueta pinges albedine regnum,
 Quod mœstum tenebris nox inamœna tegit.
 Magna cohors Divum, tumulos urnasque parate:
 Improba falcifera Mors perit astra manu.

Mer-

Mercurinus ad Viatorem.

DISCE sequi fatum, quicumque tenentia no-
stri

Nescio quid cineris marmora dura vides.

Disce sequi rectum, quicumque loquatia saxa

Ferre vides laudes per freta longa meas.

Ad hostia

*Margaretha Austria, Maximiliani Caesaris
filia. Epitaphium.*

CÆSARIBVS proavis, et Cæsare clara nepote,
Margaretha Austriaci fata semine Maxmiliani,

Illa ego, quæ miti rexi moderamine Belgas,

Et per foemineas percussio foedere dextras.

Discordes populos tranquilla pace beavi,

Hic fero depressa cubo, tellusque tenebit

Nescio quid nostro de corpore pulveris atri.

Lustra decem vitæ Lachelis vix neverat, et mox

Stamina Parca ferox fatalia rupit, iterque

Ire per obscurum, nulli remeabile, iussit.

At vos plebejo geniti de sanguine, quando

Ferrea nec nobis didicerunt Fata, nec ullis

Parcere nominibus, patientius ite sub umbras.

In eandem morientem.

ERGO nigra dies, et adest quoque flebilis hora,
Foemina dia, tibi? nec Mors diademata curat?

Ergo longa quies tibi jam properatur, et ista

Lumina perpetuis claudet nox una tenebris?

Nec pietas, nec sancta fides, nec nobile stemma,

Belgica nec Divos tellus miseranda movebit?

Scilicet hoc fuerit tumidæ monuere quod undæ,

Et terræ lachrymas suggesserit Amphitrite.

Illa orbanda sua Rectrice, orbanda parente,

Jar

Jam nunc in riguos meditatnr abire liquores.
 Parce piis lachrymis, tellus, et parce querelis;
 Nec mutari opta, quod stat fatalibus olim
 Ignibus impressum, nullis revocabile votis.

Epitaphium puella casta.

MILLE procos habuit, contempsit mille Ly-
 coris,
 Pacta fides uni ne violata foret.
 Vni fida viro canterur mille poetis,
 Vivat et in canis inclyta marmoribus.

NÆNIA

*In obitum doctissimi viri Jacobi Volcardi,
 Bergensis.*

ERGONE Volcardus tenues quoque cessit ad
 umbras,
 Advena Lethæum flebilis ad fluvium?
 Regnaque Persephones vidit lugubria furvæ?
 Et rabiosa canis guttura tergemini?
 Fletere nec potuit tetricas galeata Sorores
 Diva, secatrices vel cohibere manus?
 Infernisque pium vatem prohibere tenebris,
 Lentaque sub seram ducere fata diem?
 Talia debuerat sancto dare præmia mystæ,
 Vertice de patrio quam saluisse ferunt.
 Debuerat vari medicus succurrere Phœbus,
 Si quid habent herbæ, carmina si quid opis.
 At non cura Deos hominum ulla remordet, et unam
 Justus et injustus cogitur ire viam.
 Et perstamus adhuc prece, thure, bidentibus, auros
 Non audituros sollicitare Deos?
 Nempe jacet raptus primis Jacobus in annis:
 Heu nova Belgarum gloria nempe jacet!

Et

Et iam de se tro quid tandem corpore cessat?
 Ossa, cinis, pulvis, nomen inane, nihil.
 Scilicet omne suos repetit, repetetque recursus,
 Et gaudent reditu singula quæque suo.
 Terra tulit cunctos, cunctos quoque terra resolvit,
 Mutat et in cinerem quod cinis ante fuit.
 Nec juvat in longas vitam traducere curas,
 Pectore coelestes et penetrare domos,
 Venturumque legi, cantu pollere, vel herbis:
 Artibus, heu! nullis mors remorata venit.
 Illa manet servos, dites manet illa tyrannos,
 Illa manet pueros, et manet illa senes.
 Ergo, qui legis hæc, Fati cape jura superbi,
 Teque para tumulo, mox moriture, pari,
 At tu Musarum formator prime mearum,
 Vive, vale, tellus molliter ossa tegat.
 Nos, quæ sola manent pallentes munera Manes,
 Quos semel inferna Navita vexit aqua,
 Carmina sculpeamus memori longæva sepulchro,
 Quæ tua de Stygia nomina valle trahant,
 Carmina flebilibus lugubre sonantia chordis,
 Carmina longinquus quæ legat, et lachrymet.

Ejusdem Epitaphium.

HOSPES, qui calcas loca tristia defunctorum,
 Siste gradum; cineres hic Iacobus habet,
 Aspera quem fata, et nostro nimis invida seculo,
 Non sunt maturos passa videre dies.
 Volcardo cognomen erat; primordia vitæ
 Berga dedit; quo stas, nunc habet ossa, locus.
 Quicquid Roma docet, quicquid docuistis, Athenæ,
 Noverat: obscurum non minus ivit iter.
 Illius ad tumulum Nymphæ Parnassides udas
 Effundant lachrymas, Pallas et ipsa gemat.
 Illius ad tumulum succrescat Apollinis arbor,
 Mixtaque cum violis lilia, cumque rosis.

*Jacobi Plantaparis Morini, Maftri Imperatoris
Caroli V. Epitaphium.*

CVI fors innocuo frustra quaesiverat hostem,
Armavit focias in mea fata manus.
Pestidus incauto ferrum demisit in armos,
Labentem solis destituitque locis.
Sanguine rorantes cædem lachrymantur oliva,
Sub quibus expirans ultima verba dedi.
Et mea turmatim gemuerunt fata volucres,
Hæc fuit una meæ conscia turba necis.
Flete piæ volucres: et nos quoque flevimus umbras,
Claraque sunt cantu multa facella meo.
Infantem tellus Morinum nutritivæ amœna:
Arragonum montes sunt mihi pro tumulo.
Cæsaris ante focos solennia sacra peregi,
Quam peterem moriens non fuit ara mihi.
Cæruleos sparsi fumos ante ora Deorum,
Sanguine Stryx late nunc rubet atra meo.
Tu quicumque cupis meliori occumbere fato,
Suspectum fidei nobile nomen habe.

Obiit Montissonii in Arragonia.

NÆNIA

*In obitum Joannæ Fontanæ Bituricensis, Ma-
trona clarissime.*

IPSA LOQVITVR.

MVNERIBVS quos terra suis dulcissima nutrit.
Hæc legite (o, quorum de grege nuper eram)
Quæ muti cineres alieno dicimus ore,
Et semel humana discite lege mori,
Fidite nec formæ, nec opes numerate, neq; annos;
Omnibus his poteram vincere; victa cado.

Nec

Nec si longa graves circumdant atria ceræ,
Nec si multa pia victima cæsa manu est;
Nec si plura sacras fragarunt thura per aras,
Nec, si artes vobis mille dedere Dei,
Linguaque contigerit quæ possit flectere Ditem,
Credite lanificas fallere posse Deas.
Talia si possent rigidas mollire Sorores,
Nunc quoque, qua tegimur, contereremus humum,

Non parvum in gelido gereremus marmore nomen,
Nomine cum veteri quam male conveniens?
Nomen quod toties lachrymis gemituque sequetur
Conjugis orbat, nunc quoque magnus, amor.
Vnde prius visus carpebat et omnia læta,
Melle quod Hyblæo dulcius ante fuit;
Heu mihi, quem video longo rauescere questu,
Tundentem gemina pectora mœsta manu,
Horrentem, impexisque comis, et vestibus atris,
Manantem lachrymis infatiabilibus!
O dulcis conjux, sunt hæc rata jura Deorum,
Omnibus ad Manes una eademque via est!
Ante tuos obitus sibi me Libitina sacravit,
Hoc est, quod Superos sæpe precata fui.
Me tibi fies raptam? gaude posuisse dolores.
Clade cita perii, sum cruciata minus.
Non ego tergemini Canis indignantia rostra
Vidi, non oculos terruit Hydra meos.
Mœnia non hic sunt triplici circumdata muro,
Flammanti Phlegeton quæ ruber ambit aqua;
Saxa, rotæ, scopuli, fugientia flumina, vultur;
Tale nihil noster mitior orbis habet.
Blandæ quies habitat, et longis otia festis,
Et pax Palladia fronde revincta caput.
Hinc curas hominum tot despectamus inanes,
Et mixta alternis gaudia falsa malis.

Hinc

Hinc tu mihi ridere mei ludibria possem,
 Ille foret vestrae ni pietatis opus.
 Tu facis obscura ne putrescamus in urna,
 Inscribens querulis clara sepulchra notis:
 Quæ tam concordēs longum testantia flammæ,
 Diffundant titulos in nova secula meos.
 Pro quibus officiis, longam tibi numina vitam,
 Et vacuam curis dent, vacuumque metu.
 Ne teneræ soboli gement tua funera luctum,
 Quorum onus in patrio nunc jacet omne sinu.
 Ast ubi fera dies fatalem vexerit horam,
 Quæ solvat vinclis te quoque corporeis,
 Lætus in Elysia mecum spatiabere ripa,
 Quæ Lauri vitreas lucus inumbrat aquas.

Ejusdem Joan. Fontana Epitaphium.

HOSPES, Joannæ hoc Fontanæ habet ossa se-
 pulchrum,
 Hanc Venus et Juno flent simul, et Charites.
 Matronale decus Juno, Venus aurea formam,
 Illius extinctam flent Charites charitem.
 Nobilitatem et opes ab origine duxit avita,
 Virtutem variam mens generosa dedit.
 Splendida de puro gestabat nomina fonte,
 Qui, puto, Pegaseo de pede fudit aquam.
 Pectora crystallo pellucidiora gerebat:
 Noverat et quicquid Francæ Poësis habet.
 Docta melos digitis, liquido seu fundere cantu,
 Quale canit dulci gutture serus olor.
 Non ignara jocos, et non ignara choreas,
 Docta loqui blandum, sed magis docta fidem:
 Moribus his visa est dignissima conjuge, cujus
 Sæpe tulit facilem regia charta manum.
 Nupta cui primo viridantis flore sub ævi,
 Enixa est focii pignora quinque tori;

Cum

Cum quo communi partita est omnia fato,
 Forsitan et cuperet nunc quoque flere simul,
 Mitius ut ferret divisos ille dolores,
 Inconsolandos qui modo dat gemitus.
 At vos mortales, quorum non læserat ullum,
 Ferte rosas illi, quæ rosa nuper erat.

*Hieronimi Morefini Mediolanensis, Biturigi-
 bus in lacum una cum equo, cui inside-
 bat, demersi, Epitaphium.*

HAC Morefinus habet cineres Hieronymus urna,
 Mœnia qui voluit dum peregrina sequi,
 Nomen ut acciperet a vulgi nomine dispar,
 Ausonidum dulci de regione procul
 Meruit in obscœna juvenilia vota palude,
 Perque necatrices ad Styga navit aquas.
 At tu, qui transis, umbræ jace verba silenti
 Qualia vis cineri fera venire tuo.

*Formosi juvenis Hedui, Imp. Caroli V.
 Pocillatoris, Epitaphium.*

MARMOREA juvenum facie croceoque capillo
 Miscentem nostro pocula casta Jovi,
 Juppiter æthereas cur invidere tollis in arces?
 Quod Puer Iliacus non erit iste tibi.
 Vita tuum, melius, nunquam, Saturnia crimen,
 Formosum thalamis inferet ipsa suis.

*Epitaphium Petri Everardi Monachi, fratris
 optimi.*

NOBILIS et Legum titulis et Præside patrè,
 Molliter exactis vitæ viridantibus annis.

Ætas

Æstas occiduum tūm fervida tangeret ~~stima~~.
 Petrus ego hic jaceo: Non me plorate sepultum:
 Tunc plorandus eram, cum me vis invida sortis
 Lugubri juvenem feto; quo lentius hoc est,
 Involvit, et atque viam præcludit honori.
 Venimus ad metam, (lachrymis hæc dicite vestris
 O quicumque meo lugens funere moesti!)
 Nascenti leges quam præfixere Deorum.
 Vivite felices, nec me duxisse dolete
 Tempus in hoc vitam, quod pertransire negarat
 Fatorum series, cœlique volubilis ordo.

Epitaphium Faustini cujusdam.

FERVENTI Veneris Faustinus ab igne perustus;
 Hic jacet, et testis stillantes excipit undas,
 Quæ vel inextinctas sedent post funera flammæ.
 Tu quicumque pares sensisti forte favillas
 Hospes, et ista legis, dic, Molliter ossa quiescant,
 Nullaque sentiscant onerosæ pondera terra.

*Epitaphium Michaëlis cujusdam senis, ab se
 facti.*

QUEM cernis, numerosa unus de plebe Michaël,
 Extremo in vico pueros elementa docebam:
 Insuper ædilis complures pervigil annos
 Sacram Christiparæ servabam Virginis ædem.
 Ignotam ignotus duxi sine crimine vitam,
 Dum prope tricenos ageret ter Cynthius orbem.
 Ignotus moriturus eram, sed noluit illud
 Quisquis erat plastes, nostri studiosus, opitior,
 Qui vultus formam rari miratus, et ausus
 Tentare ignotam digitis renuentibus ætem,
 Os, oculos, frontem, nasum, rugasque seniles,

As-

Afnetoeque habitas, argilla duxit ab udo,
Meque hic spectandum secto posuit venturo,
Exemplum viridis bene porratæque senectæ,
At tu, qui transis dic saltem: Molliter hujus
Ossa cubent, nullaque gravi tellure premantur.

Epitaphium Menelai cujusdam.

INTER opus medium lasciva morte solutus,
Hic situs est, et init jam Menelaus humum:
Qui blandæ Veneri vitæ sacrauerat annos,
Haud aliter vitam ponere dignus erat.

Epitaphium Henrici Duystii, Delfensis.

HVNC tumulum gnati charo posuere parenti,
Pro patriis curis, pro dulci munere lucis,
Lugubresque notas tristi inscribere sepulchro.
Hoc tumula Henricus servat sua Duystius ossa.
Illum flent quicunque colunt justumque piumque,
Delfica præcipue tellus, primordia vitæ
Quæ dedit, officiumque experta est cujus abunde,
Sed longe ante alios illum deplorat egena
Turba hominum, illius nutriti largiter ære.
Viventum namque is juxta vitæque sequentum
Prospiciens hominum, quos indiga fata morantur,
Corpora multa suis opibus per secula pavit.
Illum igitur Rex coelicolum, pro talibus actis,
Felicem vocet ad nitidi templa ardua cœli,
Pax ubi læta habitat nullis obnoxia curis.

*Epitaphium clarissima matrona Francisca ab
Haro, uxoris Maximiliani Transsyl-
vani.*

HOC saxo Francisca tegor, quæ stemmatis Hari
Conjugio felix Maximiliane tuo

JK

Trans

Transylvane fui, porui cui nupta placere:
 Quis fuerit genitor, quæris? Iberus erat.
 Belga fuit genitrix, lustris vix quinque peractis.
 Egit in ignotas me fera Parca vias.

Aliud.

HEVUS, Hospes, heus, qui negligenter præ-
 teris
 (Sortis memor fortasse non satis tuæ)
 Loca hæc sopori destinata mortuum,
 Sta, donec hic quæ dormiat cognoveris,
 Francisca claris clarior parentibus,
 Virtute, castitate, moribus probis,
 Bonisque, quæ vere beant, clarissima.
 Formam cui suæ parem dederat Venus,
 Terra sub ista nescio quid pulveris
 Habet vetusti, et obsoleti et putridi.
 Heu Fata! sævis sæviora tigribus,
 Num sic decebat, obsecro vos, ut prius
 Quam se videret vivere, et lustrum satis
 Quintum peregisset, nigrantem regiam
 Proserpinæ subiret intractabilis,
 Illa, illa longis digna seclis vivere?
 Et nunc maritus heu! misellus in toro
 Vacuo gemens, lugensque, et incusans Deos
 Frustra suam desideraret turturem.

*In obitum ornatissimi adolescentis Caroli Suc-
 queti Flandri, Jurisconsulti eximii,
 Nania.*

TRISTIA desferam mendacis nuntia fati,
 Sucqueti miseram quæ retulere necem:

Idem

Idem veracis desinebo nuncia fatis;

DI facerent, labor hic vanus, ut ille, foret:

Et nostras iterum damnaret fama querelas,

Iret et injustos irrita charta rogos:

Sed nimium veris rumoribus omnia constant.

Si qua venit toties fama, timenda venit.

Dixit puer, anne aliquis lethum perscripsit acerbum?

Et si aliquis, quisnam? dic age, quoque modo?

Littera lugubris Taurina venit ab urbe,

(Ah dolor!) et fidæ sunt quoque signa manus:

Quisquis es, o, vellem scriptor mendacior esses:

Hoc melius, quam quod sic moreretur, erat;

Sic moreretur amor Charitumque novemque Dea-
rum,

Astræ veteris sic moreretur amor,

Iret et in cineres, tabumque liquesceret atrum,

Quo nihil in vitam venit amabilius:

Seu circumfusæ sublimia jura catervæ

Dictaret, celsa conspicuus cathedra:

Nobile seu caneret facili testudine carmen,

Sive puellares duceret arte choros:

Sive suos inter dulcis conviva sodales

Mulceret variis fata propinqua modis.

Ergo fatali lex hæc rata stat decreto,

Serviat ut nulli vita fugax domino.

Sed modo præcipiat quem vix concesserat usum,

Lepta modo effoeto in corpore desiderat,

Sic vivunt homines quos ægra senectæ fatigat,

Improbæ nec possunt per sua vota mori.

Sic, succubæ, jaces, et dulci florida vere

Membra superjecta nempe teguntur humo.

Qualia, cum rigido pede conculcantur arantis,

Liliæ feedantu, quo viguere, solo.

Nec frater muto persolvit justa sepulcro,

Nec soror, effusas præsequitur comas:

Nec

R 2

2101

Nec longe ante oculos infelicissima videretur.

Lenivit morbi tædia longa tui :

Et cum supremæ tetigit confinia metæ,

Ore suo vitam carpsit ab ore tuo,

Luminaque occlulit longo damnata sopore,

Et dixit morti : Cur mihi tarda venis ?

Tunc tempestive poteram migrare sub umbris,

Charus adhuc natus cum mihi salvus erat.

Ille suis manibus nostros clausisset ocellos,

Rorasset lachrymis, et mea busta suis

Mollibus et violis sparsisset triste feretrum,

Dixisset cineri verba suprema meo.

Talia non quæsta est genetrix in funere mœsto,

Multa sed his queritur nunc graviora tamen.

Et vellet partus bona non sensisse beati,

Et vellet nato jam caruisse diu :

Et mallet cælebs, ut non foret orba, fuisset.

Nam mala respectu sunt graviora boni.

Te quoque credibile est opulentas, Flandria, glebas,

Respersisse vagi fluctibus Oceani,

Vt fieres longe venerandi funus alumni,

Tollere qui poterat nomen in astra tuum.

Mitte malas lachrymas, jam nunc tu nomen ab illo

Flandria, pars melior qua patet orbis, habes.

Tu modo, tu juveni vacuum compone sepulchrum,

In patriam Manes et revocato pios.

At tumulo in viridi quem vivo læta parabas,

Effundat castas laurus opaca comas :

Taleque perpetua cælatur carmen in urna :

Cölle sub hoc nullus membra sepultus habet.

Hunc tibi vel tumulum posuit Sucquete vel aram

Carole sit felix Flandria te genito ;

Gentibus Alpinis mortis concessit honorem :

Quisquis es, in longis disce pericla viis.

Initium hujus Elegiæ respicit Epistolam IV. lib. II.

Epita-

Epitaphium Lucii tabellarii, in via ab latronibus occisi.

ET tumuli, et mortis sedem sortitus eandem,
Hac situs est, moriens quam rubefecit, humo
Nuntius infelix, vita spoliatus et auro.
Securum vacuus carpe Viator iter.

Epitaphium Desiderii Erasmi Roterodami.

DEFUNCTVS vita, longique laboribus avi,
Hac situs est tandem doctus Erasmus humo.
Quem licet in sera rapuerunt fata senecta,
Et vitæ saturum sopiit alta quies:
Nos tamen hunc, velut immaturo funere raptum,
Flemus, et effusis diffundimus lachrymis.
Me igitur periiit! et quondam illa illa diserta,
Et dulci manans nectare, lingua tacet!
Ingeniumque sagax, et amor virtutis, et æqui,
Ompia sub parvo condita sunt tumulo!
Illum igitur capos Virtus lacerata capillos
Et Charites lugent, luget et ipsa Fides;
Collectasque rosas, Parnassi ad flumina Nymphæ
Inspargunt sacro Pierides tumulo.

*Epitaphium Hacquini, Jurisconsulti, Henrici
VIII. Anglorum Regis ad Carolum V.
Imp. Legati.*

MISSVS ad occiduos regis legatus fberos,
Cujus cœrulei venerantur sceptrâ Britanni,
Sicne jaces, sicca Arragonum tumulatus arena,
Qua Barbastra vetus rapido jacet accola Gingæ,
Hacquine? et legum studiis et divite præstantis

Elapsus, Regisque decus perierunt, retinere?
 At tibi Rex feditum incolumem, dulcesque tuo-
 rum

Amplexus, senioque tuo tranquilla parabat,
 Quia, nec meritos non adjiciebat honores,
 Auta quoque pede dextram, nigraque capillum
 Exornans: sed Fam Deos superantia Reges
 Vota caduca tua et Domini fregere potentis:
 Totque tibi exhaustos terraque, marique labores,
 Et studia et varias artes, et inutile nomen,
 Omnia tam parvo clauserunt dura sepulchro.
 Est tamen, est aliquid quod inertia busta relin-
 quens

Æthereas longe vivax prorumpet in auras,
 Evectum niveis Famae per inania pennis,
 Atque aliquis veniens longinquis hospes ab oris,
 Marmor ab extrema clarum venerabitur umbra,
 Et dicet lachrymans, heu non tibi debita tellus
 Ista fuit: tenerisque rosas miscebit amomum,
 Et nigras urnæ violas et lilia fundet,
 Manibus, et longam optabit cinerique quietem.

*

*

P. S C R I.

P. SCRIVERVS

LECTORI S.

Hic EVNERVM in Vltrajectina editione
 principe, et aliis FINIS. Sequentia
 omnia nunc primum accedunt, descripta ex
 Chirographo antiquo; ipso (nisi fallor) Au-
 ctoris Archetypo: ita ut de fide dubitari non
 possit. Olim hac in Editione Vltrajectina,
 cum nonnullis aliis (qua suis locis fideliter
 quoque exhibuimus) studio fuerunt prater-
 missa, quod in Principas quosdam acerbius
 dicta viderentur. Ex his apparet, Naniam,
 sive Monodiam in mortem Thoma Mori, per-
 peram D. Erasmo, et Dialogum Epitaphium
 insipide I. Sapido tribui. Cum tamen Gyr-
 al- dus in Historia Poëtarum nostri temporis di-
 serte ejus auctorem Secundum faciat. Lege
 hic, si lubet, N. Nicolai fratris Epistolam ad
 Hieronymum. Vidam. Caterum scito Mono-
 diam longe auctiorem a nobis hic dari, quam
 aut a G. Gripio in editione altera Parisiensi,
 aut unquam alibi publicata est. Vtere, et
 vale.

EPITAPHIVM.

*Francisci Valesii, Regis Francisci F. Delphini
Francia.*

IN spem nuturus regni, Francisce, potentis,
Sæva Deos contra dum parat: alma pater,
Occidis, heu! primo pubescens flore juventæ,
Et te, cum vita, spes tua deseruit.
Fortunate puer, non signa hostilia cernes,
Et posita in victo Martia castra solo,
Cum magnus Cæsar, victor terræque marique,
Vastabit Forti Gallica regna manu.
Ista manent patrem, quem ultricia fata reservant;
Ipse malis possit ut superesse suis.

Thomas Mori Epitaphium

Inter HOSPITEM et CIVEM dialogus.

H. Quis jacet hic truncus, cujus caput ense
recisum est?

Quæ natat in tetro sanguine canities?

C. Hic ille est Thomas Morus. Sic Fata rependunt
Tristitia multa bonis, et bona multa malis.

H. Quæ circumstant Divæ lugubre cadaver?

C. Diva tenax Veri, sancta Fides, Nemesis:
Quarum prima fuit causa, et fuit altera, mortis;
Ultix injustæ tertia cædis erit.

Aliud:

AD. Stryga cum Mori venisset flebilis umbra,
Pallidulum largo sparsa cruore caput,
Portitor ingemuit, trux Cerberus ora repressit,
Persephone falsis immaduit lachrymis,
Et, quem Rex leto infami damnavat adulter,
Absolvit Strygii Judicis urna reum.

Illum

Illum rex Erebi, pro consueti probitate,

Addidit infernis iudicibus focum: -

Quid ut aeternus, fuerit cum morte perennis?

Addicat diris supplicio meritum.

Vivente interea infestet torva umbra Tytannum

Semper, et ante oculos sanguinolenta volet;

Et vos Eumenides, sparsis per colla cecubis,

Illis ultrices rendite in ora faces.

Nenia, in mortem ejusdem.

EXTINCTVM fletus crudeli funere Morum,

Et Regem immanem, Veneremque cruore ma-
dentem,

Fortunaeque vices, et laesa pellicis iram.

Vos mihi Pierides feracia carmina Musae

Dictate, et mecum Vatem lugete peremptum,

Insignem cithara, qui vos persape solebat

Vertice ab Aonio molli deducere versu.

Tuque adeo mihi Caliope, quae regia facta,

Et casus miserorum hominum cantare perita es,

Nec caedes exhorrescis memorare cruentas

Dextera ades. Tu vero Erato, tu blanda Thalia,

Truncatum interea tumulo componite corpus,

Exequias celebrate, aspergite floribus urnam,

Et tumulo castos aspiret laurus odores,

Sacrum laurigeri vatis complexa sepulchrum.

Te quoque dessem Divum venerande sacerdos,

Roffensis praesul populi, qui dura subisti

Fata prior, sancta pro religione tuenda:

Sed vatem canimus vates; tua maxima facta

Vulgabuntur aethere, et praeflata volumina condent,

Atrolemque tuum super aurea sidera nomen.

Tempus erat mundi cum jam adventante ruina,

Occideret scelero justum, et labefacta Deorum

Religio caderet, tot sustentata per annos,

Mortalesque fidem tota de mente fugassent:

K 5

At

At dolus, et fastus, cumque impietate libido,
 Ambitioque, et livor edax, fulvi et fitis auri,
 Grassantes late, qua Sol sublimis utrumque
 Aspicit Oceanum, geminas quaque aspicit Arctos
 Miscebantque profana sacris, et sacra profanis.
 Tum Furia ex imis Erebi emersere tenebris,
 Sanguineas capitum quatientes undique cristas,
 Armata facibus, Phlegetontæoque veneno.
 Nec mora, cœruleos subito petiere Britannos,
 Fatorum gnaræ, tempus namque adfore norant,
 Cum Rex Henricus, rejecto conjugis usu.
 In vetitos rueret thalamos famosus adulter,
 Atque alias tædas, alios celebrans Hymenæos,
 Mentis inops, regni indotatam in parte locaret,
 Vilem animam, et nullo majorum stemmate fultam;
 At Regina prior, thalamis ejecta maritis,
 Ingratum in lachrymis et luctu duceret ævum;
 Illa quidem magni de sanguine Ferdinandi,
 Primus qui Mauros regnis exegit avitis,
 Quo nunquam Hesperia regnasset major in ora,
 Nî sua progenies, majori numine, Cæsar,
 Mundi sceptrâ tenens, titulos superasset avorum.

At postquam diræ subierunt regia tecta
 Eumenides, tremuit tellus, et conscius æther
 Horruit, Oceanus pater, et circumflua Tethys
 Imis delituere vadis: Rex ipse, maritus
 Jam novus, in primis et adhuc complexibus hærens,
 Extimuit facti poenas, iramque Deorum.
 Illæ autem, ut videre novos celebrari Hymenæos,
 Gaudebant pariter Diræ, pariterque dolebant:
 Crimine gaudebant, sed non autoribus ipsis.
 Patrâ doli nescire nefas, nimiumque potentem
 Et Venerem, et volucris tela indignantur amoris.
 Ergo aliud meditantur opus, dirumque frementes,
 Pellicis insinuant atrum in præcordia virus,
 Et stolido Regi eripiunt mentemque animumque.

Ille

Ille scelus firmare suum majoribus ausis
 Enitens, feleri scelus adjicit, et contemptis
 Pontificis summi monitis, (quibus ille jubebat,
 Ejiceret mœcham, thalamique in jura vocaret
 Legitimam uxorem, solitoque ornaret honore)
 Ipse sibi jus Pontificis, nomenque sacratum,
 Quam late sua regna patent, usurpat, et omnem
 Sacrilegus veterem convellit religionem;
 Et gravius peccat, ne non peccasse putetur.

Egregia interea Pellex quæ gaudia sentit?
 In quorum jugulos miserum non armat amorem?
 Præcipue, si quos probitas suspecta, et honesti
 Prodit amor; More infelix, sic te tua virtus
 Perdidit? o ævi scelus atque infamia nostri!
 Tu regni decus, et Regi clarissimus idem
 Consultor fueras, nec judex æquior alter
 Jura dabat, heu! qua pensant mercede laborem
 Fata tibi? poteras illæsam ducere vitam,
 Sed minus esse probus. Vitæ quam dura relicta
 Conditio fuit infanti? si vera professus,
 Fatalem exciperet cæca cervice securim:
 Sim vitam falsa vellet ratione tueri,
 Applaudens stupris, infandæque ambitioni,
 Pollueret moresque suos, vitamque priorem,
 Offensamque hominis mutaret numinis ira.

Ille autem, justique tenax, cultorque Deorum,
 Sponte sua ferro caput obrulit, et procumbens
 Purpureum sacro fudit de pectore rivum.

Fortunate senex, jam, jam tibi regia cœli
 Tota patet, tibi rex Superum victricia ferta
 Porrigit ipse manu, magno applaudente senatu
 Cœlicolum, et volucres recinunt præana ministri,
 Omnes inconsti, niveis in vestibibus omnes;
 Quales ad vitreum Mæandri flumen olores
 Mille volant, plauduntque alis, et dulce canentes
 Cœruleum nitidis prætexunt æthera pennis.

Quis tibi tum sensus, moestissima Margarita,
 Nata patris miseri? quanto tua lumina fletu
 Vadabant! quantos, eheu! de pectore anhelos
 Ducebas gemitus, corpus cum flebile patris
 Exanimum aspiceres indigna cæde perempti!
 Nam te, credibile est, quamquam patris inclita facta
 Aeternam tibi conciliant famamque decusque,
 Non potuisse oculos compescere tempore in illo,
 Quin durum fletes casum, patrisque cruorem
 Ablueres lachrymis, et circumfusa cadaver
 Oscula pallidulo ferres moribunda parenti.
 Tu tamen has aufer tenero de pectore curas,
 Nec lachrymis corrumpes tuos, pulcherrima, vultus:
 Sic te Phœbus amet, sic, o, decissima virgo,
 Adjiciat numero te Calliopa Sororum.

Interea truncum jacet et sine nomine corpus
 Spectatum populo dirum: at polluta cruore
 Canities, ne quid sceleris restaret inausum,
 Neu tantos ætas nesciret fera furores,
 Præfixa infami spectanda exponitur hasta:
 Deformata tamen primum ferventibus undis,
 Duceret informes donec entis aspera rugas,
 Labraque in horrendos traherentur luvula siccus:
 Ne, quod Roffensi accideras, suffusa rubere
 Mortua vitalem præferrent ora colorem:
 Turbarentque pium rursus miracula vulgus.

Hocne tuæ Veneri, Rex, o incestu, trophaeum
 Erigis? et mollem placari sanguine Divam
 Posse putas? iras in te convertet acerbas
 Ipsa Venns, vindexque tuos subvertet amores:
 Atque aliis iterum, atque aliis tua pectora flammæ
 Vret, ut infamis veniant tibi tædia vitæ.
 Tunc, memor indignæ cædis, tua noxia facta
 Flebis, et invisa fumes de Pellice pornas.

Pelteus juvenis furis agitated, et ira
 Incendens, multoque animum inflammatus Iaccho,
 Dile.

Dilectum ante alios inter convivium Clitum
 Transfodit ferro et respergit sanguine mensas:
 At postquam furor ille animi discussus, et omnis
 Consumptus vini vapor est, mentemque recepit,
 Ipse manus inferre sibi, sociumque per umbras
 Velle sequi, et miseros incassum fundere questus.
 Tresque adeo moestus soles, totidem quoque noctes
 Exegit lachrymans, luctu confusus acerbo.
 Nequicquam; neque enim luctu revocantur acerbo
 Pallentes animæ, quas per vada languida vexit
 Portitor, atque axido trajectos tradidit Orco.
 Tu quoque dilectum frustra plorabis amicum,
 Cum tibi discusso mens pura redibit amore.
 Interea horrida rumpet tua semina forma
 Umbra viri, multoque caput foedata cruore,
 Quæ te cunctque feres, dira occurfabit imago,
 Supplicium sevis exposcens horrida factis.
 Namque, tuis donec regnis exutus, et exul,
 Extremam implorabis opem, rerum omnium egenus,
 Morus intultus erit? nulla est violentia longa,
 Vindictæque moram pœna graviore rependunt
 Numina, justitiam quorum haud effugerit ullus.

Ac nos, æternum tua trista funera, More,
 Insolubiler desebimus; o, bone vates,
 Tu mortem, sancta pro religione, subisti
 Crudelem: tibi divinos pro talibus ausis
 Mortales debent cultus, tibi templa, tibi aras.
 Æternum venerande Senex, salveque, vateque,
 Seu colis Elysium, seu cœli lucida templa,
 Accipe et hunc nostrum non dura fronte laborem.

Epitaphium Catharina Regina Anglia.

I Læta ego, quæ poteram Regi placuisse marito,
 Et forma, et castis moribus, et genere.
 Postquam me thalamis exclusit adultera pœdis,
 Emorior, solus funere grata viro.

mon.

K 7

P. S.

P. S.

Opportune his subjiçietur Elegia Poëta Itali,
Francisci Marii Molsa, Mutinensis, velut
Epistola Regina Catharina nomine scripta ad
maritum, Henricum VIII. Britannia Regem,
cui alia Epistola respondet Secundus. Vtram-
que, quod huc spectarent, hic potius conjunctim,
quam in deliciis Italiae aut alibi sparsim legi
voluimus.

Ad Henricum VIII. Regem Angliæ

EPISTOLA

Catharina uxoris repudiata nomine conscripta

FRANCISCO MARIO
 MOLSA.

SCILICET hoc titulis deerat, Rex maxime, nostris
 Conjugio pactam non tenuisse fidem:
 Et, quæ nos sancti vinxerunt fœdera lecti,
 Pellicis indigno posthabuisse toro.
 Di bene, longinquis tantum quod savus in oris
 Aggrederis dira conditione nefas.
 Hæc semota orbi vasto tibi regna recessu,
 Cinctaque dant animos fluctibus arva ruces.
 Est aliquid (fateor) ventos audire furentes
 Et quæ perpetuo murmura pontus habet.
 Larga tui quocunque olim se audacia jactet,
 Ingenio similis diceris esse loci.
 Non sic Penelopen Ithacæ digressus Vlysses
 Abrupto potuit relinquere conjugio.

Illum

Illum non saxæ mutarunt pocula Circes,
 Tristitia nec longæ tempora militiæ.
 Sed Divum acceptus mensis, et divite lecto,
 Prætulit his vultus Penelepeæ tuos.
 Cumque olim posset coelestia templa tenere,
 Maluit optato conjugis ore frui.
 Affixam saxis patriam sic maximus heros,
 Parva lapis quamvis nil nisi nudus erat,
 Prætulerat coelo: longis erroribus actus
 Ut posset casto membra levare toro.
 At mihi, nescio quæ, titulis non æqua maritis,
 Subducit lecti dulcia vincla mei.
 Possidet et stupro dotalia regna nefando,
 Et gerit in gremio commoda nostra suo.
 Tu tamen hanc falso prætexens nomine culpam,
 Jam famæ narras consuluisse tuæ.
 Et fratris mihi sæpe torum, tædasque priores
 Objicis, et vani nomina conjugii:
 Cui quondam primis fueram desponsa Hymenæis,
 Concordia, heu, nimium nupta futura domo.
 Invidere meis contraria numina votis:
 Numina ad humanas semper avara preces.
 Nam fuit ad tædæ properans dum læta juvenus,
 Araque Corycio fulget odora croco,
 Illibata tibi linquens sua gaudia, Manes
 Ante diem indigno funere mersus adit.
 Si fratri, frater, sic tædis impia flamma,
 Sicque toro obrepfit igne micante rogos.
 Crede mihi, vanas frustra te vertis ad artes,
 Si speras tantum posse latere scelus.
 Arbiter ipse orbis Clemens, quo sospite terris
 Pax viget, et sancto reddita jura foro,
 Criminis admonitus tanti, Crudelis, dixit,
 Vota foves nostro terra aliena solo.
 Priscorum et volvens veneranda volumina patrum,
 Subscripsit causa Maximus ille meæ.

Perge

Perge pater, sanctique pius defende pudoris
Vincula, nonnulli dissoluenda viro.

Ipsè Deum genitorque, et rerum summa potestas,
Cujus finitimum credideris esse caput,

Hoc ipsum ut strueret, adas celebrasse jugales
Dicitur, et pictis accubuisse toris :

Pocula cum pingui mutans Achelœia musto,
Cessit ab humana conditione procul.

Scilicet has leges, æternaque fœdera sanxit,
Antiquata meo ut conjuge nulla forent ?

Et quæ compositis laudaverit ipse libellis,
Improbet inconstans, dissimilisque sui ?

Illuvies, Germane tume, neu eede furori,
Cui, per quem petis, surgere posse licet.

At non ipsa fori discrimina sæva recuso,
Judicis innocuus non timet ora pudor.

Non ego sortitus vereor, non ferrea jura :
Te Quæsitorem mi licet urna ferat.

Sed tibi nullus adest æquus, te iudice, judex,
Et præjudicio concidis ipse tuo.

Posterior causa sic me jam sæpe priorem
Arguis : atque artes, deficiuntque doli.

Ipsa etiam, quæ te circumstant, perfide, gentes,
Et populi, lata quos ditione premis,

Libera si detur tantum, nunc copia fandi,
Te memorent, sacram conscelerasse fidem.

Atque odiis forsan consurgant undique iustis,
Hisque tuis, animis præmia digna ferant.

Diraque devotum poscant ad prælia regem,
Aut celeres properent in tua fata manus.

At tu quam præfers, sævo male faucibus arcu,
Dum censes animo cuncta licere tuo ?

Nempe illam, nostros quæ comere sueta capillos,
Sæpius abrepta vulnere sensit acu.

Quæ nobis toties liquidis vestigia lymphis
Permullis, dura nec satis apta manu.

Cre-

Credita cui fuerat Icti custodia nostri,
 Cum te non puduit dicier esse meum.
 Forsitan hic referas veteres Briseidos ignes,
 Et Telamoniadæ corda subacta ducis.
 Theſſalus aſt forma Briseidos arſit Achilles,
 Et Tecmeſſa toro principe digna fuit.
 Altera divini numeris inſignis Homeri,
 Nota Sophocleis altera carminibus.
 Nunc te quæ moveat facies, quæ gloria morum?
 Diſpeream, ſi tu dicere, ſæve, potes.
 Sæpe tamen cur ſim tibi idonea viſa, requiro,
 Quam duris perſtes ludificaffe modis.
 Dumque memor repeto priſcorum nomina avorum,
 Vix capiunt magnos atria longa duces.
 Cæſare nil majus dederant pia numina terris,
 Huic tamen e noſtro eſt ſanguine ductus honos.
 Quid tibi nunc magnis referam me regibus ortam?
 Aut jaſtem antiquæ nomina clara domus?
 Vna mihi mater ſitulos Iſabella, genusque
 Vna parit, ceras implet et una graves.
 Quæ quondam calathos, telasque exoſa Minervæ,
 Martia ſcæminea ſuſtulit arma manu.
 Moxque ſua fractos ſenſit ſub cuſpide reges,
 Cæſaque captivos terga dediffe viros.
 Exuviis hinc aucta novis, hinc aucta triumphis,
 Addidit imperio ſceptra ſuperba ſuo,
 Eveſtæ donec cœli ſuper ardua virtus
 Condidit in victo parta ſepulchra ſolo.
 Teſtis Anas, Sidorisque, vago qua prænatat alveo
 Terra potens, fulvi teſtis et unda Tagi.
 I nunc, atque tuos noſtris componere reges
 Aude: compoſitis ſcæmina major erit:
 Imparibus ne forte ferox te in ſœdera vinclis
 Deceptum quondam noſtra venire putes.
 Ire per æternos placuit mihi matris honores,
 Sim licet ipſa uno, Cæſare, ſulta ſatis.

Qui

Qui tamen es tu, quæpi nostri sic peruenit oris,
 Congressu ut perhas abstinuisse meo?
 Reginam thalamis qui, sic, excludis? et ipsa
 Connubii exagitas jura, fidemque premis?
 Tecum ego florentes potero sic turpiter annos,
 Exegisse, deli nec meminisse tui?
 Aut ego te in castum polluto corpore florem
 Invasisse viri nomine sustineam,
 Pollitis ut vano tandem correptus amore
 Exultes spollis impie virginibus?
 Ipsaque caruleis sum fabula nota Britannis,
 Et vivo vivens sic ferar orba viro.
 O mihi terra satis quænam nunc ima dehiscat:
 Quodque petat summa hoc fulmen ab arce caput.
 Debueram natæ jugulo demissa cruoris
 Flumina luminibus supposuisse tuis.
 Et patriis artus sparsos apponere mensis,
 Objicere et sævis viscera nostra lupis.
 Sed, quæ nulla tibi est, pietas crudelibus ausis
 Oblitit, et sævum dextra refugit opus.
 Vestra decent tales animorum pectora motus:
 Conveniens nostro est mitior ira solo.
 Hæc potius vivat, plenis et nubilis annis
 Matris ad exemplum nubere cauta neget.
 Nata vides, patriis genitor te pellere regnis
 Nititur: unde gravis sit tibi inusta nota:
 Et matrem fraudare toro, justisque Hymenæis,
 Heu! nimium turpi victus amore, parat.
 Si tamen hic positis mitescat litibus olim,
 Sævaque det rapidis vota ferenda Notis,
 Sola tibi, et tantis servatis sedibus hæres
 Suscipias tenera sceptræ regenda manu,
 Tu faciles sine lite toros, sine lite Hymenæos
 Perpetuo summum carmine posce Jovem:
 Maternumque animo repetens persæpe dolorem:
 In nostro discas cuncta timere malo.

Titi-

Tisiphone trinem brevis sedem colubris
 Intulit ardorem in lita dolina facis.
 Obscenum et carmen diti ingemmaris ululatus
 Tristia conubis omnia fudit avis.
 Ipsi sacros ignes devovit promissa jura:
 Et mihi foedistaga est zona soluta manu.
 Vestra tamen Superi si numina lesa reposcunt
 Errorum potestas, supplicibusque favent,
 Hac loca ut quidam Caesar populatus, et igni,
 Sæva jugum doceat æquora vestra pati.
 Quodque olim potuere Dei tela horrida Juli,
 Dum furit, et medio fulminat ille mari,
 Cœruleo ostendat frustra vos sidere ponto,
 Lataque nequicquam fluctibus arva tegi,
 Caesaris ista horrent etiam nunc litorea nomen,
 Quo duce (ni fallor) his potuere capi.
 Ille sibi obestas ausus transcendere moles
 Intentata prius per vada fecit iter,
 Et male defensas in prædam fervidus arces
 Vertit, et obstantes milite fregit opes.
 Sic ventos sprevit virtus Romana furentes,
 Et gressum ignotis intulit æquoribus,
 At precibus si quis superest locus, et tua possunt
 Inlecti blandis pectora dura sonis:
 Dejectas hinc natam oculis hinc aspice matrem,
 Nec pigeat tantis ingentibus malis.
 Æternum sic lata viris, sic lata puellis,
 Tellus subjecto florebat ista mari.
 Et mala cuncta ferant per terras irrita venti,
 Depromsit læso quæ mihi corde dolor,
 Quod si sola tuo videor non digna cubili,
 Et tristi peritas vivere dissidio,
 Nec te jura movent, precibus nec flecteris ullis,
 Nec furiis obstat filia parva ruis,
 Me duce lata rux mittantur nuntia genti:
 Henricum titulum mortis habere meæ.

Sedi-

Sedibus neque tuus genitor gestire sub imis
 Possit, deque tuis surgere nominibus,
 Audiat, uxoris spoliis et cado superbum,
 Pellicis indigno colla dedisse jugo.
 Vos vero ultrices mecum properato Soteres,
 Et miserum diris pellite imaginibus:
 Ut neque jam dulci declinet lumina somao,
 Nec valeat sanae mentis habere modum;
 Sed flammis cinctæ, quoquo vestigia vertet,
 Illuc Tartarea lumina ferte face.

EPISTOLA

*Ad Catharinam Reginam Angliæ, nomine Regis
 Henrici VIII. conscripta*

IOANNES SECVNDVS.

SENSIMVS, heu! gemitus, et flebile carmen, et iram
 Qualem cæruleus non, putoq; pontus habet.
 Heu mihi! formideo quæ sunt satis arma dolori?
 Nunc ego cum magno Cæsare bella precor.
 Cingite tela caput devorum, cingite flammæ,
 Et cava fauce globos æra tonante vomant.
 Densior externo ruat in me miles ab orbe
 Laomedontæas quam laceravit opes.
 Mille ter hostiles impellant linthea venti,
 Et mihi perniciem trabs numerosa vehat.
 Omnia feminæ me lædent mitius ira.
 Tristius hac Siculæ nil habet aula Dæri.
 Heu! quæcunque meo desedit pectore cura:
 Sive fuit Fatum, seu malefuadus Amor.
 Ut, spreto thalamis qui tot mihi regna fesebant,
 Vincula maluerim perniciofa sequi,
 Oscula decerpens fraternis debita labris:
 Hæc venit titalis prima ruina meis,

Dire

236 JOAN. SECYNDI FVNERVM.

Sic te nulla premant onerosæ pondera tetra :
Quaque frui vivum non voluere Dei,
Hanc olim sociam tibi dent in valle beata.
Tecum perpetuas ducat ibi choreas.
Qua nemus Eridani per odorum volvitur unda,
Vmbraque sit tædis æmula nulla tuis.
Audiit, et tenues in ventos cessit imago.
Ex illo vegetus est torus iste mihi.
Sunt aliquid Manes, et curant multa sepulti.
Numquid Achilleum flebilis ad tumulum
Regina truncatum projecit filia corpus,
Ferret ut extincto gaudia pacta viro,
Non mihi germani rapieris ad alta sepulchra,
O liceat terris te superesse diu,
Et tua felici decurrant Stamina fuso,
Dum mihi securus te sine somnus eat.

FINIS FVNERALIVM,

*

*

*

JOAN.

JOHANNIS SECUNDI

JOANNIS SECUNDI
SYLVARVM

LIBER.

P. S.

P R I M A M in hoc libello, non prorsus contemnendo, Sylvam; elegans inprimis et festivum Poëmatium, Auctor in Hispania, cum illustrissimo Cardinali Joanni Taveræ Archiepiscopo Toletano a latinis Epistolis et Actis esset, scripsit; misitque ad amicissimum sibi Petrum Clericum, ex Montissonio Aragonum, Kal. Octobr. 1533. Extatque Epistola, qua cum misit, Lib. I. num XII. Vbi inter alia hæc legimus.

*Materiem risus (nam sic, jucunde, mereris)
Montibus in nostris carmina lusa damus.*

*In quibus omnigenos Regina Pecunia luxus
Explicat, et nitidas emicat inter opes.*

*Qualis in aspectu Latii Cleopatra Tyranni
Sedit divitiis orbis amicta vagi.*

*Illam ego cum famulis, illam cum divite
cultu,*

Permitto manibus, Petre jocosæ, tuis.

*Iusque tibi trado, quod in hanc mihi com-
petit, omne.*

Et dominum magna te facio Domina. etc.

Hæc erant quæ in Sylvarum limine volebam,
Lector, nescius ne esses. Vale. 1631.

JOAN-

JOANNIS SECVNDI

S Y L V A R V M

LIBER

REGINÆ PECVNIAE

REGIA.

S T L V A I.

EST via perplexis per longa meatibus antra,
 Regia gemmaris, qua panditur aurea valvis
 Ingentis Divæ, paribus quæ cum Jove summo
 Obtinet auspiciis facti moderamina mundi.
 Si qua fides rebus dubiis, jacet orbe sub illo,
 Qua Tagus auriferas volvit rubicundus arenas,
 Nidorem fumosque exhalans divitis Aulae
 In terras Augustæ tuas, ditissime regum
 Carole, Telluri pacatæ sidus amicum;
 Inque urbem tractusque tuos, amplissime Præsul
 Tavera, o decus Hesperia, cui cincta recurvis
 Mœnia gurgitibus ripisque nitentibus auro
 Submitit venerans nuper sublime Toletum;
 Divinumque senem præfecit ditibus aris:
 Maxima quem dominum suspirat Roma, Tagoque
 Jampridem Tiberis liventibus invidet undis.
 Non illuc Phœbus flammis rutilantibus intrat,
 Nec cum prima vehit sopito lumina mædo,
 Nec cum devexo premit arva liquentia surge
 Tethyos undisonæ, nec cum flagrantibus horis
 Æthere stat medio: quid enim fulgentia late
 Perpetuis auri radiis et jaspide fulvo
 Atria, nativasque faces jaculante pyropo
 Cynthius immisso nequicquam lumine lustret?

L

Regi-

Regina in mediis magnæ penetralibus Aulæ,
 Aurea tota, sedet solio sublimis in aureo,
 Diffundens radiantem omni de corpore flammam:
 Qualis erit species, solido si cudat ab auro
 Intonsi statuam Phœbi Vulcanus, et ora
 Flammigeris cingat radiis, et in igne repostæ
 Educat subito candentis pondera massæ.

Hæc est illa, cui famulatur maximus orbis,
 Diva potens rerum, domitrixque Pecunia sati,
 Telluris magnæ Plutique sacerrima proles.
 Cujus adorati petierunt sæpe Tyranni
 Fœdera, sæpe suas spes damnare repulsi,
 Ex quo Pellæi juvenis temerarius ardor
 (Credere si fas est, nec fallit cana vetustas,)
 Magnanimæ tentavit heræ violare pudorem.
 Tempore nam ex illo tacitis nova regna sub antris
 Instituit, petiitque piæ penetralia Matris:
 Tergeminamque domum munimine clausit ahenis:
 Septa procul labyrinthearum ambage viarum.

Prima quidem teritur concursu semita denso,
 Virque viro, pede pes urgetur, et omnis eodem
 Turba ruit properans, Juvenumque Senumque,
 Virumque.

Antra sonant plausu gradientum, dura gemiscit
 Et subsidit humus; repetito faucia passu.
 Non tam multa solo bifidis vestigia punctis
 Servat arenoso, ditis quæ mille coloni
 Lætæ greges via balantes in pascua mittit
 Sole novo, et totidem saturos in ovilia cogit,
 Cum super Hesperiam lux inclinata recumbit
 At postquam in tenebras ventum est, et in aspera
 faxa,

Implicitasque vias; hæret mentisque speique
 Orba cohors: pars magna retro indignata refertur:
 Pars magnis enixa animis obdurat, iterque
 Rumpit anhela, urgens contra Fatumque Deosque:
 Mox

Mox defecta malis nigro tabescit in antro
 Emoriens, et congestis iter obstruit arctum
 Corporibus: pauci nati melioribus auris
 Optatos tetigere locos, Aulaque recepti
 Ad lumen stupuere novum, clausique tenebris
 Tam longis oculi vix admiscere nitorem
 Insolitum, ingentem, late efflagrante metallo:
 Vsq̃ue adeo ut multis nebula lux illa perenni
 Obruerit fractos jucundi luminis orbes;
 Heu frustra ignaris manibus gemmas, ebur, ostrum,
 Auratumque solum dubio pede tentaturus,
 Nec formosa Deæ visuris ora serenæ.

Ante fores opus ex auro memorabile sculptum est,
 Auro opus immixtum fulvo, viridique smaragdo
 Aurea dimidia fulgente extantia parte
 Signa, at planities viridi exæquata smaragdo est:
 Ignoræ posuere manus. Sedet ordine primo
 Alma parens, aperitque sinum pulcherrima Tellus
 Sylvisque, fluviisque, et floribus interpiçtum,
 Dives opum Cereris, gemmarum dives Jacchi,
 Dives et Hesperidum sylvis, passimque coruscis
 Incustodita pendentibus arbore pomis.
 Nec non et fulvo demonstrans vimine ramum
 Infernæ Junonis opes, quæ Troius heros
 Dana ferens Hecatæ, Manes penetravit ad imos:
 Liberaque ad Superos iterum vestigia vertit.

Tellurem magno circumsonat æquore Nereus,
 Et centum liquidæ Nereo genitore Soteres.
 Hæ caput attollunt, hæ mergunt gurgite cano,
 Pars stringunt madidos adverso sole capillos,
 Pars ducunt choreas, et candida brachia quassant
 In numerum, candent fulvis vada cæcula spumis.
 Omnibus at longe vasti de finibus orbis,
 Turbato maris in fluctus Aquilonibus actis
 Flumina labuntur, pellucidior metallo:
 Ante alios liquido Pætolus Lydius igne

Fulminat, ignito Tagus effervescit, et Hermus
 Gurgite, non raris distincti flumen arenis:
 Sed puro, per culta auro splendentia fusi.
 Non aliter, quam cum fulvos Æthnæa per antra
 Mulsiber effudit rivos fornace reclusa,
 Cum nova sollicito properaret tela Tonanti,
 Vasta Gigantæos disturbatura labores.

Stat juxta fulgens auro Berecynthius Heros,
 Auriculis asini nondum insignitus acutis:
 Qualis erat, manibus cum se tentaverat ipsum
 Aurificis, donumque Dei damnasset iniquum,
 Inclusus, nimium proprio, jam totus in auro.
 Ille tamen quondam, sacro se in flumine versans,
 Diluit auctoris damnosum munere lucrum.
 At manus artificis tali modo sculpsit in auro
 Docta Midam, nullis quod aquis mollescat, ut illic
 Æternum stolidus spectetur imagine digna.
 Stat quoque nunc oculis etiam formidine plenis,
 Vix bene sopitum credens recubare draconem,
 Vellere Phryxæo rutilans Pagasæus Iason.

Tertius hic etiam, sed longe clarior, adstat
 Nubila qui rapidis perfringit hiantia flammis,
 Attonitas terrens animas reboante tonitru:
 Longe illi modo fulmen abest, regalia longe
 Sceptra jacent, vultusque dei, nec credere posses
 Esse Jovem, credi ni vellent omnia vates:
 Imperiumque suum nullis includere metis
 Monstrosus didicisset Amor: cadit æthere ab alto
 Juppiter, indomito mentem liquefactus ab æstu:
 Perque vias intentatas, auroque parentem
 Custodesque auro fallens, auroque puellam,
 In gremium Danaës flavo descendit in imbre:
 Et mollem Dominæ instillat lascivus amorem.

Hæc, ubi regificis celebrat solennia ludis,
 Præfigit tria signa suis Regina triumphis.

Illam autem tollentem animos, atq; alta tuentem,
 Au-

Aulsi in medio, et sceptrum regale moventem
 Circumstant variæ dextra lævaque figuræ:
 Diverforum gens operum: mirabile visu.
 Hinc furibunda quatit rigidam Bellona bipennem
 Avestis dives spoliis, et Martius horror
 Per fera castra fremit, captæque sit urbis imago.
 Arma, tubæ, lituique sonant, et tympana rauca,
 Tinnituque fragor densus misceatur acuto.

At parte ex alia, nitido placidissima vultu
 Pax sedet, aureolum spicis evincta capillum,
 Palladiaque gerens felicem ex arbore ramum.
 E gremio Bacchique liquor, variique coloris
 Poma fluunt, Cererisque fluunt uberrima dona:
 Omnia quæ, postquam terram tetigere potentem,
 (Admiranda cano) croceum durantur in aurum.

Fortuna ante alios magnum sibi vendicat illic
 Imperium, regnique tenet communia sceptræ:
 Instabilemque globum gemmis ornavit, et auro:
 Proximaque accubuit Dominæ, quam Gratia cir-
 cum,

Ventosusque Favor, fallax et Opinio vulgi,
 Elatisque superciliis, vultuque tument
 Incedens, cælumque oculis et inania captans,
 Ducit inauratam vesana Superbia pompam:
 Læta opibus, formaque, et adulatrice caterva.

Fortunam contra posita est, et lumine claro
 Aspicit indignantem, et despicit æmula Virtus:
 Ingenium solers, indefessique Labores
 Assistunt, celebri quos ordine mille sequuntur,
 Artes, humanæ solatia dulcia vitæ.

Proxima, septa satellitio Regumque Ducumque,
 Stat pia Religio, cultus pertæsa priores,
 Barbamque, tritamque togam, lacerasque lacernas,
 Et peram, et Cynicæ gentis monumenta bacillum:
 Pro quibus excultos amplexa est mitra capillos,
 Mitra micans auro, pellucidulisque lapillis.

L 3

Et

Et picturatis collo jacer insula filis:
Demissa ex humeris, pectusque, et brachia, et imos
Palla premit talos auro gravis intertexto.

Hic Leges etiam sanctæ, et veneranda Senatus
Decreti antiqui, (quis credere posset et illud?)
Ante pedes Dominae flexa cervice recumbunt:
Proque levi magnæ nutu Restrictis, in omnes
Vertunt se facies, et lusu Protea vincunt
Mirifico, ridente Dea, et tollente cachinnos
Contemptrice sacri Juris Legumque Rapina:
Effera quæ læva princeps in parte refedit,
Auratum chlamydem nigro perfusa cruore.
Hic Furta, Insidiæque latent, Fraudesque, Dolique,
Squallida Avaritiæ circum præcordia Matris.
Omnibus his nigra caput est in nube sepultum,
Scilicet ut celent vulpini dedecus oris,
Exiguos oculos, rostrique petacis acumen.
Nec procul hinc, tabulis loculoque onerata tumentis,
Aurivoros impellit equos, curruque volucris
Præcipitata, rapit celeres Vîura calendas.
Nec Libitina suos non hic quoque repperit usus,
Attollitque rogos, et testamenta resignat.

At circum auratasque trabes, aurataque tecta,
Aureaque insomnes circum laquearia Curæ
Stridentes agitant pennas, examine longo.
Qualiter, ut fama est, Stygiæ per inania ripæ
Palantes volitant animæ, quas aspera fata,
Indeplorato sparsis in funere membris,
Sedibus excludere suis, et honore sepulchri.

Nec minus interea Risus, Lususque, Jocique,
Dulcesque Illecebræ, lactantes nuda papillas,
Nuda genu, Cyprioque madens a rore Voluptas,
Porticibus currunt longis: Juvenumque puellis
Mixta ruit series, et mutua gaudia jungunt.
Ipsa suis Cytheræa præest pulcherrima sacris,
Et Puer arcitenens operosa ludit in aula,

Sæpe

Sæpe choros juvenum tæda petulante laceffens,
 Sæpe puellarum succendens pectora flammis.
 Spicula quin etiam dominam molitus in ipsam est
 Sæpe proterva ferox, et in auro condidit aurum.
 Hac tamen in sola fertur damnasse caducos
 Sæpe Puer plorans arcus, obrusaque fregit
 Tela genu, illisitque solo, pedibusque tenellis.
 Calcavit, frustra que Venus solata dolentem est.
 Nam proprio, mirum, Regina indulget amor:
 Ac facies Juvenum pictas exosa, seniles
 Diligit amplexus, et frigida basia caprat
 Vincitorum podagra lapidosum corpus, et ævi
 Emeni longis ambagibus incurvorum:
 Fessa quibus proho subnitens vita bacillo,
 Ultima declivis tetigit confinia metæ:
 Pulsa procul thalamis mœret formosa juvenus,
 Purpureas signata genas lanugine prima.
 Non illos madidi myrtha redolente capilli,
 Lucida non tereti distincta monilia collo,
 Ebria non Tyrio commendat murice palla,
 Tinnulaque arguto resonantia pollice fila
 Phœbæ cytharæ, cantusque, et docta choræis
 Tibia saltandis, et melle fluentia verba.
 Si tamen est horum quenquam dignata cubili
 Diva suo, felicem illum super omnia, felix
 Si tamen esse cupit, natura que mitis in illo est:
 Illi Diva potens secreta e sede revulsum
 Ignoratum donat argenti pondus, et auri,
 Exemptum curis, purum, et sine labe metallum:
 Quod recreet mœstos animos, et turbida mentis
 Nubila discutiat, et proclinata Juventæ
 Tempora florentis longos extendat in annos:
 Vnde Favor surgatque hominum, surgatq, Deorum,
 Et læti Juvenis felicia facta sequatur
 Gratia multa comes, cumque altis Fama Triumphis,
 At vero, numero ex omni, quem maxima servant

Attria, conspicitur vates vix unus, et alter:
 Atque illi longe prius abjecere poëtæ
 Squallentem vafri faciem, crinesque tiara
 Laurigeros, vel Puniceo texere galero:
 Mentitaque Deam taciti sub imagine fallunt.
 O, vatum gens infelix, frustra profani
 Contemptrix populi, frustra nutrita sub antris
 Pieriis, frustra choreis admissa Dearum,
 Lucorum roseis in vallibus antiquorum,
 Si vobis infesta manet Dea maxima, cujus
 Concussus sceptro terræ tremit orbis et omnis
 Regia turbatæ mugit procul Amphitrites.

Ipse ego, roriferæ per blanda silentia noctis,
 Ductus in illustrem longis anfractibus Aulam,
 Aut vidi, aut vidisse Deam per somnia rebar,
 Mox avidis tentabam oculis in imagine blanda
 Hærare, et, si somnus erat, vaga numina somni
 Orabam, volucres alio ne verteret alas:
 Neve quis, optabam, me compellaret amicus
 Sopitum, strepituve pedum turbaret iniquo.
 Omnia conabar frustra: vix viderat illic,
 Et tactum ramo jussit discedere vatem
 Regina, imperioque minas adjecit, et iram.
 Nec mora, cum Domina, cum cunctis Regia gemmis
 Cumque satellitio, cum pondere divitis auri,
 Par levibus fumis, tenues evasit in auras,
 Noctisque ante oculos facies inamœna remansit.

EXPOSTVLATIO CVM NEPTVNO

In diluvio quod in Patria contigit

anno 1530.

STLVA II.

SALSIPO TENS magni frater Neptune Tonantis,
 Vndivagos late campos, et livida regna

Qui

Qui data forte tenes, vitrea dominator in aula,
 Quid tantum Pater alme paras? an secula Pyrrhæ, et
 Deucalionæas iterum expectabimus undas?

Et quærendus erit vacuæ novus incolæ terræ?
 Proh scelus: obruitur tumido Zelandia ponto,
 Amplaque fertilibus spoliatur Flandria terris,
 Hollandosque premunt nihilo leviora colonos.
 Aggeribus spes nulla manet, prostermitur undis
 Dives opum tellus malefidis credita glebis,
 Tecta, domus, et mixta suis armenta colonis,
 Cumque pecus pastore fluit, cum pignore mater.
 Atque aliquis, quem fors fugientem exemitaquæ vi
 Servatum truculenta fami, vel ab arbore cella,
 Monte vel aërio spectat seu conjugis ora
 Pallida, seu natos, seu si quid charius illis,
 Sub pedibus fluitare suis, moriturque videndo.
 Jamque stat æqua mari tellus discrimine nullo,
 Apparentque vago turres in gurgite passim,
 Quas velut ignotas formidat navita cautes,
 Quasque colunt pisces, Veneris procul alite pussa,
 Et quæ quadrupedemque equitem, celeremque per
 arvum

Sunt loca passa rotam fluitantibus invia nautis,
 Ferre ratem discunt, et vela patentia ventis:
 Quaque stetit crescens nuper felicibus arvis.
 Ardua nunc illac loca per natalia quercus
 It, voluctique secat, non sic sibi cognita, cursu.

Sicne, pater Neptune, decet? sicne ira Deorum
 Sollicitat quoque sæva animos? quæ causa furoris?
 Fare, quid innocuam potuisti mergere gentem:
 An ne tuos toties mortales, visere fines
 Non pateris? spolioque maris ditescere vasti?
 Inque tibi cessum fatali forte tridentem
 Pridem terrestres jus usurpare Tyrannos?
 At poteras pelago merita nece perdere nantes,
 Mortalesque semel regno prohibere liquenti.

L 5

Quid

Quid miseri meruere viri, qui vomere terras
 Exercent patrias, infames crimine nullo?
 Imperio ut violente tuo furibundus aquai
 Imperus incautos vita spoliaret, et agris?
 Aut spoliaret agris, vitamque relinqueret ægram
 Per lachrymas et per suspiria traducendam?
 Quos mihi nunc videor nequicquam multa querentes

Cernere, et heu! surdo jactantes talia Ponto:
 O, nimium felicem illum, quicumque colonus
 Cum pecore, atque casa, durique laboribus ævi
 Piscibus esca natat, liquido bene funere merfus:
 Longa nec annosæ timet infortunia vitæ.
 Nos patriis exuti opibus, rerum omnium egeni,
 Ignora exilia et longinquas quærere sedes,
 Vesanamque famem cogemur ferre. Sed anne
 Omnibus ereptis, diræ violentia Sortis
 Eripuit quoque posse mori? moriamur: et ultro
 Præcipites animas pelago jactemus avaro.

O varios hominum casus! o cæca futuri
 Pectora! quos modo florentes, opibusque superbos
 Viderat exoriens, prostratos vidit Apollo
 Oceano tincturus equos: Nunc ire, secundis
 Fidite, mortales, rebus, Sortique rotanti.
 Non potuit quisquam de tot, quos munere pavit,
 Vasta suo Tellus, nunquam prece, thure, vel auro
 Sic sibi devinctos animos habuisse Deorum,
 Ut sibi venturam promittere quiverit horam.

*In vicissitudinem rerum, instabilemque
 Fortunam.*

STLV A III.

OMNIBVS horis
 Nemo beatus.

Lubri-

Lubrica Sors est,
Nescia certa
Sede morari:
Cum stat in imo,
Tendit in alrum:
Cum stat in alto,
Tendit ad imum.
Phœbe, remotas
Pronus in undas
Vides, et idem
Tramite fucto
Aurea notum
Plaustra retorques
Gratus ad ortum:
Per te ubi lætis
Candida terris
Reddita lux est,
Proxima furvis
Torva tenebris
Nox manet ægrum
Scilicet orbem:
Quæ simul atque
Ingruit, uno
Cuncta colore
Turbida miscens,
Aëra, sylvas,
Flumina, ripas,
Prædia, colles.
Jam meditarur,
Ferre soporis
Lumina terris,
Vecta coruscis
Nuncia Phœbi Au-
Rora quadrigis.
Bruma ubi nigris
Horrida ventis

L. 6

Abstu-

Abstulit omnes
Vndique flores,
Abstulit agris
Gramina calvis,
Misit iniquas
Dira pruinas,
Reddidit altis
Montibus æquas
Grandine valles,
Et glaciale
Marmore textit
Frigida pontum,
Dulce redit Ver,
Et redit Æstas
Tincta virentes
Rore capillos;
Cincta caducis
Tempora spicis:
Restituitque
Flamine molli
Gramina campis,
Et spoliatis
Reddere gaudet
Tegmina sylvis:
Sedula pictos
Ornat apricis
Floribus hortos:
Scilicet ut sit
Quod fera rursus
Perdere possit
Bruma revertens.
Cum Zephyri flant,
Cumque sereno
Turbida movit
Nubila cœlo
Clarus Apollo:

Jam

Jam Boreas, jam
 Jamque protervus
 Auster, Orionque
 Imminet udus.
 Perpetuum nil.
 Cuncta recurrunt
 Ordine certo:
 Gaudia luctus
 Occupat amens;
 Seque superbis
 Funera miscent
 Sæva triumphis.

ECHO.

STLV A I V.

Colloquuntur VIATOR et ECHO.

O, quæ Diva cavos colis recessus,
 Silvarumque regis domos opacas,
 Tu quæ de reliquis Deabus una
 Quas frondesque juvant, juvantque fontes,
 Audiris toties, videre nunquam:
 Dic, quæ finis erit meo calori,
 Imas qui mihi devorat medullas?
 Vt formosa tuas voravit olim
 Superbo e Pueri decentis ore,
 In flatum revoluta cum jaceres
 Languens umbra, superstitemque sola
 Vitam voce brevis teneret aura.
 Dic: nam forte libet meas querelas
 Audire, et veteres novare curas.
 Dic, oro, poterit quid impotenti
 Seros ponere limites amor?
ECHO. Mori. **VIAT.** DI meliora, siene nobis
 Ad canos igitur dies manebunt,

L 7

Et

Et canos quoque non dies relinquent
Singultus, lachrymæ, gravesque voces?

Aut mox abjicienda prima vita est?

ECHO. Ita est. VIAT. At licet ire perque gentes,
Perque undas, ubi nulla me sequatur
Sublati ex oculis Amoris ala.

Non illic Dominæ procul relictæ
Mentem sideræ faces perurent.

ECHO. Vrent. VIAT. Non roseum os, genæque
tangant,

ECHO. Argent. VIAT. Sed dolor hic levis, brevisque,
Fomento cito destitutus omni
Sese conficiet, negante vel te.

ECHO. Ante vel te. VIAT. Adeo ne amarum
amare est?

ECHO. Mare est. VIAT. Heu mihi, quicquid est
malorum

Admittit medicas amatque zuras,

Nulla solus amor levatur arte,

Non cantu perit, aut perit venenis, —

Spernit consilium fidele, spernit

Quicquid mens bene suada prodit. ECHO. Odit.

VIAT. O, ne, ne mihi talium dolorum

Sensus ter misero superfit ultus.

Quam mallem media stupere sylva,

Duræ cortice membra tectus orni,

Qua Caurus mihi, qua protervus Anser

Nequidquam, Boreasque spiritalis

Hinc illinc quatiantque vellicentque

Amoto querulas dolore frondes:

Aut tecum in liquidas abire voces:

Per silvasque volare, perque valles.

Saltem læta sonare tunc subinde

Possẽm, cum facili fruens amore.

Felices caneret viator ignes.

Nec semper grave diceremus, heu! ECHO. Heu!

Epi-

Epithalamium lascivum.

STLVA V.

HORA suavicula, et voluptuosa,
 Hora blanditiis, lepore, risu,
 Hora deliciis, jocis, susurris,
 Hora suaviolis, parique magnis
 Cum Diis et Jove transgenda sorte;
 Hora, qua poterat beatiorē
 Nec Gnidi Dea sancta polliceri;
 Nec qui cum pharetra pererrat orbem,
 Curis gaudia delicata miscens,
 Penna splendidus aurea Cupido;
 Magni pronuba nec Soror Tonantis;
 Nec qui floridulas Hymen puellas
 Raptas e gremio tenace matrum
 Involvit cupidis viri lacertis.
 Rupis incola floriger canoræ,
 Adveſta eſt, ſerie rotante cœli,
 O felix juvenis, puella felix!

Felix ſponſe, cui cupita flamma
 Jam nunc in geminis quieſcet ulnis,
 Puella ætherea beata forma,
 Qualem magna Venus, velitque Juno,
 Et quæ caſſide Martia refulget
 Sancto vertice procreata Pallas,
 Si junctæ ſtatuant adire valles
 Umbroſas iterum virentis Idæ,
 Qua ſpectanda vel hæc, vel hæc, vel illa
 Quovis judicio ſuperba malum
 Victrix aureolum reportet aſtris.
 O, felix juvenis, puella felix!

Felix ſponſa, cui cupirus ardor
 Affuſus modo lectulo in beato,
 Stringet colla tenacibus lacertis,
 Inſigni juvenis venuſtus ore,

Mſis.

Istis qui roseis tuis labellis,
 Istis qui niveis tuis papillis,
 Isto qui rutilante crine tactus,
 Isto lumine qui loquace victus,
 Jampridem tacito voratur igni,
 Lentumque increpat usque et usque Solem,
 Tardamque invoccat usque et usque Lunam.
 O, felix juvenis, puella felix!

Votis, fervide sponse, parce votis,
 Et suspiria mitte, mitte questus,
 Tempus accelerat suave: mitis
 Exaudit gemitus Venus suorum:
 Condit Cynthus ora, condit ora,
 Seque gurgite perluens Ibero
 Cedit noctivagæ locum Sorori.
 Et, quo gravior haud relucet ignis
 Conjunctis animis amore dulci,
 Producit caput, emicatque cœlo
 Ductor Hesperus aureæ catervæ.
 O, felix juvenis, puella felix!

Jam Virgo thalamum subibit, unde
 Ne virgo redeat, marite, cura.
 Jam virgo niveis locata fulcris
 Adventum cupiet tuum, tremetque,
 Perfusa ingenuo rubore malas.
 Forsan et lachrymis genæ madebunt,
 Et suspiria fundet, et querelas:
 At tu nil remoratus, et querelas,
 Et suspiria, lachrymasque tolles,
 Abstergens oculos tuo ore, dulce
 Murmur pro querimoniis reponens.
 O, felix juvenis, puella felix!

Ergo, membra ubi virginis decoræ
 Felix candida lectulus fovebit,
 Membra languidulo parata somno,
 Et molli quoque te toto locatum,

Supra

Supra purpureos beata reges,
 Supra constituet Jovem Dione;
 Mox te blandidicis parare rixis,
 Mox te molliculis parare pugnīs,
 Motus occipies calore iusto:
 Belli prospera signa non cruenti
 Figens mille protervus hic et illic,
 Collo basia multa, multa malis,
 Labris basia plura, plura ocellis:
 Repugnabit, et improbum vocabit,
 Et dicet: Satis est, tremente voce,
 Arcebitque manu proterva labra,
 Propelletque manu manum protervam.
 O, noctem ter, et amplius beatam!

Pugnet strenua: pugnet illa, pasci
 Pugnando teneri volunt Amores.
 Pugnando tibi duplicatus ardor
 Vires sufficiet novas in arma;
 Tunc per candida colla, tunc per illud,
 Quod certat ebori nitore, pectus,
 Nunc per crura tenella, perque ventrem,
 Et quæ proxima sunt et huic et illis,
 Saltu volve agili manum falacem:
 Et tot millia junge basiorum,
 Quot cœlum rutilos tenebit ignes.
 O, noctem quater et quater beatam!

Nec desint tibi blandulæque voces,
 Et quæcunque juvant perita verba,
 Nec cum murmure sibili suaves,
 Quales dant Zephyro sonante blandum
 Frondes; quale columba, quale cygnus
 Annosus morientē spirat ore:
 Donec victa potentibus sagittis,
 Et cœco Pueri volantis igne,
 Paulatim minus et minus severa,
 Ponet purpureum toro pudorem,

Col-

Collum in brachia nexuosa dedens,
 Collo brachia nexuosa stringens.
 O, noctem quater, o quater beatam!

Tunc, tunc oscula delicata fumes,
 Nullis contemerata quæ rapinis
 Hærebunt vario morata nexu.
 Tunc lusus similes, paresque virgo
 Reddet delicias, et os hiulcum
 Jampridem patulo licenter ori
 Committens, animæ libidinoso
 Fragrantis cupidum beabit haustu.
 Mox lusu quoque molliore ludens,
 Dicet blanditias suaviore,
 Emitteret digitos licentiores,
 Finget nequitiam falaciorem.
 O, noctem nimis et nimis beatam!

Tunc arma expedienda, tunc ad arma
 Et Venus vocat, et vocat Cupido:
 Tunc in vulnera grata proruendum.
 Huc, illuc agilis feratur hasta,
 Quam crebro furibunda verset ictu
 Non Martis soror, ast amica Martis
 Semper læta novo cruore Cypris.
 Nec quies lateri laborioso
 Detur, mobilibus nec ulla coxis:
 Donec deficiente voce anhela,
 Donec deficientibus medullis,
 Membris languidulis, madens uterque
 Sudabit varii liquoris undas.
 O noctem nimis, o nimis beatam!

Sudate ut libet, et diesque longas,
 Noctesque exigite impotente lusu:
 Et brevi date liberosque dulces,
 Et longo ordine blandulos nepotes,
 Quæ vobis senii minuta turba
 Olim sollicitos levabit annos,

Arce-

Arcebit querulos toro dolores,
 Languentum tremulos fovebit artus,
 Componet tumulto pios parentes.
 O felix juvenis, puella felix!

ORPHEVS, ECLOGA.

STLVA VI.

ORPHEA Threicium Lycidas, patrem Orphea
 vaturn,

Amissa viduum bis conjuge, sola per antra
 Mœrentem, vocesque trahentem pectore ab imo
 Ferales, et fracta gravi nemora avia questu
 Infelix cecinit desertis Pastor ab antris,
 Formosi pecoris, lanæque obliurus, et herbæ
 Surgentis vario per mollia prata colore,
 Et canis, et multræ, sed non obliurus amorum,
 Quos illa, placidis assueto semper in agris
 Nympharum cupidis amplexibus indulgere,
 Moverat, heu! glaucisque oculis flavoque capillo,
 Astuque fastuque valens urbana Neæra,
 Intactam Veneris præcellens alba columbam,
 Et canum Veneris florem, gelidæque Pyrenes
 Vicinas candore nives et frigore vincens,
 Et cannis Pueri et magno male digna furore.
 Illum deserti montes, et frigida saxa,
 Montibus et qui desertis gelidisque feroces
 In saxis stabulant urfi, gemuere gementem,
 Gerulæque procul suspiravere leænæ,
 Votaque nutarunt intonsæ ad carmina quercus,
 Annosæ quercus, et luctiferæ cupressi
 Lugentem circumstabant: ast optima mater
 Ad tristes excita modos, stupuitque sonantem
 Calliope, dixitque, Meis num forsitan istis
 Natus inest sylvis? et bis remeare sub auras
 Evaluit? Ditemque novo modulamine vicit?
 Tergeminique canis compescuit ora canendo

En

En iterum? nec plura, ruens petit oscula falsi
 Infelix nati: mox spe dejecta, sūave
 Erubuit: tamen et vero se junxit, et una
 Divinam citharam digitis tentavit eburnis,
 Mœstaque suffecit lachrymas, et verba canenti.

Ergo, cum fugeres juvenem, castissima conjux,
 Vesanus virusque invito afflarat ab ore
 Tabificus serpens, non sufficebat ad Orcum
 Ire semel? vitamque tuis exolvere fati
 Innocuam? aut lachrymas impendi in funere parcas
 Chara tuo? nisi te, nisi te, charissima conjux,
 Ipse retorquerem sub iniqui jura Tyranni?
 Lethiferis demens oculis luctumque pararem
 Ipse alium sine fine mihi? me mitior anguis
 Ille fuit, diri tantum malus ultor amoris
 Exeptam celerī te reddidit ille marito:
 Ipse ego te mihi te rapui, tu flebilis inter
 Excidis amplexus: damnosaque lumina longe
 Rapta fugis: quo dulcis abis? jam te negat ipse
 Portitor illachrymans iterum transmittere cymba.
 Rex Erebi dolet ipse, dolet regina profundi
 Commiserans, legesque infracti Conjugis odit:
 Quæque meo primum concussæ pectora cantu,
 Ardentes oculis tenui sparsere liquore,
 Eumenidum guttis majoribus ora gravantur.

Tu vero neque me damnas, neque fata remordent
 Te tua, nec velles nisi sic aspecta reverti:
 Tota sed in curas viduati conjugis acres
 Intendis luctus: me, me in suspiria, me me
 In lachrymas decet ire, nimamque efflare nocentem,
 Te nemo Elysium foveat, tibi mollior aura
 Consumat lachrymas: te nullo vulnere tardam
 Ad choreas Nymphæ vocitent, ducantque vagantem
 Securo per prata pede, qua nullus in herba
 Anguis odorata liventi sibilat ore.

Nos

Nos vitam in tenebris ægram luctuque trahamus,
Qua non ulla pedes humanos semita ducat.
Ad glaciale Hebrum, deserti in rupibus Hæmi,
Mecum undæ, mecum antra gemant: mea plectra
secutæ

Ornique piceæque floant, et largius aureas
Infami lachrymas diffundat ab arbore Myrrha.

Phoebe pater, si non falsos mihi narrat amores
Calliope, fume hanc citharam, mihi tensa remissa
Deficiunt ad fila manus: tu pollice luctum
Elice de fidibus, qualem Peneia Daphne
Cortice testa novo, trunco exaudivit ab imo,
Damnavitque suos nutanti vertice fastus:
Qualem, labenti super ingeminans Cyparisso,
Pro Puero ramis lugubribus inclinatus,
Oscula fixisti, liguo suprema dolenti:
Qualem effundebas funesti in crimina Disci,
Optima cum tellus, generoso foeta cruore,
Ad tua purpureum submitit basia florem,
Dilectum florem, pro dilecto Hyacyntho.

Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
Cur me tentantem Stygia vada vasta paludis
Non niger absorpsit violento vortice fluctus?
Cur me tam mites spectastis Erinnyes? et tu
Formidatarum custos ignave viarum,
Deposita triplicis jejuna gutturi ira,
Ad mea ludebas blanda vestigia cauda?
Vestrum erat hoc raptare caput, membrisque revulsis
Per Phlegethonteas audacem spargere flammam
Artificem: eluctatus in aëra spiritus isset,
Cumque umbra tenuis se confudisset amata
Eurydice, tutoque suos vidisset amores.

Heu! quis me cithara tam blandum fila movere,
Quis Deus edocuit tam molli carmine Ditem
Demulcere truem? serpenticomasque Sorores
Ad lachrymas urgere novas? tunc stridere raucum
Debe-

Debebant, domino non agnoscenda canoro
 Stamina, et in medio vox intercepta palato
 Succidere: heu! gravis arte mea mihi luctus inundat.

Mitis eras igitur, Pluto, ut crudelior esses?
 Fallacemque meo velares crimine culpam?
 At non te, Siculo nuper de littore curru
 Præpete cum fugeres, in dulcem vertere prædam
 Sollicitos oculos vetuisset conscia mater.

Heu! duras Fati leges! semperque caducas
 Spes hominum pugnante Deo! qui corda ferarum,
 Qui domui filices, proprios compescere motus
 Non valui, occultumque Deæ Cythereidos ignem.

Ergo pro chara suspiria anghela marita,
 Pallorem exsanguem, maciem, horroremque tremen-
 Et Furias comites inferna ab sede reduxi? Item,
 Nec potui curas Lethen sopire bibendo?

Abde coloratos auro, Pater, abde jugales
 Fluſtibus Herculeis; melius Nox apta dolori est.
 Redde coloratos telluri, redde jugales,
 Ecce mihi lachrymæ noctem fecere, dolorque,
 Turgidaque imbre diem prætexunt lumina denſo.

Sic tenerum in ſilvis mœret Philomela nepotem,
 Sic Soror in teſtis natum deplorat hirundo:
 Sic gemit arenti viduatus ab arbore turtur:
 Sic nondum lachrymis ſatiata Memnonis umbra
 Lutea perpetuo ſtillat Tithonia rore.

Euridice, miſeri Eurydice miſera uxor amantiſ,
 Me tecum, me debueras auferre ſub umbras
 Præcipitem, vitam nobis mors illa dediſſet:
 Ipſa Venus junctos vallem duxiſſet in illam,
 Qua ver perpetuis foecundat odoribus arva.
 Ipſe puer Veneris, ſammatam lampada quaſſans,
 Diſcuſſiſſet Amor nebulas Acherontis opaci.
 Nunc noctem ſimul inviſa cum luce dediſti
 Inuide dux Erebi: moriar tamen, en mihi laxiſ
 Genua labant nerviſ; exſanguis ſerpit in artuſ
 Pal-

Pallor, et haud multum (memini) distamus ab umbris,
 Mœsta per ignavam quas volvit cymba paludem,
 Squallida peioris nantes confinia ripæ.

Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
 Bis moriens tecum, Eurydice, bis per Styga traxit
 Hanc animam, tecumque manet pars maxima nostri:
 Corpus inane traho tenui vix mobile vento:
 Qualem Thessalicis immisto carmine succis
 Inspirant animam per frigida membra caducam
 Monstrifici vates: aut qualia luce carentum
 Instabili simulacra virum discurrere motu,
 Et tennes miscere sonos et inania vocum
 Murmura, solliciti per somnia vana videmus.

Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
 Eurydice, quo me fletu tua fata piare,
 Quoque jubes gemitu? quid me tolerare cruentum?
 Aspice cum scisso laniatas pectore vestes,
 Aspice cum tepido lachrymas certare cruore,
 En tibi damnamus tenebris hæc lumina cæcis,
 Æternumque patris jubar interdicimus illis,
 Purpureum jubar, et sub nocte natantia nigra
 Cogimus admissi lenta intorpescere pœna:
 En tibi quod nimio furiarum pectus amore
 Intempestivo rupit mea gaudia voto,
 Fœmineo nunquam posthac ardore calebit.
 Nulla tuum pellex premet importuna cubile
 Eurydice, nec primævos avertet amores
 Mollibus illecebris Ciconum nurus ulla meorum.

Plura quidem dicturus erat: vicina canenti
 Calliope vetuit, Lycidamque amplexa repressit.

Dialogus Lucianicus.

DORIDIS et GALATÆ.

Latino carmine redditus.

FORTE Deæ pelagi, ludentes littore curvo,
 Captabant radios, auree Phœbe tuos,

Hic

Hic Thetis, hic Melite, Spio, Panopeaque virgo,
 Cymodoce, Doris, et Galatea fuit;
 Cum Doris sic Galateam molliter ore
 Risit, et arguto strinxit amara ioco.

DORIS.

Scilicet, egregie tandem formosus amator.
 Contigit, o, felix jam Galatea, tibi!
 Nimirum, hic Siculus pastor, proh Nomina, qualis!
 Deperit, ut passim fertur, amore tui.

GALATEA.

Ne ride: quâs quâs tibi Dori videtur,
 Neptuno tamen est de genitore factus:
 Neptuno vitreis late qui præidet undis,
 Neptuno, a summo qui Jove prima tenetur.

DORIS.

Egregium vero, quod sit Neptunia proles.
 Esto, sit altifremi filius ille Jovis,
 Cum tam deformis sit, agrestis, et hispidus, et quod
 Omnibus est unum turpius, unoculus.
 An vero genus ad formam prodesse putabas?
 Hoc tibi deformis nomine pulcher erit.

GALATEA.

Imo, nec est deformis; et id quod dicis obesse,
 Hoc queat hoc formam nobilitare viri.
 Quippe quod agrestis, quod et hispidus, (hæc tua
 nam sunt

Crimina, sic libitum est hæc vocitare tibi)
 Haud deformat eum, verum mage Dori virile est.
 Crede, decet fortes hispida barba viros.
 Porro oculos media nitidus qui fronte relucet,
 Et quem Phœbæ lampadis instar habet,
 Ille etiam decet hunc, hoc cernit certius uno,
 Quam si vel duo, vel lumina mille forent.

DORIS.

Tu vero mihi jam, Galatea, videris habere hunc
 Non tibi amatorem, verum adamare magis:
 Vsq̃ue adeo laudas, et quæ contraria formæ
 Jam formosa uti sint atque decora jubes.

GALATEA.

Haud equidem hunc adamo: tam en ista insignia vestra
 Scommata, et insulsos haud queo ferre sales.
 Et plane invidia huc mera vos stimulare videtur,
 Quod vos non itidem ut me Polyphemus amat:
 Quodque gregem nuper celsa dum pascit in Ætna,
 Inter lanigeras conspiciendus oves,
 Nosque procul mixtim per littora picta vagantes
 Cernit, ubi pedibus prominet Ætna suis,
 Vestrum non ullam vel solum aspexit: at ipsa
 Visa viro cunctis pulchrior una fui.
 Meque proinde suo dignatus lumine solam est,
 Lumine sideras exsuperante faces.
 Hæc ea sunt, hæc sunt, quæ pectora nostra remor-
 dent:

Hic illi risus, illepidique joci:
 Namque hæc cuncta docent me vos præcellere forma,
 Meque magis dignam quam Polyphemus amet.

DORIS.

Scilicet invideam quod tu formosa videris
 Lusco? et pastori quod Galatea places?
 Quamquam aliud, quæso, potuit quidnam ille pro-
 bare,
 Præter candorem, lactea Diva, tuum?
 Ille placet, quod lac cibus est et caseus illi:
 Quod simile his, pulchrum protinus iste putat,
 Tu vero cupis ipsa tuam si noscere formam,
 Nec tibi iudicio stulta placere malo,
 Pendenti e scopulo, si quando silentibus Austris
 Pellucens placidis unda jacebit aquis,
 M Tamet

Temet contemplare, precor; dabit unda colorem
 Consimilem facti, consimilemque nivi.
 Atqui nulla quidem facies candore probatur,
 Candida purpureis sit nisi tincta notis.

GALATEA.

Atqui ego nacta tamen, quantumvis candida, qualem
 Doris amatorem vellet habere sibi.
 Nullaque de vobis quam vel miretur agaso est,
 Vel pastor, vel quam portitor ullus amet.
 Atque alia ut taceam, cantat Polyphemus, in omni
 Et calami, et citharæ, doctus et arte lyræ.

DORIS.

Mitte hæc, Diva precor; cantantem audivimus, in te
 Pruriret nuper cum malefanus amans.
 Verum, o sancta Venus, rursus in certamine Phœ-
 bum
 Excire¹ obstreperus Marsia visus erat.
 Quin ter credideram sylvis audire rudentem
 Vicinis asinum, ter Polyphemus erat.
 Ipsiusque lyræ corpus jurare volebam
 Cervinum, nudis ossibus esse caput.
 Cornua nam exstabant cubiti de more recurvi:
 Quis putet hic hominem? quis putet esse lyram?
 Tum vero, inductis fidibus, speciosus amator,
 Nec jungens finui barbâra monstra lyræ,
 Nescio quid tandem durum et stridebat agreste,
 Observant partes dum lyra voxque suas:
 Sic uti non fuerit de cunctis ulla Deabus,
 Quæ posset risus aut cohibere jocos,
 Quid, quod et ipsa quidem non est dignata boanti.
 Respondere Echo, garrula Nympha licet:
 Credo, Deam puduit si forte audita fuisset
 Reddere stridentes ridiculosque sonos.
 Quin ulnis urlæ catulum formosus amator
 Gestabat, lusus, deliciasque suas,

Hic

Hirtus erat totus, quo, credo, gratior illi,
Quod similis setis et feritate fuit.

Quæ tibi non istum talem, Galatea, maritum
Invideat: quæve hunc non velit esse suum?

GALATEA,

Ergo tuum nobis sit qui formosior, eia,
Monstra, et qui melius voce lyraque canat.

DORIS.

Nullum habeo, fateor, nec eo me nomine jacto,
Ac si sim multis sollicitata viris,
At vero talem, qualis Polyphemus, amantem,
Totus qui saniem, totus ut hircus, olet,
Quique infelices funesta ad littora pulsos
Devorat, hunc habeas, hunc adamesque tibi.

Talia sunt, Nymphas retulit quæ fama marinas
Multa per alternas dicta dedisse vices.

Quid jam, quid cæcum non posse putemus Amorem?
Te quoque formosum si, Polypheme, facit?

Dialogus

POLYPHEMI et NEPTUNI.

Partim ex Homero, partim ex Luciano desumptus.

ORBATVS charo Polyphemus lumine quondam
Dum cuncta in tenebras sentit absque nigras,
Littus, oves, fesse, montem, mare, denique flammæ,
Ipsaque lucisui plaustra cerusca Dei,
Flebilis obscura titubans errabat in Ætæa,
Incusans homines, sidera, fæta, deos,
Annosam tandem pinum tellure revellit,
Ad mare vicinum quæ ducit tantas iter.

Jamque propinquat, et id madido pede denique
sentit,

Mox oculum liquidis sanguine purgat aquis:
Murmura Neptunus cum forte in fluctibus imis

Audit, et moto protulit ante caput.

At vero Natum extincto dum lumine cernit,

Exclamans Genitor littora dira petit:

Protinus agnoscens Polyphemus voce parentem,

Sic sua cum gemitu tristia fata refert.

POLYPHEMVS.

O mihi nequicquam Pater, o mihi sæpe vocate,

Hospite ab infando quæ modo damna tuli?

Qui mihi fallacis propinans munera Bachi,

Præripuit sensus præripuitque pedes:

Donec in obscuris posita cervice cavernis

Prostratus, somno languida membra dedi.

Hic me crudelis vina inter iniqua sepultum

Furtim adit, atque oculum, heu! veste mihi tere-
brat.

NEPTVNVS.

Quis vero, tales potuit qui sumere poenas,

Quisve ausus tantum est, heu! Polypheme nefas?

POLYPHEMVS.

Esse sibi nomen, Nemo, mihi dicere prius:

Ast ubi cæruleas nave secabat aquas,

Jamque procul nostris fertur securus ab oris,

Et nullos arcus, spicula nulla timet.

Tum demum insulcans, ter se jactavit Ulysses,

Et dedit hæc nostris ultima dicta malis:

Siccine debueras socios, o perfide Cyclops,

Dentibus imbellis dilacerasse viri?

Si neque nos, neque mortales, scelerate, timebas,

Debas superos at metuisse Deos.

Debe-

Debebas metuiffe Jovem, qui cuncta videbat,
 Præfens hospitis quæ favet usque fuis.
 Ergo tibi fluidi putrefcet luminis orbis,
 Et fiet corvis forfitan efca nigris.
 Sic meruit lufiffe Jovem Neptunie, nunc i,
 Crede tuum quidquam præ Jove poffe patrem.
 Talia dum jactat magno temerarius aufu,
 Improperatque eadem non femel ille mihi,
 Ira fubit mentem, partemque cacuminis alti
 Avello, extremis ultima tela malis:
 Et cum te genitor fupplex in vota vocaffem,
 Ut regeres ventis pondera miffa tuis,
 Ad fonitum vocis corpusque et brachia torquens,
 Mandavi rapidis faxea tela Notis:
 Arrectusque diu ftabam, poft tempora longa
 Cum dedit ingentem gleba relapfa fonum:
 Et quantum audire e trepidorum voce licebat,
 Navem fub tumidas pondus agebat aquas.

NEPTVNVVS.

Jam fcio, quem dicas: nimirum Ithacefius ille eft,
 Qui modo ab Iliaca navigat urbe domum,
 Sed quinam potuit, quinam hoc eft aufus Ulyffes?
 Jam pridem timidum quem mihi fama refert?

POLIPHEMVS.

Jam faturis ovibus, viridantia præta relinquens,
 Ducebam niveum poft mea terga gregem,
 Morve meoque ibam nota, ehoe! pronus in antra,
 Confcia tam miferi non prius antra mali:
 Cum fubito apparet multorum turba virorum,
 Quid? nifi divitiis infidiata cæcis?
 Hic ego mox aditum, ne quisquam evadere poffet,
 Claudebam, tacita gaudia mente fovens:
 Namque mihi tales olim fervatur in ufus
 Maxima, non ullis pota movenda viris.

Inde ornum flammis duram crepitantibus urbo,
 Ætna revertenti quam mihi forse dabat.
 Tum verò metuens, tentati et conscia furti
 Visa sibi est latebras quærere turba nocens.
 Corripui quosdam: nam quid ni? nempe latrones,
 Et data sunt stomacho corpora pauca meo:
 Quique sibi nostras prædam Neptune futuras
 Crediderant pecudes, præda fuere mihi.
 Protinus hic, seu nemo fuit, seu dirus Ulysses,
 Cœpit versutos mente agitare dolos:
 Et mihi, nigrantis falsa sub imagine vini
 Nescio quæ misero pharmaca mixta dedit:
 Pharmaca grata quidem, fragrantia, dulcia: verum
 O pater, insidiis pharmaca plena malis.
 Vix summo tetigi labro, et jam cuncta rotabant,
 Imaque pars antri visa suprema fuit.
 Quid multis? solita spoliatum mente jacebat
 Corpus, et examinis jam mihi visus eram:
 Cum volucer Strygiis allapsus somnatis ab undis
 Percussit ramo tempus utrumque suo.
 Non procul a mulcra viridis mihi forte jacebat
 Nuper, in exitium clava resecta meum.
 Hanc illi incidunt, minima sibi parte retenta,
 Atque acuunt magna sedulitate simul:
 Mox etiam vestem flammæ involvere relictæ,
 Et penitus nobis ignea tela parant.
 Sic illi ignitum multo molimine sistem
 Intorquent oculo terque quater meo:
 Donec inaudito ligni stridore præusti
 Excitus, manibus tela revello meis.
 Sic tibi, chare Parens, nimirum tempore ab illo
 Lumine privatum jam Polyphemon habes.

NEPTVNVS.

O quam Lethæus penitus tua pectora somnus
 Prefferat? ut tales dum struit ille dolos,

Dum

Dum vestem magno molimine circumvolvit,
 Dumque in summo oculi cortice torus erat,
 Non vel tum somno fueris turbatus ab alto?
 Jam tulerat coeptis premia digna suis.
 Quanquam non video quo pacto evaserit antrum
 Impius, et dentes, mi Polipheme, tuos.
 Haud etenim immanem petram ille removit, opinor,
 Quam memini vires exsuperare meas.

POLYPHEMVS.

Ipse ego, seu demens, seu sic mea fata volebant,
 Amovi iratis pondera vasta Deis.
 Sic ratus, ut, nostris cupiens exire cavernis,
 Incideret digitis obvia præda meis.
 Ergo, fores juxta, manibus venabar apertis,
 Sed non auspiciis, Delia magna, tuis,
 Interea pecudes nullo pastore vagantes
 Carpere per valles pabula grata sino:
 Sic, heu! sic dicens, aries mea prima voluptas
 Tu subeas Domini munia nota tui.

NEPTVNVS.

Mirum ni pecoris latrans sub vellere denso
 Illusit cæco turba dolosa viro.
 At tu debueras fidos vocitasse sodales,
 Quos alios centum littora curva tenent.

POLYPHEMVS.

Id feci, et notis subito clamoribus acta
 Venit in auxilium turba parata meum.
 At postquam insidias quisnam struxisset iniquas,
 Et cuperent tanti nomina nosse viri,
 Atque ego dixissem, Nemo mihi tassa struxit,
 Nemo fuit, Nemo qui mala tanta dedit.
 Correptum insolito miserum rata turba furor,
 Illusit nostris insuper ipsa malis:
 M 4 Atque

Atque abiit, fratremque suum male liquit inultum :
 Nomine, sic lusit me, Pater, ille suo.
 Et, male præ cunctis quod adhuc præcordia mordet,
 Vt tenuit medias jam sceleratus aquas,
 Multa mihi improperans, illud post cetera dixit:
 Non te sanabit vel Pater ipse tuus.

NEPTVNVS.

Forti animo fac Nate feras: ego lumen ademptum
 Quamvis non possum restituere tibi,
 Vel servare tamen pelago vel perdere nantes,
 - Arbitrium faxo me penes esse sciat.

Sic questum quondam Natum festiva vetustas
 Tradidit et contra sic retulisse Patrem.
 Qui talis, qui tantus erat qui merfit in alvum
 Efferus omnigenum millia multa hominum;
 Qui Natus, Neptune, tuus, qui denique centum
 Fratribus indomitis sævior unus erat,
 Non potuit superare dolos unius Ulyssis,
 Non potuit vires vincere, Bacche, tuas.

DISTICHA QVÆDAM.

(Quid gemitus murmurve sylvarum vobis excussum significet.)

1.

QUID concussa sonant tremulis arbuta iustitæ?
 Quod spatium pictæ tam breve frondis habet.

2.

Aspirant Zephyxi murmur lachrymabile sylvis,
 Vt plorent viridis tempora fluxa romæ.

3.

Quid lachrymosa gemit concussis frondibus arbur?
 Tempora frondosi pauca capillitii.

4. Con-

Conqueritur patulae periturum frondis honorem
 Garula collisis sylva cacuminibus.

Triste susurrantes arguto murmure sylvae,
 Arsuras celeri sole queruntur opes.

Arguto madidae turbantur flumine sylvae,
 Tam cito casuras dum lachrymantur opes.

Vt cito lapsuras frondes nemora alta querantur,
 Dant moesta argutis murmura de foliis.

Tam cito se picti spoliandam veris honore
 Sylva gemit, querulo flamine mota comam.

Tempora fluxa fui suspirat sylva viroris,
 Mora susurranti flebilis a Zephyro,

(Hae ad Autumnum pertinent.)

TAM cito languentes queritur flavescere frondes,
 Sylva gemescens turbine mota comas.

Imbre madens, ventroque sonans, sub sidere tristi
 Sylva gemit, raptas et lachrymantur opes.

(In ortum diu.)

JAM Tenebrae hesperias nigrae condantur in ora,
 Flaret ab Eos parte reuoluta dies.

Cogitur Hesperias caeli nox omnis in ora,
 Surgit ab Eoo limine flava dies.

Clara dies aderat, fugiunt tenebraeque soporque,
 Et pavor, et dubio somnia vana gradu.

M 5

FRAG.

FRAGMENTA QVÆDAM,

INTER CHARTAS AVCTORIS INVENTA.

De Sole.

FONS rerum, Sol coëlivagus, cui plurimus ordo
 Fulgor, et intonsos crines flavedine vestit,
 Telluris magnæ speculator, et instaurator,
 Et ductor totiens in se revolubilis anni.

De rerum, ac temporum, sive cæli vicissitudine.

FOETA bonis, et foeta malis nova patitur hora
 Semper, et assidue dando nova, quæ dedit aufert.
 Usus in angusto est, præsentia carpite vitæ
 Tempora; desunt jam nos fugitiva, nec est spes
 Villa, revisendi cuncta iisdem in sedibus astra,
 In quibus hesternæ posuere cubilia luna.

De Saturno.

FALX gelidi funesta senis, pecorique, fatisque
 Et miseris infesta viris, infesta volantum
 Tractibus æriis, fusæque per æquora turbæ.

Antium majoris operis. Videtur autem descripturus fuisse Tunetaum bellum.

RURSUS bella parat Cæsar. Patientia rursus
 Mansueti Juvenis longo devicta dolore est,
 Et violata gravem Pietas erumpit in iram.
 Fervere jam video densis maria omnia remis,
 Telluremque armis, cælum splendescere flamma;
 Quid tantum Fortuna paras? cui fata minantur
 Tam dirum excidium? quantove cruore redemptam;
 Eregnam Furiæ pacem conceditis orbi?

In

In laudem utriusque Capellensis. Ad ipsum quoque majoris operis initium, ut appareat.

IMBERBES Pueri, Veneris sanctissima proles,
 Ambo ætate pares, autores fœderis ambo,
 Ambo arcu, phœtreæque ambo, jagulisque decori,
 Crinibus insignes flavis et corpore nudo:
 Quorum hunc, sylvarum sub ramis Elysiarum,
 Vallibus in riguis enixa est Mater: ac illata
 Flammantes inter fornaces edidit Æternæ:
 Vestra ego regna cano: cantanti assistite Vati.
 Nec cytharam si forte mihi, puerilibus ausis,
 Ereptam manibus, dubio pulsabitur ictu,
 Increpitans indignabor: vos psallere laudes
 Fas o sit vestras: nec erunt mihi vestra pudori
 Carmina: sed nec erit vobis mea Musa pudori.
 Qualia vos canitis, et ego quoque talia canto
 Ore tener parvo? poteruntque admixta Camœnis
 Vestra meis, aures incautæ fallere plebis.

Post Chaos, et veterum discordia semina rerum,
 Omnia quæque utero gravidæ Telluris aluntur,
 Quæque super vasta discurrunt ætheris ora,
 Quæque incant subter versi per devia mundi,
 Quæ videt exoriens, et quæ videt occiduus Sol,
 Quæque quatit Boreas, et quatit humidus Austro,
 Æterno consensu, et dulci pace ligantur,
 Longumque unanimi solantur amore laborem.
 Ni facerent, Tellus imbri pulsata negaret
 Condere visceribus fœcundæ munerâ lymphæ.
 Illa graves sylvas, montesque et grandia saxa
 Excurret tergo impatiens, emotaque ab imis
 Sedibus ejiceret longe freta, et impia cantis
 Conjugis omhiparæ fieret Divortia Nereus.
 Bruma rectusaret jucundo cedere Veri.
 Verque sub ætates tepidum produceret ænum.
 Æstas Autumnum fraudaret mitibus uvis.

Autumnus glaciem pro miti redderet uva.
 Omnia funestis irent in prælia signis.
 Ipsa etiam, longi subito pertæsa laboris,
 Confusis irent facibus sine legibus astra.
 Cynthia fraterni currus ambiret honorem.
 Germanæ cuperet nocturnas scandere bigas
 Phœbus, et exiguum decurrere mobilis annum.
 Imaque Saturnus peteret cum falce minaci
 Limina facundi Juvenis. Deus Arcas in altum
 Tenderet, argentemque Senis perumperet orbem.
 Abjiceret clypeum Mavors, oculosque remittens
 Fulmineos, hebeti palleret degener igne
 Otia præponens animoso languida bello,
 Arma Venus tenera tractaret Martia dextra,
 Ipsumque Ænæo spoliaret fulmine Patrem.
 Alma parens laceris gemeret Natura capillis:
 Atque opus ipsa suum, seque ipsa resolveret in se.

SYLVARVM et POEMATVM

IOANNIS SECVNDI

FINIS.

HA-

**HADRIANI MARII
NICOLAI
JOANNIS SECUNDI
FRATRIS
CYMBA AMORIS
ET
ALIA POEMATA.**

AM THAIR

IA 1001

SEQUVNTVR

HADRIANI MARII

Cymba Amoris.

Elegia ad Jo. SECVNDVM fratrem missa,
cum is Montissonii in Hispaniis esset; res-
pondens Elegiæ per eum illinc missa; scripta per
indignationem in Arragoniam, supra Elegia-
rum lib. III. Eleg. XI.

De crepidis ferreis; quibusglacies percur-
ritur, ad eundem.

Ad Venerem et Cupidinem, de Jo Secun-
do fratre.

*

*

*

HADRIANI MARII

NICOLAI

CTMBA AMORIS.

TEMPVS erat tacitæ noctis, Phœbusque sorori
Cesserat, Hesperio mersus in Oceano.

Omnia carpebant faciles animalia somnos,

Solus ego, et mecum pervigilabat Amor.

Qui si quando graves sensit me claudere ocellos,

Excubat variis territum imaginibus.

Versabam, toro languentia membra cubili,

In nimium lentas inulta querens tenebras.

Et quoties sævam jacui projectus in aurem,

Commodior somno dextera visa mihi est.

Si, suspensus eram, requiescere posse videbar

Ingratum prono si peterem ore torum.

Jamque ita pars longæ insomni mihi maxima noctis

Acta erat, et stabant sidera cara. Poto;

Jam thalamos Aurora senis pertæsa mariti

Surgebat roseis conspicienda genis;

Cum tandem mihi nequicquam tam sæpe vocatus

Lumina depressit plena dolore sopor;

Si sopor ille fuit, qui tam manifesta videnda

Obrulit, in media qualia luce solent.

Qui gemitus mihi, qui trepidis lamenta labellis

Sopito, expressit lumine qui lachrymas.

Visus eram extrema spatium littoris ora,

Cingebat geminum bella puella latus.

Altera mi totas urebat sæva medullas.

Nulla sed huic nostri cura caloribus erat,

Ridebarque etiam lachrymas secunda furentis,

Huic ego, Anaxaretæ quod puer Iphis eram.

Altera

Altera me ardebat totis insana medullis,

Sed mihi parva fui cura caloris erat.

Præbebam surda lachrymis et questibus aures,

Illi ego Narcissus, Echo erat illa mihi.

Utque certatim, cumque illis ipse, lapillo

Sedulus implebam versicolore sinum.

Nexa sub incurvo pendebat littore cymba,

Et puto non unquam planior unda fuit.

Ascendo, timidas hortatus voce puellas;

Quid statis? toto nulla procella mari est.

Ecce prior comitem se quam minus ipse volebam

Dat mihi, securam fecerat acer Amor.

Altera substiterat, tamen ut non sola maneret,

Invitum posuit territa nave pedem.

Protinus invisum rupi de littore funem,

Vt tenui media jam mea vota rate.

Nec validis etiam piguit incumbere remis,

Lassasque insolita ducere ab arte manus.

Non tamen a tuto discedere littore quoquam

Mens erat; hoc fat erat, juncta quod illa mihi.

Non poterat cupidis sese subducere ocellis,

Cui se captivam mens mea dediderat,

Tum mihi de manibus remi cecidere remissi,

Cum vidi adverso nobile in ore decus.

Tum mihi spectando jucundam fessa dolebant

Eumina; fessa quidem, non satiata tamen.

Quas non blanditias dixi? tamen illa manebat

Immota, et scopulis durior æquoreis.

Altera me spectabat, ego hanc diversa tuentem

Præbebant flammis cuncta alimenta meis:

Sed tamen ut potui, quantum simulamus amantes,

Occului lætis vulnera sæva genis.

Cantantes illæ suavi modulamine carmen,

Quale canunt liquido gutture Nereides,

Mulcebant auras, mulcebant æquora ponti,

Cæruleosque deos, cæruleosque deas.

Lude-

Ludebant vitreis circum delphines in undis,
Exciti arguti carminis illecebris.

Centum ipsæ aqlores Nerei de sanguine Nym-
phæ

Extantes niveis æquore pectoribus
Cantabant simul, et manibus super æquora nexis
Inclusam chorea circuire ratem.

Nec tamen e centum nostræ par ulla puellæ
Visa, nec ipsa Jovi quondam adamata Thetis.
Et me tale aliquid, venia non ante precata,
Forte inconsultus dicere jussit Amor.

Audierant Nymphæ, mersæque sub æquore coeptas
Indignabundæ destituere choros.

Extemplo commotæ undæ, eversumque profun-
dum,

Maximæque in toto turba subortæ mari,
Diversi variis venti de sedibus acti

Inter se magna prælia mole gerunt.
Hinc Eurus Caurusque, illinc Boreasque Notusque
Perentiunt teneræ texta pusilla ratis.

Aëra collectæ prætexunt undique nubes,
Nigricat obducta nox tenebrosa die.

Præcipitant nubes, et in æquora labitur æquos,
Fulmina pro raptò sole corusca micant.

Insoluit horrendum, credas immania fratres
Neptunum et summum bella ciere Jovem.

Sic furit exultans et verberat æthera Pontus,
Sic in aquas cœli machina tota ruit.

Jamque repereussus vicino littore fluctus
Nequicquam obnixos æquora in alta rapit.

Brachia tendebant ad littora nota puellæ,
Tam cito pæne oculis littora raptæ suis.

Ipse tenens dextra remum, clavumque sinistra,
Et pugnans ventis, fluctibus atque Deis,

Iratas sensi Nymphas impellere cymbam
In mare, qua fluctus turbaque major erat.

Tunc

Tunc una insidians remum speculata sub unda,
 Correptum e nostra vulsit iniqua manu.
 Pars clavum implicitæ fixum immotumque tene-
 bant,

Pars humeris versam mergere nisa ratem.
 Quid facerem? a cœlo vacuas a munere palmas
 Tollebam, in votis spes erat una super.
 Nec maris hostiles in vota vocare catervas
 Ausa erat admissi conscia lingua sui.
 Quem precer? ipse tonat et fulmine sævit hiulco
 Iuppiter, et Thetidis vindicat ora suæ.
 Ad tua, sancta Venus, mitissima numina supplex
 Talia sublati verba dedi inanibus.
 Diva potens pelagi, neque enim frustra æquore
 nata es,

Ne sine nos patriis crimina funus aquis.
 Insidians duce te pueroque ascendimus æquor,
 Vos eritis nostræ causa pudenda necis.
 Vos mihi iussistis Divarum spernere formas;
 Heu mihi! debuerat nos monuisse Paris.
 Vos itidem eripite, et centrum placate Sorores,
 Equoreasque minas fulmineumque patrem
 Quam melius salvi per te quam proditi amantes
 Figemus templis debita dona tuis?
 Sed quid ago precibus? nostri miserebitur ille,
 Quæ non est precibus nota, Leandre, tuis?
 Cum niger oranti extincta liquor ora lucerna
 Clauderet, immeritum deprimeretque caput;
 Quæ non Alcyones miserata immitis amores
 Ceyca et amplexum fragmina trunca ratis
 Sustinuit mergi pelago, et clamantia frustra
 Alcyonen, falsis fluctibus ora regi:
 Ille tamen moriens lethi hoc solamen habebat,
 Tam procul a chara conjuge posse mori,
 Et solus timor esse sibi; Mea deterior fors:
 Invideo Ceyx jam tibi fata tua.

Hæc

Hæc tanti nigram vox est allapſa per umbram,
 Incertum an ne hominis vox foret, an ne Dei.
 Heus tu qui modica jaſtaris in æquore cymba,
 Quo fortuna loco ſit tua, nempe vides.
 Exonera linternam, quæ pondere ſidit iniquo;
 Ni facis, en ſcandunt undaque morſque ratem.
 Obſtupui, circumque oculos ad verba tetendi,
 At circum nullus qui loqueretur erat.
 Præſtaſti tantum mali, claviſque revulſi,
 Velaque cum lacero ſciſſa rudente ruunt.
 Remique tabulaque, immortuaque extinctorum
 Remiſque et tabulis frigida membra virum.
 Tum vero gelidos quaſſat tremor horridus artus,
 Et lachrymæ haud aliter mœſta per ora cadunt,
 Quam cum nocturnis candentia recta pruinis
 Undique guttatim ſole tepente fluunt.
 Ergo ego non dubia formosæ morte puellæ
 Incertam vitæ ſpem mihi dūrus emam?
 Non anima hæc tanti eſt; at tanti vita puellæ,
 Quæ mihi diſſecta charior eſt anima.
 Quæ ſemel extincta moriatur quicquid in orbæ eſt,
 Nec ſum momento, diſ precor, ipſe ſuper.
 Illa quidē mihi chara, at non ita dura merear,
 Blanda aliis, mihi dura et æterba mihi.
 Scilicet hæc; ut ſit quæ ludere pergat amantem,
 Servabo: hæc ſaſtus præmia triſtis erunt?
 Et quæ conſtanti me deperit igne peribit?
 Et tam dira ſeres præmia ſidus amor?
 Non ita, proſit amor, meus ergo amor ibit in æquor?
 Hæc prius æterna lumina nocte cadant,
 Quam videant tam triſte nefas: teſtaberis ignes
 Sicne tuos, Domina perſide cæde tua?
 Quid tibi tunc animi fuerit, cum littore ſtabis,
 Et lateri hærebit cæde reperta comes?
 Quæ nunquam potuit placuiſſe, minusque placebit
 Cum jam perpetui cauſa doloris erit?

Et

Et fluet ante oculos vita tibi charior? an tunc
 Impetus in vastum non erit ire salum,
 Extinctamque referre, aut fato occumbere eodem?
 Hoc potius, patrios quam remeare, lares:
 Atque audire: Iste est proprios qui durus amores
 Merfit, ametur huc si qua perire volet.
 At servare licet teque, et tua gaudia tecum,
 Ejice quæ solos non sinit esse duos.
 Quam nolles tetigisse ratem, miserata Dione
 Ejectam in molli littore constituet;
 Pacatumque tuis substernet amoribus æquos,
 Et tua se facilem jam tibi sponte dabit.
 Debebitque animam, et non situm agnoscat aman-
 tem.

Quid loquor? ah, non est sic ex nota mihi.
 Durior et Chalybe, et Chalybi invito Adamante,
 Et non officiis pervia corda gerens:
 At quibus officiis? an amantis cæde puella
 Posse novos ignes conciliare putas?
 Falleris, accrescent odia, et fugieris amari,
 Parabit justos merfa puella metus.
 Atque hanc ut servet scelus indignata nefandum
 Cypria, num levior culpa futura tua est?
 At non servabit, nec speres posse tumultus
 Tantos virgineas exsuperare manus,
 Non mage; quam nomen tunc cum dedit Helle-
 sponto

Arctis angustis jactus in æqueribus,
 Quin potius tu te, si quid virtutis in imo
 Corde geris, tumidis crede natator aquis.
 Ipse ratem exonera, et pulchris te expone periculis,
 Dii te servabunt pro pietate tua.
 Te comites, tunc fassa suæ dominum utraque vita
 Injiciet trepidas ad tua colla manus.
 Quæque amat, ardebit; et quæ fastidit, amabit,
 Exilio? an dubium morris imago tenet?

Fata

Fata quid o speciosa fugis, potioraque vita,
Et pretio, forti fata paranda viro?

Exanimum saltem ejicient in littora fluctus,
Hactenus o Nymphæ dicta nefanda luam.

Servate innocuas, quæ nil meruere, puellas,
Mox ipsæ e placidis quas stupuistis aquis,
Indignum immeritas alieno occumbere fato,
Ipse ego sacrilegum morte piabo nefas;

Lingua eadem has comites dubium pellexit in
æquor;

Quæ formas vestras causa negare bonas,
Ergo ubi mox sicca tumidus porrectus arena
Pallidulum et cassum mente jacebo caput;

Vos saltem gratæ pro vobis talia passum
Amplexæ, falsis oscula ferte labris.

Et tu quæ vivum spernis, post funera, amantem,

Tunc quoque ne siccis aspice, quæso, genis:

Sed projecta super, fastusque exosa superbos,

Dic: Vellem non tam dura fuisse tibi.

At tu quæ ingratum nulla lassata repulsa

Æque ferventi pergis amare fide;

Huic etiam finito esse locum, neu poscito sola

Luctum hunc, sed socias jungite lachrymulas.

Sentiam, et hæc umbras venient mihi grata sub
imas,

Extinctumque avidis esse juvabit aquis.

Et servasse duas instanti morte puellas

Hac anima; vills quæ, modo profit, erit.

An prodesse queat, ope despoliare virili,

Semianimisque ratem linquere virginibus

Exiguam, tantoque ratem discrimine septam?

Ah, reus infandæ proditiōis eris!

Diceris comites media jam morte relinquens

Speravisse animæ consulere ipse tuæ.

Nec tua mors ista te suspiciōe levabit,

Diceris merces digna sed illa obli.

Nec

Nec moriere tamen; vel sic quoque solus aman-
tem hanc

Te sine tantillum vivere posse putas?

Quid faciam? ejiciam hanc, ane hanc, an me ma-
gis ipsum;

An tres una simul morive saluve manet?

Taliaolvebam, ac veluti discordibus actum

Flatibus, hinc dubium ferret et inde fretum.

Sic amor, atque timor, spes, et miseratio mentem.

Quælibet in partes diripere suas.

Interea ingenti prærupta fragore procella

Visa instar celsæ rupis adire ratem:

Et pendere super, jam jam casura, sed acer-

Quam caderet somnum dispulit ante Timor.

Excitus agnovi vani ludibria somni,

Et tamen in toto corpore terror erat.

Cor trepidum crebro quatiebat pectora pulsu,

Stabat et in totis lachryma multa genis:

Elapsumque mari, falso in sudore natabat

Corpus, et extimui non satis esse vigil.

Dic age, qui mecum nocturna in imagine palles,

Et simul ambiguo laberis arbitrio;

Dic securus, et in nullo discrimine tali,

Judicium dubio non variante metu:

Quæ potius facienda tibi jactura putetur

De tribus, eque malis quod minus esse malum?

Sic nuncquam similis te nox terrore fatiget,

Neye malis tantis obijciate vigil

ELEGIA.

AB

JOAN. SECVNDVM,

Montissonii in Aragonia morantem.

BELGICA planities, et aquis obnoxia prata,
 Prata tibi nunquam cognita, Bacche, pater;
 Rarus ubi aurato procedens Cynthus ore
 Vix madidum assiduo siccatur ab imbre solum:
 Ventus ubi æstivos frangit sævissimus ignes,
 Afflans pallentes frigore solis equos:
 Rara ubi nunc frondet foliis flaventibus arbor,
 Cum noctem pendit libra diemque pares.
 Mor etiam clauso cogemur vivere testro,
 Et tota grando nixque jacebit humo.
 Et rota percurreret fissum modo navibus æquor,
 Forte iterum effusas et metuemus aquas.
 Quando erit ut possim his egressus finibus, istos
 Purpureos colles cernere, Bacche pater?
 Qua geminos mihi fausta vel hoc Hispania fratres,
 Cumque illis animum detinet alma meum.
 Semper ubi aurato procedens Cynthus ore
 Fœcundum vario vestit honore solum:
 Aura ubi flammantem ludit mitissima solem,
 Ut facili dominæ mora flabella manu:
 Tunc etiam foliis ubi stat viridantibus arbor,
 Cum sol æquorei permeat ora Capri.
 Tunc ego sub ramis myrti, aut pallentis olivæ,
 Citrie sive tuis aurea sub foliis,
 Fontanos propter latices, in valle reducta,
 Cantabo æternum quæ meminisse juvet.

Quid

Quid loquor, aut quo me fraternus compulit ardor?

Ferte procul volucres impia verba noti.

Da veniam o patria, o divis gratissima tellus,

Erroris pietas heu mihi causa fuit.

Illa nihil post fratrum abitum mihi dulce reliquit,

Grataque mi fecit qualiacunque loca

In quibus hic illos animus videt, et comes errat,

Me vacuo exanimam corpore destituens.

Ast ubi dilectis cum fratribus ille redibit,

Sederit et gremio salvus uterque tuo;

Alma parens patria, o divum gratissima sedes,

Tunc mihi te tellus nulla futura prior.

Tunc sterilem Hesperiam admotis dicam ignibus
uri,

Arentem assidua nigra labella siti.

Tu foecunda feres vino rorantia, lacteque

Vbera, candentes sparsa rubore genas.

Dextera prægravidum felici ex arbore ramum

Distinctum pomo versicolore feret.

Lævaque flaventem matura fruge manipulum

Palla virens imos obteget usque pedes;

Palla ferens variis intexta armenia figuris,

Caprigenumque pecus, lanigerumque gregem.

Talis cum Pario stabis mihi mormore ducta,

Lucebitque suo thure et odore focus.

Injiciam versus tibi quas præferre coëgit

Hesperios colles impia me pietas.

EPISTOLA
DE CREPIDIS FERREIS,
AD JOAN. SECVNDVM.

NVMQVIB ubi aspecta est, dubium te litera fecit,
Pictæ manu trepidante, et curvæ limite scandens?
An vel sic quæque nota tui sibi dextera fratris,
Vnanimi fratris? sine te qui vivere posset,
Ni semper primis secum vixisset ab annis.
Si quæ tamen dubio faller te littera ductu,
Non ea signa puta, finiti morte doloris;
Frigoris esse puta, cursum hic quo flumina sistunt,
Et liquor in calamo, dum scribimus ista, gelatur,
Nedum perducent digiti, officiumque facebant.
Nota tibi refero, nisi nunc præsentia mentem
Obducunt memorem, et patriam de corde revellunt.
Mentem interea nec acuti spiritus Euri
Includat recto, aut Boreæ penetrabile frigus
Cogat ad extructas lentum torpescere flammæ,
Non ubi contineat, liber ire, et quærere circum
Et baculo tentare, aut saxo comipus acto
Frigore constrictos annes, et ponere gressus
Crytallo super instabiles; tum si qua ferendo
Vnda homini durata satis, nec grandine scabra,
Nec nivibus corrupta, nitet tranquillius uti fons,
Aut veluti speculum formosæ læve puellæ,
Quod pendens apte ad lucem, thalamique fene-
stram,

Arguit incompotos et ponit lege capillos.
Expedio crepidas ligno ferroque rigentes,
Ancipiti ferro, quo durum inscribimus æquor,
Subjicioque pedi, et circum constricta supraque
Vincta ligo, ne planta aliquo laxata vacillet,
Neu qua deflectant crepidæ, talumque relinquunt

N

Inde,

Inde, velut tensum quis inambulat arte rudentem,
 Cui premitur prona subiecta novacula planta:
 Sic gressus tenui nixos mucrone movemus,
 Diverfosque pedes, nunc hunc, nunc tendimus il-
 lum.

In latus, et trahimus longo vestigia ductu,
 Alternasque rotas alterno pungimus ense.
 Post, ubi collectæ vires, immota tenentes
 Crura pedesque ambos, per longum labimur æquor,
 Quam non præcipites bijugo certamine currus.
 Qualis ab excelsa testudine Chaonis ales,
 Rura petens, plauditque alis, et verberat auras,
 Dein liquidum tacitis perlabitur aëra pennis.
 Quin etiam seu stare libet, gressumve referre
 Vnde abitum, talos facili simul arte locamus,
 Diverfosque pedum digitos, versique repente,
 Cum strepitu, latum per marmora ducimus orbem.
 Immenso velut in pelago deprensa carina
 Vertitur ad clavi nixum; tum limite longo
 Circulus apparet circum spumantibus undis.
 Nec solis ars nota viris: ars nota puellis
 Hæc etiam, junctique volant per marmor amantes
 Aut si quæ teneros ignorant ducere gressus,
 Insistunt latis soleis, binosque prementes
 Sub pede mucrones, juvenis currentis in ulnis
 Immotæ stantes vertuntur, et æquora tranant.
 Ipse Amor in medio fertur, tædamque coruscat,
 Quaque volat mentesque hominum colliquat, et
 æquor.

Sæpe aliquis juvenum glacie (quis credat?) in ipsa
 In ventos abiens secum tulit inscius ignes,
 Quos non bruma rigens nivibus sopire geluque
 Possit, nec vastis extinguere Tethys in undis.
 Sunt etiam Nymphas qui se vidisse per umbram
 Ad Lunæ radios certantes flumine clauso
 Sic memorent, cursu placidos imitante natantis,

Hæcque

Hæcque olim Batavis artem monstrasse colonis.
Vnde etiam Crepidis nomen regionis adhæsit,
Raraque jam Batavos ignorat terra cothurnos,
Quos plana exercet per aquosas Flandria valles,
Et fecunda Brabantiacæ per flumina gentes,
Cimbrique, Morinique, et gens infrena Sicambri,
Et quoscunque premunt glacialis sidera plaustris.
Forte puer patrio et quondam sic ludit in Hebro,
Cujus suavidico celebravit carmine fatum
Ingenio durisque potens Germanicus armis.
Nam quis tam rapidum credat decurrere flumen
Illapsum, ut tantis impingat viribus ullum
In glaciem adversam caput ut cervice revellat:
Ipse nisi ingenti impulsus sese objiciat vi.
Illum igitur quoque sic ut nos luisse putarim,
Et summis rapide connixum viribus isse
Prævertentem emissam arcu per inane sagittam,
Cum subito glacie rupta subsidit, et actus
Impetu in oppositum nudato guttore testam
Dividitur: partes fluvius celer abstulit imas,
Prolapsumque caput glabro super æquore longe
Purpureum calido duxit de sanguine fulcra.
Infelix puer, et nimium temerarie, quænam
Te festinantem tenuit tam dira cupido,
Ut fluvio non sat durato insistere velles;
Neu potius mallet non alta ludere fossa,
Aut prato, exigua flumen quod texerat unda
Exundans, faciliq; gelu duraverat aura?
Tu dabis exemplum nobis, audacia quanti
Constet, et ut maneat timidos longæva senectus,
Sed quo diversum pueri miserabile fatum
Me rapuit, Germane, diemque educere fecit?
Ergo ubi nox grato jussit desistere ludo,
Sole cadente domum calidi, brumæque malignæ
Ignari, petimus; tum vero tendere gressus
Nequicquam lentos, et proreptare videmur,

Qualiter im somnis vani molimina cursus
Nitentem frustra exercent, genibusque labantem,
Quarentemque suo notas in corpore vires.

Hos ego te lusus patrios, germane, videre
Paulisper volui, et patriæ meminisse per illos
Ignotos istic lusus, ubi frigida nunquam
Stringit hyems undas, ubi semper Citrius auro
Stat gravis, Herculea quondam fata semina dextra,
Hesperidum e sylvis occiso rapta dracone.

AD

VENEREM ET CVPIDINEM

De JO. SECVNDO, Fratre,

LASCIVI genitrix alma Cupidinis,
Lascivæque deæ telipotens puer,

Cultorum duo vatum

Semper mitia numina:

Vestris imperiis si meus obsequens

Janus concinuit mollia prælia;

Nullum et quæsit ægris

Finem lentus amoribus:

Vos raptum Elysiis sistite amabili;

Qua vatum recinunt assiduum chori:

Prosit regna præterva

Decantasse suaviter.

Et, qua Sol propior fervidus imminet,

Et, qua Bruma riget marmorea nive,

Tellus qua vaga circum

Ambitur tumido æquore,

Et, qua fluctivagis est via navibus,

Humanive memor terra jacet pedis,

Vatis sacra Secundi

Vivat fama perenniter.

IN

IN MORTEM PASSERIS.

PASSER melleæ, delicate passer,
 Post me primus amor meæ puellæ,
 Lusus, deliciæ, utriusque nostrum,
 Sic nos deferis? ah miselle, quæ te,
 Quæ tam dira tenet necis cupido?
 Umbræ Elysæ beata sylvæ
 Diversum avocat eripitque nobis,
 Amor passeris an Catulliani?
 Et nil te gemitus, nihil querelæ
 Nil movent dominæ per ora fletus
 Qui fontis saliant perennis instar?
 Passer melleæ, delicate passer,
 Testis unice lusuum meorum,
 Meorum quoque particeps amorum.
 Namque te quoties sinu beato,
 Quæ mi charior est meis ocellis
 Inter candidulas suas papillas
 Me (mirum) nihil invidente fovit;
 Cum tu de rosea tua latebra
 Rostrum leniter exerens supinum,
 Audax insuper osculum petebas,
 At quale improba confusa columba,
 Linguam atque ignea vellicans labella,
 Succum nectareæ hauriens salivæ.
 Quid dicam, quoties rubente mane
 Somno pressus uterque cum jaceret,
 Nos circumvolitans modo huc, modo illuc?
 Et circumsiliensque, pipilansque,
 Morfitans quoque, denique excitaris,
 Nobiscum ut calido thoro receptus
 Polles frigidulum fovere corpus?

N 3.

Passer

Passer melleæ, delicate passer,
 Hero da veniam tuo fatenti:
 Pluma sæpe Jovem tegi sub ista
 Aut divorum aliquem, miser timebam.
 At quantum miser, ah miselle quantum
 Jam nunc passere discrepas ab illo;
 En labant oculi, tremor tenellos
 Artus concutit horridus, pedesque
 Detreſtant leve ſuſtinere corpus.
 Passer melleæ, delicate passer
 Sic nos deferis? ah miselle passer,
 Lusus Perſephones future passer,
 Amor passeris et Catulliani.
 Nam mellitior es venustiorque.
 At nos, quando aliud nihil relictum est,
 Pro ſolariolo doloris, uxor,
 Condamus teneros brevi ſepulchro
 Artus passeris: en sub hac ſolebat
 Ille ludere citrio virenti.
 Hæc illum tegat, atque creſcat ex hoc.
 Verſu ſicilis hoc notetur urna:
 PASSER paſſere mollior Catulli,
 Et venustior elegantiorque,
 Repoſtus citrio sub hac quieſcit.
 Lugete, o volucres, pioſque manes
 Salutare ſubinde cantilenis,
 Et mortem volucres timete Amores.

F I N I S.

*

*

*

JOAN-

JOANNIS SECVNDI
HAGENSIS,
ITINERA
TRIA
PER GALLIAS,
ET
EPISTOLARVM
RELIQVIAE.

SERIES.

ITER GAELICVM, Mechlinia Biturig^{os}.

REDITVS E GALLIA, Biturigibus Mechliniam.

ITER TERTIVM, Mechlinia per Gallias in Aragoniam Hispan.

EPISTOLÆ.

JOANNIS SECVNDI
ITER GALLICVM
MECHLINIA BITVRIGOS.

ANNO 1532.

~~~~~

*Ver erat, et canas iterum pertesa pruinas-
Fertilis in viridi veste tepebat humus.
Garrula Dauliadum resonabant arva querelis,
Æquaque nocturnis tempora lucis erant.
Blanda renascentis anni suadebat imago,
Conceptum toties ingrederemur iter;
Visuri populos, quos Sequana dividit ingens,
Quique bibunt Ligeris dulce fluentis aquam.*

inore (opinor) cum tædio au-
diturus es, si dicam: Sub
initium mensis Martii iter in
Gallias instituimus. Avulsi
itaque a paternis amplexibus,
relictis amoribus, Machlinia

relicta, urbe deliciosa, Bruxellam primum itinere
satis felici, sed pluvioso, venimus. Illic cum iis,
qui nos deduxerant, amicis cœnam et noctem in-
ter vina variosque lusus produximus. Jamque

N 5

diem

diem gallus nunciabat, cum nostrorum multi noctem nondum exceperant, mox iter continuare coacti, cibo paucissimo potuque non tam famis aut sitis causa quam pro more accepto, equos conscendimus. Illic fratrem, qui nobis in cœna adfuerat, Ægidiumque Reims, qui nostra causa Mechlinia advenerat, ægre relinquentes, supremum illis vale sæpe acclamavimus: a reliquis extra urbem ad miliaris unius spatium deducti sumus. Urgente tempore et illi nos deserere volentes acceperunt a nobis ea mandata, quæ cuique nostrum vel consuetudo dictabat, vel suggerebat affectus. Inde profecti intra duas ferme horas proximam urbem HALLES videre cœpimus; et simul conspeximus, ut fieri solet, damnatorum corpora cœli injuriis aviumque exposita contumeliis. Illic primum, inusitato nostris hominibus more, fures aliquot e cruce pendentes vidimus. Mox in civitatem delati, subter templum constructa caverna sub sepulcorum cadaveribus submissi equitavimus. Ea in urbe cum sacerdote humano et jucundo pransi, via satis molesta, sub vesperam ad urbem SOGNYES advenimus: accepti illic non incommode, nec sumtuose: nocte somno transacta, proxima luce ad MONTES Hannoniæ acceleravimus. Sed tardavit nostram celeritatem et via cœnosa, et sodalis in primo itineris ingressu casus miserandus ille, nisi gravi omnino infortunio vacasset. Madentem illum et vomentem cum limo injurias in viam, in se, et Deos, ad Montes detulimus. Eam urbem singularem plane deliciis amœnitateque reperimus: Quin experti sumus et illic ejusdem sacerdotis humanitatem insignem. Is ejus civitatis incola cum esset, nos illuc secutus fuerat; et prandio quidem nobis alibi peracto, tum post deambulationem jucundam,

dam, cœnæ nos suæ voluit adesse, et excipit nos non religiose. Eum nos vicissim in diverforio nostro post cœnam non omnino rustice eramus tractaturi, nisi nostrorum nobis hospitum defuisset hospitalitas. Vidimus hac civitate novum et infrequens Virginum, quod virginum, puellarum tutius dicam, opinor religiosarum genus, quæ ante prandium quiddam divinum præ se ferunt et sacerdotale; vestitu nimirum hoc testantur; tunc arbitror sacerdotibus vacant solis, post prandium, rejecta persona, sunt quidvis; ornantur, communantur, saltant, et credo tunc patent et nobis. In æde harum Virginum sepulchrum animadvertimus non inartificiosum, in quo sculpta mortui et jam putrescentis hominis imago jacet, ea specie, ut vel vomitum possit excitare, plurimum autem et re docuit, et arte oblectavit. Urbs ipsa præter ædificiorum magnificentiam decentem, plateas amplas, forum spatiosum; ubi et fons multis effusulis scatet; præter alia multa unum habet quod inter cætera me cepit: civitatis pars quædam et angulus in montem sublimem assurgens; cuius vertex spatiosus, planities multas habet lavas et luvibus diversis aptas. In his exercere se globo juvenis consuevit: Vnde et compositissimum, in ipsa valle constitutum castellum conspicitur, et amantissimus in circumjacentes montes et silvas prospectus aperitur. Sequenti die ab sacerdote illo, qui nullum humanitati suæ modum imponebat, extra urbem producti, et viæ compendium ab eodem edocti; mox deinde et alium viæ ducem bona fortuna nacti, in pagum applicuimus, cui nomen est KEVERIN. Ibi pransi una cum illo, qui nobis se socium addiderat viro commodo, conscensis rursus equis, quod reliquum erat viæ ad urbem VALÉNCIENNE (Valentianam) devoravimus

mus, citra ullam molestiam. Eam urbem magnificam et ipsam nec inamœnam multis *) puellis formosis, nigrisque oculis, nigroque crine decoris, cum voluptate conspeximus. quin in diversorio quoque nostro unam favente Venere reperimus, quæ civitatis Venereæ specimen vel sola poterat exhibere. Horologium vidimus in civitatis ejus foro amplum, mira arte horas, dies, signa zodiaca, dierum longitudinem, multaquæ ejusmodi demonstrans. Ingressi sumus et templum, quod vetustatem quandam redolebat, ac numine plenum videbatur; lumen admittens quale fere solæ. Multas hic columnas solido e lapide teretes et leves conspeximus, usque adeo ut natæ videri potuerint, vidimusque fragmentum statuæ non malæ. Postero die, commodo satis itinere CAMERACVM devenimus, hora secunda post meridiem: mox deambulare cœpimus; ut solemus mature in civitatem aliquam delati. Videre contigit ibi templum partim seculum priscum redolens, partim novitatem nescio quam nostram præ se ferens. qualecunque est autem, Episcoporum defunctorum monumentis longo ordine constitutis, et horologio ipso etiam illo prioro eccellente magis non potest non esse insigne. Sequenti luce perreximus, ad primam Franciæ civitatem anhelantes. Ac primo quidem sole purissimo usi, mox insurgente nebula, paulatim deinde clarescente cœlo, ad ROTÆ pagum delati; ibique pransi, mature admodum in civitatem MAN intravimus. Vidimus eam, licet antiquitatem quoque referentem aliquid, ut omnes fere Galliæ civitates, abjectam tamen et vilem, nullaque

*) Nota, quod VALENTIANA *ἡ πόλις*
καταλύσεται.

Inque arce magnopere insignem, nisi arce in oppidi
 angulo constituta, munita vel hoc uno; quod non
 multum recepto more, in eo fossæ margine, quæ
 ab arce semota est, subterraneum longo circuitu
 tractum habet, unde hostes jam foveam emensi
 minimo negotio possint a muris deturbari. Sub-
 sequente die ad civitatem NOYON tendimus.
 Ea urbs in vallem demersa, commune aliquid
 cum nominis sui etymologia pati videtur. Præsi
 autem illic, et magnificentissime tractati in diver-
 sorio, cui Nereidis imago præfixa est: post horas
 aliquot ad fluvium deveci, transmissique nave
 plana quam funis ex utraque parte nexus, non
 usitato quidem apud nos, at commodissimo more,
 dirigebat: mox ad alium fluvium devenimus in
 cuius ripa citeriore pagus est. illic quievimus.
 Postridie, transmissio et illo flumine, civitatem
 CHAMPIEGNE ad dextram relinquentes, ad pa-
 gum proximum VERDBRYE appellatum recti te-
 tendimus. Illic refecti prandio, quod commune
 nobis fuit cum quodam, qui in Episcopi Noyon-
 nensis familia agebat, homine ut apparebat non
 illiterato et facundo; deinde ad oppidum SAINT
 LIS iter ingressi sumus. Ibi mox pueros numero
 non paucos in culmine montis cuiusdam excelsi
 et declivis ludentes conspeximus; qui lucrifacien-
 tes stipis amore, mirum quam miraculoso castro
 præcipitique vertigine sese devolvant quemcumque
 que velis in modum. oblectati eo spectaculo ad
 urbem prædictam silvoso et tum itinere deporta-
 ti sumus. Sed hic operæ pretium est commemo-
 rare, quod narratum est, in pago VERDBRYE
 in adjacente quadam silva brevi contigisse. For-
 mina, quædam forte agrestis, et ex earum numero;
 quibus vita labore gravi ad longos labores ægre
 producitur: contra so paulatim tantillo æris, unde

vacam omni posse putabat, cujus auxilio suam et liberorum vitam posset in miseria minus aliquanto misera deinceps sustinere, per silvam ad mercatum illum videlicet opulentum ibat. cui obviu latro quicquid habebat rei jubebat, ut quamprimum poneret. Attonita foemina noluit repugnare tam imperiosis precibus; coepit numerare. ille in terram strato pallio, officiosus homo; simulque seposito ense, quod numerabatur excepit, nescius crudelem ultriorem fortunam non procul abesse. Foemina, praesentis animi, et plus quam foemina, occasione captata enseni arripiens, non jam pecuniam amplius sed vulnera numerare latroni coepit, donec cum sanguine vomeret sceleratam animam. Peraeto laudabili facinore, cruentata caede mulier ab latrunculariis capta est. Innocentiam suam aegre potuit rueri; donec ad occisi cadaver deductis illis, cornuque, quod apud mortuum erat, inflato, multi notissimo sono, excit; ejusdem crudelitatis socii accederent, et occisi dignum interitum, impiam suam cohortem, et mulieris infontem magnanimitatem proderent. Itaque dimissa foemina praemio etiam decorata est; illi dignas impietatis suae poenas exceperunt. Oppidum vero praedictum SAINT DIZ postera luce reliquimus, densissima in pluvia acerbissimaque grandine, ventroque impetuoso, qui pluviam grandinemque in caput nostrum jaculando malum duplicabat, ad pagum L'OEUVRE delati sumus. Ibi pransi, mox ad insignem PARRISTORVM urbem, nec tum, sine tempestate (ut mensis Martius varie est turbulentus) paulo post prandium devenimus via mire difficili. Urbs in vallem depressa est, et propinquum quoque viatorem fallit. Incredibile autem quantum abscondet opum, quantum alat hominum, quantum monstrorum pascit.

pascat. Sperata illic quiete et reflectione, in hospitum incidimus plane morosum. Exutis ocreis deambulari coeptum est. Vidimus Senarum magnificum supra modum; Chaos quoddam poteramus imaginari.

*Vidimus et, flavas ubi volvit Sequana lymphas,
Semirutam fertur quam voluisse prius*

Effera funesta Regina libidinis arcem;

*Nunc ultore mali ut tempore sola jacet,
Et quassata undis, ventis habitatur et aura,*

*Multa ubi ferales nocte queruntur aves:
Cypris ubi mitis flammæ exosa cruentas*

*Chaonias sedem ponere nolit aves,
Qua Styx, qua furia volitent, et plurima fatum.*

Exululet raucis quæstibus umbra suum.

*Sic domus aeternum numerosa conscia mortis
Impia lasciva facta luit domine.*

Labuntur longis et condemnata ruinis.

*Implorant hominum pendula saxa manus,
Implorant frustra: stant hæc rata lege severa,*

*Instauratricem ne ferat ullus opem,
Aut subeat gladios pretium pietatis iniquæ,*

*Et quis adhuc ausit facta nefanda sequi?
En etiam saxis mortem censura minatur,*

Longaque post cineres stant monumenta mali.

Eidem fortunæ subjectum aliquandiu castrum fuit, quod e regione hujus in altera fluvii ripa constitutum est, poenasque pro duce Borbonio fuga erepto, ad quem spectabat, exsolvit. Postridie, intolerabilem diversorii nostri incommoditatem

per-

portati, conscensis equis abireum simulavimus, cum interim proximam civitatem, quæ de S. DIONYSIO nomen habet, visere constituissemus; contemplaturi illic res multas visu dignissimas. mox deinde PARISIOS repetituri, et aliud diversorium ingressuri, ubi si non melius, pejus certe tractari posse non videamur. In civitate S. DIONYSII commodè nati sumus sacrificum, qui mercedis etiam tum ignotæ causa incredibile quantum subibat laboris; quicquid reliquiarum a Divis vel restare ple credebatur, ad clavos usque et lepram, summa cum veneratione ostentabat. Hujus opera et alia exhibita nobis sunt, quæ vidisse poterit tædere nunquam. (Vid. Eleg. XVII. Lib. III.)

*Hic monumenta tenent longævis inclyta saxis
 Nomina, quæ nuper Franca tremebat humus.
 Sub quorum titulis bellum subiere tot urbes,
 Ad quorum nutus tot voluere mori.
 Et dispersa jacent confusaque fragmina terra,
 Corpora purpureo quæ jacuere thoro.
 Aurum quæ toties pede calcavere superbo,
 Jamque viatorem celsa cæterva rogat,
 Regalem precibus vincat popularibus umbram,
 Depressosque pia voce levet cineres.
 Hac rerum series et lex variabilis ævi est,
 Cuncta alit, ut rapiat cuncta, maligna dies.
 Sape tamen fati raptum solatur acerbum
 Littera in antiquis garrula marmoribus.
 Effigiesque virum saxo servata vel ære,
 Quæ vivat longos intemerata dies;
 Multaque venturis de se non muta loquatur,
 Ablata speciem mentis in ore gerens. - Fe-*

*/ Felices artes raptam qua vincitis Orti,
 Et facitis ne jam sit mihi triste mori.
 Vos ego saepe meis, vos versibus exornabo,
 Et dicam Aoniis cantibus esse pares.
 Raptus ad Elysias annis juvenilibus auras
 Carolus, hic molli spirat in ære tamen,
 Longa senescentis visurus sacula mundi,
 Cui sua lugubri carmine gesta canet.
 Britones ut quondam victrici fuderit hasta,
 Ausus in hostiles se glomerare manus.
 Multaque qua vultus docet in vivente metallo,
 Pugnacem referens cum pietate manum.
 Artis opus tanta superat sublime sepulchrum,
 Marmore de Pario quod Ludovicus habet.
 Hic quem postremum sepelivit Gallia regem,
 Expertum Domina Sortis utramque vicem.
 Hoc ubi conspexi, stupui, et primæva vetustas
 Visa suas artes est revocare mihi,
 Mentoreasque manus mecum meditabar, equos-
 que
 Spumantes longum colle Quirine tuo;
 Quique diu artificem Romam decoravit, et
 amplis
 Aurea porticibus carmina Phæbus hiat;
 Trojanumque senem, quem nunc quoque Pal-
 ladis ira
 Anguibus implicitum post sua fata necat.
 Cedite Pyramides et pendula Mausolea,
 Dicebam, et quicquid Gracia vidit opum.*

Qua-

*Quatuor extremos servabant numina fines,
 E quibus, infracta mente manuque valens,
 Corporea reliquas superabat mole sorores
 Diva potens fati vincere sola vices,
 Et conferre manum Sorti violenter utrique,
 Neu premat hac animum, neu leveſt illa, ca-
 vens.*

*Stabat Diva ſagax, terrasque tenebat et aſtra,
 Docta Deos, homines, inſtabilemque rotam,
 Omnia qua Phæbus per longa volumina vidit
 Arduus, in longa conſpicietque via.*

*Stabat et infrenes animi qua temperat aſtus,
 Contemptrix flamme Diva Cupidinea:
 Palluit e lympha, credo, qua diluit uvas,
 Plenaque virginea ſimplicitatis erat.*

*Juncta chorum ſancti claudebat quarta Senatus,
 Juſta bonis librans præmia, juſta malis.
 Illa quidem, cælum prius auſa relinquere nun-
 quam,*

Marmoris in duro cortice tuta latet.

*At circum ſtatuis cinxero minoribus urnam
 Privata culti reſſigione Dei,
 Noſtra quibus pietas aras et templa dicavit,
 Qui bene pro Domino non renuere mori.*

*Planitiem vero præſtantia regis obibant
 Geſta, Dei durum bellipotentis opus,
 Arte nitens mira, quali Vулcānia dona
 Lumina Dardanii detinuerē ducis.*

*Parte alia trepida fugiunt in fata catervæ,
 Parte alia denſos curritur in gladios.*

Hic

*Hic torquata trabunt serviles colla catenas,
Hic rapitur mæstas funus in exequias.
Dejiciunt alibi telorum nubila nimbos,
Et cadit ex ipso mors numerosa polo.
Candida diffusas stillantia marmora guttas
Tot flent irriguis sæpe neces lachrymis.
Vertice sublimi genibus subnixus utrisque
Ora gerens senio ter veneranda gravi,
Ipse suos cineres Rex despiciebat in urna
Visus ad astantes dicere, Talis eram.
Excepere meos miseratione marmora vultus :
Scilicet hanc pradam surripuere solo.
Sensus abest, animaque carent spirantia saxa.
Scilicet hanc cælo non voluere rapi.
At consors regina thori, consorsque sepulchri
Nunc quoque blandittas dicere visa seni.
Conjugis a lava paulum distracta sedebat ;
Si liceat, propius progreditura reor.
Invide quid libuit divellere sculptor amantem ?
Quantum exat, ut sineres oscula ferre viro ?
In medio monumenti humilem sortita cavernam
Amborum leto corpora strata jacent,
Et tumuli quæ viva virent in vertice saxa
Arida jam morti succumbuere sua.
Pendet laxa cutis, latebris clauduntur opacis
Lumina, rarescit triste capillitium ;
Exilisque manus, tenuataque crura manusque,
Quicquid et in vitam mors cariosa potest,
Contulit in saxum rigida manus amula morti,
Fictaque stant uno Vitæque Mortisque loco.*
Sci-

*Scilicet hoc certe in simulachro integra superbit,
 Arfque peregrinam non sibi poscit opem.
 Expallet Marmor, Mors hunc petit agra co-
 lorem;*

Conticet; exanimis non didicere mori.

Opus hoc tam infigne non nisi Italica manu nasci potuisse credendum putavimus. id quod mox didicimus; Florentini nimirum esse. Vidimus præter hæc plurimorum regum et magnatum sepulchra; sed quæ deinceps sordere debent. Reversi hinc LVTETIAM in aliud hospitium divertimus. Mox deambulantes in Joachimum Politem, et D. Balthasarem a Kieveringhen incidimus. Hi a nobis ad cœnam adducti; postridie nos et prandio et cœna exceperunt; quibus in nostram gratiam adhibere voluerunt Bartholomæum Latomum, et Joannem Syverts sculptorem; quorum consuetudine non potuimus non oblectari maxime. Noluerunt enim nos illi in civitate aliena peregrinos esse, usque adeo nos domesticè tractarunt, magnifice et præter dignitatem nostram. Cum illis postero die jentati, reliquum iter ingressi sumus. Vidimus autem Parisiis ædificium priscum Julii Cæsaris, tum ungulam gryphonis immensæ magnitudinis, et alia plurima. A Parisiis continuo itinere ad pagum CHARTRES adcurrimus. illinc cum Gallis aliquot ibi repertis prima luce ad ESTAMPES oppidulum progressi sumus. In ejus civitatis angulo castellum a manu dextra reliquimus in loco civitatis editissimo constructum, non inamœnum, ut apparebat. Diverforium autem illic ingressi, cibo refecti sumus, multa a Gallis illis de veteribus querelis audire coacti, non sine miris in nostram gentem contumeliis. Digressi, longo itinere ad pagum

pagum TOVREY sub horam quartam delati, cum ulterius ire consultum nec nobis nec equis nostris videretur, ibi quieti nos dedimus. multa item et in cœna Gallorum eorundem periculosa garrulitate confecti, illinc summa luce audito sacro, continuo itinere AVRELIAM usque, quamvis via limosa et molesta supra modum, prorepimus. Reperto illic conterraneo et vetere socio nostro Theoderico Bronchorst, cum multis elegantibus et nimia humanitate importunis adolescentibus, prandium pransi sumus satis frugaliter; cœnam sumptuosiuscule produximus. Post prandium autem, in deambulationem ubi venissemus, urbem Aureliam plus quam ullam Galliae civitatem formis honestis abundare conspeximus, tum cultiora quam Parisiis cuncta animadvertimus. Incredibilem vero ubique superstitionem videre coacti sumus; Templi magni angulos omnes plusquam ducenti aut trecenti sacrificuli diobolares, qui ex pagis confluerant, occupabant confessiones audituri. Proximus huic templo locus est sacer Diis Manibus, ut apparet. ingens illic puteus est, qui plusquam XV. millia hominum superrima in peste absorbuisset fertur. Magnus illic est hominum concursus, præcipue puellarum. Videas illic singulas tacito cum murmure discurrere, aqua sacra tumulos suorum irrorantes; credas umbras sepulchris evocari. Infelices vero defunctorum cineres, quibus terra satis onerosa non est, nisi de tanta hominum multitudine novum subinde pondus accedat. Aureliæ in ponte Ligeris fluvii statuam vidimus JOANNÆ illius AVRELIANENSIS tantopere memoratæ virginis, hastam manu gerentis. Postridie relicta Aurelia ab amico ex urbe deducti gratissimo cœlo per sylvas fere viam non nimium difficilem ad pagum

gum LAMOTTE divertimus; ubi pransi, deinde per sylvas, et tum quoque ad pagum SERBRYE applicuimus, ubi pessimo invento vinò, aqua sitim reffingere coacti sumus. Conspecta deinde luce, quæ suprema itineri nostro foret, mane ad pagum VOVSON adcurrimus, ubi pransi, recta ad destinatam quieti otioque nostro literario urbem BOVRGES cœlo amœno sed ventoso, tum via aquosa et difficili, retendimus, quam videre contigit circa horam secundam. Paulatim deinde viciniore facti, inter tertiam et quartam horam die Martis, qui decimus nonus mensis Martii erat, in optatissimum veluti portum delati sumus. Tum ego, urbe jam proxima, hos versus effudi:

*Biturigum tutres et mœnia sacra Camœnis
Salvete, ex alio nobis procul orbe petita;
Magnus ubi Alciatus, tanto post tempore,
primus*

*Musarum fidibus artis decreta severa
Aptat, et antiquo revocatur vita Soloni.*

Vrbs ita sita est ut lateat viatores, donec propinqua fiat, ac tum magnificam de se speciem præbet, undique in montis æquati modum confurgens; cujus cacumen templum magnum cum turri occupans, pyramidale quiddam præ se fert.

*****

JOANNIS SECVNDI
REDITVS E GALLIA.*BITVRIGIBVS MECHLINIAM.*

ANNO 1533

ANNO M D XXXIII, mensis Martii die quarto, circiter horam septimam, Biturigibus excedere cœpimus, sôdalibus quibusdam quos ægre relinquere poteramus, in plateam nos comitantibus. nam reliquis, quorum magna erat multitudo, quod mane discessuros nos putaveramus, salutandis totum diem pridianum consumseramus, ad multam usque noctem. Nam a doctissimo humanissimoque præceptore D. Alciato, familiaque ipsius ipsi quàm simillima, nisi nox et somnus, avellere nemo potuisset. Progressi itaque ea urbis porta, quam Sulpitianam ab abbazia S. Sulpitii, quæ ei est propinqua, vocant, cœlo obscuro et tenuiter pluvioso, et itinere strato ad miliaris unius spatium, deinde ad tria usque miliaria partim lutofo, partim lapidoso et filicibus pleno, ad pagum SOIGNY pervenimus, quem transgressi itinere non incommodo paulo post undecimam diei horam NOEVFVY (quem novum vicum dicere possis) ingressi sumus, ubi prandio satis commodo refecti, cum sacerdote quodam illic invento viro longe humanissimo, sub horam primam equis conscensis, itinere æquissimo, in pagum PIERROFRITE devenimus, ibique lautius cœnati sumus, et cubimus. Postera die summa luce, imo summis tenebris surreximus; (nam horologium nos deceperat) et circiter horam

ram undecimam MELESTREAM intravimus, ubi prandio refecti, itinere satis commodo, aëre sereno, sed ventoso, AVRELIAS paulo post horam quintam venimus. ubi acquisitis nostratibus, quibus vel antea nobiscum familiaritas intercesserat, vel salutem nunciare amicorum nomine iussi eramus, opipare cœnavimus, mane hora fere sexta ex urbe relicta, cœlo pluviam minante nisi eam ventus dispulisset, itinere strato ad ARTENAY, qui pagus sex miliaribus Aureliis distat, ante horam decimam advenimus, ibique pransi sumus. Inde digressi sumus statim post prandium itinere molesto, nisi is qui equos cursorios reducebat, nos per compendium duxisset. qui et alia in re usui fuit. nam cum ad miliaris unius spatium progressi essemus, unus ex comitibus percepit se sarcinulam quandam in hospitio reliquisse. desperatum jam erat de illa, nisi cum cursore illo fuisset transactum, ut eam quaesitum iret. quod ille minimo spatio confecit, nihilque retardati sumus, quin eo die sub horam sextam ANGERVILLE perveniremus, quæ cito pertransisse, commodum fuit; vidimus enim, qui statim post nos adveniant hospitium ostiatim quaerentes, vix in pessimum admitti potuisse. In eo pago satis commode tractati, summo mane egressi, a quodam itinere commodo per valem duorum pene miliarium amœnissimam ducti, quam Theatrum naturale potuisses dicere, sub undecimam * advenimus, ubi commode satis refecti; sub horam quintam LONGMEAM subivimus, unde postridie hora sexta egressi, circiter decimam celeberrimam PARRISIORVM urbem introivimus: ubi totum illum diem, diemque sequentem, et tertium quoque, usque ad horam primam

* *Estampes* videtur desiderari, aut alius locus.

nam pomeridianam, partim expediendis negotiis nobis commissis, partim cum sodalibus illic inventis, jucunde transegitur, indeque discedentes, per nonnullos ex amicis D. Paltheno, D. Cornelio Susio, D. Splentero, D. Joachimo, usque ad urbem S DIONYSII deducti sumus. Illic ea vespera sepulchrum Caroli VIII. aeneamque ipsius imaginem, et Ludovici XII. marmoreum tumulum, quo opere in tota Gallia non est insignius, licet non jam primum, tum summa cum admiratione contemplati sumus. Vidimus et cornu unicornis, ejus longitudinis ut vix longissimus nostrum ejus summitatem manu posset contingere. Visuri eramus et alia, nisi nox impediisset. Postero die inde digressi, ad spatium aliquod ab iisdem sodalibus nostris deducti sumus, adeo nullum faciebant illi humanitatis suae modum; circiterque meridiem ad pagum BEAUMONT advenimus. Accidit tamen interim nobis quiddam molestissimum. Cum evitandi itineris lutosi causa in pratum quoddam altius conscendissemus, neque descendendi ullam viam tutam inveniremus, equos vacuos primum descendere compulsumus. Ibi unus ex eis liberius latiusque discedere coepit quam voluissemus; quem cum recipere simul niteremur, nihil tale de aliis qui lassum videbantur suspicantes, omnes tumultuari coeperunt, simulque pugnare; ita ut longo tempore non sine periculo, nec sine aliorum auxilio, capere eos vix possemus. Hoc adscribendum putavi, ut admonerentur ceteri, ne temere equos suos de manibus demittant. Pransi igitur in pago BEAUMONT, inde circiter hora prima digressi, aliquot miliaribus emensis, oppidulum MERLON transivimus, non inamœnum illud, castroque in editissimo monte sito insigne. Indeque, itinere

semper aëreque optatissimo, urbis CLEREMONT suburbia introivimus, (nam in urbe nemo hospitatur.) Suburbia autem amplissima sunt, ac velut alia urbs. Urbs ipsa culta et quæ nitoris aliquid supra morem urbium Gallicarum præ se ferat, ut agnoscas Flandriæ vicinam. Ex ea urbe ante horam sextam postridie egressi, sub horam undecimam BERTVEIL pervenimus, aëre sereno, via commoda, nisi quæ subinde montosa esset. A Bertueil hora prima egressi, aëre adeo sereno, ut ea die nullam prorsus nubem visam arbitrer; via, ut antea nulla re nisi inæqualitate sua molesta, occidente sole AMBIACVM introivimus. Videramus tota pene hora supra editissimum montem, eminens summum templi pinnaculum, quod jam tum videbatur urbem proximam demonstrare, cum longe tamen abesset. Quæ molesta sane res viatori: præcipuum enim est itineris solamen, ut subinde percipias quantum proficias. At hic concepta e falso visu spe brevissimæ viæ, post multum laboris magnumque temporis spatium retrocessisse potius quam profecisse tibi videris. AMBIACO non excessimus, nisi prius viso templo, quod ego quidem amplissimum altissimumque omnium quæ viderim existimo; nec nisi viso Baptistæ capite, quod singulis diebus paulo post sextam ostendi solet. quibus visis digressi, per perpetuos montes perpetuasque valles prorepimus; parumque adeo nobis profecisse videbamur, cum duabus fere horis equitassemus, adhuc civitas ipsa ita in oculis erat ut vicinissima videretur, idemque diu etiam post futurum erat, nisi prius REINEVILLE objectu suo aspectum impediisset. Atque tali quidem perpetuo itinere in pago PASSE inter horam undecimam

decimam et meridiem substitimus; indeque hora prima progressi, sole occidere jam parante, ATREBATVM venimus, itinere quidem paulominus clivoso, vento tamen adeo impetuoso, ut omnes prorsus itinerum molestias superaret. Invenimus quatuor fere ab Atrebato miliaribus tumulum infelicissimi Reynaldi nuncii Yperensis, qui paucis ante mensibus illic a latronibus cæsus erat, spoliatus auro quod juvenibus quibusdam in Gallia studentibus ferebat. Videramus et ante prandium eodem die inter AMBIACVM et PASSE suspensum caput et crus alterum unius eorum qui eum occiderant; alii exusti dicebantur. Cum tumulum tam ignobilem miserrimi hominis nunquam antea cogniti, et qui tum quoque cum occideretur literas ad me ferebat, viderem, excidit mihi hoc Epitaphium:

*Hic situs est ubi casus erat Reynaldus, ad urbes
Gallorum a Flandris scripta numosq; ferens;
Illi causa fuit aliena pecunia mortis,
Quam nisi post animam perdere non voluit.*

Lusit in ejusdem tunc etiam frater in hunc modum:

*Et tumulum et mortis sedem sortitus eandem
Hac situs est moriens quam rubefecit humum.
Nuntius infelix, vita spoliatus et auro.
Securum vacuus carpe, Viator, iter.*

Ab Attrebaro postridie ante horam septimam discessimus, itinereque paulatim minus et minus gibboso, aëre sereno, non tamen adhuc sine vento, hora undecima ad pagum PONTDAVANDYN pervenimus. ubi frugaliter et sordide tractati, ante horam primam equos conscendimus, et versus INSVLAS contendimus. unde cum jam miliari forte uno distarem, et evitandi pessimi itineris causa in fundum latum conscendissemus, per foveam traducere equos coacti sumus; quod ego quidem facile perfeci. alter sodalis noster cum idem tentaret, equum pene in cœno reliquit; nam collapsus erat. at tandem ægre exiit, ruptis tanto conatu cingulis, quæ ad tempus quantum potuimus colligavimus. frater per asiam viam commodissimam, nobis nec prævisam, nec a pessimis rusticis, qui propinqui erant, nosque periclitantes viderant, demonstratam, evasit. atque ita hora quinta INSVLAS subivimus. in qua urbe deinum perfecte agnovimus Belgicarum urbium munditiem. Vidimus forum amplissimum, quale etiam Atrebari videramus. nam ea urbs prima est a Gallia venienti, quæ planitiem aliquam talem habeat, ubi deambulare populus possit. Deambulantes igitur in eo foro, quæsitum diu D. Ægidium juvenalem ejus urbis civem, ejusdemque urbis consilii advocatum, prius sodalem nostrum in urbe Bituricensi, ibique sub D. Alciato LL. licentia insignitum, tandem invenimus. Reperimus et alios nonnullos olim notos, cum quibus eam cœnam hilariter transégimus. Die autem sequenti hora fere septima equitare GANDAVVM versus cœpimus; licet propemodum desperaremus eo die illuc pervenire posse. Profecti igitur aura mire nebulosa, itinere strato

ad

ad tria ferme miliaria, urbem MENYN transi-
vimus: in cujus urbis finibus primum lingua
Flandria loquentem populum audivimus: ac duo-
bus deinde miliaribus confectis CORTRACVM
hora fere undecima venimus. ibique sumpto pran-
dio, ante horam primam equitare cœpimus. ac
deinde quatuor fere miliaribus confectis, equos
avena data refecimus. iterumque iter ingressi in-
cidimus commodissime in duos, qui multo celeri-
us quam pro more nostro equitabant. quos cum
interrogassemus an eo die Gandavum pervenire
possemus; responderunt posse, si ipsos sequere-
mur. quod fecimus, quantum ferre equi nostri
potuerunt, profundissimisque tenebris hora paulo
minus quam octava GANDAVVM venimus, cum
altero eorum quos inveneramus. quem in itinere
agnovi. nam frequenter eundem Mechliniæ vide-
ram. simulque hospitati, postridie etiam simul
TENRAMUNDAM profecti sumus. Sodalem
autem nostrum D. Gulielmum Halmale in exitu
urbis Gandavi dimisimus. nam ille Antverpiam
ibat. Tenramundæ pransi, etiam illi qui nobis-
cum eo venerant vale diximus. ibat enim Bruxel-
lam versus, solique duo nos, aëre primum plu-
vioso, deinde sereno, sub horam diei sextam deci-
motertio ejus mensis, Mechliniam introivimus.

*****

JOANNIS SECVNDI
ITER TERTIVM,

MECHLINIA PER GALLIAS

IN ARRAGONIAM HISPANIAE.

ANNO 1534.

Vigesimo octavo die mensis Maji, iter Hispanicum ingressus sum, partim gaudio, quod arbitrarer hoc iter splendorem aliquem vitæ mihi polliceri, partim acerbissimo moerore peresus, quod ea mihi relinquenda essent, quæ et charissima mihi fuerint et jucundissima. Et quoniam tota aurora in valedicendo amicis, tristibusque complexibus esset absumpta, orto aliquandiu sole MECHLINIAM egressi, BRUXELLAM itinere felici, et cœlo conatibus nostris veluti applaudente, venimus, ubi cum fratre charissimo, Caroloque Cæsare, qui ut frater esset, ebarior esse non posset, totum fere hiæmum jucundissime viximus. solatique sumus propinquam veluti mortem nostram, quod ad eas certe regiones, et illorum hominum consuetudinem attinet. Nam si mori est, a consortio hominum separari; ita ut nec tibi cum illis, nec illis tecum ulla rerum conjunctio futura sit: illi pene regioni quisque moritur, a qua et avellitur. Nam literarum communicatio salutationesque longinquæ nimis similes sunt illis officiis quibus defunctos prosequimur, preculis, sacris solennibus, recordationique frigida et caduceæ. Quod si spes quoque revisendi terram relictam penitus ablata sit; jam aliquan-

aliquanto durius ipsa morte genus hoc mortis existimandum est. Crediderunt enim Sapientes fore ut extincti reviviscamus aliquando, vitamque in meliorem conditionem mutemur. At ubi semel a patria recesseris, nisi vel aliquo tandem post tempore redeas, vel ut redire possis, liberum tibi expeditumque reliqueris; quæ tandem ex hac morte superest reviviscendi spes? Hæc tamen parum fortassis argute commentari me cogebat dolor quidam immensus. Nunc quoniam in eam conditionem veni, ut dolore non debeam, neque dammare quod integrum mihi esse non potest; consequentium rerum et illarum, quæ tum quoque cum ita affecti essemus nos oblectabant longe reminiscor libentius. Hospitium BRUXELLÆ commodissimum obtigit in interfignio Antwerpæ; ibi inter cætera, mirifice me commovit et exhilaravit filia psalteria; quæ cum divinam e fidebus harmoniam digitis delicatissimis eliceret, ac voce suavissima nervorum mollietiem longe superaret, sæpe in mentem Ovidianum illud revocavit:

Hæc habiles agili prætentat pollice chordas;

Tam doctas quis non possit amare manus?

Multa autem cum jocosa peracta illic nobis essent, nec seria interim neglecta mihi sunt. Literas enim commendatitias ad Granvellium a Boisoto accepi; item ab Archidiacono Atrebatensi ad eundem, et Secretarium Perreninium, tum ab Archiepiscopo Panormitano ad Granvellium et ipsum, Epistolam magno cum affectu scriptam tradidi, et Panormitano quiddam, quod ille *super arte fuseria* a me commentari perierat. Mensis Maji die xxx. hora quinta Bruxellam reliquimus; ac a Carolo quidem ad spatium miliaris, a Gualtero et fratre HAL-

HAM deducti sumus, luce paulatim serenefcente;
 per iter sub initium silvofum, mox aliquanto pla-
 nius; at semper commodissimum; ut mirari subie-
 rit, quid nobis acciderit, ut præterito Vere, in
 itinere Gallico, cum eodem pergeremus, in vias
 perpetuo cœno obductas, lapidumque in cœno
 submersorum intolerabilem quassationem incideri-
 mus. Hallam (Mill. II. magna sunt) venimus
 hora octava. Ibi diu cum quievissemus, circiter
 horam tertiam post prandulum ad oppidulum
 BREYN (Mil. III.) adcurrimus magno in æstu.
 Fratri Halkæ hora prima valediximus, non sine
 gravissimo dolore. Vidimus HALIÆ tabulam aræ
 incumbentem ex alabastro, elegantissime cælatam;
 Joannis Artistæ opus. Vidimus et inter cætera,
 quæ templi fastigiis erant affixa, hastam quæ cum
 crassitudine brachium viri robusti æquaret, telo
 tamen ex arcu manuali, ut vocant, emissio trans-
 fixa spectabatur, ad rei fere miraculosæ, memo-
 riam. BREINI in hospitio Cervi parvis impensis
 satis commode sumus tractati. Inde postridie
 (Maji xxxi.) hora quarta egressi ad pagum KIE-
 VEREIN cœlo humecto non tamen pluvio veni-
 mus, hora fere meridiei, cum paululum tamen
 apud MONTENSES, qui intermedii sunt, cibi
 sumpsissemus; equis tamen a freno non relaxatis,
 antequam KIEVEREIN usque cucurrissent. Fe-
 stinabamus enim, auræ frigidum aspirantis occa-
 sione; veriti ne si multum itineris nostri in po-
 meridianas horas conferremus, calor nos intensus
 occuparet; quemadmodum pridie fueramus exper-
 ti. Nec verò non digna mentione est domitula
 viridis quam post oppidum BREIN a sinistra re-
 linquimus, mire delitiosam, arboribus contextis
 undique circumseptam; in quas ex domo trans-
 gredi veluti in tabulata possis, domusque tignis
 cre-

erectis constructæ, domus ramis exsurgens anax-
 xa videri potest. KIEVEREIN egressi sumus
 post prandium hora secunda, alii quidem equi-
 tes, ego vero pedes; tum ut me exercebam, tum
 ut comiti nostri pictori pedestri itinere, ut appa-
 rebat, defatigato gratificarer. Pauculis itaque
 horis, ad VALLEMCYGNVM (Mil. III.) veni
 paulo antequam equites appellerent. Ibi in cœna
 ab amicis et necessariis ejus, quem itineri delege-
 ramus (nam duo amicum secuti fuerant itinere
 paulo celeriore) humanissime excepti sumus, ibi-
 que communi calculo decretum est, ut subse-
 quentem diem et nostræ et equorum quieti im-
 penderemus, tum propter diei celebritatem (erat
 enim festum Pentecostes) tum quod itinere supe-
 riore ita equos exagitaveramus, ut remissio labo-
 ris ad diem unum eis tacito quodam pacto pro-
 missa videretur. Hoc in oppido cum die feriato
 in hortum Sagittariorum animi causa venissem;
 ibi protinus mihi offerre apparatus quisque suum,
 ac ad jaculandum invitare, quod ego sane recu-
 sare nolebam. Libenter enim hoc genere lusus
 utor, et volebam Mechliniensium hostiorum hac
 in arte exercitationem hominibus illis innotescere,
 qui peculiariter hanc jaculandi laudem sibi vendi-
 care solent; facientes id quidem suo jure; magno
 enim impetu telum exturbant, diriguntque satis
 certum in locum. Eodem tempore et arcum illic
 emi, et voluptati mihi et securitati in itinere fu-
 turum. Postridie (lun. II.) hora quarta VALLEM-
 CYGNVM relinquimus, ac ad oppidulum
 GAMBRESEY (Mil. VII.) via planissima, paten-
 tissimaque adcurramus continuo itinere; ibique
 mansimus eura diem. In eo attem itinere ita me
 necumque equum adiusfeceram, ut minimo nego-

tio ex equo jacularer nihilo incertius quam si-
 des fuisset. CAMBRESEY oppidulum est
 amoenissimum, in vallem depressum, forumque
 habet amplum, cujus una ex parte in circumja-
 centes montes sublimes et arbutis et segete viren-
 tes prospectus aperitur: altera pars templum oculis
 objicit turri acutissima insigne, et ædificia splen-
 dida. Est et illic Abbatia præclara S. Andreæ (ut
 opinor) dicata, ubi monachum quendam Mechli-
 niensem invenimus, qui nobis inter cetera officia
 cervisiam proponavit ejus omnino generis qualis
 apud Mechlinienses potatur. quæ, cum in ea re-
 gione non temere reperitur, mire nos refocilla-
 vit. Adhibitus est compotatiunculæ cervisæ co-
 ctor, qui nobis ejusdem generis tantum cervisæ
 artulit quantum in cœna cum tota nostra cohorte
 possemus adsumere. Accepta est oblatio, voca-
 tusque ad cœnam coctor. Interim sagittandi men-
 tione injecta, visum est, ut dum cœna pararetur,
 ego cum illo jaculis certarem. constituta est victo
 poena duorum sestertiorum vini. Ivimus, certa-
 vimus; victus sum a veterano, ventum est ad cœ-
 nam, hilariter victum est. Post cœnam produxit
 nos coctor in hortum suum, quem in suburba-
 nis habebat amoenissimum, ac mirifica erga nos
 benevolentia est usus, homo prisce cujusdam hu-
 manitatis. Sequenti die (lun. iii.) circiter horam
 quintam emigrantes cœlo subæstivo, via ut plu-
 rimum sylvestri intricataque et difficili, ad oppi-
 dulum G V I S E (Mil. v.) delati sumus, Gallicæ
 ditioni subiectum. Id in excelsio monte situm,
 elegantissimam sui speciem præbet, rursim habet
 in sui medio rotundam et sublimem, ut mons
 monti accumulatus videri possit; et quicquid in
 monte ædificiorum est, Castri potius cujusdam
 formam exhibet quam oppidi. Cæterum in valle
 ad

ad sinistram partem longo tractu, humiles constitutæ sunt domus, quæ multis potioribus exclusæ pagi cujusdam speciem præ se ferunt. Sumpto illic prandio, ad oppidulum MERLE (Mil. v.) contendimus, via sylvosa, molesta, densissimaque phivia. Constitutum et illud in monte est æque sublimi, nihilque dissimile est priori; nisi quod turrim insignem non habet, alioquin et principalia utriusque ædificia montem totum occupant; et humiliora per vallem extenduntur. Hic exacta nocte, post ortum aliquandiu, non tamen visum solem, (Iun. iv.) ad oppidulum LYENCE (Mil. v.) accurrimus. Celebre illud est cultu Divæ Virginis, multaque illuc hominum confluit turba; ac erat tunc etiam solito major exterorum undequaque concursus, propter festa Pentecostes nondum elapsa. Mirum quam tortuoso illuc cursu ventum sit; nunc a dextra, nunc a sinistra urbs erat. Subiit mihi credere, Divam, quæ illic colitur, eo esse fastu, ut nolit tam facilem ad se esse accessum, ut non aliquoties adventantibus hospitibus à latere prius salutetur ac resalutetur, quam ad familiarem illum congressum, qui per cereos accensos fit, admittantur. Antequam ad LYENSES appellerem, a dextra reliquimus oppidum non inammodum, simili omnino situ quo priora. Vbi apud LYENSES, quod reliquum erat diei, quiescimus; postridie (Iun. v.) hora fere solita ad pagum BARA BARY (Mil. vi.) delati sumus, prandium sumpsimus, equis in planam navem immisis, fluvium (Mil. iv.) transmisimus. Inde ad urbem REIMS, ubi *Campania regio initium* accipit, applicuimus. Insignis est urbs illa et maximo templo plurimis statuis et inter eas exquisitis undique ornata. Cujus sane templi magnitudine ita

sumus elasi, ut cum duobus fere miliaribus ab urbe abessemus, vix mille passus superesse crederemus. Templum ad abbatiam illic splendidam spectat. Sunt preterea et alia illic templa eximia, ædesque splendide, quibus visendis non licuit immorari. Postridie enim (Iun. vi.) hora consueta ad pagum LA GRANDE LOGE (Mil. vii.) acceleravimus; ut illic sumpto prandio in civitate SALONS, quæ ipsa quoque ex insignioribus Campaniæ civitatibus est, cœnaremus dormiremusque, sequentem illic diem quieturi. Hactenus Campaniam in campos patentissimos fertilesque (unde et nomen habere videtur) extendi animadvertimus, nisi quod dum iter facis, montibus undequaque amœnissimis circumcludi videris: longe distitis tamen, ut raros esse intelligas, nec planitiem regionis frequenter interrumpere. Apud SALONENSES cum diem unum, qui septimus Junii erat, quieti dedissemus, subsequente luce, (Iun. viii.) cœlo mirifice sereno, ad pagum LESTRYE (Mil. v.) provecti sumus. Ibi tam laute prandium apparatus invenimus, ut accedentibus aliis quibusdam conjecturis aliquid secreti nobis doli strui crediderimus. Adjunxit enim se protinus venientibus nobis nebulo confidens, qui Gallicis obsequiis in nostrum sodalitium familiaris conebatur irrepere, afferens, missum illuc se a nescio quibus dominis suis, quos (ut nulla esset mali suspicio) Canonicos esse volebat, adventum ipsorum ut hospiti nunciaret, prandiumque curaret delicatum apparari: adfuturos mox illos, nec injucundum nobis convivium ipsorum fore: præsertim: si tempore pomeridiano vellemus cum illis in loco herbofo, quem probus ille Symposiarcha digito designabat, sub umbra arborum genio indu-

indulgere, Haftenus non infelicitè partes suas agebat hic nofter, Cæterum ubi vidit nos parum intentos Hiftrionicæ fuæ, nec omnino ignaros hujusmodi technarum, cœpit paulatim nobis perfuadere, ut quiete nofmet dederemus, affirmans hoc non fore infalubre ftomachis noftris, nec credo mentiebatur: futurum enim fortaffis erat, ut poft eum diem nunquam male concoqueremus. Ac fruftra hæc nobis occinebat. Jamdudum enim nos non fopori fed pugnæ paraveramus: aut certe ut quamprimum illic difcederemus. Augebat fufpicionem noftram, quod cum prandium pro bonis illis Canonicis inſtructum, a nobis adfumeretur, nihil interim novorum ciborum in adventum illorum pararetur. Deinde, fi adventare deberent, aliqui quorum cogitationes ad iter tantum peragendum ſpectarent, non videbantur illum cœli calorem exſpectaturi. Erat enim jam fere meridies, nec via, quam perficere debebant, longa erat. Tot itaque concurrentibus conjecturis, conſtitueramus, ut furciferum illum nobiſcum ad equi caudam ligatum abduceremus. Quod quoniam poſtea propter confluentium agreſtium turbam, noſtius fraudis ut opinari libebat participem, tentare non auderemus, cœpimus ſubdolis pollicitationibus cum nebulone agere ut nos ſequeretur, nobiſque in vicem deſeſſi ex via famuli ſubirent. Recuſavit ille; nos ivimus. Accidit deinde ut duo ex noſtris ingreſſi iter, relictam in pago lagenam repetituri irent; diſſuadentibus nobis ne ſeremoverent: nec abs re, ut poſtea didicerunt. Accidit enim ut reverſi furcis ab agricolis exciperentur, ac niſi gladiis eductis terrorem imbellibus hominibus inculcaſſent, futurum erat ut bene mulctari ſpoliatique ad nos redirent. Ita elapſi, ad proximum pagum (Mil. VI.) MAILLE di-

Cum appulimus. ibi transacta nocte (Iun. IX.) ad
 pagum ARCE (Mil. IV.) ac deinceps ad ultimum
 Campaniæ oppidum TROIAM (Mil. VII.) dela-
 ti sumus. Quam sane urbem et spatiosam inve-
 nimus, et splendidam, ut si quam Galliæ civita-
 tem antehac; ut mirari subierit, tam obscurum
 ejus nomen apud nostrates esse. Illic nocte trans-
 acta, in multum diem (Iun. X.) ubi dormivisse-
 mus; ac contemplata deinde urbe, prandioque
 sumpto, ad oppidum BAR SVR SEINE (Mil.
 VII.) properavimus, ubi DVCATVS BVRGVN-
 DIAE initium accipit. postridie (Iun. XI.) ad
 pagum POITIR, (Mil. V.) relicto a tergo oppi-
 dulo MVSE in maximo calore processimus; ut
 illic pransi in urbem CHASTILLON sub crepu-
 sculum adveniremus. Vrbs illa amœnitatem di-
 vitiasque priscas miserandis passim ruinis testatur;
 ac inter cetera Castri illic ingentis munitionis al-
 tissimæ vastissimæque fragmenta spectantur. Tunc
 didicimus et quid belli calamitas, et temporum
 longinquitas, et regum ira posset; quamque princi-
 pum consilia ad suam magis securitatem spectent,
 quam ad subditorum suorum commoditatem utilita-
 temve. Et ibi, et in Campania etiam, domus testæ
 non in altum usque adeo ut nostratia eriguntur;
 sed demissiora, more prisco Italicoque, visuntur.
 Testæ sunt domus Burgundicæ lapidibus latis pla-
 nisque, non regulis. Mulieres caput habent ple-
 bejæ panno, ditiores holoserico, illustriores ho-
 losericæ vel byssinæ vittæ panno lato gravique
 superjecto circumvolutum. pauperculi fere sunt
 homines; linguaque loquuntur agresti. Relicto
 Chastillons ad pagum sacrum S. Marco (Mil. IV.)
 applicuimus: (Iun. XII.) et montes vallesque
 amœ-

amoenissimas itinere lapidoso, cœlo subobscuris transivimus. ibi uno ex monte unum et viginti rivulos limpidissimos profilientes numeravimus. Inde ad vicum SICHEIN (Mil. v.) properavimus, ubi dormiremus. Tum vero ad celebrem Burgundiæ civitatem Dijon, per montes excelsos, mireque difficili sinuosaque via prorepimus; ac inter reliquas difficultates, unum montem transcendimus, cujus altitudo turres justæ mensuræ tres credo adæquat. In ejus descensu urbs pulcherrima se spectare ostendat, videturque viatorem jamjam expectura; cum interim duo fere miliaria peragenda restent. Urbs illa, multis alioquin etiam rebus insignis, monumenta veterum aliquod Burgundiæ Ducum summa arte exscripta servat. Extant ea opera apud Carthusianos extra urbem, ubi et insignia eorundem Ducum, aliaque ad memoriam prisce nostrorum illic dominii possessionisque spectantur. jacetque illic mira arte e marmore cælatus Philippus cognomento Audax, ejusque successor Philippus, cognomento Bonus. Quæ omnia ubi contemplerer, ingemiscendum mihi videbatur, viros fortissimos, qui propulsata semper confinium omnium circumquaque injuria, florentissima in libertate vixissent; nunc mortuos in hostium potestatem servitutemque cecidisse; quique in sua sepulti essent terra, nunc veluti revulsis cineribus in alieno solo recubare, tamque emendicata terræ portiuncula ad ea corpora tegenda, quibus magna pars orbis serviebat. Quod si quis relictus est extinctis sensus, non in ea quiete jacent illi, quæ solent: et qui vivi imperabant, mortui servitutem indignabundi detestant. In iis aliisque rebus spectandis totum ibi diem (Jun. xiv-) consumpsimus. Nec omittendum est, quod Dyni ejusdam Rapundi Lucani statuam illic adfabre sculptam

sculptam conspeximus. Postridie (Iun. xv.) ad oppidum BEAULME (Mil. vii.) per pagum, ubi Admiralis Franciæ prandebat, contendimus. Contemplati sumus illic et admirati Nosocomium magno sumptu exstructum per Cancellarium quendam Burgundiæ Nicolaum Rolle, ut ferebatur. Res est spectatu digna; quæque docere nos potest, in quos usus collocandum sit id, quod nec post mortem nobis, cum domini rerum nostrarum esse definimus, perire velimus. Subsequente die (Iun. xvi.) ad oppidum SALON (Mil. v.) non inafficuum properavimus, ibi eum diem desedimus: frustratque spe, quam conceperamus de equis in navem, ut quiescerent, LVGDVNVM usque per Ararim devehendis; quod nec commoditas offerretur, pretiumque nautæ immoderatum exigenter; postridie (Iun. xvii.) ad pagum TORMAM (Mil. v.) equites deveci sumus: ubi prius aquam, quæ per fluvii inundationem per arva juxta urbem ad spatium dimidiati fere miliaris excreverat, aliumque idem fluvium paulo post transmissemus; inde ad pagum MACON (Mil. v.) delati sumus. ibi dormivimus. Quo in itinere quod magna pars viarum aqua fluviatili obducta esset; ego cum per viam publicam eundo, ex improborum quorundam viatorum consilio, viam quæ a latere recenter facta erat neglexissem, in voraginem incidi, non sine vitæ discrimine. si ulterius processissem, aut nisi equus meus alacritate sua repente me sublevasset; itaque remensa aliqua parte itineris aquosi molestique, quæsitis viis siccioribus ægreque inventis; accidit, ut multa in nocte ad civitatem adveniremus: clausisque jam portis timendum erat ne in urbem admitteremur; sed pecunia claustra perfregimus. Ex iis vero, qui nos pedites sequebantur, duo et itineris difficultate et nocte jam obscura

obscura didicerunt quam esset suave, ut est apud Tibullum,

- - *Dormire sub umbra* - -

Arboris, ad rivos prætereuntis aquæ.

et num illud Senecæ verum esset potuerunt experiri.

Cespes Tyrio mollior ostro

Sole impavidos ducere somnos.

Sequente luce (Iun. XVIII.) ad oppidum Villefrance non inamœnum properavimus: ubi rursum Gallicam ditionem ingressi sumus. In eo annotatione dignum putavi, quod nubibus densis cacumina montium circumvolvi viderem: ut dubium non sit, quin si quis in vertice montis constitutus fuisset, nubes passim sub pedibus fuisset habiturus, potuissetque nubibus implicatus vento asportari ac alicubi explui. Postridie (Iun. XIX.) in summo calore ad illam tantopere prædicatam Galliarum urbem LVGDVNVM (Mil. V.) properavimus itinere admodum jucundo. aliquandiu enim in monte sublimi vehebamur; unde prospectus erat in montes amœnissimos, qui longo ab urbe intervallo distantes, circumquaque tamen velut circino ducti montem nostrum ambibant. Longo adhuc flexu ab hoc monte delapsi per iter planum aliquandiu, ac deinde per montem unum proVecti, urbem ingressi sumus antequam eam videre contigisset; usque adeo in vallem tota pene urbs sepulta est, viatoresque eludit. Montes excelsi circa mœnia ex omnibus fere in circuitu partibus spectantur; quibus ipsi muri aliquibus locis impositi, Propertiani versiculi memorem me fecerunt,

Scandentes si quis cernat de vallibus arces,

Ingenio miros aestimet ille meo.

Sinu-

Sinuofus longo tractu in urbem est ingreffus. Hac in urbe Arar Rhodano mifceretur. Hofpicio autem propter Regis adventum ægre invento, cum non fatis commodum id nobis videretur; ad quatuor fere horas per omnes urbis angulos difcurrimus, nec invenire quicquam e re noftra potuimus; ufque adeo equitatu Regis plena erant omnia. in quo Regis potentiam et fplendorem licuit animadvertere. Invenimus hic bona fortuna Hilarium poetam, Corneliumque pictorem, veteres amicos: cum quibus ea nocte fuaviter viximus. Poft ridie, (Iun. xx.) quum in difcurrendo huc atque illuc, ac in aulica pompa ftrepitu vifendo ac Rege ipfo contemplando confumta effet, potior noftrorum pars ad prandium legati Cæfarei ivit; ubi et cœnaverunt. Ego meo arbitrato cum aliis amiculis illic inventis et prænſus ſum et cœnatus. Poſt cœnam, tranſmiſſo Arari (quod illic et viæ accelerandæ et animi cauſa lintribus ad hoc plurimis in promptu poſitis quam ſæpiſſime faciunt homines delicati) in penetralia aulæ Regis, amici auxilio, admiſſi ſumus. Ibi videre licebat luſus varios, choreasque omnis generis, quos nobiliſſimi totius Galliæ proceres ducebant, nobiliſſimæque tum Galliæ tum Hiſpaniæ puellæ, magno apparatu exornabant. Præerat his omnibus Rex et Regina uterque in loco ſublimi, velut theatro conſtitutus, ut nihil deeſſet quod Regalem magnificentiam decoremque luſum ejusmodi ſpectaret. Vidimus Lugduni Inſcriptiones aliquas, in quibus erat pro LVGDVNO, LVGDVNVM ubique ſcriptum. Poſt ridie ejus diēi (Iun. xx.) nave conductâ, equiſque in navem immiſſis, hora tertia pomeridiana, per eum fluvium, qui ex Rhodani Arariſque mixtione, Rhodani deinde, velut nobiliore nomine ad Volcos priſco nomin.

nomine, nunc AVIGNON, decurrit, ad oppidum CONDRIER, magna celeritate contendimus, (Mil. x.) relicta a sinistra VIENNA; quæ urbs totius Galliæ antiquissima narratur. et certe ædificia, locique situs, priscum aliquid et venerandum præ se ferunt. Pons ibi per Rhodanum traductus est insignis, sub quo et navigavimus. ab ejus dextra parte turris erat quadrata, specie antiqua, quæ per Genios aliquando structa narrabatur, fabulose, ut opinor. In oppidulo CONDRIER ubi quiessemus; sequenti luce (Iun. XXII.) hora quinta navem denuo conscendimus, ut eo die ad Volcos, si possemus; sin minus, quo possemus perveniremus. Navigatio hæc omnis jucundissima fuit. Fluvius enim omni fere ex parte montibus amœnissimis riparum loco continetur; quos et arbuta, et castella, et urbes nonnunquam occupant. inter quas eo die has numerare licuit; LA ROCHE, VALENCHÉ, SVYON, BESCHEVIL, MOTALMVER, VIMER et DOESGERA. Quo ubi venissemus manè ad ripam in loco tranquillo sub monte relicto, pedites in oppidum ad mille fere pæssus processimus. Postridie (Iun. XXIII.) iterata navigatione (Mil. XX.) et alias urbes præterlapsi sumus; quarum duas tantum in memoria teneo; LA BORCHE, et PONTEM SANCTI SPIRITVS. qui sane locus magno nobis terrori fuit; quod multis naufragiis infamis sit. Pons arcibus XIX. patet. per unum aliquem ex his arcibus iter certissimo ductu est capeffendum. quod si vel remiges, vel gubernator vel minimum in officio cessent; periculum est ne navis columnis illisa diffindatur. Deinde ubi hinc elapsus

psus es, tantus subito undarum impetus navem implicatam propellit, ut timor navigantes non levis occupet ne aut navis subvertatur, aut pondere undarum haustarum depressa subsidat. Circiter meridiem, **AVIGNONAM** appulimus. (Iul. x.) Palatium est illic Pontificis satis insigne, et pons qui ad **MCCC.** passus extenditur; quem aliquando audivi a dæmone exædificatum. illic nihil certi ea de re potui elicere. Visitur et inter cetera illic spectaru digna natio Iudæorum in partem civitatis viliorē rejecta. Eorum opéra et mercaturæ ut plurimum in indusiis lineis artificiose elaboratis consistunt. Sequentē diē (Iun. xxiv.) ad oppidulum **FARNIAC**, (Mil. iv.) ubi **NARBONENSIS** provincia initium capit, delati, ibique pransi, ad verustam urbem * **NEMAUSENSEM** (Mil. iii.) contendimus; ubi moles est ingens vetustissimæque, in modum colossi Romani, a Traiana, ut oppidani dicebant, exstructa. tum Inscriptiones aliquot ante portam urbis spectantur, quarum quasdam in ** fine hujus libelli annotavi. Vnde conjecturabamur, insigniora etiam in urbe posse spectari. Sed propter pestem increbescētem, penitus in civitatem ingredi consultum non videbatur. quapropter et extra urbem diverforium nobis elegeramus. Prima deinde

* In V. C. annotatur ad marginem: *Hæ urbs NIMES appellatur vulgo, estque ea, unde Carolus noster Serveis oriundus est, quem illic invenire sperans, in multos incidi, qui hominem noscerent, ipsum invenire non potui.*

** Desunt hæ Inscriptiones in apographo Vulcanii. Et omne id damnum sarcire possunt Antiquariorum libri, et inprimis angustum illud opus Inscriptionum V. Cl. Jani Gruyeri, amici nostri dum viveret, opt. max. P. Scriverus.

inde luce subsequente (Iun. xxv.) ad oppidulum **L V N E T** (Mil. iv. magna) properavimus. Hactenus omnis per provinciam via olivetis fere densissimis veluti sylvis quibusdam inclusa est. Prandio deinde sumpto, ad pagum **S V M B E R S** (Mil. vi.) tantum processimus; quia ad Montepessulanum usque ire volebamus, quod is locus gravissima tum peste affligeretur. male illic in quodam veluti tugurio excepti sumus. Causam hanc arbitror, quod urbe Montepessulana tam propinqua raro illuc hospites commeare solent. Postridie (Iun. xxvi.) relicta a dextra Montepessulano, ad oppidulum **D V S I A N** progressi sumus; (Mil. iv. magn.) et illic incommodo sumus usi hospitio. Illinc ad oppidulum **L V P I A N** (Mil. ii.) contendimus: ubi satis commode accepti sumus. Postridie ad oppidulum **s. T Y B E R I** (Mil. iii.) transmissio quodam fluvio delati sumus. Inde ad oppidum **P E S A S** acceleravimus; ubi custodes portarum iusjurandum a nobis exigere coeperunt, quo affirmaremus, neque ad Montepessulanum, neque alio quoquam divertisse nos, ubi pestem grassari sciremus. quod et in subsequentibus aliquot civitatibus facere coacti sumus. Postridie (Iun. xxxiix.) **N A R B O N A M**, (Mil. iv. magna,) transmissio et ibi fluvio, contendimus, urbem in ea regione celeberrimam. Nam et Archiepiscopatus ibi est, et Academia, ni fallor, quoque. Inde ad pagum **V I L L E F R A N C E** (Mil. iii.) properavimus; non incongruo nomine sic appellatum. Totam vero hanc sive provinciam Narbonensem, sive **L A N G O D O C E N S E M** regionem, nullo alio elogio celebrare possum, quam quod hominibus barbis, ferocibusque
et

et improbis habitetur, ac ipsas Burgundis nequioribus; miliaribus dimensa sit prope immensus; mare habeat ab Oriente, quod et in Hispaniam et in Italiam protenditur; saxosa sit sterilisque; nec quicquam fere præter Rosmarinum et aliquot oleastros producat; præsertim ea parte qua Hispaniæ proxima est. ubi et periculum maximum aprædonibus imminere viatoribus audiebamus; ut omnino intelligas regionem esse efferam. Nos vero fortuna propitia nullum in itinere invenimus, qui nos offenderet, forte ad incursum levem sustinendum satis instructi videbamur iis hominibus, qui talia fortassis machinabantur. Ita salvi ad HISPANIÆ fines appulimus, maximo in calore molestissimaque via, quod tædium auxit equus meus solea ferrea amissa tardatus, pransique sumus juxta castrum LA SAUSSE: (Mil. iv. maxima) quod tanta cura a Cæsariensibus servatur, ut aspectus ejus munitionis hospitibus adventantibus innoxius non concedatur. quin si quis sit, qui in murorum fossarumque contemplatione commoretur, nihil etiam doli meditans, in periculo summo constituitur, ne bombardis illinc abigatur; aut non abigatur potius, sed prostratus extremum ibi vestigium ponat. Hinc ad oppidum Hispaniæ primum PERPIGNAN (Mil. iii.) non inamœnum illud nec incelebre, contendimus. Rivulus illic per urbem fluit limpidissimus, longe supra aream platearum erectus circumclususque muris altiusculis, ne vicos passim inunder: cujus sane aspectus insolita specie mirifice me cepit. Postridie (Iun. xxx.) ad pagum BRELON (Mil. iv.) properavimus, ibi montes conscendere molestissimos cœpimus, (hi ex Pyreneis sunt) adeo densos perplexosque, ut antequam miliaris viam processissemus, jam nox nos occuparet;

ret; coactique sumus ad domum quandam ignobilem subsistere, ibique cubare mediis in vallibus, non extra periculum prædonum. Postridie (Iun. xxxi.) ad vicum **VIGHIERE**, (Mil. iii.) ubi pransi essemus, rursus in diversorio ignobili subsistere cogebamur. Sequenti die, qui primus Iulii mensis erat, transcurso non inamoeno oppido **GERON** (Mil. iv.) ad locum quandam contendimus, ubi statio equorum dispositorum tunc erat. Inde ad vicum **S. CALÆNI** (Mil. iii.) properavimus: ibi cubavimus. Postridie (Iul. ii.) per pagum **LAROCQUE BARCHINONEM** (Mil. iii.) contendimus; ac cum vicini jam urbi essemus, (Mil. iv.) obviam nobis adequitavit Nicolaus Florenas medicus uxorem suam adventare ratus. frustratus autem ipse spe sua, etiam nostra nos spe frustratus est. Ex eo enim intelleximus, fratrem, quem **BARCHINONE** fore credideramus, **MONZON** abiisse. Novum itaque iter capeendum nobis conspicientes, triduum **BARCHINONE** substitimus; quod et equorum quieti, et novis amicitiiis, et urbi contemplandæ dedimus. Urbs in valle constituta, altissimis circumquaque montibus continetur; planitie satis ampla adjecta, nisi quod ea parte qua ad Orientem spectat, ab italico mari alluitur. Hoc in tota urbe annotatione dignum invenimus, quod media omnium platearum linea lapidibus exemptilibus magnis quadratisque constat; sub quibus fossa profunda, longo tramite per totam urbem deducta est. Id adversus Maurorum nocturnos incursus excogitatum est: Simulatque enim, naves hostiles cursum illuc tenere, ex altissimo monte ad hoc designato, quem **MONIU** appellant, (**MONS IOVIS** a veteribus dictus) civitati denunciatum est, lapidibus his subito evulsis,

acer-

acerbissima clades hostibus parata est. Nam ignari viarum per nocturnas tenebras passim in voragine hasce præcipites adiguntur. Quarto die (Iul. VI.) novum iter ingressi ad vicum **MATTVRIL**, (Mil. II.) ac deinde ad oppidulum **SPARGYES** (Mil. III.) sub multam noctem advenimus. Sequenti die (Iun. VII.)*) **MONTEM SERRATVM**, vastitate sublimitateque, tum cultu D. Virginis, per omnem fere orbem Christianum celebratissimum nominatissimumque, magna difficultate conscendimus; (Mil. II.) substitimusque illic in cœnobio Benedictino, ubi D. Virgo sedem suam plane regalem posuit: pendent aurei lychni laquearibus aureis; pendent a fastigiis templi arma ducumque insignia, mutilataque ex cera membra; naves tabulæque votivæ, et quid non? Monachi ex religione prisca laudabilem et favorabilem illic morem servant, ut hospitibus quibuscunque Virginis Matris salutandi causa ad se divertentibus, vinum, oleum panemque suppeditent. Inde egressi ad oppidulum quoddam, (Mil. III.) cujus nomen non succurrit, itinere item difficili, formidolosisque despectibus molesto, longoque et tædio, quod a via aberressemus, delati sumus multam quoque sub noctem. Inde (Iul. VIII.) ad vicum **MONTBENEAV**; (Mil. III.) ac deinceps ad alium quoque ignobilem pagum (Mil. II.) acceleravimus. Sequenti luce (Iul. IX.) per similem vicum ad oppidum non inamœnum, in excelsio monte situm (**CERVERA** nomine) contendimus. Ibi ego relicta sorore, ad fratrem majoribus itineribus

* *Montem Serratum*) Annotatur ad marginem in V. C. Summus hujus montis apex in altitudinem decem, credo, sarrium, qualis est Mechlinia ad eadem D. Rumoldo sacram extenditur. Nos tamen, ultra dimidium erecti non sumus.

bus acceleravi (Iul. x.) ut adventum illi uxoris nunciarem. Ac sub vesperam quidem, equo jam defatigato, ad suburbia insignis urbis BELLAGUERE (Mil. v. maxima) cum advenissem; obtulit se mihi ignaro ipse frater, qui aliquot nostratibus comitatus, eo usque uxori, quam non procul abesse sciebat, obviam processerat, acciditque mirabili quodam fato, ut illo me tanquam viatorem ignotum compellante; me item similiter cum eo agente, diu sermones misceremus, antequam alter alterum agnosceret, quæ sane res gaudium nostrum longe reddidit uberius. Postridie (Iul. xi.) circiter horam decimam, soror advenit; quam cum maritus summo cum gaudio excepisset, hilariterque pransi essemus, ad pagum GUERRAST (Mil. ii.) sub vesperam adequitavimus. Postera die (Iul. xii.) ad oppidulum TANTERYC, ac deinde ad oppidulum, seu vicum potius, ALMOIGNA contendimus; ubi hætenus subsistimus.

F I N I S.

*****

P. S.

Inscriptiones Nemaufenses, quæ ante portam urbis spectabantur, quasque auctor supra p. 330. promittit se in fine hujus libelli adjeciturum, peti. possunt quia in exemplari, quo usi sumus, desiderantur) ex augusto opere Inscriptionum Gruterianarum, et alibi.

7

JOAN-

*****

JOANNIS SECVNDI

EPISTOLARVM

RELIQVIÆ,

QVAS IN ITINERE, AVT CVM IN
PROCINCTV ESSET,

SCRIPSIT.

~~~~~

INGENIOSISSIMO ORNATISSIMO-
QUE VIRO

D. JOANNI SCORELLIO,

*CANONICO D. Mariæ Traiectensis**D. ET AMICO OBSERVANTISSIMO*

Trajecti.

S. P. Domine et amice charissime. Cum brevi mihi in Hispaniam ad fratrem Nicolaum eundum esset, rediretque ad vos D. Stephanus Montanus, communis amicus; omnino mihi aliquid ad te scribendum, tibi que parvo epistolio valedicendum putavi. Nam præterquam quod te mei studiosissimum et præsens cum hic esses expertus sum, et ex multorum relatu intellexi, cogor te, etiam si ignotus mihi esses, venerari; ducitque me in tui amorem præclarum istud ingenium tuum, industriaque, qua reliquos hujus regionis artifices longe antecellis. Ego vero hac cum natura tua aliquid mihi commune esse, non timebo dicere. Illud videlicet, QVOD HAS FINGENDI PINGENDIQUE ARTES, ARCANO QVODAM NATVRÆ IVSSV SEMPER AMPLEXVS SIM, ET ADMI-
RA-

RATVS. cui juvenili levitati aliquem **SCVL-**
PENDI VSVM ausus sum adjungere. Qua in
 re cum acutissimo judicio tuo non nimis infelici-
 ter versari me intellexerim, progressus sum in
 lusu (mea quidem sententia) non insuavi. Ut
 autem videas an aliquid profecerim, *mitto tibi effi-*
giem Archiepiscopi Panormitani, proximis hisce die-
bus a me sculptam. Rogo, sincere judices. Vix
 enim inducor, ut credam judicium, quod
 de **IVLIÆ** imagine proferebas, fuisse incorrup-
 tum. Forte, quemadmodum illa meos oculos,
 ita tuos ejus imago fascinaverat.

Scio te, clarissime Domine, familiariter uti
 Domino de Nassau. Quoniam autem in Hispani-
 am eo, ubi et ille brevi futurus est, maxime e-
 re mea foret, si in tanti tamque boni Principis
 benevolentiam aliquo modo essem insinuatus.
 Quod si ita ferat opportunitas, summo opere te
 rogaverim, ut me illi commode captata occasione,
 sive per literas, sive, si te ad illum venire con-
 tingat, præsens præsentì commendes. Gravissi-
 ma autem commendatio ex Patris mei persona
 sumi poterit, quem ille vehementer amabat. Fa-
 cturus mihi rem es longe gratissimam, meque tibi
 mirifice adstringes. Bene vale. Machliniæ, viii.
 Maji 1533.

*Observantissimus tui, tibi que
 addictissimus.*

IOANNES SECVNDVS, Hagensis.

P a

JOAN

IOANNES SECVNDVS HADRIANO FRATRI.

Machliniæ.

Solam hanc * Elegiam tibi nunc mitto, Frater optime, quam libello de JULIA conscripto aliquando statui inferere. Præter eam nunc nihil accipies. ita culpam tuam expiabo, quam ** Episcopo Londense istinc sine literis tuis dimisso commisisti. Successus meos Everardo fratri perscripsi. Utinam similem habeat exitum; id quod tu minime quidem inconsulte cogitas. Ignosce, si quid invenies in hac Elegia tumultuosum; quia inter equitandum his diebus majori ex parte effusa est. Tu, qui quiescis, emollire eam sedatoremque reddere, si potes, elabora quæso. Nihil enim æque fastidio, ac recognitionem carminum meorum. Secoviæ, die 3. Jun. 1534.

* *Innuït Elegiam, cujus initium:*

Cum nova nascenti nerent mihi fata Sorores. etc.

Quæ JULIÆ, sive Elegiarum libri primi, secunda est.

** *Episcopo Londense*) Imo Archiepiscopo, innuitque D. Joannem a Veza. Archiepiscopatus Londensis in Dania est.

AD PETRVM CLERICVM.

Machlinæ.

AMicissime Petre. Sumus hic in celeberrima civitate, sumus in sodalities doctissimorum virorum; neque auribus, neque oculis deest, quo possit delectari: et sumus tamen inviti. Nemo hoc credo aliorum, fortasse nec tu credas, qui conscius tamen es ardoris nostri. Sed accessit illa. quid tum? restant vestigia; et propinquior aliquanto istic illi futurus sum; aut si ridicula hæc putas, vel ea causa istuc recurrere cupiam,

am, ut alia aliqua in animum nostrum admissa hæc expellantur, quando aliam viam non video: quamquam dubito,

*An calor hic * alias possit sibi querere sedes.*

Hætenus hunc certe Julia sola tenet:

Candida quantumvis, et non deformior illa,

Et versatilibus ebria luminibus.

*Sæpe meos oculos in se ** vicina moretur,*

Oscula qua facilis ad mea sponte venit.

Cupio scire, quomodo Nuptiæ cesserint, et an præter lugubrem cœli faciem, nihil passæ sint funestum; et an illud, IO PÆAN, Nuptiarum die non cecineris: denique, quo tuos amores transfuleris. Mitto Elegiam, quam in itinere in ipsa illa tempestate composui. Meminisse potes, dixisse te, aliquando nuptiarum diem forte suppediraturum novæ *** Elegiæ materiam. Si factum est.

Ergo dies venit, qua se formosa mariti

Dedet in æternum Julia servitium? etc.

In aliis Elegiis quædam mutavi. Veluti illud: (Eleg. vii. lib. i.)

Et laceranda nigra membra relinquat avi.

Pro quo substitui:

Multaque projecti viscera carpat avis.

Et illud: (Eleg. ead.)

Non aliquis duro tenuit custode puellam.

P 3

Inter-

* *Alia possit consistere sede.)* Ita in excusis est legere. Sed utraque scriptura in Archetypo legabatur.

** *Vicina moretur.)* pro vicina editur vulgo *Domitilla.*

*** Quæ JULIÆ octava est.

Interpolavi ad hunc modum:

Anxia non tenuit custodis cura puellam.

Salutat te Hadrianus, et Nicolaus.

Bene vale. Bruxellæ, præpopere.

Tuus Joannes.

Porro ad eundem Petrum Clericum ejusdem prorsus argumenti Elegia legitur,

Petre sodalities pars sincerissima nostri, etc.

quæ est nona libri primi, cui titulus JVLIA.

Describebam has Secundi Epistolas, partim ex ipsius Auctoris aut doctissimi Fratris archetypo, partim ex apographo nobilissimi Doussæ patris amici (heu quondam!) nostri singularis benevolentia et constantia,

P. Scriverius.

FRAGMENTVM.

Ex Epistola Auctoris ad Hadrianum Marium fratrem.

Solet in campum habitationi nostræ vicinum cum proceribus suis sæpe numero prodire Cæsar, ac se suosque omnis generis equestribus ludis exercere.

*Nunc torto simulat simum diademate Maurum,
Nunc Mahumetana gentis, memor, induit arma,
Doctus equo profugos volucris prævertere Parthos,*

*Vulnera missilibus longe ferit irrita cannis
Arduus, inque juba fugiens incurvus anhelat.
Illum omnes unum Dryades, et oreades omnes,
Illum suspirant liquida per flumina Nympha,
Occultaque stupet innixus ab arbore Faunus.*

P. S.

P. S.

LECTORI.

Cum clarissimus mihique amicissimus Jo. Isacius Pontanus nuper apud nos hic esset, obiterque novam hanc Secundi Poëmatum editionem inspiceret, laudaret ut reliquis omnibus antevulgatis luculentiorē, admonuit Carminum quorundam quæ Lovanii jam olim essent excusa, promisitque exemplar proxime, ex instructissimo viri spectatissimi Ernesti Brinckii Museo, communicaturum. Quod ubi ad nos perlatum esset, pro thesauro, quem speraveramus, carbones (quod ait parœmia invenimus. Naniam nimirum et Epitaphia in obitum V. C. Thomæ Mori: quæ ipsa nunc primum ex MSto cum aliis ineditis adjunxeramus. Erant Brinckiana illa edita a fratre Hadriano Mario, viro amplissimo, Lovanii Anno M D XXXVI. typis Servatii Sasseni. Quo libello Marius Secundo ea asserit, quæ falso D. Erasmo Rot. ac Joanni Sapido adscripta, depravatissimeque edita, vulgo circumferebantur. Nos nostram editionem ad illam comparavimus, et nihil variare post diligentem collationem utriusqueprehendimus. Ne tamen operam luisse vir opimus et doctissimus videretur, Epistolam, quæ Marius fraternalium Carminum vindicias agit, hic subjiciendam, curavimus. Vale. Lugduno Batavorum, M DC XIX.

P 4

HA-

HADRIANVS MARIVS

NICOL. F.

MACHLINIENSIS

SERVATIO ZASSENŌ,

Librario Lovaniensi, S. D.

CVM ex immatura charissimi fratris mei morte conceptum gravissimum dolorem, conquiritis undique cum ex communi, ut sit, hominum vita, tum ex Philosophia nostra solatiis, mitigare, dejectumque supra fidem hoc tam acerbō casu animum meum erigere, ac ad se reducere tentarem, neque aliunde mihi præsēntius huic malo remedium quærere, nec invenire posse viderer, quam ex ipsa re, atque ipsis adeo ipsius scriptis, quæ, invita etiam morte, spes est, suum autorem venturis olim sæculis seræque posteritati vividum florentemque seque ipso maiorem traditura: Cumque adeo jam, quod in me erat, curare cœpissem, ut quam citissime ille revivisceret, redigens scilicet eum in ordinem scripta ipsius omnia, quem ipse vivus sibi præscripserat, ut quam primum ederentur. Ecce derepente exortus est in Germania literator quidam, (quid enim attinet nominare hominem hoc solo flagitio notum) qui bona me consolationis huius meæ parte frustrari, cum gravi impiæque in fraternos Manes injuria niteretur. Nactus is, haud scio qua via, aut unde Næniam, quam in clarissimi viri Thomæ Mori miserabilem cædem Secundus frater conscripserat, Epitaphiumque ejusdem, depravatissime utrumque edicurravit.

ravit. Illam quidem sub ERASMI ROTERODAMI tunc primū defuncti nomine, ut nimirum mercem suam, tam specioso titulo faceret vendibiliorem. nam quæstum solum spectasse mihi videtur: Hoc vero, cum hujusmodi inscriptione, Jo. S. In illa, præter alia errata plurima, post primam statim paginam, uno et triginta versibus omissis, seriem tamen homo insulsus continuavit, partesque nihil prorsus cohærentes commisit, salebræ tam rudis asperitate non animadversa, ad quam tamen indoctissimus etiam quisque necessario offendat. In hoc, ad ipsum limen offendens, primum versum, omissa dictione *truncus*, pede uno truncum reddidit. Antepænultimum vero ex pentametro hexametrum fecit, adjectis duabus conjunctionibus, atque ita tres hexametros in elegiaco carmine continuavit. Et invenit tamen homo improbus ineptiæ suæ ac falsitatis imitatore, qui eadem denuo excuderet, æque corrupta, alterum etiam, de Epitaphio loquor, cum inscriptione mendaciore. Nam cum prior illa editio id JO. SECVNDO, quamquam obscurius, tamen adscripsisse videri possit: Posterior hæc, quæ id aperte JO. SAPIDO, inscripsit, elegantiam hanc suam excusare non potest. Hæc, mihi Servati, qualiter mihi bilem commoverint non facile dixerim. Et impius sane sum, si negligam injuriam fratri, qui mortuus vindicare se non potest, illatam, tam indignam, tam atrocem; cum præsertim videam, viros doctos, familiæ nostræ nulla re præterquam amicitia conjunctos hanc ipsam, non aliter quam sibi illatam, indignissime ferre. Inter quos Conradus Goclenius, vir in re literaria princeps, literis etiam mihi rem hanc, quod eam me scire ignoraret, indicavit, ac libellum insuper editum misit, graviter de hominum

istorum tanta improbitate querens contendensque hac occasione, ut quam citissime fraternorum carminum editionem maturem. Quæ cum in ordinem, ut constitui, redigi, ac describi tam cito non possint, (decem enim sunt libri) asserere tamen interim, dominoque suo restituere hæc pauca, statim volui. Nam quamquam et ipse ea, dum viveret, quod in Regem Angliæ quibusdam locis essent acerbiora amicis tantum communicaverit, carminumque suorum meditando editionem, hæc tamen ad tempus suppressere cogitaret: Et nos quoque postea eo defuncto, idem facere statuissemus, nunc tamen cur id faciamus, nulla est causa. Edita enim jam bis sunt, et mille forsan exemplaribus per hominum manus volant, nihil ab hoc exemplari distantia, nisi quod indignissime contaminata sunt illa, ac mutilata, ea præcipue parte, qua Cæsaris laudes, Reginæque Catharinæ genus continentur. Quare hæc, mi Servati, ad te mitto, ut tuis typis excudas, quam poteris emendatissime, ac evulges. Qua re de Secundi fratris mei, ac amici tui Manibus tam mereberis bene, quam illi meriti sunt male. Vale vir optime, et Goclenium meis verbis saluta. Machliniæ.

DE
JOAN. SECVNDO,
HAGENSI,

*Deque NICOLAO Patre,
et Gente Nicolaïa.*

PRÆDICET Antiquitas suos Mucios, quorum aliquot continenter Jurisconsulti fuere. Plures NICOLAÏORVM familia extulit. Caput et parens NICOLAUS EVERARDV, *Middelburgensis* cognomento notus, quod in vicina ejus urbis, quæ Zelandiæ in Walachria insula facile princeps, natus esset atque editus, Everardo et Glycera parentibus; Juris Civilis Pontificique vetus, varia editione et judicii acuminæ (quod præclare docent CONSILIA ejus et TOPICA LEGALIA) doctos inter sui ævi viros neutiquam postremus. Dialecticam enim ratiocinationem, quam plerique legulei homines supercilio quodam temere contemnunt, Juris sacerdotibus inprimis necessariam esse, ante Vdalricum Zasium, magni nominis Ictum, demonstravit. Hinc Doctor apud Lovanienses renunciatus, primum Assessor in Magno Senatu Machliniensi; deinde Hagæ Comitatenſi in Aula Batavis Præses a Principe Carolo V. Imper. datur. Quam provinciam annos ipsos duodeviginti summa fide vigilantiaque sustinuit: donec ad summam Supremi Senatus Belgici præfecturam ab eodem Cæsare Machliniam accersiretur. Vbi et hoc munere laudabiliter fungens, grandævus et septuagenarius in vi-

vis esse desit, Anno Clōlxxxii, v. Eid. Aug.
 NICOLAUS GRVDIVS, Nicolai filius, patri
 optimo, in urbe Machlinia sepulto, sic parentavit,
 et mortem descripturus, vitam ejus totam brevi-
 ter complexus est:

*Evrardo patre, de Glycera genetrice creatum
 Walchria Nicoleon me tulit inter aquas.
 Docta rudimentum dederat Lovania Legum
 Qua mihi, mox a me, quas docuit, didicit.
 Juverunt justos oracula nostra clientes.
 Inflexere animum munera nulla meum.
 Integer hac Æquum colui prius urbe Senator;
 Post Batavis Præses jura sacrata dedi,
 Magnatum rigidisque minis precibusque ponten-
 tum
 Infractus, senas pane trieterides:
 Cum vocat huc iterum Casar me Carolus ultro,
 Præses et ensigera Virginis arce locor.
 Nostro nec sat habens seculo prodesse, reliqui
 Quæ, bona Posteritas, te quoque lecta juvent.
 Natorum licuit viventi cernere honores,
 Quos mihi Bladella stirpis Elissa dedit:
 Qui tumulum et titulos rapto posuere parentis,
 Astrea, et Clario turba probata choro.
 Parte mei meliore avi satur, astra petivi;
 Deterior quadro hoc marmore pressa latet.*

NICO-

NICOLAO EVERARDO,

MIDDELBURGENSEI,

JVRISCONSULTO CLARISSIMO

SUPREMI BELGICI SENATVS PRÆSIDI,

IN VRBE MACHLINIA SEPULTO

PATRI OPTIMO.

JOANNES etiam SECVNDVS in Querela
super obitum patris pientissimi, ita eum loquen-
tem introducit :

*Ipse meos annos vita sine labe peregi ;
Exiguumque mei tellus obscura recondit :
Cetera tam parva non compefcuntur in urna,
Pars sed in athereas sedes , natalia regna,
Cessit ; pars Fame nivea plaudentibus alis
Ingenti vehitur ventura in secla triumpho.*

*Quoque magis vario vita est mihi ducta la-
bore, -*

*Hoc magis elucet fatis exercita virtus.
Namque ubi (fabor enim, si sic tua forte leventur
Vulnera) post primos ævi juvenilis honores,
Principis invicti dono, pars una Senatus
Ipse forem magni ; cujus sub legibus olim
Antiqua Belgarum urbes , populique potentes
Submissi, justumque colunt, Equumque tuentur,
Continuo Batavas Praeses dimittor ad urbes,
Effrenes populos, qui tum vix ulla tenebant
Fœdera justitia, sed vi, sed cade cruenta,
In commune malum contempta lege ruebant,
Mutua civili miscentes funera bello.*

*Quæ mala non illic, quæ non discrimina sensi,
Improba dum meditor confringere facta poten-
tum*

*Nobilium, innocuosque homines acere rapina?
Sed fretus justisque Deis, et Principe justo,
Fraudibus obfessum atque minis, gladiisque ne-
fandis,*

*Obnixus perrupi iter, Astræque potentis
Signa per obstantes acies interrita duxi:
Armatumque domans sacratis legibus hostem,
Otia paulatim populis tranquilla paravi.
Iamque mali tanti vestigia rara manebant,
Et jam bis novies Sol circumvolverat axem,
Ex quo cæpisssem Batavæ moderamina gentis,
Cum me supremo Cæsar dignatus honore
Mandavit rebus magni superesse Senatus
Machlinia in clara etc. in Funerum libro.*

Machliniæ in vivis esse desit: si tamen ille de-
fuisse censendus est, qui ex ornatissima Eliſſa Bl
della Machlinensi filios quinque, rara omnes do-
ctrina et amplissimis dignitatibus, orbi reliquit:
PETRVM NICOLAIVM Præmonstratensis
Ordinis Prælatum, Theologiæ ac Juris Civilis
candidatum: EVERARDVM NICOLAIVM
I. C. Regii Senatus Frisici apud Leowardenſes, ac de-
inde supremi apud Machlinienſes Præſidem; Poë-
tices etiam non ignarum: NICOLAVM GRV-
DIVM (ita nuncupatum, quod Lovanii natus
eſſet; ſed GRVDIOſ Cæſaris, falſo Lovani-
enſes putant vulgo) eximium Poëtam et I. C.
Regium Conſiliarium, et Illuſtri Equitum aurei
Velleris Ordini ab actis: HADRIANVM MA-
RIVM,

RIVM, magnum Geldriæ Zutphaniaëque Cancellarium; et JOANNEM SECVNDVM; qua Juris Civilis, qua Poëticæ tractatione claros. Hac erudita Liberorum sobole veluti renatus, et immortalitati transcriptus, venerandus Pater NICOLAUS, vivit etiam nunc,

- - *nec adhuc crudelibus occubat umbris.*

Conditus Machliniæ ad D. Mariæ, hac epigraphæ sepulchrali :

D. O. M. S.

CLARISSIMO DOMINO
NICOLAO EVERARDO,

MIDDELBVRGENSI

SVMMI CONSILII PRÆSIDI, MARITO
CARISS. PATRIQUE PIENTISS. VXOR
LIBERIQUE CVM LACHRYM. POSS.

VIXIT ANN. LXX. OBIIT AO. A SALVTE RESTITVTA

clō lō xxxii. v. idvs avg.

*Jam velut tenebris jamdudum offusa jacebant,
Panæque Letheæ sub pede mortis erant.*

*Astræa ad Grudios rediit te vindice campos,
Juraque Romani quæ coluere patres.*

In eadem æde Patri adhumatus est filius clarissimus EVERARDVS NICOLAIVS, cum summis muneribus et Equestri dignitate auctus esset : ac vixisset annos tres et sexaginta, hoc Tumuli titulo :

CLARISS. CONSVLTISS. DOCTISSIMOQVE VIRO AC D. EVERARDO NICOLAI, EQVITI AV-
RATO ET SVMMI BELGICÆ CONSILII PRÆSIDI, PARENTI PIENTISSIMO LIBERI MOESTI POSS. VIXIT ANNOS LXIII. OBIIT AO. A CHRISTO NATO

clō lō lxi. vi. idvs maii.

REQUIESCAT IN PACE.

Novo

Novo et ignoto SVDORIS morbo non semel in vita conflictatus est, lectoque affixus. Quod frater SECVNDVS testatur Epistolarum libro primo, Eleg. III. Non alienum a Poëtica Musisque (quod supra tetigimus) EVERARDVM fuisse, non obscure idem SECVNDVS indicat, in quadam ad ipsum Epistola; qua alloquitur Musam:

*Quid petis ulterius? cujus modo limina vises,
Aonias adamat frater et ipse Deas:
Et poterat viridi sacra cingere tempora lauru,
Natus at Orpheæ garrula fila lyra:
Maluit ad tetrica studiis vigilare Minervæ,
Et colere Astrææ numina cœlipetæ,
Et jactare foro strepitantia verba diserto,
Nunc etiam populo reddere jura truci:
Nec tamen ergo minus Musas veneratur amatq;
Hæ requies fessi pectoris una manent.
His sese oblectat, cum magna negotia linquit etc.*

NICOLAUS GRVDIVS fratri desideratissimo hoc Epitaphium, seu vitæ compendium, scripsit:

*Eurardus tegor hoc tumulo, de Præsîde Præsês,
Qui genitus, juvenis respondi civica jura;
Grandia dum fugio, dum tuta et parvula se-
ctor.*

*Inde Senatorum Frisius me vindicat ordo:
Quæ regio ut multos languentem viderat annos,
Jam meliore velut cælo fruiturus et aura,
Machlinia jubeor magni pars esse Senatus.
Mox iterum Frisias Præsês ablegor in oras.*

Inde

*Inde sed in propriam me clemens evocat aulam,
 Postq; senem summo Rex ornat honore Philippus,
 Ex antlatorum pretium non vile laborum:
 Namque, prius genitor qua federat arce, locavit.
 Cujus ego ut mores vivens imitatus et artes,
 Haud Regi ingratus, nulli gravis, omnibus aquus.
 Et charus patria vixi, et dilectus amicis:
 Sic etiam ante pedes illius habere sepulchrum
 Nunc juvat, extinctum neque de servisse parēn-
 tem.*

EVERARDVM secutus frater HADRIANVS MARIVS, Bruxellis vitæ atque aulæ factus defunctus, Anno Clō 15 LXVIII. XII. Kalend. Aprilis. Cujus magistratum Cancellariatus Geldriæ et Zutphanæ Guilielmus Cripius Hagensis I. C. excepit; qui et amœnioribus studiis deditus, SECVNDI nostri Poëmata ab Ultrajectensi Editione prima secundum Parisiis elegantioribus typis et concinniori forma in lucem extulit, Anno 1561. quæ Editio ibidem repetita Anno 1582. et aliquoties post in Germania. BASIA seorsim etiam excusa Lugduni Anno 1538. in quarto, quod vocant. Ultrajectina Editio exiit typis Hermanni Borculoi Anno 1541. Verum hæc obiter. MARII corpus Machliniam translatus est, conjunctumque piis Manibus parentis et fratris in D. Mariæ. Fratri charissimo parentavit hac Elegia NICOLAUS GRVDIVS:

*Te, mihi quæ rapuit, sorti subduxit iniqua
 Haud inopina tibi mors tua, chare Mari:
 Vincula non patria, patriæ non funera cernes;
 Sceptra nec ambigua posita reposita manu.
 Liqui-*

*Liquisti morbos, agra luctamina vita;
 Liquisti curas, mobile mentis onus.
 Conjuge cum mæsta liquisti abreptus amicos,
 Orbati qui nunc fletibus ora madent.
 Deque bis ante novem natis genitoribus iisdem
 Nunc superant unus frater, et una soror.
 Qui, ceu te arumnis vincunt, et segnibus annis,
 Debuerant istam sic prius isse viam.
 Non tamen hac partam, non invidet ille salu-
 tem,*

*Sed properat, rerum fessus uterque sequi.
 Sat vixti: bene nam vixti. tibi Geldria testis,
 Dudum quæ leges audiit aquatuas:
 Testis et Antonina, superbo ubi margine Rhenus
 Plurima per tacitis secula torpet aquis:
 Ac postliminio exceptum qui a morte Senatus,
 In natalitia te sepeliuit humo,
 Præsidibus socians corpus fratrique patrique,
 Ut sociat vestras regia celsa animas.
 Sis bonus o generi, et casus miserate tuorum,
 Ut redeat patria cum pietate quies.
 Interea momenta tua cultissima dextra
 Fas studio, Frater, composuisse meo.
 Tempora ne clari lateant ventura labores;
 Neve decus meritum deterat ulla dies.*

Vnde nomen HADRIANI, et MARII cognomen ei adhæserit, ipse docet quodam Epigrammate ad Guilielmum Roterodamum;

Vnde

*Vnde vocer MARIVS Romana nomine gentis,
 Belgarum extremis barbarus ortus agris,
 Quando scire cupis pro consuetudine nostra,
 Magna sodalitii pars Diemene mei:
 Nec gentile mihi est, nec sic dixere parentes,
 Cum tenerum sacro rore caput madui.
 Nomine de Divi nomen posuere HADRIANI,
 Quod sacra lux illi lux mihi prima fuit:
 Hac est Septembres bis tertia quæ præit Idus,
 Cum jam sub pedibus pinguiam musta fluunt.
 At cum lux eadem MARIÆ quoque Virginis
 ortum*

*Signet, et hinc late nomen in orbe ferat,
 Adjeci MARIVS, ne Divo scilicet uni,
 Quam Divum domina plus tribuisse ferar.*

Triennio post, Anno videlicet **CLIO IO LXXI.** fato functus est NICOLAUS GRVDIVS, Venetiis; profectus eo Reipublicæ causa. Hominem exterum, eruditionis et muneris ergo, Senatus Populusque Venetus lachrymis sunt profecti, honorifice ibidem tumulatum. Claris plerisque ea tempestate viris, in his Achille Statio, Angelo Andreae Resendio, Lusitanis; Joanne Christophoro Calveto Stella, Barcinonensi, Honorato Janio Valentino, viro doctissimo, post Artistite, familiariter utebatur. Quin et a M. Hieronymo Vida Cremonensi, Albæ Ligusticæ Episcopo, pœta magno, et Italiæ suæ nunquam pœnitendo, absens literis colebatur; aliisque præterea summis viris non paucis innotuit. Nam iis horis, quibus a publicis negotiis ac Juris Civilis studio feriari ac respirare liceret, Poëticam et Musas

Musas tractavit. Sacris carminibus Gerardo Gronse-
bequio Cardinali, Eburonum Principi, cui et
HYMNOS, ODAE, cæteraque pia sua Poëmata
inscripsit, longe gratissimus fuit. Sacra hæc ejus
edita sunt Antwerpiae a Guilielmo Sylvio: et ab
auctore emendata, adjunctis iis Epistolis ad Viros
aliquot doctos Hispanos, quibuscum illi partim
olim Lovanii, partim Bruxellæ summa familiari-
tas amicitiaque intercefferat. Hæc secundis curis
auctiora inscribi voluit, NEGOTIA: *sive Poëmata
sacra Nicolai Gradii Nicolati, Equitis Aurati, &c.*
Nempe alia Poëmata lasciviora et amatoria plera-
que adolescens scripserat, sub hoc titulo: OTIA;
*sive Poëmata profana Nicolai Gradii Nicolati, Equi-
tis, Brabantia Quæstoris, ac Caroli V. Imp. et Phi-
lippi Hispaniarum Regis Consiliarii; Illustrisque Ordini
velleris aurei Graphiarii.* Præmiserat his Disti-
chon hoc ad otiosum Lectorem:

*Tempora qui perdis, concessaque munere cæli
Otia condemnas; Otia nostra lege.*

Otiorum catalogus iste est. *Elegiarum libri tres.
Epigrammatum libri tres. Hendecasyllaborum liber
unus. Funerum libri duo. Sylvarum liber unus. Epi-
stolarum liber unus.* Quæ omnia beneficio CL. V.
Bonaventuræ Vulcanii, qui ea auctoris ipsiusmet
manu exarata ab Amplissimo Curiae Hollandicæ
Hagæ-Comitatenfis Præsides, Arnolde Nicolai,
jampridem acceperat, anno demum 1610.
publici juris facta sunt: additis iis HADRIANI
MARII Poëmatibus, hætenus ineditis. Quorum
hi tituli sunt: *Elegiarum libri duo. Epigrammatum
liber unus. Epistolarum liber unus. Satyra una.* Ac-
ceperat et ista ab eodem Præsides, et omnia, uti
in manus ejus pervenerant, integre edidit. In
GRVDII vero Poëmatibus multa a se *ἐκπιτύδες*
planeque data opera omissa esse profitetur. Ac
pri-

primum quidem NEGOTIA, sive Carmina omnia olim apud Sylvium excusa; deinde *Nenia* prolixa in obitum Illustrissimæ Principis Margaretæ Archiducis Austriæ, etc. Provinciarum Belgicarum Rectricis: Præterea *Apotheosis* in obitum Maximiliani ab Egmonda, Comitis Burani. *Epistola* denique ad Hispanos. Quæ quidem omnia Auctor singula seorsim Lovanii olim edi curarat, et postea recognorat, et quamplurimis in locis castigat. Sed hæc ubi nunc et quo in bibliotaphio delitescant, ignoratur. MARIVS præter *Dialogos aliquos* LVCIANI Græcos versibus Latinis a se redditos, et *ejusdem de vitanda calumnia* libellum prosa oratione, divertens subinde a negotiorum curis ad amœnos illos Musarum hortos, Amatorias aliquot Elegias lusit, et præterea alia Poëmata ab Vulcanio edita. Inter cætera lepidam et satis prolixam Elegiam, quam *Cymbam Amoris* inscripsit. Cujus GRVDIVS lib. I. Elegia principe meminit:

Carmina dans vobis mollia delicia;
Quales, quas Marii dubio super aquore CYMBA
Vexit ab aquoreo qua Dea nata mari est.

Item, SECVNDVS innuit lib. II. Eleg. I.

Ingeniose Mari, ventura in secula tecum
Me tua CYMBA uehat, non grave pondus
ero.

Hæc *Amoris* ejus *Cymba* legitur in Elegiarum libri primi fine. Nosque ad calcem Jo. Secundi Poëmatum subjecimus. Vxorem duxerat Annam Cobellam Hagæ. De quo municipio ita GRVDIO Eleg. IV. lib. II.

Me

*Metamen ante alias longe optatissima terras,
 In virides lucos Haga decora rapit.
 Fratrīs quæ tellus altrixquæ parensque Secundi,
 Carminibus vivat illius, atque meis:
 Quæ vagus in longo nil cernit amœnius anno
 Cynthius æthereæ despiciens specula.
 Prima mihi fidos tellus quæ ostendit amores,
 Et quos ostendit quæ mihi prima dedit.
 Hic mihi vita fuit melioris mollior ævi;
 Visaque sunt parvæ lustra quaternæ moræ,
 etc.*

Per *fidos amores* intelligit, Annam Cobellam, quæ maritum in Hispaniam et Arragoniam secuta.

Duobus his fratribus si tertium adjunxerimus Poëtam nostrum JOANNEM SECVNDVM, jam plena erit Poëtarum maximorum triga: et habet sane Belgica, quod Italiæ luminibus opponat, et quo fastum retundat. Poëtarum, dico, non sui, sed et hujus seculi facile principum. Illustria Hercules ingenia, et liberi tanto patre dignissimi. Jactatum antiquitus, magnorum degenerare liberos: ut ingentis Tullii perditissimus filius satis arguit. Sed illud vetus, *Heroum filii noxæ*, non semper verum esse, magnæ animæ nec degeneres JOANNES SECVNDVS, NICOLAUS GRVDIVS, et HADRIANVS MARIVS, fratres germani, et liberi NICOLAI EVERARDI, Præsidis, re ipsa ostenderunt. Et quidem luculenter. Hi mira quadam animorum conspiratione, Jurisprudentiam cum Poëtices studio jungentes, non modo in foro ac aulis Principum, sed in literis etiam ac libris rei prodesse publicæ voluerunt. SECVN-
 DVO

DVS quidem, ea ætate, qua vix Latine loquuntur alii, in re Poëtica usque adeo excelluit, ut in aurem Batavam jactatum Martialis jocum facile eluserit. In eoque studio adolescens tantum profecit, ut Fratres illos suos tanto se inferiores reliquerit, quanto illi Poëtarum Belgicorum sui temporis omne genus præstantissimo ingenio superarunt.

Natus SECUNDVS Hagæ - Comitis apud Batavos, cui parentes, non sine omine, SECUNDI nomen indiderunt: ut cui secundum non facile reperias. Ad quod præclare allusum hoc Epigrammate:

*Excelsum seu condit Epos, magnique Maronis
Luminibus officere studet:*

*Sive leves Elegos alternaque carmina, raptus
Nasonis impetu, canit:*

*Sive Lyram variis sic aptat cantibus, ut se
Victum erubescat Pindarus:*

*Sive jocos blandosque sales Epigrammate miscet,
Clara invidente Bilbili:*

*Vnus quatuor hæc sic præstitit ille Secundus,
Secundus ut sit nemini.*

Optat et summus Poëta et incomparabilis Heros
Janus Doufa pater,

- - - - secundum

Vt solum liceat esse, Secundo, tibi.

Primum SECUNDI præceptor et formator Jacobus Volcardus Bergenſis, vir doctissimus. quem defunctum Nænia et epitaphio profecutus est pius discipulus, debiti officii ergo et locc Minervæ. Celebrat etiam in Epigrammatis Rumoldum Ste-

Stenemolam, præceptorem suum, Machliniensem. cui in patria defuncto Epitaphium scripsit MARRIVS, laudans in eo Græcarum literarum et Latinae linguæ peritiā; et ab Actis Senatus Batavi fuisse prædicat. Adolescens in Galliam profectus, Avarici Biturigum Cuborum aliquamdiu substitit, et Jureconsultissimum Andreā Alciatū Leges interpretantem audivit; ibidemque inter cæteros Macrini Salmonii Juliodunensis, Galli; M. Antonii Caimi, et Hieronymi Montii, Mediolanensium; et Cornelii Musii Batavi amicitia et consuetudine usus. Ipsumque Alciatū non indelectatum amœnissimi hominis ingenio et comitate, apparet ex ipsius Epigrammate in *Basia* SECUNDI, et aliis testimoniis. Post moratus aliquamdiu rure Menetovico, cum eo relicta urbe declinandæ pestis gratia, quæ tum Biturigis sæviebat, secessisset: tandem a magno illo Alciato Jureconsulti laurea cohonestatus et inauguratus, in Italiam, indeque in Hispaniam trajiciens, Illustr. Cardinali Joanni Taveræ Archiepiscopo Toletano, a Secretis fuit, et Latinis Epistolis. In cujus contubernio inter alia luculentum illud Poëmation scriptum, cui REGIA PECVNIAE nomen. quod in Sylvis primum locū jure suo vindicat. Misit illud ad amicissimum suum Petrum Clericum ex Montissonio, Kal. Octob. 1533. adjuncta Elegia elegantissima, quæ lib. 1. Epistola est XI. Ex Hispania Carolū V. Cæsarem in Tūnetana expeditone secutus, in Africā ipsam transfretavit. In Patriam curandæ valetudinis gratia reversus, a Georgio Egmondo, Vltrajectino Præsule, ad idem munus, quo apud Cardinalem Taveramungebatur, evocatus est. Is tum forte Tornaci, celebri Nerviorum (uti volunt) oppido, in D. Aman-

di,

di, cujus loci Abbas (an Pro-Abbas?) erat, agebat: quo profectus **SECUNDVS**, mox in febrim incidit, quartoque quam advenerat die, flos ille Belgicus, nondum annorum quinque et viginti, occidit Anno **CLV XXXVI**, VIII. Kal. Octobris. Defunctum Næniis fratres amplissimi et eruditissimi prosecuti sunt; atque in Æde Benedictinorum Abbatæ D. Amando sacra, tumulo marmoreo condiderunt. Nos pias Fratrum lachrymas et doctissimorum hominum Epicedia collegimus, et **SECUNDO** postliminio parentantes Editioni huic Operum ejus cum **TESTIMONIIS** adjecimus. Ornatissimus Aubertus Miræus in *Elegiis Belgarum* primæ Editionis, tumuli inscriptionem hanc Latinam recitat; quam in altera Editione omisit:

JOANNI HAGIENSI,
SECRETARIO REVERENDISS. DO-
MINI TRAJECTENSIS, ET ABBA-
TIÆ HUIUS PRÆLATI, FRATRES
ET SORES POSUERE.

OBIIT A. CLV XXXVI.

VIII. KAL. OCTOB.

Testaturque ejusdem sententiæ aliam additam Gallico idiomate. Nos tamen Poëtæ nostri Epitaphium manu nobilissimi Doussæ perscriptum, in scheda quadam invenimus hujusmodi:

Q

JOAN-

JOANNI SECVNDO

HAGIENSI BATAVO,

ICto ORATORI AC POETÆ CLARISS.
 FINGENDI QUOQ. AC SCULPENDI
 LAUDATISS. ARTIFICI: QUI PRI-
 MUM IN HISPANIIS, JOANNI TA-
 VERÆ TOLETANO CARDINALI;
 DEINDE IN PATRIA, ILLUSTRIGE-
 ORGIO AB EGMONDA, TRAJE-
 CTENSIS PRÆSULI, ET HUIUS LOCI
 PRIMATI, AB EPISTOLIS ET SE-
 CRETIS FUIT; POSTREMO AB CA-
 ROLO V. IMP. AUG. ACCERSITUS,
 UT EANDEM DEINCEPS APVD SE
 FUNCTIONEN OBIRET, IMMATU-
 RA NIMIUM MORTE RAPTO, MA-
 TER FRATRES, AC SORORES TRI-
 STISSIMI DESIDERII MONVMEN-
 TUM POSUERUNT.

VIXIT AN. IIII. ET XX. MENS X. DIES X.
 OBIIT ANNO A RESTITUTA SA-
 LUTE MDLXXXVI, VIII. CAL.
 OCTOB.

Nempe hoc illud est scilicet, quod superioribus
 annis Civili bello Belgico inter alia publica
 monumenta ab Iconoclastis excisum est atque abo-
 litum. Franciscus Sweertius in Selectis Orbis
 Christiani Deliciis, inter TORNACENSIA re-
 stauratum huiusmodi monumentum exhibet:

In navi Ecclesiæ Monasterii S. Amandi.

JOAN-

JO. SECVNDO HAGIENSI,

*Poëta celeberrimo et nulli secundo: cujus tumultum hæreticorum furore anno cl^o l^o LXVI. violatum, CAROLVS DE PAR Abbas, ob tanti viri memoriam * restaurari C.*

Obiit anno cl^o l^o XXXVI. VIII. Kal. Oct. a Secretis Georgii Egmondani Trajectens. Episcopi, hujus loci Pro - Abbatibus.

Hæc Sweetius.

Memoriæ proditum est, tres fratres superstites, totidemque sorores ei justa persolvissæ. Inter quas ISABELLA NICOLAIA fuit, virgo sacra, Latine docta. De qua SECVNDVS præconium tale perhibet quadam Epistola:

*Salve o feminei, soror, unica gloria sexus;
Inferior nullis Issaabella viris.
Gaudia quanta mihi, quantum injecere stuporem.*

*Depicta articulis verba Latina tuis!
Quam pia! quam lepida, et quam mellea,
quamque venusta!
Quam docta, et cunctis illa polita modis!*

Q 2

PE-

* Hortantibus D. D. Dionysio Villerio et Hieronymo Winghio Carolus de Par Abbas restituit.

PETRVS NICOLAÏVS, qui, ne quid ad eumt-
landa porro NICOLAÏÆ gentis decora deesset,
sacros item honores in splendidissimam hanc fami-
liam intulit, Theologus insignis; nec minus

Nobilis et Legum titulis, et Praside patre :

Vt canit frater SECVNDVS. Ante quem fato ex-
tinctus est, carmine Epitaphio ab ipso famæ et im-
mortalitati consecratus. quod in Funerum libro
existat.

Pingendi, fingendique et sculpendi studio im-
pense deditum fuisse SECVNDVM, plurimasque
imagines ab eo effctas, restantur cum alij, tum
ipse non uno loco in Poëmatis, et sigillatim in
Epistola ad ingeniosissimum illum et eximium pi-
ctorem Joannem Scorellum, Canonicum Ultraje-
ctinum. Quam cum aliis Reliquiis ex Archerypo
ipsius SECVNDI totam descripsimus, ac primi
publicavimus. Ego vero (inquit) cum natura tua
aliquid mihi commune esse, non timeho dicere. Illud
videlicet, QVOD HAS FINGENDI PIN-
GENDIQ. ARTES ARCANO QVO-
DAM NATVRÆ JVSSV SEMPER AM-
PLEXVS SIM, ET ADMIRATVS: CUI
JVVENILI LEVITATE ALIQVEM
SCVLPENDI VSVM AVSVSSVM AD-
JVNGERE. Qua in re cum acutissimo judicio
tuo non nimis infelicitè versari me intellexerim, pro-
gressus sum in lusu (mea quidem sententia) non in-
suavi, etc. Prodidit hæc an. CLXIII. cum
effct

effet Machliniæ. De SECVNDO Poëta et cælatore incomparabili, varii apud me sunt Poëtarum Iusus. Ex quorum acervo quosdam publicavimus. Et hanc Poëtæ nostri in exprimendis per ætypas imagines vultibus elegantiam V. C. Joannes Isaacius Pontanus, amicus noster, tribus Epigrammatibus laudavit, et tanti ea putavit, ut ad me Hardervico Sicambrorum Lugdunum usque Batavorum transmitteret; lucemque a me suo jure postularunt.

Par SECVNDO nostro ingenium hodieque superest Hagæ - Comitum, vir amplissimus Constantinus Hugenus, Eques, Dominus in Zuylechem, illustrissimo Principi Arausionensium a secretis et consiliis, Poëta et ipse incomparabilis: In quem cum alia, tum hoc luculentum celeberrimi Poëtæ Casparis Barlæi extat testimonium, IN EFFIGIEM CAROLI QVINTI CÆSARIS, A C. HUGENIO METALLO DONATAM:

*Qualis laurigeras, victricia tempora frontes
Exhibuit populis urbs Tiberina suis,
Seu fusum fuit illud opus, seu malleus artis
Autor adoratos pressit in are Duces:
Talis apud Batavos veteres Hugenus artes
Reddit, et hoc seculo deteriore sapit.
Ingenium nuper torni rapuere, rotaque,
Et phialam docta disposuere manus.
Ipsa suas stupuit formas mutabilis arbor,
Lignaue tum poterant plus placuisse sibi.
Jam captis animosa suis mens ista metalla
Incubat, atque novis artibus ara domat.*

*Dextera Praxitelis, Polycteti industria, solers
 Mentor in hoc uno nunc coire viro.
 Adspice cælato nostratem Casara plumbo,
 Adspice, materiam nobile vincit opus.
 Quos timuit vultus Germania, Gallus, et Afer,
 Quos timuit vultus Roma superba, vides.
 Constantine, tibi Carolum debemus, at illum
 Fingere tu solus cum ratione potes.
 Scilicet ingentem qui Casara nomine reddis,
 Hoc titula proprios, reddis in ære Deos.*

Finiam de JO. SECVNDO, incomparabili Poëta et ingeniosissimo cælatore, deque erudita GENTE NICOLAIA: si his subjunxero maximi Doussæ, Nortwici Toparchæ, Carmen, quod ille scripsit.

D. M.

AMPLISSIMO VIRO
 ARNOLDO NICOLAIO,
 SVPREMÆ CVRIÆ HAGENSIS
 PRÆSIDI

* *Præsidis filio.* ** *Præsidis nepoti*

ASTREA luge: scæva Parcarum manus
 Invidit orbi NICOLAIVM genus.

Ah

* *Everardi Nicolai.* ** *Nicolai Everardi.*

Ah triste Fati crimen, ah truces Deas!
 Stamen resectum **NICOLAO** primitus,
 (Caput ille gentis) **NICOLAO**, qui Sacri
 Princeps Senatus, cuius ipse Carolus
 Miratus olim cum fide innocentiam,
 Vocitare eundem **PRÆSIDEM** assuetus **SVM**.
 Laus rara raræ certe opus faventia,
 In gratia esse principes apud viros:
REGISque posse consequi præconium
 Vel quaecumque. pluris at quanto ipsius
 Profecta ab ore Cæsaris laudatio?
 Quid, majus esse an testimonium potest?
 Hoc patre, Vatum qui secundus nemini,
SECUNDVS; unus instar omnium mihi.
 Hoc patrenatus **NICOLAVS GRVDIVS**,
MARIVSque, qui Geldro Arbiter datus Foro:
 Magnoque mox successor **EVERARDVS** patri;
 Exemplum et ipse Præsidis dictus boni.
 Quid juvat; atram num minus Fati ratem
 Scandere coactus? num magis letho vacat?

Sed vetera flere plaga nos vetat recens:
ARNOLDVS inquam (cujus hic urnam vides)
NICOLAO avo prognatus, **EVERARDO** patre;
 Et ipse Præses, bina quem celebrant Fora.
 Vna e Domo sic Triga vatum nobilis,
 Quatuor Senati prodire Præsides,
NICOLAVS, **EVERARDVS**, **ARNOLDVS** nato
 Parente dignus natus, ac nato parens;
 Avus nepote dignus, atque avo nepos.
 Quos in locum hinc communem abisse fas queri;
 Neque esse quenquam, præter unum **CAROLVM**,

De gente tanta masculæ stirpis super,
 ARNOLDVS ex quo liquit auras luminis.
 Superstitis germanus ille Catoli;
 Pariterque coelebs, pariter a majoribus
 Distans in uno hoc, quod neque ipse parvulos
 Avus nepotes vidit, aut natos parens;
 Nova fulcra gentis; præbituros posteris
 Exempla seclis, et daturus auream
 Stirpem nepotum NICOLAIÆ Domo,
 VATES Lycæo, Curiaque PRÆSIDES.

*In ejusdem obitum elegantissimam Elegiam
 scripsit nobilissimus Janus Douša filius, inse-
 ruitque eam Notis suis Tibullianis, anno
 cId Id xcii. cum non ita diu ante, magno
 omnium bonorum luctu, Præses vitam cum
 morte commutasset.*

FINIS.

*

*

*

MA-

MANES
JOANNIS
SECVNDI,
AVCTORIBVS
HADRIANOMARIO
ET
NICOLAO GRVDIO
FRATRIBVS.

HADRIANI MARII
IN MORTEM
JOANNIS SECVNDI,
FRATRIS CHARISSIMI
DESIDERATISSIMIQUE
NENIA.

QVIS luctus lachrymæve, aut quæ lamenta do-
lori
Sufficiant nostro? nunc claro pectora planctu
Irrequieta sonent, nunc foemineo singultu
Urbem orbemque implere iuvat, si forte levetur
Immensus dolor, et mens debacchata residat.
O maria! o terra! o quod circuit omnia cælum!
O crudele nefas! o sævi injuria Fati!
Naturæque vices inversæ! o plurima Divum
Invidia! o quondam mea maxima gaudia, Frater,
Nunc dolor afflictoque gravis sub pectore luctus!
Quam mallem has lachrymas, hos te, charissime,
questus,
Impendisse meis meliori carmine fati!

Hæccine quæ nuper de te sperare jubebas?
Hicne celer reditus, tua quem mihi littera passa
est
Idibus his ad me Bruxellæ moenia linquens
Quam dederas: Nondum (ecce) novæ venere Cæ-
lendarum,
Adventumque tui subito mihi fama ministræ

Q 6

Nun-

Nunciat : extemplo circum præcordia sanguis
 Horruit , et manifesta mali præfagia tanti
 Mens perculsa dedit. Sic ad præsepia nota,
 Turbatus sonipes , domino fessore relicto
 Accurrit , casuque domum conturbat æcerbo :
 Illum autem in silvis immitis turba latronum
 Infelicem auro spoliatum animaque reliquit,
 Incautumve palus ignoto vortice sorpsit,
 Flent uxor , natiq̃ue , incertaque funera lugent.

Felices illi præ me , cui certa malorum
 Stat ratio , veraxque nimis cui nuntius aures
 Læsit et æterno damnavit lumina fletu.

Ergo procul dulci patria et natalibus arvis
 Sic , germane , jaces ? et divi vicus Amandi
 Extremos hausit gemitus morientis , et ora
 Hyblæo nuper clausit manantia melle ?
 Et terra texit , quarta quem videret ante
 Quam fato cum nunc illuc urgente venires ?

Quid nunc Hesperiam obstantes fugisse per Al-
 pes

Profuit ; et patriam terraque marique perisse ?
 Vt nostras interque manus , atque oscula nota,
 Longinqui ferres levius fastidia morbi,
 Aut melius certe ac patientius expirares ?
 Invidit Fortuna necis solatia , et ægro
 Desperatam animam charos vix inter amicos
 Ducenti placidam mortem indignata negavit,
 Vt prope sanatum subito crudelius inter
 Ignotasque manus exstingueret , extinctumque
 Externa tegeret tellure , nec optima mater
 Circumfusa sui corpus mœstissima nati
 Oscula non iteranda daret , genitusque supremos,
 Ore

Ore suo legeretque animam morientis ab ore,
 Obtegeretque extrema oculos in morte natantes :
 Ne soror abscissos aut hæc aut illa capillos
 Cumque thymo molli, cum purpureis hyacinthis,
 Rore maris, violisque, et odora germine myrti,
 Munera summa tuo injiceret devota sepulchro.
 Ne fratres mœsti, atque horum mœstissimus ipse,
 Ultima pallidulis mandata excerpere labris
 Supremumque Vale conjunctis dicere dextris
 Possemus, mutam neu desleremus ad urnam
 Compositum, et magna Manes ter voce vocantes,
 Doctorum lachrymis circumstillante corona,
 Et nostra singultu interrumpente querelas,
 Iremus præclara tuæ per facta juventæ.

Dulcibus et Musis tenero devinctus ab ævo,
 Cum bis quintus adhuc parvo decurreret annus,
 Jam tunc imperio cantabas docta magistri
 Carmina, sic illi tamen haud vulganda per orbem,
 Tunc spes nata tuis amplæ certissima frugis.

Non aliter, quam cum tenera densissima in herba
 Stat Seges, et tectam viridi velamine terram
 Eripit ex oculis, læti per rura coloni
 Dona ferunt Divis, et spe pascuntur opima :
 Horreaque extendunt venturæ amplissima messi :
 Atque utinam non horum aliquis sua dona repo-
 scat,

Ingratos Divos; mista si grandine turbo,
 Aut niger albentes contriverit imber aristas,
 Et late dites opibus spoliaverit agros,
 Reliquias tempestatis rarosque maniplos
 Cum lachrymis gens mœsta legat, lectosque vacan-
 tis

Exigua late tecti sub parte reponat.

Q 7

Sic

Sic obtrita tui nobis spes maxima, Frater,
 Ingenii: sic pauca pia nunc fragmina dextra
 Colligimus, seclis tamen haud spernanda futuris.
 Ni me fallit amor, nisi nil praesagia Varum,
 Nil fidei facer ardor habet, tua JULIA vivet
 Aeternum; vivent formosae blanda Neerae
 BASIA: diversique alii quos ludis AMORES;
 Dilecti vivent solatia blanda Sodales,
 Sive tuis celebrati ELEGIS, seu LITTORA
 notos

Quos tua per geminos faciet distincta libellos:
 ODÆ Pindaricae vivent imitamina chordae.
 Et salibus conspersa suis EPIGRAMMATA
 parva,

Quin sua defuncti per te post FVNERA vivent,
 Queis tumulos pius, et tumulis pia verba dedisti,
 Quae legat et sanctos Manes ventura salutet
 Posteritas, similique optet notescere Vate.
 ORPHEA perpetuum Lycidas, patrem Orphea
 Varum

Conjuge moerentem rapta canet. Aurea semper
 Aurato celsa in folio Regina sedebit
 Sola potens rerum domitrixque PECVNIA fati.
 Aeternum SYLVÆque tuæ et tua fama virebit.

Nulla dies unquam, tales plaga nulla labores
 Nesciet, artificesque manus, et cæla Poëtae,
 Julia queis vivo formosa in matrore spirat,
 Et formosa Neera, atque altera tertius ignis,
 Et chari fratrum vultus, charique parentis,
 Oraque amicorum varia, et tua, maxime Cæsar,
 Nunquam sculpta alia melius simulatave dextra.
 Quid memorem, argilla solitus quos ducere ab uda
 Viventes hominum vultus, vultusque Deorum?
 Quæ cuncta aspiciens, et nomina nota Secundi
 Poste-

Posteritas studiosa legens, mirabitur olim,
 Phidiacasque manus, facundique ora Propertii,
 Prima uni faciles Divos tribuisse juventa,
 Et tantam prima spem præsecuisse juventa,
 Claudenti primum nonæ trieteridis annum.

Quid referam, merita juvenilia tempora lauri
 Vrbe tua Biturix dextra præcincta verenda
 Alciiati magni, sanctarum insignia Legum?
 Quæ nunc quid profunt? quid tot volitasse per
 urbes?

Quid pietas tibi mitis heri? quo celsa Toleti
 Præsule Diis grato fumant altaria thure,
 Quem dominum dudum suspirat maxima Roma?
 Ille tibi arcanasque notas, arcanæque scripta
 Credidit, atque tua gavisus scribere dextra est
 Magnanimos Latii ad proceres, dominæque poten-
 tem

Paulum Urbis dominum: quin et te Cæsaris arma
 Instructamque sequi iussit per cæcula classem,
 Cum Mytilenæo, Lybicas qui infederat oras,
 Prædoni nuper bellum exitiumque pararet,
 Pœnorumque in avita reponere regna Tyrannum
 Expulsum ultro iret mundi pacator: ut esset,
 Victuro præsens, qui posset carmine bella
 Tantaque magnanimi describere Cæsaris acta.
 Deinde uti victorem, terraque marique securus,
 Flaventem ad Tybrim, magnæque palatia Romæ,
 Pontifici summo summos Orator honores
 Nomine gratareris heri, triplicemque coronam.

Obstitit atra lues, et diri injuria morbi,
 E mediaque via vestigia vertere retro
 Compulit, et patrias invitum quærere sedes;
 Hic illic subsistentem, invalidumque potenti

Ceden-

Cedentem morbo tandem tenuissima venit
 Ad nos umbra tui; sic te charissime rerum,
 Aspicimus, dixi, lachrymis amplexus obortis.
 Lætitiæque inter dubius, mœstumque dolorem,
 Et dudum ipse meæ damnans præfagia mentis;
 Heu mihi non frustra, quid enim patrii aëris haustus
 Profuit, excussisse refecto e corpore morbum?
 Reliquiæ pulsi subito si funere morbi
 Sternere debebant firmatam pene salutem?

Quid precibus nostris fractæque ætate parentis
 Concessisse juvat, patriis ne rursus ab oris
 Cedens, morbiferis ambustum solibus orbem
 T A V E R Æque tui peteres cupidissimus aulam,
 Sed patrios intra fines cum Præfule sancto,
 T R A I E C T I cui celsit apex, et maxima templa
 Conditione ageres simili, sed non diuturna.

Nam summos paulo ante dies ad Cæsaris aulam,
 (Qui tunc pacata Tyræ Carthaginis ora
 Lustrabat Latias populis gratantibus urbes)
 Accersitum ultro Pernoti litera venit:
 (Pernoti, sine quo magnus nil Marte, togave
 Cæsar agit, dudum Hesperia cui notus in ora es,
 Ingenio quantum, dextra, linguaue valeres.)
 Cæsaris ut signata manu quæcunque Latino
 Littera ferretur latum sermone per Orbem,
 Ingenii illa tui dextræque opus esset et oris.

Fata retraxerunt iter importuna parantem,
 Inque alias egere vias, nemo unde reverti
 Ingressus potuit semel: infandoque sopore
 (Heu!) dulces oculos, et doctæ murmura linguae
 Damnantur, doctasque manus, crudelia Fata,
 O crudelia fata! et vos (si dicere fas est)

Cru-

TESTIMONIA.

**Grudeles Divi, qui Fatīs cuncta licere
Concessumque homini naturæ legibus ævum
Florenti finitis præcidere sæpe juvenia.**

**Æternum o mihi Frater ave: te plorat ademptum
Vna omnis turbata cohors studiosa, virique
Artifices: plorat senio confectaque luctu
Mater et in miseram partem germana doloris
Terna venit, ternique tibi fidissima quondam
Pectora, postque obitum fidissima pectora, fratres.
E quibus hic, primis tecum qui vixit ab annis,
Et pene æquævam tam longum tramite vitam
Produxit simili, vitæ nunc parte carebit
Dimidia meliore suæ, dum vivere partem,
Quæ superest invita, Fides Pietasque finetis.**

EPITAPHIUM.

**JOANNIS SECUNDI
FRATRIS CHARISSIMI
EODEM MARIO AVCTORE.**

Hospes, ne teneri sistas super ossa Poëtæ,
Hic facer est Musis et tibi, Phœbe, locus;
Servat Joannis qui corpus inane Secundi,
Quo juvenis nostro haud doctior orbe fuit,
Mollia seu facili deducere carmina versu,
Sive hominum vultus sculpere, sive Deum:
Testantur monumenta atque hæc, atque illa, per
orbem
Plurima, quæ morti cedere viva negent.

NÆNIA

DE JOAN. SECVNDO

NÆNIA

IN OBITIUM

JOAN. SECVNDI

FRATRIS OPTIMI

NICOLAO GRVDIO,

AVCTORE.

Siccine in æternam clauduntur lumina noctem,
Lumina perpetuos digna videre dies?
Siccine pallentes raperis, germane, sub umbras?
Victima sic Orbi nil miserantis abis?
Nec tua te virtus duris exercita rebus,
Nec tua te pietas, nec tua nota fides,
Nec sanctæ studium Sophiæ remorantur euntem,
Eloquiumve potens, ingeniumve sagax?
Arte Promethæa quid vivas ducere formas
Profuit, aut cælo saxa animasse tuo?
Alciatove sacras Leges didicisse magistro?
Qui facit Insuabrum clarius esse solum.
Quid juvat Aonias jam tum coluisse puellas,
Cursabas patrium cum puer ante larem?
Cui mox Cyprigena juveni cum matre Cupido
Blandus Acidaliis ora rigaret aquis,
Firmior ætate ut faceres certantia morti
Carmina, Thymbræo doctus ab ipse Deo:
Quæ caneret facili dominæ blanditus amator,
Quæque jacens duras pervigil ante fores?
Ergo, nec audivit te carminis auctor Apollo?
Ergo pii vates turba profana sumus?
Frustra cura Deum, frustra sacrique vocamur,
Mors quoque si sacris Vatibus æqua venit.
At tibi, Dii facerent, melior pars isset ut ævi,
Cum secuit vitæ stamina Parca tuæ,

Cru

Crudeles Divæ, stygiis deposcitis undis,
 Lustra cui nondum quinque videre fuit?
Dii facerent, interque manus atque ora tuorum,
 In patrioque solo te potuisse mori,
Vndique præruptis singultibus ora sonarent,
 Solaque non fleret te modo nostra domus.
Mœstus uterque piam flevisset CATZIVS umbram,
 Catzius in versu clarus uterque tuo.
CLERICVS et fleffet, qui fusca sub cute gestat
 Pectora non tacta candidiora nive.
GOELENIVS rapti plorasset funus amici,
 Goelenius nullis Vatribus inferior.
Atque alii, atque alii fleffent longo ordine Vates,
 Sæctantes mortis dira feretra tuæ.
O quam multa graves educens pectore questus
 Corriperet madidas ungue puella genas!
Ipsa quidem ante alias flens charum JULIA Vatem,
 Illa tuus, Frater, Julia primus amor,
Julia formosas inter victura puellas,
 Vatis amatoris munere facta Dea,
Immiti spargens myrtosque rofasque sepulchro,
 Condiret lachrymis funera deciduis,
Oraque de largo imprimeret turgentia fletu
 Vatis amatoris, dona suprema, genis.
Tum longæva parens nati complexa cadaver
 Mixta daret tepidis oscula cum lachrymis,
Et non, una soror laceros turbata capillos,
 Dilanians sæva pectus et ora manu.
Et terni fratres cineri bona verba precati.
 Diro cum gemitu florea ferta darent.
Aut, tibi si patria procul et natalibus arvis,
 Invidiosa Deum fata fuere mori,
Saltem non divi spectasset vicus Amandi
 Implentem vitæ munia summa tuæ.
Nec satis a patria prope, nec natalibus arvis,
 At neque sat nostra de regione procul.

Ni-

Nigra dies melius rigidos clausisset ocellos
 Sub desertorum rupibus Arragonum,
 Sive Tagi ad ripas, calidi sub lumine Phœbi,
 Arida cum febris clauderet ora siti.
 Cum sæpe (ut memini) nequicquam Fata precatus
 Sensisti surdos ad tua vota Deos,
 Serius ut certe venissent nuncia lethi,
 Venissent domui sic leviora tuæ,
 Et genetrix, quæ nunc subito exanimata dolore est,
 Sensisset medicam temporis esse moram.
 Forſitan ipſe etiam minuiſſent tanta locorum
 Intervalsa aliquid, quod propiora negant.
 Nec tam certa tuæ manaffet fama ruinæ,
 Eſſent nec lethi tot monumenta tui.
 Lenius ipſe equidem ſic tunc mea damna tuliffem,
 Redditus affiduis durior uſque malis,
 Cum mea (quid gravius?) lenti poſt tædia morbi
 Conjux eſt furvas ire coacta vias;
 Nec charam illius potui comitarier umbram:
 Ut ſequerer, duræ non voluere Deæ.
 Quis ſcit an ipſe etiam tunc æquius occubuiffes
 Languidus, et fractus pene dolore meo?
 Certe aliquid fuerat quosdam ſpectare tuorum,
 Quodque oculos tegeret fratris amatata manus,
 Et tumulto noſtræ componi poſſe Cobellæ:
 Quodque unus fieret mixtus uterque cinis.
 Trifte ſubiviſſent Venerilla Neæraque funus,
 Manibus unanimes et pia verba darent.
 Hæc quoque frigenti tot baſia figeret ori,
 Quot ſolita eſt vivo figere, quotquæ modis.
 Ipſe ego thura ſacrasque darem cum carmine lauros
 Quæ tua promeruit non temerata fides;
 Quam longum pariter conſeſſos egimus annos,
 Seu fors blanda mihi, ſeu mihi dura fuit;
 Quo me cunque tulit. Fati imperioſa poteſtas,
 Dum vagor externo Cæſaris orbe comes,

Quem

Quem Dominum Occasus late veneratur, et Ortus,
Et plaga, septena qua micat Urſa face.
Pinifero quoties hærentes vertice nubes,
Quæque Pyrenæo nix jacet alta jugo,
Tecum una potui celeri percurrere manno?
Sævaque ab hyberno frigora ferre Jove?
Tecum una Hesperios quoties contemnere ſoles,
Finderet arentes quum ferus ardor agros,
Illicis, o, quoties teſti requievimus umbra?
Quum dedit alternos noſtra Thalia modos?
O, quoties matutinas venatibus horas
Luſimus, ut caderet præda petita lepus?
Tecum igitur duros potui qui ferre labores,
Qui tecum omnigenis ludere deliciis,
Cur non te potui per regna inamœna ſecutus
Transmitti Lethes dira fluenta nigræ?
Ac tristes ſine ſole domos, ſine lumine lucos
Viſere? nigrantes et comes ire vias?
Inde etiam tecum Elyſios habitare reſcuſus,
Qui per odoratum ſibilat aura nemus?
Sic mage conſtarent fraternæ fœdera dextræ,
Nec meus imparibus paſſibus iret amor.
Veſtra mihi, Divæ, toties cur deſuit ira?
Cur trahitis lenta ſtamina noſtra manu?
Immo, ego quin ferro tantos finire dolores
Accelero? et mihi do, quod mihi Parca negat?
Nam nec longa dies mihi me placaverit, aut quæ
Afflictos animos Bacchica dona levant.
Quid tamen, heu, prædeſt renovari vulnera verbis?
Quidve juvat gemitu publica damna ſequi?
Aut, tibi quid valeat me læthum urgere negatum,
Si redimi noſtra mors tua morte nequit?
Spero equidem (quin certa fides) veſtigia mox jam
Chara ſequar: neque nos dividet ulla dies.
Ergo, agite, o porro rigidarum penſa Sororum
Currite mî, nulla præpedienda mora,

At

380 DE JO. SECVNDI TESTIMONIA.

At vos, o chari Manes, requiescite in urna
Interea, tellus nec premat ossa gravis.

E J V S D E M E P I T A P H I V M.

INvida te prima rapuerunt Fata juventa,
Ne posses veteres exsuperare senex.
Jamque isto, germane, jaces tegerisque sepulchro:
Exiguo at tumulo non breve nomen habes.
Non te tempus edet, non fama obscura recondet,
Nullo expers Clariæ tempore laudis eris.
Omnibus æternum vives celebratus in oris,
Vt Mors par tantæ non erit invidiæ.
Saxa etenim sua fors longinquo ut pulveret ævo,
Perpetuis fatum non venit ingeniis.

F I N I S.

DESIGNATIO CARMINVM

QVÆ,

PRÆTERITA IN ALIIS EDITIONIBVS,
IN HAC SCRIVERIANA FIDELITER EX
MS. COD. EXPRESSA SVNT.

*Elegia ix. lib. ii. aliquot versibus auctior ;
cum inscriptione, Ad expellendum somnum
puellæ , pag. 64. & seqq.*

*Accedunt alie inscriptiones & subscriptiones
fide MS. Codicis.*

HIERONYMI MONTII *Elegia ad Io. Secundum pag. 94. & Ejusdem Iambus, pag. 96.*

L. ANNIBALIS CRUCEII *Epigramma
pro Io. Secundo, pag. 99.*

Epigrammatum liber auctior, pag. 117. & seqq.

*Epitaphium Francisci Valesii, Regis Francisci
F. Delfini Francia, pag. 222.*

Thoma Mori Epitaphia duo, ibid.

*Nenia prolixa in mortem ejusdem, pag. 223.
& seqq.*

Epitaphium Catharina Regina Anglia, p. 227.

FRAN-

FRANCISCI MARIÏ MOLSE, *ad Henricum VIII. Regem Angliæ* Epistola Catharina uxoris repudiata nomine scripta, pag. 228. cui respondet alia Epistola Secundus, p. 234.

HADRIANI MARIÏ Cymba Amoris, pag. 277. & seqq.

Ejusdem Elegia ad Io. Secundum fratrem missa in Arragoniam, pag. 285.

Ejusdem Epistola De crepidis ferreis, ad eundem p. 287.

Ejusdem in mortem Passeris, p. 291.

NICOLAI GRVDII Oda ad Venerem et Cupidinem, p. 230.

ITINERA TRIA PER GALLIAS, emendatiora, p. 295. & sq.

EPISTOLARVM reliquæ, p. 336. & sq.

DE JO. SECVNDO NICOLAIO et GENTE NICOLAIA, p. 345.

Alia multa, quæ pagella non capit.

CORRIGENDA.

- P**ag. 35. v. 10. lege, facies.
p. 46. v. 18. l. præter.
P. 72. v. 10. l. libellos.
P. 78. v. 2. l. verenda.
P. 79. v. 10. l. jubes.
P. - v. ultim. l. cœlivagæque.
P. 81. v. 1. l. convicia
P. 83. v. 10. l. undarum.
P. 84. v. 85. l. Nemeæique.
P. 85. v. 10. l. vota
P. - v. 11. l. magne.
P. 92. v. 1. l. statuis.
P. 106. v. 18. l. tortiles.
P. 146. v. 15. l. ludere.
P. 155. v. 23. l. gignas.
P. - v. 25. l. quodque.
P. 160. v. 20. l. Circum ibat.
P. 191. v. 21. l. ferens.
P. 217. v. 27. l. desideat.
P. 258. v. 30. l. animamque.
P. 267. v. 27. l. More.
P. 314. v. 9. l. fatum.

of
Mrs

PX 001 152 730

